

Raport z monitoringu „Strategii Rozwoju Miasta Białegostoku na lata 2011-2020 plus” za rok 2013

Spis treści

Wykaz skrótów:	8
ANALIZA WSKAŹNIKOWA REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA BIAŁEGOSTOKU NA LATA 2011-2020 PLUS	10
Cel strategiczny A Przestrzeń Miasta – zharmonizowane, przyjazne środowisko do życia i rozwoju	14
A. 1. Kreowanie prawidłowej i racjonalnej struktury funkcjonalno-przestrzennej z uwzględnieniem wartości kulturowych i przyrodniczych	14
A. 2. Tworzenie efektywnego systemu komunikacyjnego Miasta z dużym udziałem transportu zbiorowego oraz ruchu rowerowego	16
A. 3. Zapewnienie dostępności nowoczesnych, efektywnych i niezawodnych systemów infrastruktury technicznej	19
A. 4. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego przy wzroście udziału urządzonych terenów zieleni miejskiej	20
Cel strategiczny B Wysoka jakość kapitału ludzkiego i bezpieczeństwo społeczne mieszkańców	27
B.1. Wspieranie rozwoju tożsamości i aktywności lokalnej	27
B.2. Rozwój osobowy i zawodowy mieszkańców	28
B.3. Wzrost jakości i innowacyjności kształcenia	30
B.4. Poprawa bezpieczeństwa publicznego	32
B.5. Wspieranie rodzin	33
B.6. Wspomaganie postaw prozdrowotnych i zdrowego trybu życia mieszkańców	35
B.7. Poprawa skuteczności działań w zakresie pomocy społecznej i integracji	36
Cel strategiczny C Długofalowy wzrost gospodarki opartej na wiedzy i w konsekwencji większa liczba jakościowo lepszych miejsc pracy	51
C.1. Wzmocnienie ponadlokalnej konkurencyjności firm sektora MSP	51
C.2. Rozwój innowacyjnej gospodarki	51
C.3. Pozyskanie inwestorów zewnętrznych krajowych oraz zagranicznych	51
C.4. Rozwój powiązań gospodarczych ze wschodnimi sąsiadami Polski i UE – Białystok liderem współpracy wschodniej	52
Cel strategiczny D Atrakcyjność i dostępność oferty kulturalnej, sportowej, turystycznej i rekreacyjnej	56
D.1. Wspieranie środowisk twórczych w Mieście i rozwój infrastruktury kulturalnej	56
D.2. Kreowanie przedsięwzięć kulturalnych o prestiżowym znaczeniu krajowym i międzynarodowym	56
D.3. Tworzenie regionalnego centrum turystycznego	57
D.4. Wspieranie przedsiębiorczości w sferze turystyki i działalności kulturalnej	57
D.5. Promowanie aktywnych stylów życia i rozwój infrastruktury rekreacyjnej	57
D.6. Tworzenie sportowego centrum o znaczeniu ponadregionalnym	58
Cel strategiczny E Rozwój powiązań białegostoku z bliższym i dalszym otoczeniem	64
E.1. Integracja planistyczna obszaru metropolitalnego	64
E.2. Usprawnienie powiązań infrastrukturalnych obszaru metropolitalnego	64
E.3. Wzrost dostępności do usług sfery społecznej w obszarze metropolitalnym	64
E.4. Tworzenie wysokiej atrakcyjności inwestycyjnej obszaru metropolitalnego	65
E.5. Rozwój zewnętrznych powiązań obszaru metropolitalnego ze szczególnym uwzględnieniem Białegostoku	65
PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH W 2012 ROKU W MIEŚCIE BIAŁYSTOK	70
A. Przestrzeń Miasta – zharmonizowane przyjazne środowisko do życia i rozwoju	70
A.1. Kreowanie prawidłowej i racjonalnej struktury funkcjonalno-przestrzennej z uwzględnieniem wartości kulturowych i przyrodniczych	70

A.2. Tworzenie efektywnego systemu komunikacyjnego Miasta z dużym udziałem transportu zbiorowego oraz ruchu rowerowego	77
A.3. Zapewnienie dostępności nowoczesnych, efektywnych i niezawodnych systemów infrastruktury technicznej	82
A.4. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego przy wzroście udziału Urządzonych terenów zieleni miejskiej	90
B. Wysoka jakość kapitału ludzkiego i bezpieczeństwo społeczne mieszkańców	98
B.1. Wspieranie rozwoju tożsamości i aktywności lokalnej	98
B.2. Rozwój osobowy i zawodowy mieszkańców	111
B.3. Wzrost jakości i innowacyjności kształcenia	120
B.4. Poprawa bezpieczeństwa publicznego	127
B.5. Wspieranie rodzin	139
B.6. Wspomaganie postaw prozdrowotnych i zdrowego trybu życia mieszkańców	146
B.7. Poprawa skuteczności działań w zakresie pomocy społecznej i integracji	147
C. Długofalowy wzrost gospodarki opartej na wiedzy i w konsekwencji większa liczba jakościowo lepszych miejsc pracy	152
C.1. Wzmocnienie ponadlokalnej konkurencyjności firm sektora MSP	152
C.2. Rozwój innowacyjnej gospodarki	158
C.3. Pozyskanie inwestorów zewnętrznych krajowych oraz zagranicznych	162
C.4. Rozwój powiązań gospodarczych ze wschodnimi sąsiadami Polski i UE – Białystok liderem współpracy wschodniej	167
D. Atrakcyjność i dostępność oferty kulturalnej, sportowej, turystycznej i rekreacyjnej	169
D.1. Wspieranie środowisk twórczych w Mieście i rozwój infrastruktury kulturalnej	169
D.2. Kreowanie przedsięwzięć kulturalnych o prestiżowym znaczeniu krajowym i międzynarodowym	177
D.3. Tworzenie regionalnego centrum turystycznego	180
D.4. Wspieranie przedsiębiorczości w sferze turystyki i działalności kulturalnej	183
D.5. Promowanie aktywnych stylów życia i rozwój infrastruktury rekreacyjnej	184
D.6. Tworzenie sportowego centrum o znaczeniu ponadregionalnym	184
E. Obszar metropolitalny	189
E.1. Integracja planistyczna obszaru metropolitalnego	189
E.2. Usprawnienie powiązań infrastrukturalnych obszaru metropolitalnego	190
E.3. Wzrost dostępności do usług sfery społecznej w obszarze metropolitalnym	190
E.5. Rozwój zewnętrznych powiązań obszaru metropolitalnego ze szczególnym uwzględnieniem Białegostoku ...	190

Wstęp

Integralnym elementem skutecznego zarządzania procesem rozwoju Miasta jest monitoring strategii rozwoju. Obowiązek sporządzania raportu oraz metodyka corocznego monitorowania zawarta jest w rozdziale dziesiątym „Strategii Rozwoju Miasta Białegostoku na lata 2011-2020 plus”, przyjętej uchwałą Nr LVIII/777/10 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 13 września 2010 r.

Prezentowany Raport, za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r., przedstawia sprawozdanie z realizacji celów strategicznych, priorytetów i kierunków działań zawartych w „Strategii Rozwoju Miasta Białegostoku na lata 2011-2020 plus”. Stanowi on źródło informacji o stopniu realizacji Strategii, wskazuje zachodzące zmiany oraz określa dynamikę postępu w osiągnięciu przyjętych celów strategicznych.

Raport składa się z dwóch części. Pierwsza część przedstawia opis i analizę poszczególnych celów strategicznych w oparciu o mierniki statystyczne. W celu zobrazowania dynamiki w zakresie realizacji celów szczegółowych, zaprezentowano wartości wskaźników i dane od roku 2008, które stanowiły podstawę do sporządzenia „Diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej Białegostoku” przy opracowaniu Strategii. Przyjęcie powyższego horyzontu czasowego do analizy zapewnia porównywalność danych w wieloletnim przedziale czasowym oraz umożliwia obserwację zachodzących trendów.

Druga część Raportu stanowi podsumowanie działań podejmowanych w 2013 roku. Zadania i przedsięwzięcia, realizowane przez odpowiedzialne za wdrożenie Strategii jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Białymstoku przyporządkowane zostały do właściwych celów strategicznych oraz wpisujących się w dany cel priorytetów, kierunków działań i programów operacyjnych, zarówno kontynuowanych jak i nowych.

Analizie poddane zostały obszary:

- A. Zagospodarowania przestrzennego, infrastruktury technicznej i transportu,
- B. Infrastruktury społecznej i kapitału ludzkiego,
- C. Rozwoju gospodarczego,
- D. Kultury, sportu i turystyki,
- E. Metropolitalny.

Dane ilościowe, zgodnie z założeniami metodycznymi monitoringu, przedstawiono według przyjętego w Strategii wykazu wskaźników monitorowania w latach 2008-2013. Dane liczbowe do Raportu pozyskane zostały z Banku Danych Lokalnych (stan na sierpień 2013 r.), z publikacji Urzędu Statystycznego w Białymstoku: „Sytuacji społeczno-gospodarczej Białegostoku za lata 2008-2013” oraz Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Dane ze statystyki publicznej poszerzone zostały o informacje uzyskane z Departamentów i Biur Urzędu Miejskiego w Białymstoku, Centrum Współpracy Organizacji Pozarządowych, Straży Miejskiej, Zarządu Białostockiej Komunikacji Miejskiej, Zarządu Dróg i Inwestycji Miejskich, Zarządu Mienia Komunalnego oraz innych jednostek organizacyjnych Urzędu.

W trakcie kompletowania danych służących monitorowaniu napotkano na obiektywne czynniki związane z uzyskaniem pełnych informacji:

- dane w niektórych przekrojach nie są dostępne w statystyce publicznej, jak np. gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu/Internetu szerokopasmowego lub ze względu na zmiany w systemie ich gromadzenia w GUS/US nie mają ciągłości czasowej, np. liczba domów kultury i klubów osiedlowych, liczba klubów sportowych, liczba osób ćwiczących w klubach sportowych,
- wybrane dane ilościowe nie mogą być ujawnione przez US ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej, np. nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (przedsiębiorstwach przemysłowych),
- zmieniono wybrane wartości wskaźników prezentowanych w tabelach ze względu na zmiany danych jakie wystąpiły w Banku Danych Lokalnych, np.: liczba miejsc w żłobkach, liczba placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, liczba obiektów zbiorowego zakwaterowania o standardzie poniżej standardu hotelowego,
- wybrane dane statystyczne GUS dostępne będą po terminie publikacji raportu,
- napotkano trudność w zmierzeniu niektórych zjawisk, np. wartości energii odzyskanej z odpadów, liczby nauczycieli objętych stażami i praktykami w przedsiębiorstwach i na uczelniach, stopnia zachorowalności na nowotwory oraz na choroby płuc, stworzenia systemu wczesnej interwencji (liczba programów), wydatków Miasta na działalność edukacyjną w sferze rekreacji.

Powyższe kwestie wskazują na potrzebę dodania nowych, usunięcia lub przeformułowania wybranych, dotychczasowych wskaźników w sposób umożliwiający dostosowanie ich do zakresu

dostępnych danych. Zapewniło to właściwą prezentację stopnia osiągnięcia założonych celów oraz efektywności w realizacji Strategii Rozwoju Miasta Białegostoku na lata 2011-2020 plus.

Na etapie sporządzania monitoringu rocznego nie przeprowadzano badań jakościowych. Badania jakościowe będą analizowane w trakcie procesu ewaluacji Strategii.

Wykaz skrótów:

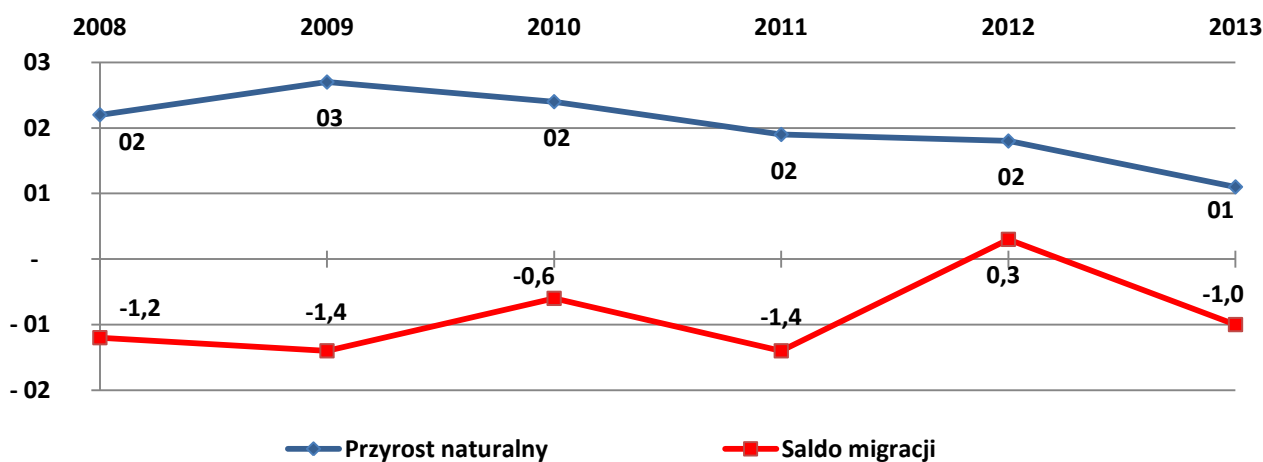
BD	brak danych
BDL	Bank Danych Lokalnych
BKM	Zarząd Białostockiej Komunikacji Miejskiej
BKO	Biuro Kultury
BOM	Białostocki Obszar Metropolitalny
BPN-T	Białostocki Park Naukowo - Technologiczny
BRM	Biuro Rady Miasta
BSR	Biuro Sportu i Rekreacji
BZK	Biuro Zarządzania Kryzysowego
CKU	Centrum Kształcenia Ustawicznego
DFN	Departament Finansów Miasta
DOS	Departament Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej
DSK	Departament Skarbu
DSP	Departament Spraw Społecznych
EDU	Departament Edukacji
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IBE	Instytut Badań Edukacyjnych
INF	Departament Informatyki
KOWEZIU	Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej
LCDZ	Lokalne Centrum Doradztwa Zawodowego
MODM	Miejski Ośrodek Doradztwa Metodycznego
MON	Ministerstwo Obrony Narodowej
MOPR	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
MPEC	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej
MPZP	Miejski Plan Zagospodarowania Przestrzennego
MSW	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
OIK	Ośrodek Interwencji Kryzysowej
ORE	Ośrodek Rozwoju Edukacji
ORN	Departament Organizacyjny i Nadzoru
PB	Politechnika Białostocka
PFRR	Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego
PKP	Polskie Koleje Państwowe
POW	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza
PRO	Biuro Promocji
RDDKiA	Regionalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Spółka LECH	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowo-Produkcyjne „LECH” Spółka z o.o.
UM	Urząd Miejski w Białymstoku

UMWP	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
URB	Departament Urbanistyki
US	Urząd Statystyczny
UwB	Uniwersytet w Białymstoku
WB	Wodociągi Białostockie
WSPS	Wyższa Szkoła Psychologii Społecznej
ZDI	Zarząd Dróg i Inwestycji Miejskich
ZMK	Zarząd Mienia Komunalnego
-	wartość zerowa

Analiza wskaźnikowa realizacji Strategii Rozwoju Miasta Białegostoku na lata 2011-2020 plus

W latach 2008-2013 liczba mieszkańców w Mieście systematycznie wzrastała. Niewielki spadek liczby ludności o 0,3% nastąpił w 2011 roku. W Białymstoku występuje dodatni, malejący współczynnik przyrostu naturalnego. W latach 2008-2013 saldo migracji było ujemne, ale relatywnie nieduże. W 2012 r. ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały osiągnęło dodatni poziom 0,3. W 2012 r. udział ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ogółu ludności utrzymał się na poziomie z roku poprzedniego i wynosił 18%, co oznacza wzrost o 2 punkty procentowe w stosunku do poziomu z roku 2008. Świadczy to o rosnącym na przestrzeni lat tempie starzenia się społeczeństwa Białegostoku. W Białymstoku mieszka więcej kobiet niż mężczyzn. Od 2011 roku na 100 mężczyzn przypada 113 kobiet. W 2013 r. spadła liczba zawieranych małżeństw, ale była prawie dwukrotnie wyższa od liczby rozwodów.

Wykres 1 Przyrost naturalny i saldo migracji na pobyt stały w Białymstoku

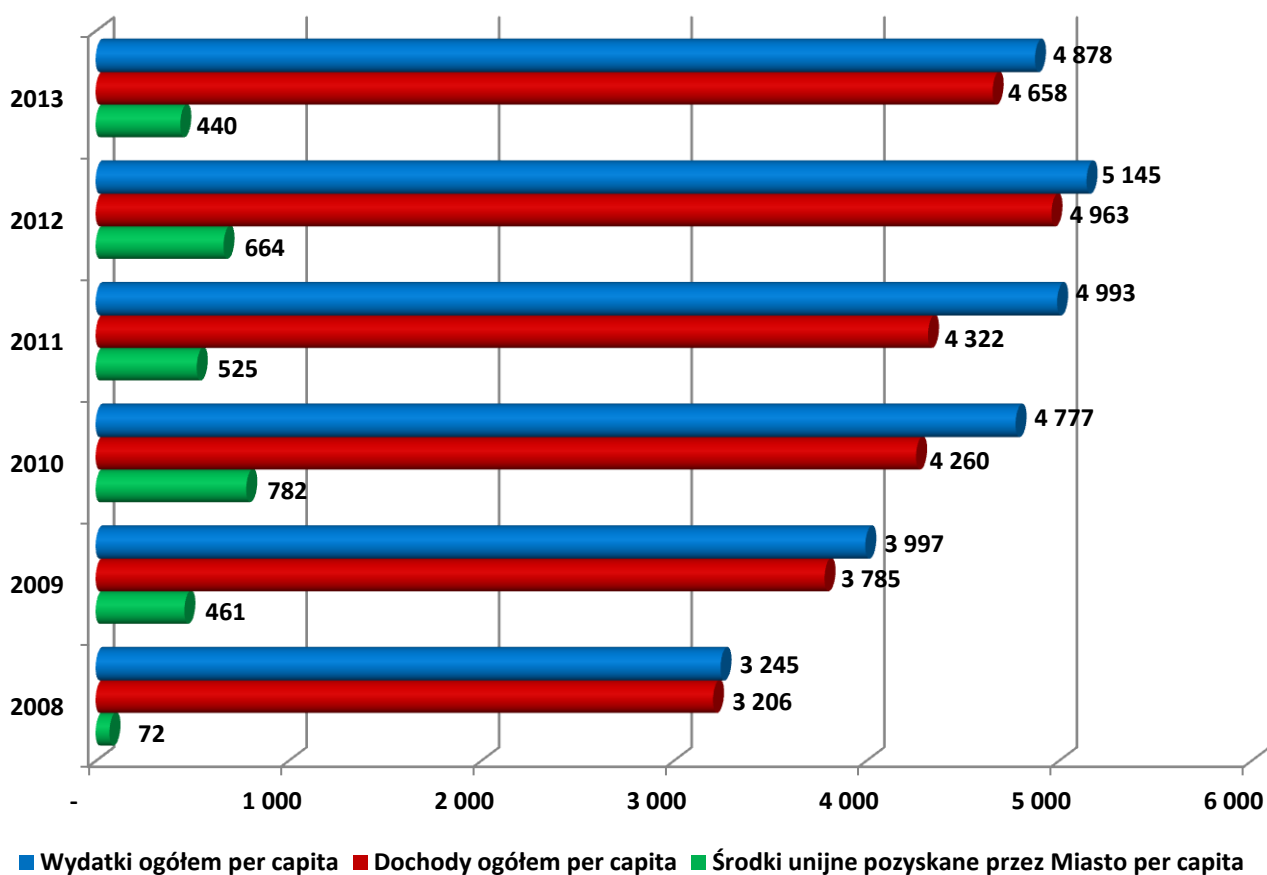

Źródło: Bank Danych Lokalnych, www.stat.gov.pl

Jednym z najważniejszych problemów jest funkcjonujący rynek pracy. Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu 2013 r. ukształtowała się na poziomie 13,7% i zwiększyła się o 0,4 punktu procentowego w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego.

W 2013 roku dochody budżetowe ogółem wyniosły 4 657,69 zł na jednego mieszkańca i w porównaniu do 2008 roku wzrosły o 45,28%. Podobną tendencję zaobserwować można w odniesieniu do wydatków budżetowych, które wzrosły w analogicznym okresie o 50,32% do poziomu 4 877,61 zł na mieszkańca. Białystok jest miastem, w którym skutecznie pozyskiwane są fundusze unijne. Środki unijne pozyskane przez Miasto w 2013 roku wyniosły 439,63 zł w przeliczeniu na jednego mieszkańca, co oznacza 512,30% wzrost w stosunku do 2008 roku oraz 34% spadek w stosunku do roku 2012.

Wykres 2 Dochody, wydatki i środki unijne pozyskane przez Miasto Białystok (w zł)

Źródło: Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Finansów Miasta

Ogólne wskaźniki monitorowania

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło
1.	Gęstość zaludnienia	osoby/km ²	2 880	2 886	2 890	2 882	2 888	2891	BDL
2.	Przyrost naturalny	osoby/1000 mieszkańców	2,2	2,7	2,4	1,9	1,8	1,1	BDL
3.	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ogółu ludności	%	16	16	17	17	18	18	BDL
4.	Liczba kobiet na 100 mężczyzn	kobiety/100 mężczyzn	114	114	114	113	113	113	BDL
5.	Liczba małżeństw	jednostki/1000 mieszkańców	6,3	6,2	5,8	4,9	4,9	4,6	BDL
6.	Liczba rozwodów	jednostki/1000 mieszkańców	2,2	2,7	2,4	2,4	2,0	2,4	BDL
7.	Współczynnik dzietności	liczba urodzonych dzieci/jedną kobietę w wieku rozrodczym 15-49 lat	1,14	1,19	1,17	1,10	1,13	1,10	BDL
8.	Saldo migracji	osoby/1000 mieszkańców	- 1,2	- 1,4	- 0,6	- 1,4	0,3	- 1,0	BDL
9.	Stopa bezrobocia rejestrowanego	%	7,8	11,7	12,3	12,4	13,3	13,7	BDL
10.	Dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatów ogółem	zł na mieszkańca	3 205,91	3 785,02	4 260,19	4 322,15	4 963,44	4 657,69	DFN
11.	Wydatki budżetów gmin i miast na prawach powiatów ogółem	zł na mieszkańca	3 244,86	3 996,69	4 776,71	4 992,53	5 145,38	4 877,61	DFN

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło
12.	Nadwyżka operacyjna	mln zł	119	71	50	31	35	88	DFN
13.	Środki unijne ogółem pozyskane przez Miasto Białystok w przeliczeniu na jednego mieszkańca	zł/os.	71,80	460,76	782,16	525,18	664,12	439,63	DFN/ BFE
14.	Wskaźnik zadłużenia	%	21,37	25,12	33,34	48,87	47,92	55,06	DFN
15.	Kwota długu	tys. zł	201 527,55	280 150,61	419 319,85	621 663,58	701 408,99	757 322,95	DFN
16.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych	t na km ²	2,53	1,80	1,70	1,50	1,26	1,21	BDL
17.	Emisja zanieczyszczeń gazowych	t na km ²	8 285,30	8 160,60	8 087,70	8 836,20	7 441,6	8 282,0	BDL
18.	Odpady wytworzone	tys. t na km ²	1,74	1,20	1,23	1,26	1,19	1,48	BDL
19.	Ścieki wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi	dam ³ na km ²	138,12	142,34	133,56	132,40	129,67	128,03	BDL

CEL STRATEGICZNY A

PRZESTRZEŃ MIASTA – ZHARMONIZOWANE, PRZYJAZNE ŚRODOWISKO DO ŻYCIA I ROZWOJU

A. 1. KREOWANIE PRAWIDŁOWEJ I RACJONALNEJ STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ Z UWZGLĘDNIENIEM WARTOŚCI KULTUROWYCH I PRZYRODNICZYCH

W zakresie powyższego priorytetu przyjmuje się następujące kierunki:

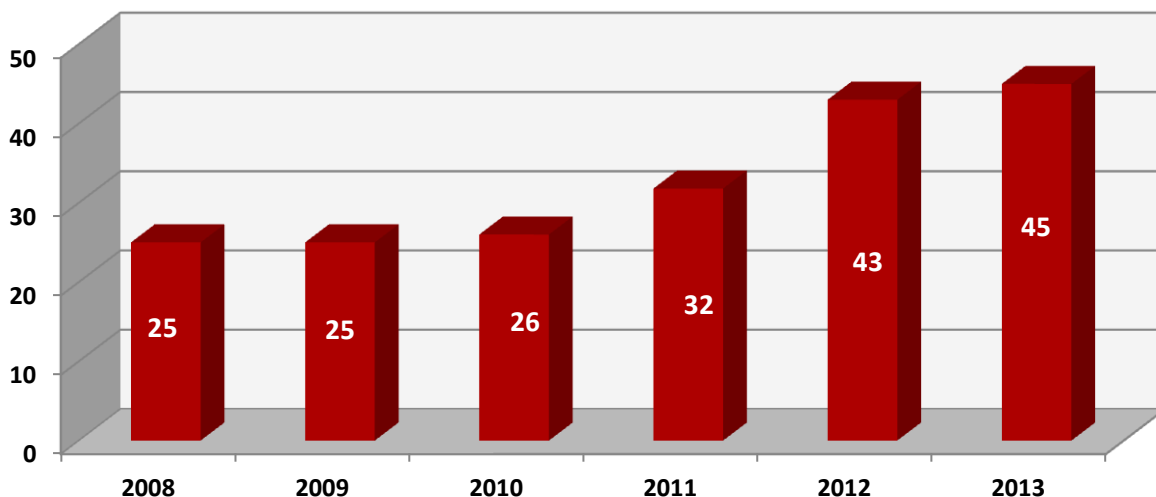
- Kształtowanie jednostek i zespołów urbanistycznych o wysokich walorach funkcjonalno-przestrzennych z uwzględnieniem wartości kulturowych i przyrodniczych,
- Poprawa poziomu ładu przestrzennego, w tym zwartości i dyscypliny zabudowy oraz eliminacja konfliktów funkcjonalnych w drodze planowanego sterowania procesami rozwojowymi Miasta,
- Uwzględnienie materialnego dziedzictwa historycznego Miasta jako elementu tożsamości przestrzennej,
- Tworzenie warunków przestrzennych służących wzmocnieniu funkcji metropolitalnych,
- Tworzenie warunków przestrzennych dla rozwoju mieszkalnictwa oraz podnoszenia jakości istniejących zasobów mieszkaniowych,
- Poprawa jakości przestrzeni publicznych,
- Systemowe działania w kierunku kreowania integracyjnej, dostępnej przestrzeni miejskiej, m. in. poprzez eliminowanie tzw. barier architektonicznych,
- Kreowanie wielkomiejskiego charakteru centrum Miasta,
- Aktywna rola samorządu w gospodarce gruntami, w tym w przygotowaniu terenów inwestycyjnych, jako narzędzie do stymulowania pożądanych procesów przestrzennych i funkcjonalnych oraz zabezpieczenia strategicznych interesów Miasta,
- Zapewnienie priorytetu w sporządzaniu opracowań planistycznych dla obszarów: konfliktów funkcjonalnych, zagrożonych naruszeniami ładu przestrzennego, wymagających przekształceń, kluczowych inwestycji oraz związanych z ważnymi przestrzeniami publicznymi, a także wyprzedzająca koordynacja przygotowania tych opracowań z realizacją inwestycji liniowych.

Można zaobserwować następujące trendy:

- Stopień pokrycia Miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wzrósł z 25% w 2008 do 45% w 2013 roku,
- W latach 2008-2013 stosunek wartości gruntów zbywanych do nabywanych przez Miasto kształtował się odpowiednio w przedziale od 2,3 do 1,9 osiągając najwyższy poziom 5,3 w roku 2012. Zmiana stosunku wartości gruntów zbywanych do nabywanych w 2013 r. przez Miasto w porównaniu do lat ubiegłych spowodowana była tym, iż znacząco zmniejszyło się nabycie nieruchomości w drodze cywilnej. Nieruchomości przeznaczone pod inwestycje drogowe pozyskiwane były w drodze decyzji administracyjnych,

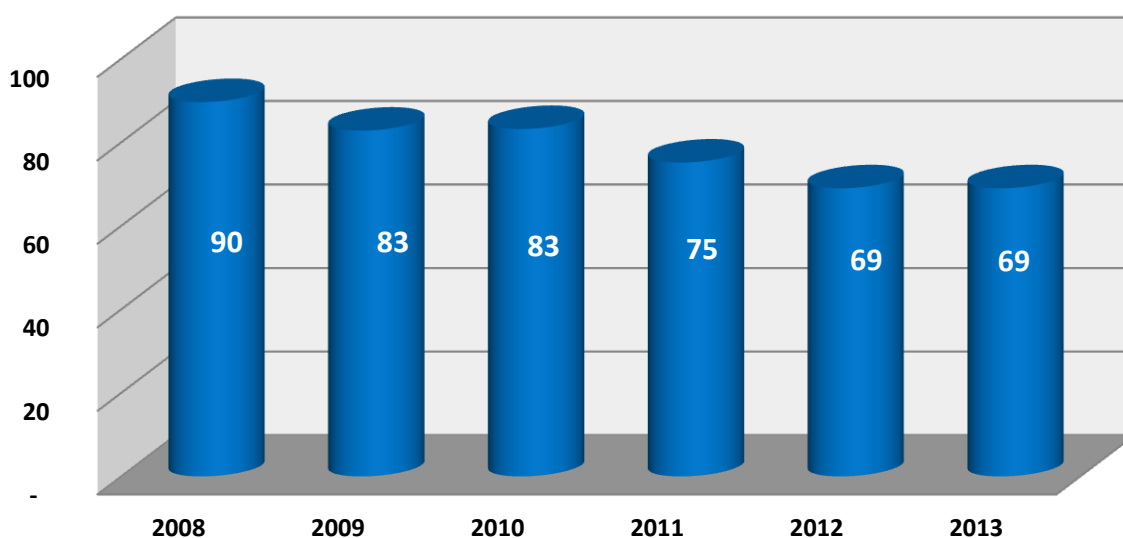
- W 2013 r., w stosunku do roku 2012, wystąpił wzrost (o 40 punktów procentowych, do poziomu 76%) transakcji zbycia gruntów komunalnych objętych aktualnym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, osiągając najwyższy poziom od roku 2008,
- W 2013 roku wielkość powierzchni użytkowej w przeliczeniu na liczbę mieszkań oddanych do użytku utrzymała się na poziomie z roku 2012, niższym w stosunku do lat ubiegłych.

Wykres 3 Pokrycie powierzchni Miasta planami miejscowymi (w %)

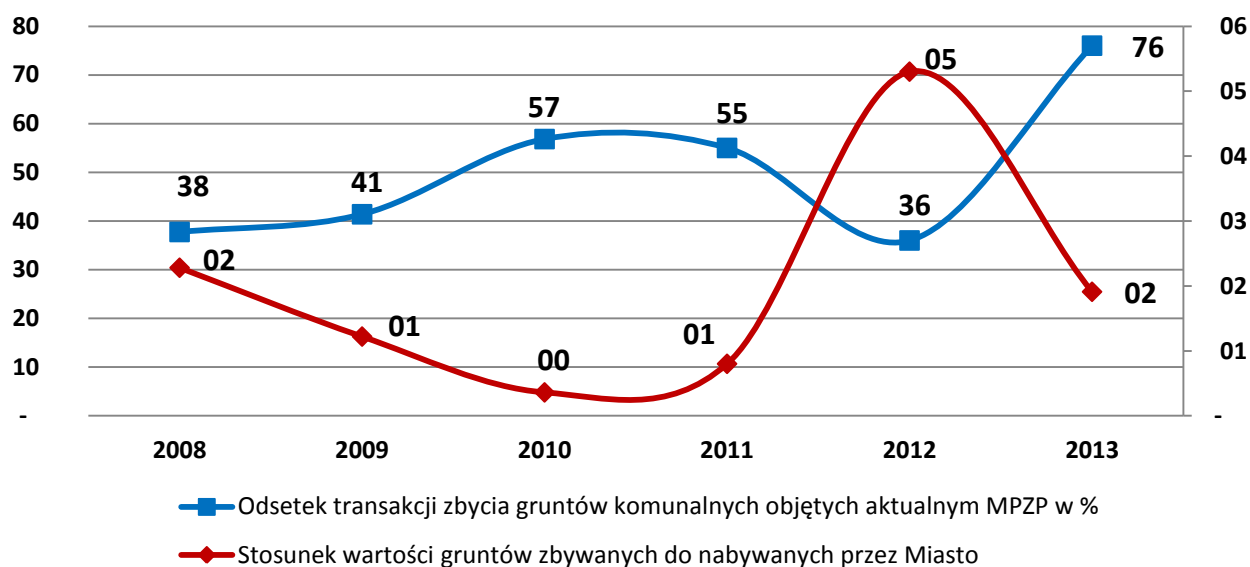
Źródło: Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Urbanistyki

Wykres 4 Wielkość powierzchni użytkowej do liczby mieszkań oddanych do użytku (w m²/szt.)

Źródło: Bank Danych Lokalnych, www.stat.gov.pl

Wykres 5 Stosunek wartości gruntów zbywanych do nabywanych przez Miasto oraz odsetek transakcji zbycia gruntów komunalnych objętych aktualnym MPZP

Źródło: Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Skarbu

A. 2. TWORZENIE EFEKTYWNEGO SYSTEMU KOMUNIKACYJNEGO MIASTA Z DUŻYM UDZIAŁEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO ORAZ RUCHU ROWEROWEGO

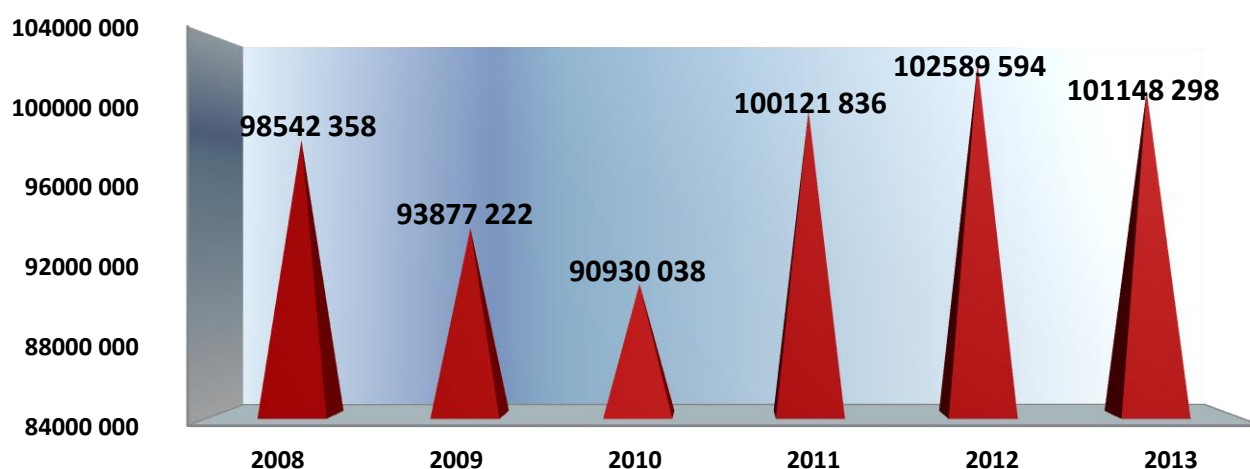
W zakresie powyższego priorytetu przyjmuje się następujące kierunki:

- Rozbudowa układu komunikacyjnego w celu zwiększenia przepustowości, płynności i bezpieczeństwa ruchu drogowego ze szczególnym uwzględnieniem obwodnic miejskich, przejazdów przez tory kolejowe oraz ruchliwych arterii komunikacyjnych,
- Doskonalenie systemu zarządzania i sterowania ruchem poprzez stosowanie rozwiązań opartych o Inteligentne Systemy Transportowe,
- Podnoszenie atrakcyjności oferty usług transportu zbiorowego, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych systemów telematycznych,
- Rozbudowa systemu korytarzy autobusowych wysokiej jakości,
- Wprowadzanie rozwiązań wspierających atrakcyjność i bezpieczeństwo ruchu pieszego oraz rowerowego, w tym w postaci stref ruchu uspokojonego,
- Usprawnienie systemu parkingowego w zgodzie z priorytetami polityki przestrzennej i transportowej Miasta,
- Modernizacja i rozwój uzupełniającego układu ulicznego w koordynacji z rozwojem infrastruktury technicznej,
- Wprowadzanie rozwiązań służących ograniczaniu hałasu komunikacyjnego,
- Wspieranie działań na rzecz poprawy zewnętrznej dostępności transportowej Miasta.

Można zaobserwować następujące trendy:

- Rozbudowa układu komunikacyjnego przyczyniła się do poprawy jakości systemu transportu zbiorowego,
- Zwiększyła się długość ulic układu podstawowego. W porównaniu do 2008 roku był to wzrost o 14,1 km. Wszystkie ulice stanowiące układ podstawowy w całości objęte były rozwiązaniami z zakresu Informatycznych Systemów Telematycznych,
- Modernizacja i rozbudowa istniejącej sieci drogowej spowodowała wzrost długości korytarzy autobusowych wysokiej jakości (buspasów),
- W 2013 roku, w odniesieniu do roku 2008, o 2,6% wzrosła liczba pasażerów korzystających z transportu zbiorowego. W odniesieniu do roku poprzedniego wystąpił 1,4 % spadek,
- Poprawiły się warunki jazdy rowerem po Białymstoku. W badanym okresie wybudowano 55,8 km dróg rowerowych, co stanowi około 62% ich łącznej długości,
- Liczba skrzyżowań z sygnalizacją świetlną z priorytetem dla transportu zbiorowego lub pojazdów specjalnych utrzymała się na poziomie z roku poprzedniego,
- W 2013 r., podobnie jak w roku 2012, 22% skrzyżowań z sygnalizacją świetlną stanowiły skrzyżowania ze sterowaniem adaptacyjnym i koordynacją.

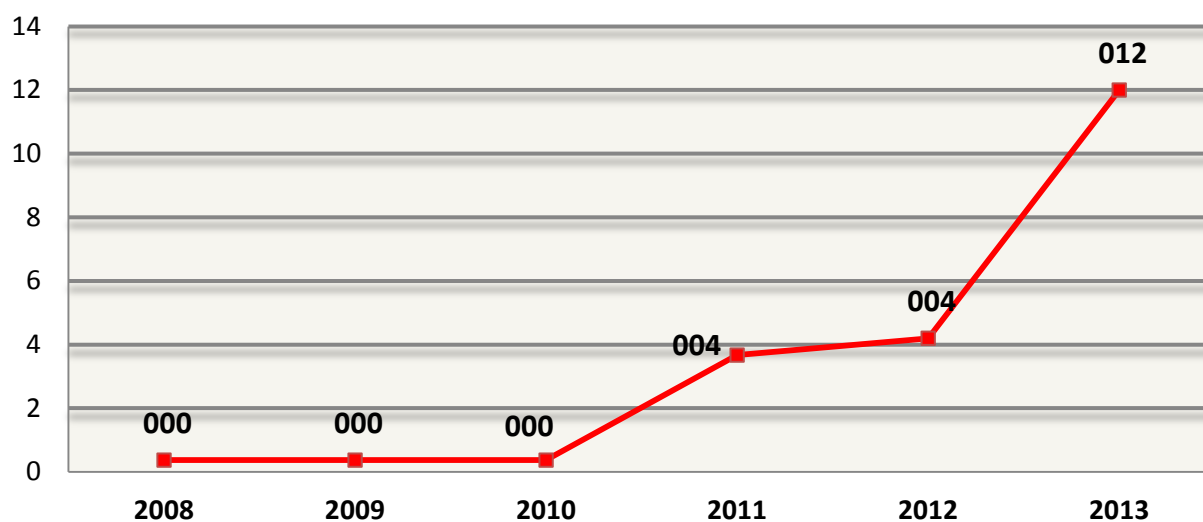
Wykres 6 Liczba pasażerów korzystających z transportu zbiorowego¹

Źródło: Urząd Miejski w Białymstoku, Zarząd Białostockiej Komunikacji Miejskiej

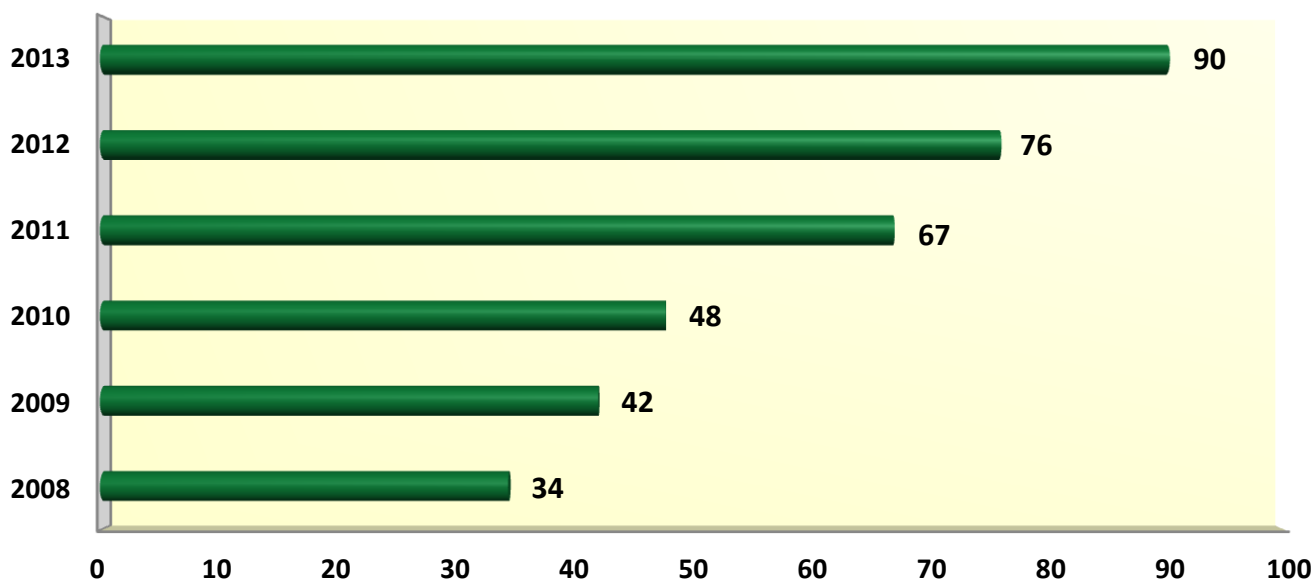
¹ Ilość przewiezionych pasażerów jest iloczynem ilości sprzedanych biletów i ruchliwości pasażera, powiększonym o procentowy udział przejazdów bezpłatnych oraz przejazdów bez biletów. Na początku roku 2011 dokonano weryfikacji wskaźników ruchliwości w związku z obserwowaną wzrastającą w trakcie roku 2010 liczbą pasażerów. Efekt ten był sygnalizowany przez spółki komunikacyjne, kierowców oraz kontrolerów biletowych posiadających codzienny ogląd sytuacji na liniach. Dodatkowo w 2010 roku pojawiły się dane z systemu zliczania pasażerów, które potwierdzały powyższą obserwację. Do ustalenia nowych wskaźników mobilności pasażerów komunikacji miejskiej posłużyły również badania ankietowe przeprowadzone w końcu 2010 roku oraz w pierwszej połowie 2011. Zmiana procentowego wskaźnika udziału przejazdów bezpłatnych jest wynikiem postępującego zjawiska starzenia się społeczeństwa.

Wykres 7 Długość korytarzy autobusowych wysokiej jakości (dane dot. długości buspasów) w km

Źródło: Urząd Miejski w Białymstoku, Zarząd Białostockiej Komunikacji Miejskiej

Wykres 8 Długość dróg rowerowych (w km)

Źródło: Urząd Miejski w Białymstoku, Zarząd Dróg i Inwestycji Miejskich

A. 3. ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI NOWOCZESNYCH, EFEKTYWNYCH I NIEZAWODNYCH SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

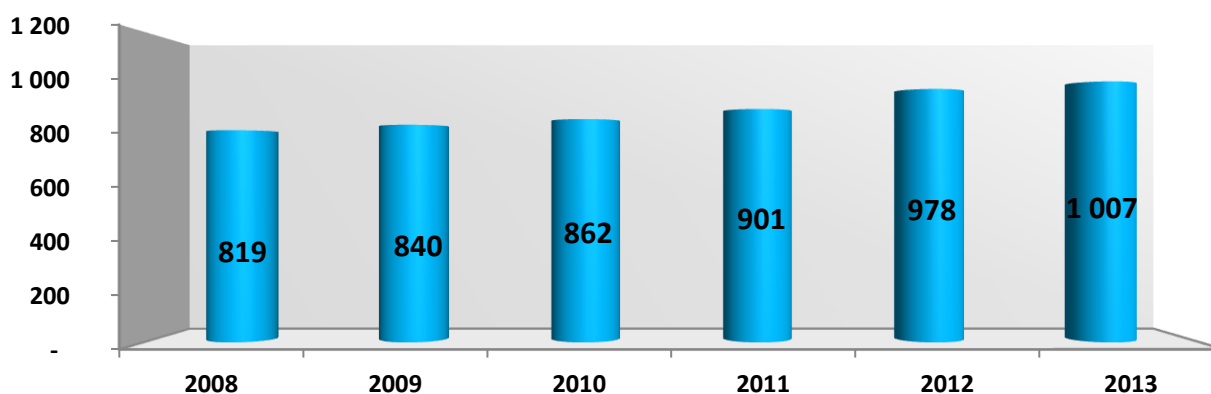
W zakresie powyższego priorytetu przyjmuje się następujące kierunki:

- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej z zastosowaniem najnowszych technologii i systemów w kierunku uzyskania zgodności z nowoczesnymi standardami użytkowymi i środowiskowymi,
- Zwiększenie możliwości inwestycyjnych w sferze infrastruktury technicznej poprzez finansowanie pozabudżetowe,
- Stworzenie kompleksowego, nowoczesnego systemu gospodarki odpadami z dużym udziałem selektywnej zbiórki odpadów i maksymalizacją efektu odzysku,
- Zapewnienie warunków do budowy powszechnie dostępnych szerokopasmowych sieci teleinformatycznych,
- Działania na rzecz eliminowania nieuzasadnionej terenochłonności elementów infrastruktury technicznej.

Można zaobserwować następujące trendy:

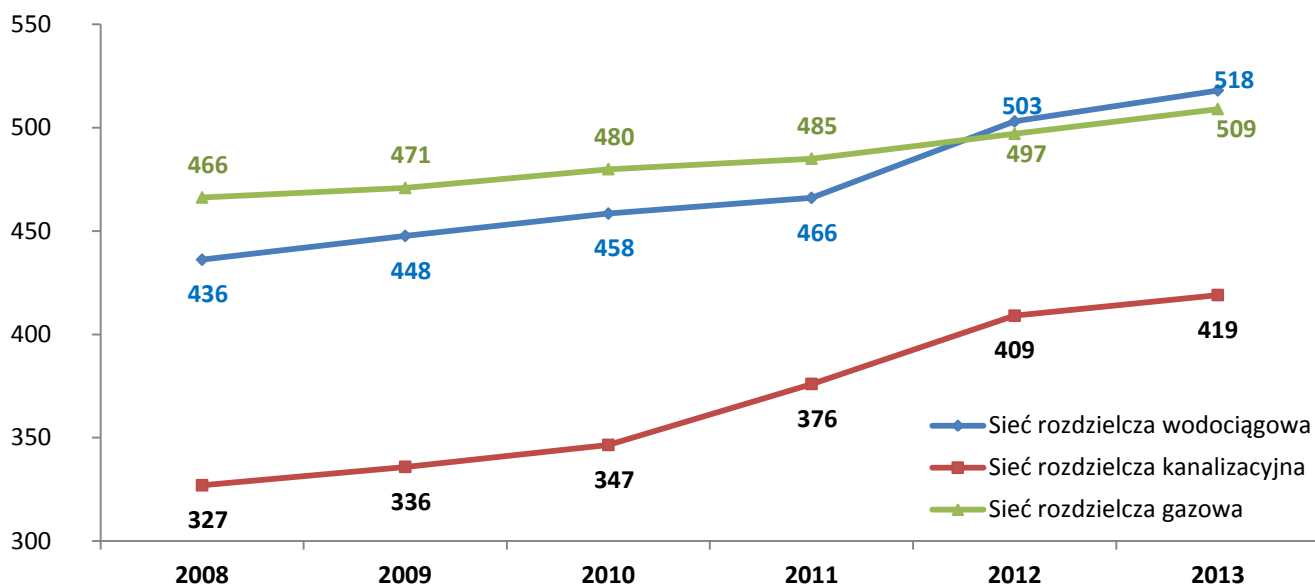
- O 188 km wzrosła długość funkcjonujących podsystemów infrastruktury technicznej (sieć wodociągowa magistralna i rozdzielcza bez przyłączy oraz sieć kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej bez przyłączy) w latach 2008-2013,
- W latach 2008-2013 wzrastała długość sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (Wykres 10),
- W 2013 roku 97% ludności korzystało z sieci wodociągowej, 96% z sieci kanalizacyjnej a 92% z sieci gazowej,
- W latach 2008-2013 kubatura budynków ogrzewanych centralnie wzrosła o 10,4%.

Wykres 9 Długość funkcjonujących podsystemów infrastruktury technicznej (w km)

Źródło: Wodociągi Białostockie Sp. z o.o.

Wykres 10 Długość sieci rozdzielczych na 100 km²

Źródło: Bank Danych Lokalnych, www.stat.gov.pl

A. 4. POPRAWA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO PRZY WZROŚCIE UDZIAŁU URZĄDZONYCH TERENÓW ZIELENI MIEJSKIEJ

W zakresie powyższego priorytetu przyjmuje się następujące kierunki:

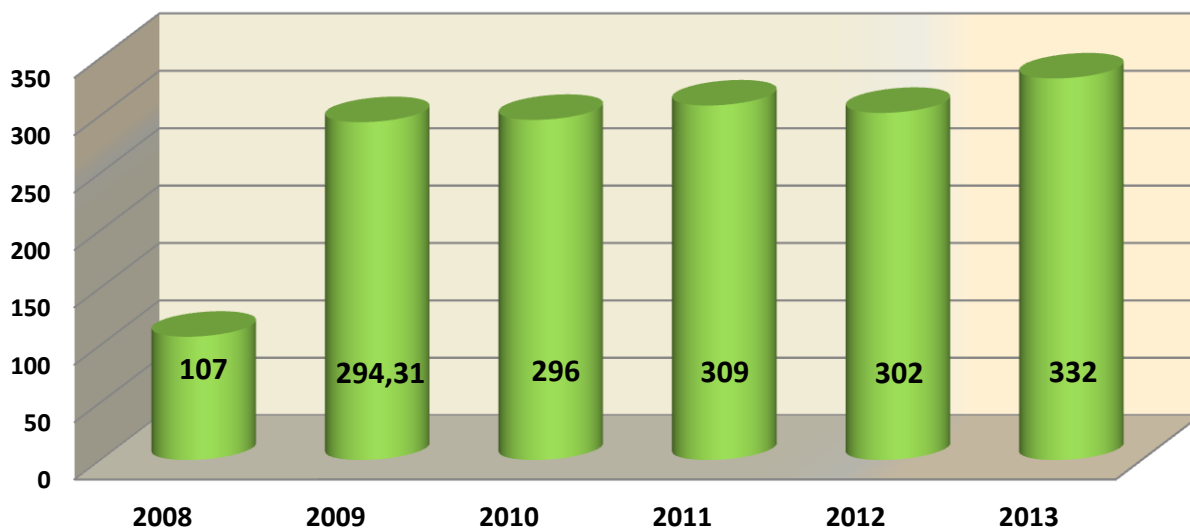
- Osiągnięcie wyższych standardów ochrony środowiska, a także utrzymania czystości i porządku,
- Stworzenie efektywnego systemu zagospodarowania wód opadowych,
- Rozwój terenów zieleni urządzonej przy poszanowaniu unikalnych walorów przyrodniczych,
- Zachowanie ciągłości systemu przyrodniczego Miasta i ochrona terenów o wysokich walorach przyrodniczych przed ekspansją inwestycyjną.

Można zaobserwować następujące trendy:

- W Białymstoku nastąpił prawie trzykrotny wzrost zielonych terenów urządzonych. Powierzchnia parków, skwerów, zieleńców, zieleni cmentarnej oraz trawników w pasach drogowych wzrosła ze 107 ha w 2008 roku do 332 ha w roku 2013,
- W 2013 roku odsetek mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków wynosił 99%,
- W 2013 roku 82% wytworzonych odpadów poddanych zostało odzyskowi, co stanowi 9% wzrost w odniesieniu do roku 2008 oraz 12% wzrost w odniesieniu do roku 2012,

- W 2013 r. wystąpił spadek zanieczyszczeń pyłowych zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach do redukcji o 33 t na km² w porównaniu do roku 2012 oraz wzrost zanieczyszczeń gazowych o 3 t na km².

Wykres 11 Wielkość powierzchni zielonych terenów urządzonych (w ha)

Źródło: Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej

Zagospodarowanie przestrzenne, infrastruktura techniczna i transport

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
1.	Pokrycie powierzchni Miasta planami miejscowymi	%	25	25	26	32	43	45	URB	
2.	Liczba przejazdów bezkolizyjnych przez tory na ciągach komunikacyjnych podstawowego układu komunikacyjnego Miasta	szt.	8	8	8	8	8	8	ZDI	
3.	Korzystający z wodociągu	%	97	97	97	97	97	97	BDL	
4.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej	%	95	95	95	96	96	96	BDL	
5.	Korzystający z sieci gazowej	%	90	91	91	91	92	92	BDL	
6.	Kubatura budynków ogrzewanych centralnie	tys. m ³	32 165	32 735	33 329	34 764	35 268	35 514	MPEC	
7.	Sieć rozdzielcza wodociągowa	/100 km ²	436	448	458	466	503	518	BDL	
8.	Sieć rozdzielcza kanalizacyjna	/100 km ²	327	336	347	376	409	419	BDL	
9.	Sieć rozdzielcza gazowa	/100 km ²	466	471	480	485	497	509	BDL	
10.	Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji	t na km ²	305	228	266	327	240	207	BDL	
11.	Zanieczyszczenia gazowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji	t na km ²	6	5	7	7	6	9	BDL	
12.	Udział odpadów poddanych odzyskowi w ilości odpadów wytworzonych w ciągu roku	%	75	80	69	92	73	82	BDL	
13.	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w stosunku do ludności ogółem	%	96	97	97	98	99	99	BDL	
14.	Długość dróg gruntowych	km	70	94	91	87	85	83	ZDI	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
A. 1. KREOWANIE PRAWIDŁOWEJ I RACJONALNEJ STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ Z UWZGLĘDNIENIEM WARTOŚCI KULTUROWYCH I PRZYRODNICZYCH										
WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE										
1.	Wielkość powierzchni użytkowej/liczby mieszkań oddanych do użytku	m²/szt.	90	83	83	75	69	69	BDL	
2.	Stosunek wartości gruntów zbywanych do nabywanych przez Miasto		2,3	1,2	0,4	0,8	5,3	1,9	DSK	Wskaźnik wyliczony w oparciu o proporcje i podany w wartości liczbowej ułamkowej.
3.	Odsetek transakcji zbycia gruntów komunalnych objętych aktualnym MPZP	%	38	41	57	55	36	76	DSK	
4.	Ocena jakości przestrzeni publicznej przez mieszkańców	Badanie opinii mieszkańców								W trakcie ewaluacji Strategii.
5.	Ocena jakości przestrzeni publicznych, dokonana przez osoby niepełnosprawne	Badanie opinii osób niepełnospraw-								
A. 2. TWORZENIE EFEKTYWNEGO SYSTEMU KOMUNIKACYJNEGO MIASTA Z DUŻYM UDZIAŁEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO ORAZ RUCHU ROWEROWEGO										
WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE										
6.	Średnia prędkość autobusów komunikacji miejskiej	km/h	BD	16,12	16,42	16,66	16,49	16,56	BKM	
7.	Długość ulic o funkcji obwodnic w granicach Miasta	km	28,0	28,6	28,6	28,6	28,6	31,3	ZDI	
8.	Liczba przejazdów przez tory kolejowe	szt.	8	8	8	8	8	8	ZDI	
9.	Długość ulic układu Podstawowego	km	109,0	110,0	114,0	116,7	122,4	123,1	ZDI	Wskaźnik nie zawiera obwodnic.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
10.	Skrzyżowania z sygnalizacją świetlną ze sterowaniem adaptacyjnym (zależnym od ruchu) i koordynacją („zielona fala”) jako % skrzyżowań z sygnalizacją świetlną	%	Brak danych			23	22	22	ZDI	Wskaźnik zmieniony z „Długość ulic objętych rozwiązaniami z zakresu telematiki transportu”
11.	Liczba pasażerów transportu zbiorowego	osób	98 542 358	93 877 222	90 930 038	100 121 836	102 589 594	101 148 298	BKM	
12.	Skrzyżowania z sygnalizacją świetlną z priorytetem dla transportu zbiorowego lub pojazdów specjalnych jako % skrzyżowań z sygnalizacją świetlną	%	Brak danych			2	5	5	ZDI	
13.	Długość korytarzy autobusowych wysokiej jakości	km	0,37	0,37	0,37	3,67	4,20	12,00	BKM	Dane dot. długości buspasów.
14.	Długość dróg rowerowych	km	34,4	42,0	47,7	67,0	76,0	90,2	ZDI	
15.	Liczba miejsc parkingowych w centrum Miasta w tym w obiektach wielopoziomowych	szt.	Brak danych			3 650	3650	3 650	ZDI	
16.	Liczba miejsc parkingowych w ramach parkingów strategicznych w otoczeniu obwodnic miejskich	szt.	0	z0	0	0	0	0	ZDI	
17.	Odsetek ludności zamieszkałej w strefach, gdzie poziom hałasu na zewnątrz budynków przekracza określone wartości graniczne	%	Brak danych					Odsetek ludności zamieszkałej w mieście narażonej na hałas drogowy, kolejowy, przemysłowy: 2,142% w dzień i 1,511% w nocy	DOS	Podanie tych wskaźników możliwe jest tylko z mapy akustycznej, która sporządzana jest co 5 lat.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
	BADANIA JAKOŚCIOWE									
18.	Odsetek badanych mieszkańców zadowolonych z poziomu jakości usług transportu zbiorowego	Badanie opinii mieszkańców								W trakcie ewaluacji Strategii.
19.	Ocena poziomu rozwiązań dróg rowerowych	Badanie opinii mieszkańców								
A.3. ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI NOWOCZESNYCH, EFEKTYWNYCH I NIEZAWODNYCH SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ										
WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE										
20.	Długość funkcjonujących podsystemów infrastruktury technicznej	km	819	840	862	901	978	1 007	WB	Wskaźnik zawiera: sieć wodociągową magistralną i rozdzielczą (bez przyłączy) oraz sieć kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej (bez przyłączy)
21.	Stosunek środków pozabudżetowych i budżetowych w finansowaniu inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej	wskaźnik	BD	BD	BD	47%	49%	85%	UM Spółka LECH	Dane pochodzą jedynie od spółki „LECH”
22.	Ilość łączy szerokopasmowych	szt	BD	BD	BD	BD	85 239*	BD	INF	Wskaźnik zmieniony z „Długość/liczba użytkowników szerokopasmowych linii teleinformatycznych. *Brak możliwości uzyskania danych za lata 2008-2011.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
23.	Powierzchnia ogrzewana	m2	6 769 000	6 882 000	6 999 000	7 334 000	7 409 000	7 500 000	MPEC	
24.	Produkcja i zakup ciepła (woda)	GJ	4 339 869	4 400 691	4 721 978	4 235 831	4 353 110	4 194 000	MPEC	
A.4. POPRAWA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO PRZY WZROŚCIE UDZIAŁU URZĄDZONYCH TERENÓW ZIELENI MIEJSKIEJ										
WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE										
25.	Długość oddanych do użytku odcinków kanalizacji deszczowej	km	7,86	16,05	11,83	31,73	23,31	35,60	DOS/ WB	
26.	Długość funkcjonujących odcinków kanalizacji deszczowej	km	412	418	430	441	414	442	DOS/ WB	
27.	Stopień zachowania ciągłości korytarzy ekologicznych oraz stan zachowania ekosystemów występujących na terenach otwartych objętych zagospodarowaniem	analiza jakościowa								
28.	Wielkość powierzchni zielonych terenów urządzonych	ha	107,41	294,31	296,31	308,86	302,41	332,42	DOS	Wskaźnik zawiera parki, skwery, zieleńce, zieleń cmentarną, powierzchnię trawników w pasach drogowych.

CEL STRATEGICZNY B

WYSOKA JAKOŚĆ KAPITAŁU LUDZKIEGO I BEZPIECZEŃSTWO SPOŁECZNE MIESZKAŃCÓW

B.1. WSPIERANIE ROZWOJU TOŻSAMOŚCI I AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

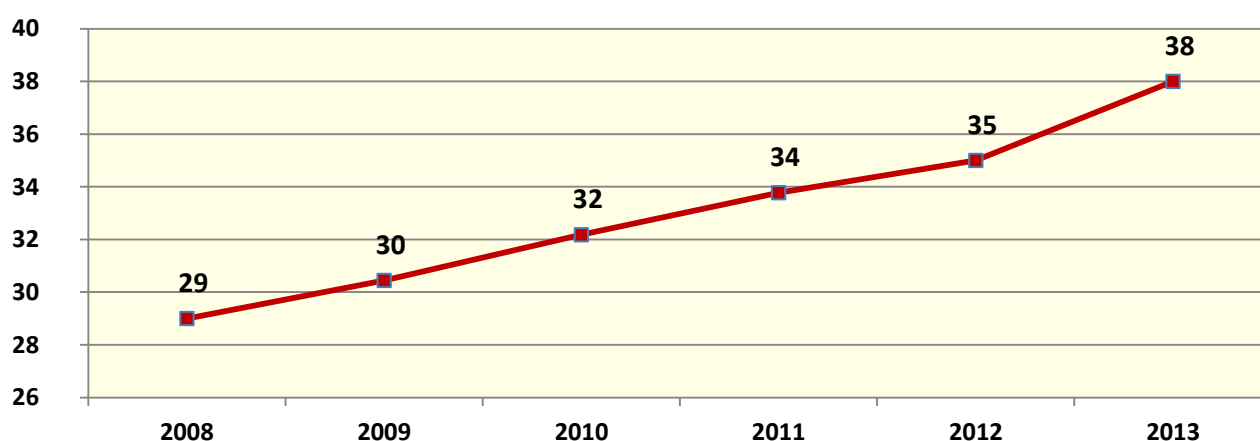
W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

- Wspieranie i promowanie aktywności społeczności lokalnych i działań rad osiedli,
- Kształtowanie lokalnej tożsamości w ramach współpracy między administracją, przedsiębiorcami, instytucjami non-profit, uczelniami,
- Wspieranie mniejszości narodowych,
- Białystok jako pomost między Wschodem a Zachodem.

Można zaobserwować następujące trendy:

- W Białymstoku funkcjonowało centrum aktywności lokalnej - Centrum Współpracy Organizacji Pozarządowych,
- W Mieście nie funkcjonowały rady osiedli, pomimo iż statut Miasta przewiduje możliwość ich tworzenia,
- Wzrastała liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz fundacji.

Wykres 12 Liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz fundacji w Mieście Białystok w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców

Źródło: Bank Danych Lokalnych, www.stat.gov.pl

B.2. ROZWÓJ OSOBOWY I ZAWODOWY MIESZKAŃCÓW

W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

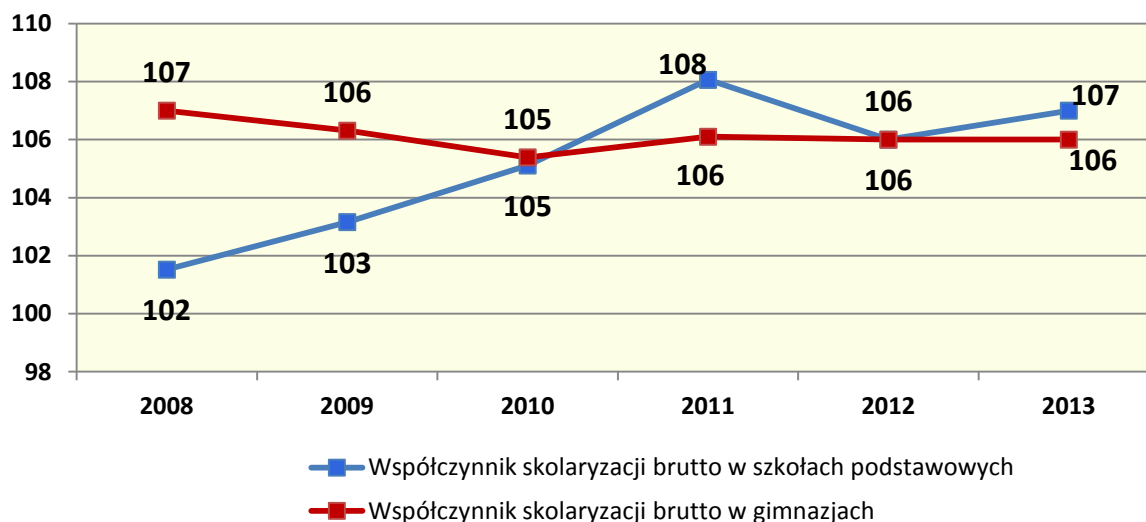
- Zwiększanie szans edukacyjnych, w tym podejmowanie szczególnej troski o proces wychowania oraz kształcenia i poprawy warunków nauki dzieci i młodzieży uzdolnionej, niepełnosprawnej oraz wyrównywanie szans zaniedbanych wychowawczo,
- Doskonalenie warunków dla kształcenia zawodowego, ustawicznego i specjalnego dostosowanego do rynku pracy,
- Tworzenie możliwości rozwoju i uzupełniania kwalifikacji kadry pedagogicznej, administracyjno-obługowej, socjalnej, terapeutycznej i naukowej,
- Rozwijanie umiejętności kluczowych ukierunkowanych na przystosowanie absolwenta szkoły do życia zawodowego i osobistego.

Można zaobserwować następujące trendy:

- Wzrastał odsetek dzieci objętych edukacją przedszkolną. W 2013 roku stanowił on 95,1%,
- Współczynnik skolaryzacji brutto przyjmował wartość powyżej 100% co oznacza, że liczba osób uczących się na danym poziomie kształcenia jest większa niż liczba ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi kształcenia (Wykres 13). Wynika to z faktu, że do szkół uczęszczają dzieci i młodzież spoza Białegostoku. W 2012 r. współczynnik skolaryzacji brutto na poziomie szkół podstawowych, po systematycznym wzroście w latach 2008-2011, spadł o dwa punkty procentowe w odniesieniu do roku 2011. W roku 2013, w odniesieniu do roku 2012, wskaźnik wzrósł o punkt procentowy. Na poziomie szkół gimnazjalnych utrzymał się on na niezmiennym poziomie od roku 2011 i wyniósł 106%,
- Liczba studentów wykazywała tendencję wzrostową do momentu odwrócenia się trendów demograficznych (wygaszenie niżu przełomu lat 70/80). Rok 2010 był pierwszym, w którym uwidocznił się trend spadkowy. W roku akademickim 2012/2013 na 1000 mieszkańców przypadało 120 studentów,
- Konsekwentnie od 2008 roku wzrastały wydatki na finansowanie wyposażenia bazy technodydaktycznej szkół (wzrost o 287,6%),
- W badanym okresie stale wzrastała liczba olimpijczyków i laureatów olimpiad i turniejów na szczeblu ogólnokrajowym z 259 osób w 2008 roku do 926 w 2013,
- W 2012 r. 71,13% uczniów brało udział w zajęciach pozalekcyjnych, tj. o 22 punkty procentowe więcej w porównaniu do roku 2008,
- Wzrosła liczba przyznanych stypendiów dzieciom i młodzieży uzdolnionej naukowo, artystycznie, sportowo oraz za innowacyjną myśl techniczną ze 172 w 2008 roku do 306 w 2012. W 2013 r. ze stypendiów skorzystały 304 osoby. Wzrastała liczba uczniów uzyskujących stypendia motywacyjne, poza rokiem 2013, w którym stypendia otrzymało 151 uczniów mniej niż w roku 2012,

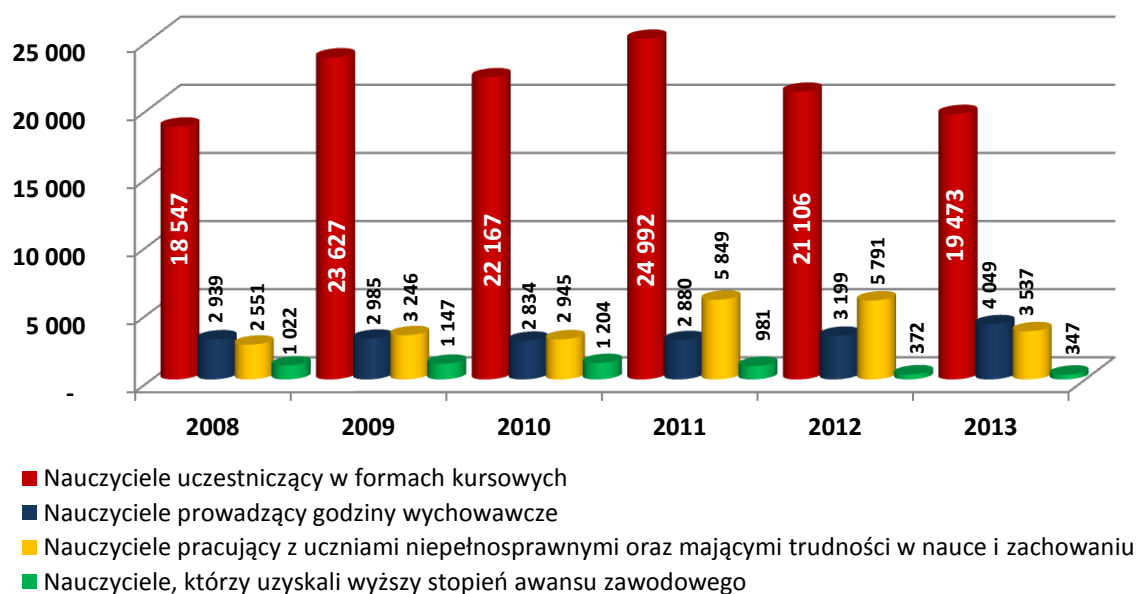
- W latach 2008-2012 spadła liczba uczniów przedwcześnie przerywających edukację. Wzrost nastąpił w 2013 r. kiedy to 218 uczniów więcej niż w roku 2012 przedwcześnie przerwało edukację,
- Poprawie uległy kompetencje zawodowe nauczycieli, co odzwierciedla wysoka liczba nauczycieli uczestniczących w formach kursowych, przeszkolonych do pracy z uczniami niepełnosprawnymi oraz mającymi trudności w nauce i zachowaniu (Wykres 14).

Wykres 13 Współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych i gimnazjach (w %)

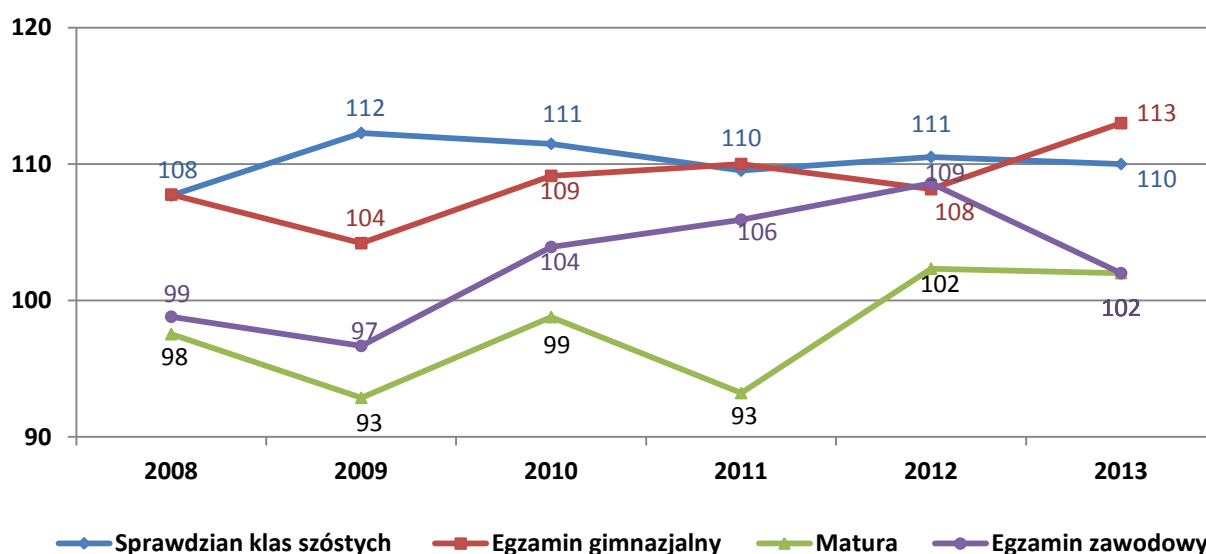
Źródło: Bank Danych Lokalnych, www.stat.gov.pl

Wykres 14 Kadra nauczycielska w Białymstoku

Źródło: Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Edukacji

Wykres 15 Średni wynik osiągnięty przez białostockie szkoły w porównaniu do średniej krajowej ze sprawdzianu uczniów klas szóstych, egzaminów gimnazjalnych, matur i egzaminów zawodowych (w %)

Źródło: Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Edukacji

B.3. WZROST JAKOŚCI I INNOWACYJNOŚCI KSZTAŁCENIA

W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

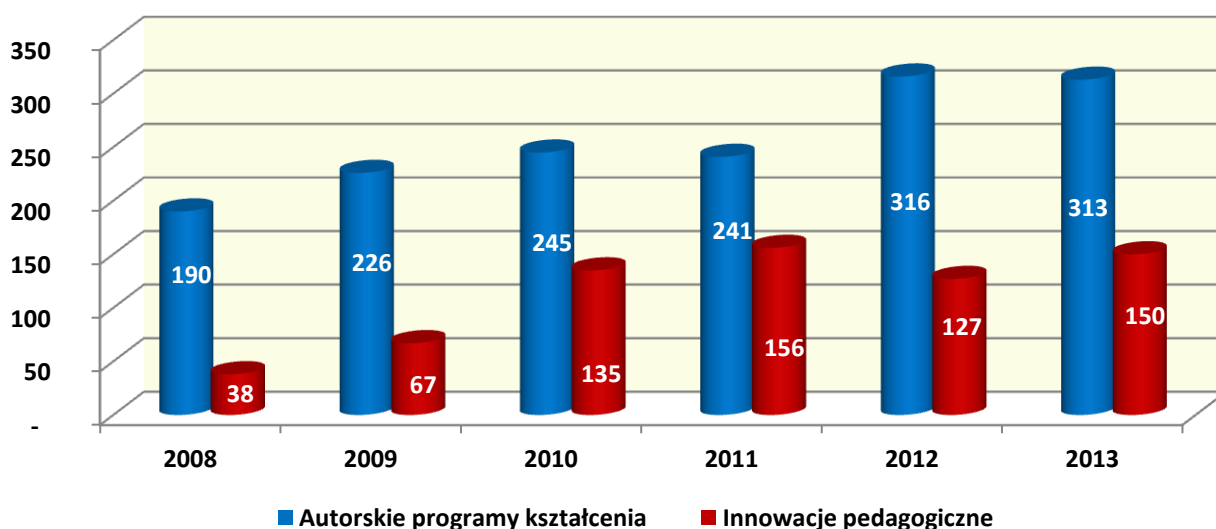
- Doposażanie szkół i placówek oświatowych w nowoczesny sprzęt i infrastrukturę techniczną,
- Doskonalenie współdziałania pracodawców, uczelni oraz szkół,
- Modyfikacja kształcenia tradycyjnego na rzecz kształcenia innowacyjnego i kreatywnego.

Można zaobserwować następujące trendy:

- Sukcesywnie poprawiło się wyposażenie szkół w sale multimedialne i pracownie symulacyjne do kształcenia zawodowego i specjalistycznego. W 2013 roku szkoły dysponowały 334 pracowniami w porównaniu do roku 2008, w którym istniało 137 sal i pracowni,
- W latach 2008-2011 wzrosła liczba nauczycieli przeszkolonych w zakresie stosowania nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych. Od 2012 r. widoczny jest trend spadkowy. Liczba kadry administracyjno-obslugowej, przeszkolonej w zakresie stosowania nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych w 2013 r. osiągnęła najwyższy poziom, w którym przeszkolone zostały 302 osoby,
- W 2012 roku, w stosunku do roku poprzedniego, o 110 zmniejszyła się liczba podpisanych umów i porozumień o współpracy z pracodawcami i uczelniami. W roku 2013 nastąpił kolejny spadek. Podpisano o 178 porozumień mniej w odniesieniu do roku poprzedniego,

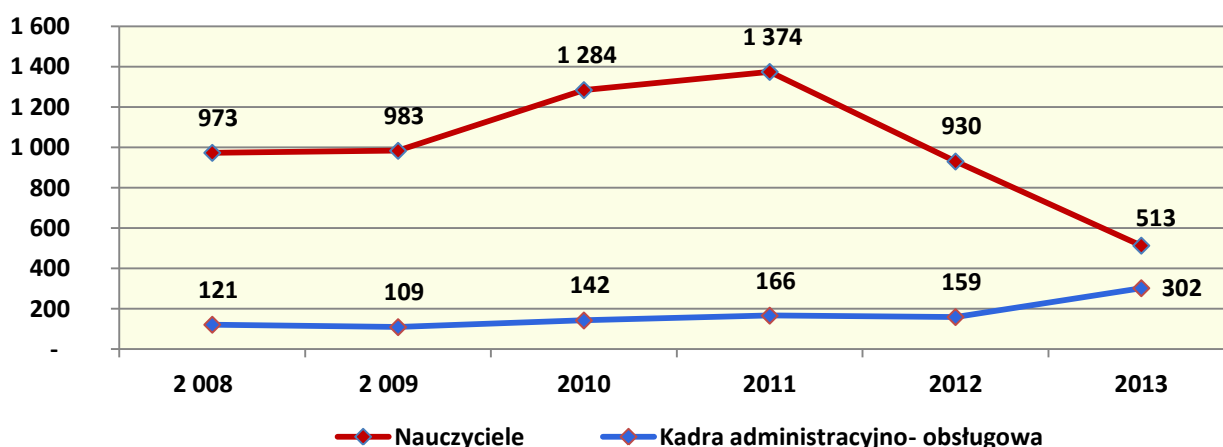
- Od 2010 roku spada ilość uczniów objętych stażami i praktykami w przedsiębiorstwach i na uczelniach. W 2013 roku z możliwości takiej skorzystało 2 608 osób (320 osób mniej w porównaniu do roku 2012),
- Wzrosła liczba wdrożonych modułowych programów kształcenia, z 43 w 2008 r. do 75 w 2012 r. W roku 2013 wdrożono 4 programy mniej w odniesieniu do roku 2012,
- Unowocześnianie kształcenia przejawiało się w rosnącej liczbie wprowadzonych innowacji pedagogicznych czy wysokim poziomie autorskich programów kształcenia.

Wykres 16 Autorskie programy kształcenia oraz innowacje pedagogiczne

Źródło: Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Edukacji

Wykres 17 Liczba przeszkolonych nauczycieli oraz kadry administracyjno-obługowej stosująca nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne ze środków Miasta

Źródło: Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Edukacji

B.4. POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

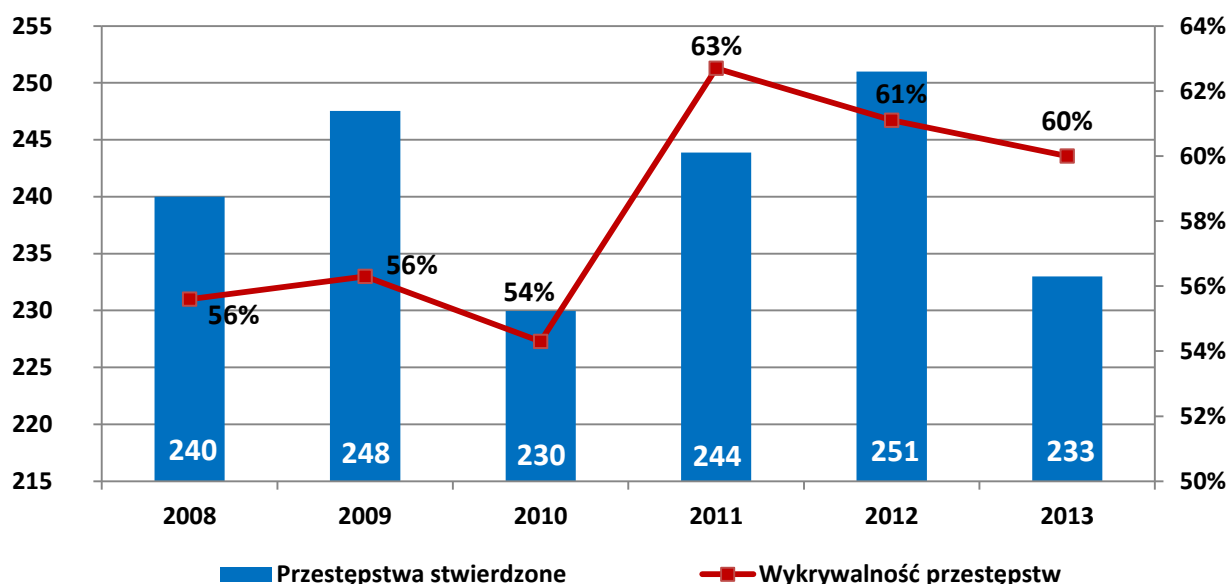
W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

- Wzrost racjonalności wykorzystania zasobów komunalnych i socjalnych,
- Przeciwdziałanie zagrożeniom, katastrofom i sytuacjom kryzysowym,
- Budowa zintegrowanego systemu zarządzania bezpieczeństwem w Mieście.

Można zaobserwować następujące trendy:

- Systematycznie doskonalony był system przeciwdziałania zagrożeniom oraz reagowania na zaistniałe zdarzenia zagrażające zdrowiu i życiu ludzi, mienia i środowiska poprzez poprawę logistycznego wyposażenia oraz organizacji współdziałania i współpracy służb, inspekcji, straży oraz pozostałych instytucji i podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo mieszkańców Miasta,
- W roku 2013 zaobserwowano 7,2% spadek przestępstw stwierdzonych w zakończonym postępowaniu przygotowawczym w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w porównaniu do roku 2012. W 2013 r. zanotowano 233 przestępstwa. Jest to wynik zbliżony do roku 2010. Jednocześnie w tym samym okresie o 1,8% zmniejszył się poziom wykrywalności sprawców przestępstw (Wykres 18).

Wykres 18 Liczba stwierdzonych przestępstw w zakończonym postępowaniu przygotowawczym w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców oraz wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych (w %)

Źródło: Bank Danych Lokalnych, www.stat.gov.pl

B.5. WSPIERANIE RODZIN

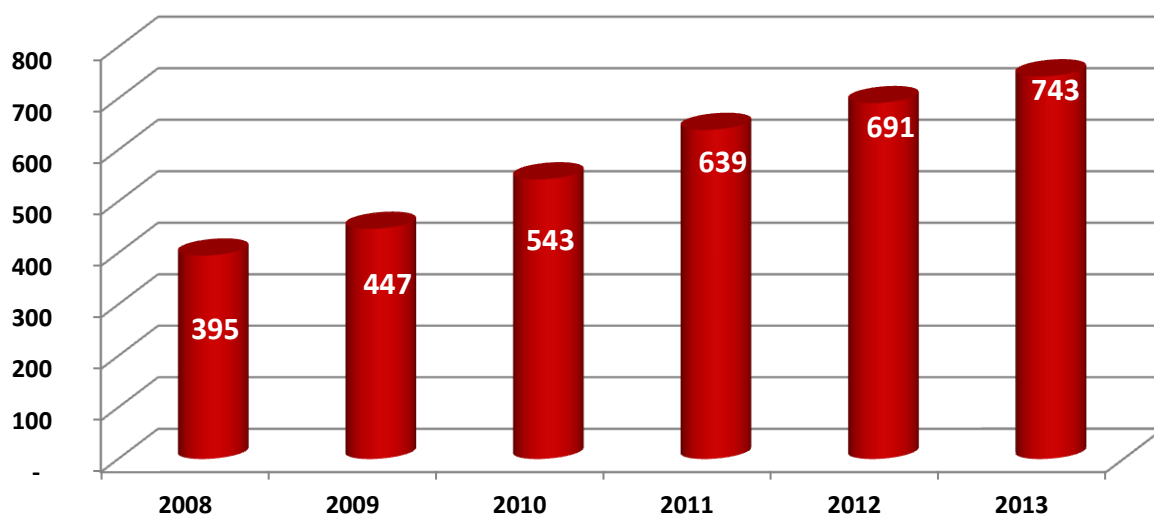
W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

- Wspomaganie rodziny w jej rozwoju i funkcjach społecznych,
- Wzmacnianie i doskonalenie współpracy szkoły ze środowiskiem rodzinnym i społecznym,
- Rozwijanie systemu profilaktyki i opieki nad dziećmi i rodziną,
- Wspieranie systemu instytucji asystenta rodziny,
- Wypracowanie i wspieranie systemu budownictwa społecznego.

Można zaobserwować następujące trendy:

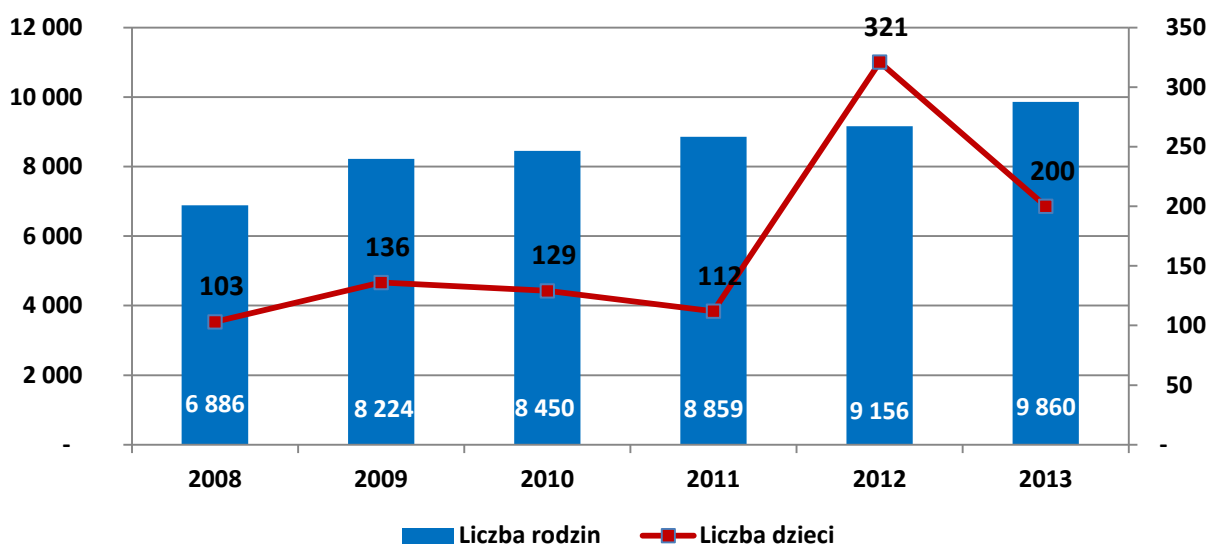
- Od 2008 roku Miasto intensyfikowało działania nakierowane na rozwój i wspomaganie rodziny. Miało to swoje odzwierciedlenie w zwiększającej się liczbie pracowników zajmujących się poradnictwem rodzinnym i psychologiczno - pedagogicznym,
- Miasto posiadało szeroką ofertę programów wspomagających wychowawczą funkcję rodziny. W 2013 r. były to 334 programy, z których skorzystało około 5% rodziców, zainteresowanych i korzystających z tego typu oferty, mniej w stosunku do roku ubiegłego,
- Prawie czterokrotnie wzrosło zainteresowanie rodziców szkołami, przy których funkcjonują „Szkoły dla rodziców”, a liczba takich szkół wzrosła z 18 w 2008 r. do 33 w roku 2013. Z roku na rok coraz większa liczba rodziców współuczestniczyła w działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- W 2013 r. w porównaniu do roku 2012 spadła liczba dzieci a wzrosła liczba rodzin korzystających z różnych form wsparcia: psychicznego, psychologicznego, pedagogicznego, logopedycznego, prawnego, rodzinnego, socjalnego i materialnego,
- W 2012 roku w Białymstoku funkcjonowało 15 wykwalifikowanych asystentów rodziny, z pomocy których korzystało 115 rodzin. W 2013 roku liczba asystentów wzrosła o 7 osób, a z ich pomocy skorzystało 127 rodzin. Wzrost liczby asystentów rodziny stanowi odpowiedź na rozpoznane potrzeby mieszkańców miasta w zakresie wspomagania rodziny w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych,
- W latach 2008-2012, w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców, z 5 do 8 wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania, o przeciętnej powierzchni użytkowej wzrastającej z 59m² w 2008 roku do 61m² w roku 2012. W roku 2013 na 1 000 mieszkańców oddano do użytkowania 5 mieszkań, o przeciętnej powierzchni użytkowej 61m².
- W badanym okresie wzrosła liczba mieszkań socjalnych z 395 w 2008 do 743 w 2013.

Wykres 19 Liczba mieszkań socjalnych w Białymstoku

Źródło: Urząd Miejski w Białymstoku, Zarząd Mienia Komunalnego

Wykres 20 Liczba rodzin i dzieci korzystających ze wsparcia

Źródło: Urząd Miejski w Białymstoku, MOPR, POW

B.6. WSPOMAGANIE POSTAW PROZDROWOTNYCH I ZDROWEGO TRYBU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

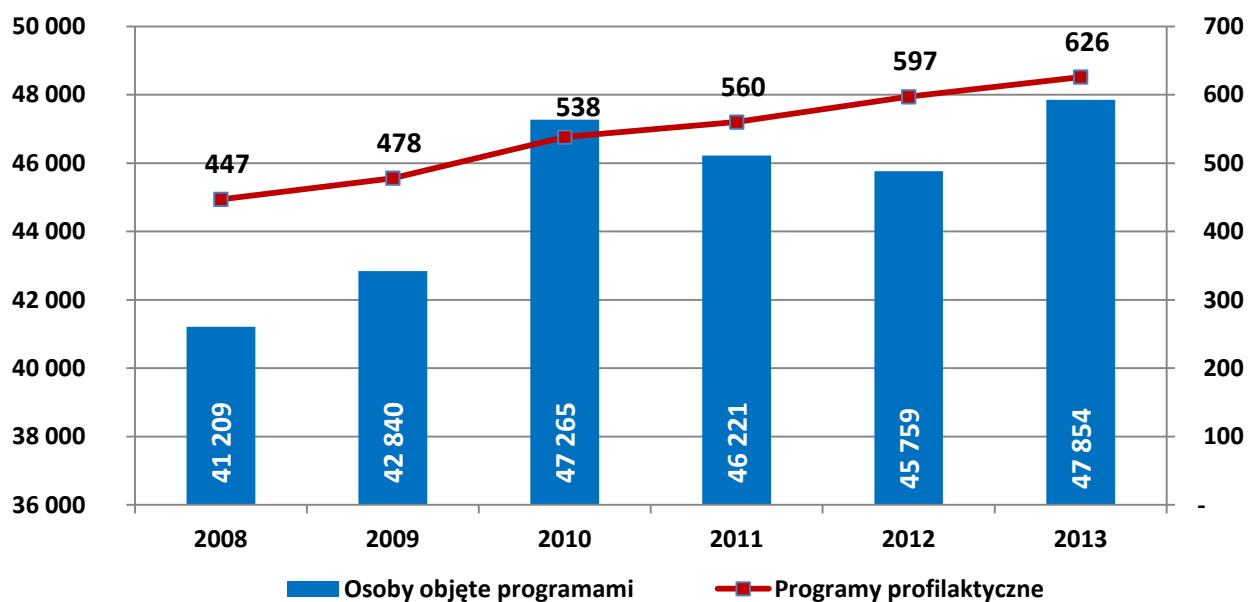
W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

- Kontynuacja działań prozdrowotnych i profilaktycznych,
- Inicjowanie rozwiązań adekwatnych do zmian demograficznych.

Można zaobserwować następujące trendy:

- Pozytywnym zjawiskiem był spadek wskaźnika umieralności niemowląt z 7‰ w 2008 roku do 3,9‰ w roku 2012. W 2013 roku nastąpił znaczący wzrost wskaźnika do poziomu 10‰,
- Wzrastała liczba programów profilaktycznych,
- W latach 2008-2011 liczba lekarzy i kadry medycznej ogółem kształtowała na zbliżonym poziomie. W 2010 r. na 10 tys. mieszkańców przypadało 49 lekarzy. W 2011 r. na 10 tysięcy mieszkańców przypadało 153 pracowników medycznych.

Wykres 21 Liczba programów profilaktycznych oraz osoby objęte programami profilaktycznymi w Mieście Białystok

Źródło: Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Edukacji

B.7. POPRAWA SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I INTEGRACJI

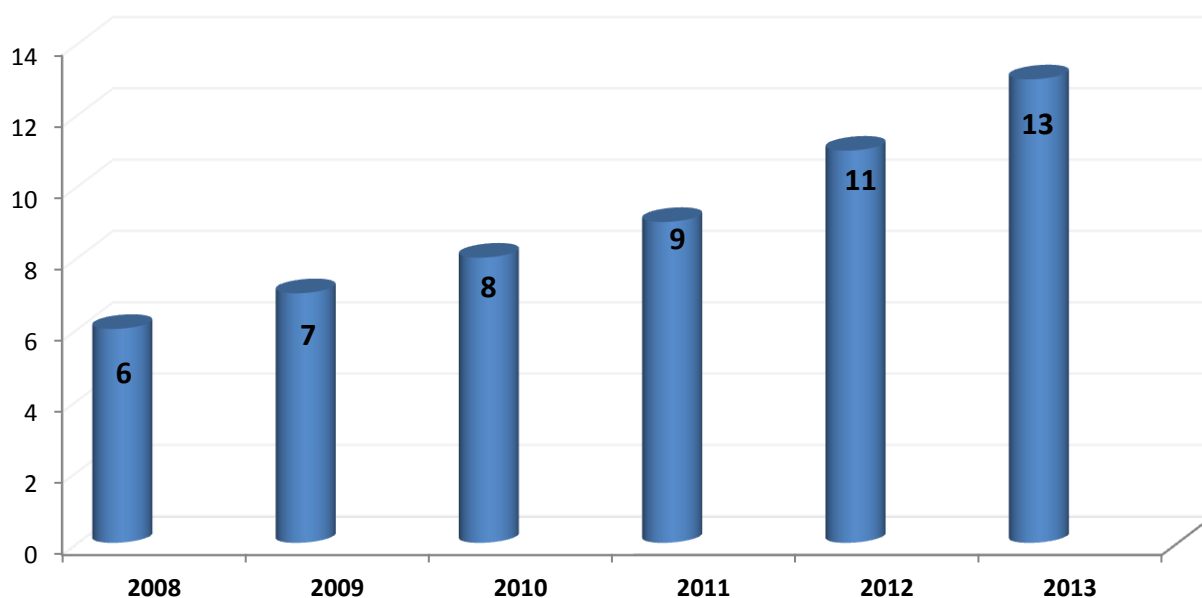
W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

- Zwiększenie efektywności działania pomocy społecznej,
- Stworzenie systemu wczesnej interwencji w zakresie rehabilitacji zdrowotnej, społecznej, zawodowej i edukacji,
- Utworzenie systemu informacji o osobach szczególnej troski, propagowanie wrażliwości społecznej i tolerancji,
- Rozwijanie systemu wsparcia osób w sytuacji kryzysowej i doświadczających przemocy.

Można zaobserwować następujące trendy:

- W 2013 r. 28 organizacji pozarządowych realizowało projekty w drodze otwartych konkursów ofert i w trybie małych grantów,
- Od 2008 roku niezmiennie funkcjonowały w Mieście 3 programy wsparcia osób niepełnosprawnych. W 2013 r. 1 936 osób złożyło wnioski o dofinansowanie pokrycia kosztów udziału w powyższych programach wsparcia,
- Wzrosła liczba placówek wsparcia osób niepełnosprawnych z różnymi dysfunkcjami zdrowotnymi (Wykres 22),
- Realizowane projekty i kampanie z zakresu integracji społecznej przyczyniały się do upowszechniania pozytywnych wzorców zachowań.

Wykres 22 Liczba placówek wsparcia osób niepełnosprawnych z różnymi dysfunkcjami zdrowotnymi

Źródło: Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Spraw Społecznych

Infrastruktura społeczna i kapitał ludzki

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
1.	Liczba miejsc w żłobkach	miejsca/1000 dzieci w wieku od 0 do 2 lat	65	72	78	86	101	119	BDL	
2.	Liczba miejsc w przedszkolach	miejsca/1000 dzieci w wieku od 3 do 6 lat	781	816	824	777	786	795	BDL	
3.	Współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych	%	102	103	105	108	106	106	BDL	
4.	Współczynnik skolaryzacji brutto w gimnazjach	%	107	106	105	106	106	106	BDL	
5.	Liczba studentów	osoby/1000 mieszkańców	157	160	154	144	135	120	BDL	
6.	Liczba lekarzy	osoby/10 tysięcy mieszkańców	48	49	49	BD	BD	BD	BDL	
7.	Kadra medyczna ogółem	osoby/10 tysięcy mieszkańców	149	152	153	153	BD	BD	BDL	Wskaźnik obejmuje: lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarki i położne wg podstawowego miejsca pracy.
8.	Liczba placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	jednostki/10 tys. mieszkańców	8	8	9	9	10	10	BDL	Do 2011 roku łącznie Przychodnie funkcjonowały również pod nazwą Placówki opieki zdrowotnej. Od 2012 roku łącznie z przychodniami MON i MSW.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
9.	Liczba porad ogółem udzielonych w placówkach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	jednostki/ mieszkańca	5	5	5	5	5	5	BDL	Dane dot. porad udzielanych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej. Od 2012 r. porady dotyczą placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej prezentowanych łącznie z przychodniami MON oraz MSW i wynoszą odpowiednio: 11 i 12
10.	Liczba łóżek w szpitalach	jednostki/10 tys. mieszkańców	87	87	86	79	85	BD	BDL	
11.	Liczba mieszkańców placówek przypadająca na jedno miejsce placówki stacjonarnej pomocy społecznej	osoby/miejsce	1	1	1	1	1	1	BDL	
12.	Liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz fundacji	jednostki/10 tys. mieszkańców	29	30	32	34	35	38	BDL	
13.	Liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonym postępowaniu przygotowawczym	jednostki/10 tys. mieszkańców	240	248	230	244	251	233	BDL	
14.	Wzrost liczby mieszkań rok do roku	%	1,3	1,0	1,2	1,4	1,8	1,3	BDL	
15.	Mieszkania oddane do użytku	szt.	1 574	1 533	1 630	1 711	2 249	1 574	BDL	
16.	Mieszkania oddane do użytkowania	jednostki/1000 mieszkańców	5	5	6	6	8	5	BDL	
17.	Zasoby mieszkaniowe ogółem na 1000 mieszkańców	jednostki/1000 mieszkańców	391	396	400	398	BD	415	BDL	
18.	Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania	m ²	59	60	60	60	61	61	BDL	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
B.1. WSPIERANIE ROZWOJU TOŻSAMOŚCI I AKTYWNOŚCI LOKALNEJ										
WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE										
1.	Liczba centrów aktywności lokalnej	jednostka	1	1	1	1	1	1	DSP	Centrum aktywności lokalnej rozumiane jest jako Centrum Współpracy Organizacji Pozarządowych
2.	Liczba funkcjonujących rad osiedli	jednostka	W Białymstoku nie funkcjonują rady osiedli, chociaż statut Miasta przewiduje taką możliwość.						BRM	
B.2. ROZWÓJ OSOBOWY I ZAWODOWY MIESZKAŃCÓW										
WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE										
3.	Liczba dzieci i młodzieży objętych systemem edukacji w stosunku do ogólnej liczby dzieci i młodzieży	%	99,55	99,67	99,91	99,95	99,98	99,98	EDU ¹	
4.	Liczba dzieci, którym zorganizowano zespoły wczesnego wspomagania dziecka	jednostka	42	66	92	134	219	217	EDU	Nazwa wskaźnika została zmieniona z: Liczba miejsc w funkcjonujących zespołach wczesnego wspomagania dziecka.
5.	Liczba dzieci objętych edukacją przedszkolną w stosunku do ogółu dzieci w wieku od 3 do 6 lat	%	87,80	89,50	88,00	91,50	93,70	95,10	EDU	
6.	Średni wynik osiągnięty przez białostockie szkoły ze sprawdzianu dla uczniów klas szóstych w porównaniu do średniej krajowej	%	107,69	112,28	111,48	109,52	110,52	110,00	EDU	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
7.	Średni wynik osiągnięty przez białostockie szkoły z egzaminów gimnazjalnych, w porównaniu do średniej krajowej	%	107,76	104,20	109,13	110,00	108,16	113,40	EDU	
8.	Średni wynik matur osiągnięty przez białostockie szkoły w porównaniu do średniej krajowej	%	97,53	92,86	98,78	93,21	102,33	102,04	EDU	
9.	Średni wynik osiągnięty przez białostockie szkoły z egzaminów zawodowych, w porównaniu do średniej krajowej	%	98,81	96,67	103,92	105,92	108,59	102,00	EDU	
10.	Liczba uczniów biorących udział w zajęciach pozalekcyjnych w stosunku do ogółu uczniów	%	49,38	48,15	55,09	54,46	61,15	71,13	EDU	
11.	Liczba olimpijczyków i laureatów olimpiad i turniejów na szczeblu ogólnokrajowym	osoba	259	361	425	549	750	926	EDU	Przy osiągnięciach grupowych każdego ucznia liczono indywidualnie.
12.	Liczba przyznanych stypendiów dzieciom i młodzieży uzdolnionej naukowo, artystycznie, sportowo, za innowacyjną myśl techniczną	jednostka	172	246	281	277	306	304	EDU	
13.	Liczba uczniów objętych stypendiami motywacyjnymi	osoba	1 130	1 025	1 143	1 127	1 207	1 056	EDU	
14.	Liczba uczniów objętych programem socjoterapeutycznym	osoba	1 340	1 344	1 458	1 683	1 638	1 223	EDU/ DSP	
15.	Liczba uczniów niepełnosprawnych korzystających z zajęć pozalekcyjnych adresowanych do nich w stosunku do ogółu uczniów niepełnosprawnych	%	54,69	56,80	63,56	66,56	56,50	56,91	EDU	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
16.	Liczba uczniów objętych programami pomocy socjalnej	osoba	2 794	2 776	3 730	2 358	3 526	2 958	MOPR	Wykazano liczbę dzieci objętych pomocą w ramach "Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce" oraz otrzymujących posiłki w ramach programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania".
17.	Liczba uczniów przedwcześnie przerywających edukację w stosunku do ogółu uczniów	osoba	845	805	817	760	352	570	EDU	
18.	Liczba ofert centrum kształcenia zawodowego	jednostka	160	175	170	172	293	147	EDU	
19.	Wysokość środków finansowych na wyposażenie bazy techno-dydaktycznej szkół	zł	693 612,8	1 128 210,8	1 773 217,7	1 801 245,6	2 130 945,9	2 688 581,0	EDU	
20.	Liczba nauczycieli uczestniczących w formach kursowych	osoba	18 547	23 627	22 167	24 992	21 106	19 473	EDU/ POW	W tym Miejski Ośrodek Doradztwa Metodycznego szkolący nauczycieli nie tylko z terenu Miasta Białystok, który w roku 2008 przeszkolił 15064 nauczycieli, 2009 - 19839, 2010 - 18032, 2011 - 20735, 2012 - 17 423, 2013 – 16 057.
21.	Liczba przeszkolonych nauczycieli do prowadzenia godzin wychowawczych	osoba	2 939	2 985	2 834	2 880	3 199	4 049	EDU	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
22.	Liczba przeszkolonych nauczycieli do pracy z uczniami niepełnosprawnymi oraz mającymi trudności w nauce i zachowaniu	osoba	2 551	3 246	2 945	5 849	5 791	3 537	EDU	W tym Miejski Ośrodek Doradztwa Metodycznego szkolący nauczycieli nie tylko z terenu Miasta Białystok, który w roku 2008 przeszkolił 657 nauczycieli, 2009 - 1237, 2010 - 958, 2011 - 3569, 2012 - 3 830, 2013 – 1 170
23.	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali wyższy stopień awansu zawodowego	osoba	1 022	1 147	1 204	981	372	347	EDU/ POW	
24.	Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach z przygotowania do życia w rodzinie w stosunku do ogółu uczniów	%	33,08	32,66	32,34	32,90	35,16	36,96	EDU	W odniesieniu do wszystkich uczniów realizujących obowiązek szkolny (bez przedszkoli).
25.	Liczba uczniów gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych objętych doradztwem i preorientacją zawodową w stosunku do ogółu uczniów	%	58,31	58,80	58,34	63,30	86,41	87,72	EDU	
B.3. WZROST JAKOŚCI I INNOWACYJNOŚCI KSZTAŁCENIA										
WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE										
26.	Liczba sal multimedialnych i pracowni symulacyjnych do kształcenia zawodowego i specjalistycznego	jednostka	137	158	187	219	285	334	EDU	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
27.	Liczba przeszkolonych nauczycieli w zakresie stosowania nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych ze środków Miasta	osoba	973	983	1 284	1 374	930	513	EDU	W tym Miejski Ośrodek Doradztwa Metodycznego szkolący nauczycieli nie tylko z terenu Miasta Białystok, który w roku 2008 przeszkolił 212 nauczycieli, 2009 - 287, 2010 - 345, 2011 - 390, 2012 - 410, 2013 - 106
28.	Liczba przeszkolonych osób kadry administracyjno-obługowej w zakresie stosowania nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych ze środków Miasta	osoba	121	109	142	166	159	302	EDU	
29.	Liczba kadry nauczycielskiej i administracyjno-obługowej Miasta w etatach przeliczeniowych	etat	8 326	8 376	8 406	8 358	8 245	7 744	EDU/ POW	
30.	Liczba realizowanych umów oraz porozumień o współpracy z pracodawcami i uczelniami	jednostka	1 100	1 227	1 168	1 158	1 048	870	EDU/ POW	
31.	Liczba uczniów objętych stażami i praktykami w przedsiębiorstwach i na uczelniach	osoba	3 220	3 224	3 431	3 013	2 928	2 608	EDU	
32.	Liczba wdrożonych modułowych programów kształcenia	jednostka	43	43	49	47	75	71	EDU	
33.	Liczba autorskich programów kształcenia	jednostka	190	226	245	241	316	313	EDU	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
34.	Liczba wprowadzonych innowacji pedagogicznych	jednostka	38	67	135	156	127	150	EDU	
B.4. POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO										
WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE										
35.	Liczba katastrof i sytuacji kryzysowych	jednostka	1	-	2	2	-	-	BZK	
36.	Liczba dzieci, młodzieży i dorosłych uczestniczących w różnego rodzaju programach profilaktycznych	osoba	42 250	44 576	49 937	49 109	47 946	47 063	EDU/ POW/ MOPR	Zespół Pomocy Dziecku i Rodzinie, Program „Wychowawca podwórkowy”. W 2013 r. grupa socjoterapeutyczna dla dzieci prowadzona w OIK.
B.5. WSPIERANIE RODZIN										
WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE										
37.	Liczba pracowników poradnictwa rodzinnego i psychologiczno-pedagogicznego zajmujących się poradnictwem	osoba	223	243	256	252	276	272	EDU/ POW/ MOPR	
38.	Liczba programów wspomagających wychowawczą funkcję rodziny	jednostka	244	259	265	358	283	334	EDU/ DSP/ POW/	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
39.	Liczba rodziców korzystających z programów wspomagających wychowawczą funkcję rodziny	osoba	9 763	11 072	11 102	10 016	12 282	11 713	EDU/ DSP/ POW/ MOPR	
40.	Liczba szkół, przy których funkcjonują „Szkoly dla Rodziców”	jednostka	18	23	26	27	38	33	EDU	
41.	Liczba rodziców uczestniczących w „Szkolach dla Rodziców”	osoba	543	1 092	1 094	1 365	2 018	1 596	EDU/ MOPR	
42.	Liczba rodziców włączających się w działalność dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą szkoły	osoba	12 425	12 493	12 103	12 854	13 314	14 552	EDU	
43.	Liczba rodziców deklarujących uczestnictwo ich dzieci w zajęciach z wychowania do życia w rodzinie w stosunku do ogółu rodziców	%	32,89	32,10	32,00	32,17	-	-	EDU	Od 2012 r. brak deklaracji rodziców (informacja wyłącznie o liczbie rezygnacji rodziców/ młodzieży powyżej 18 roku życia w zajęciach z wychowania do życia w rodzinie)
44.	Liczba nauczycieli z kwalifikacjami z zakresu przygotowania do życia w rodzinie	osoba	161	169	167	166	162	163	EDU/ POW	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
45.	Liczba dzieci korzystających ze wsparcia	osoba	103	136	129	112	321	200	MOPR/ POW	W szczególności dotyczy wsparcia: psychicznego, psychologicznego, pedagogicznego, logopedycznego, prawnego, rodzinnego, socjalnego i materialnego, m.in w ramach Zespołu Pomocy Dziecku i Rodzinie.
46.	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia	rodzina	6 886	8 224	8 450	8 859	9 156	9 860	MOPR/ POW	W szczególności dotyczy wsparcia: psychicznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, rodzinnego, socjalnego i materialnego, m.in w ramach Zespołu Pomocy Dziecku i Rodzinie.
47.	Liczba osób objętych programami prorodzinnymi	osoba	32	26	31	25	321	BD	POW	
48.	Liczba placówek pobytu dziennego	jednostka	6	6	6	7	8 ²	24	DSP/ POW	Placówki wsparcia dziennego.
49.	Liczba osób objętych dziennym pobytem	osoba	187	203	215	271	280 ²	602	DSP/ MOPR/ POW	
50.	Liczba wykwalifikowanych asystentów rodziny	osoba	BD	2	2	2	15 ³	22	DSP/ MOPR	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
51.	Liczba rodzin korzystających z instytucji asystenta rodziny	rodzina	BD	17	17	18	115	127	DSP/ MOPR	
52.	Liczba mieszkań socjalnych	jednostka	395	447	543	639	691	743	ZMK	
53.	Liczba organizacji pozarządowych oraz podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych realizujących zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	jednostka	0	0	0	0	3 ⁴	2	DSP	Wskaźnik określa liczbę organizacji pozarządowych oraz podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych realizujących zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wyłonione w drodze otwartych konkursów ofert obsługiwanych przez Referat Spraw Społecznych Departamentu Spraw Społecznych.
B.6. WSPOMAGANIE POSTAW PROZDROWOTNYCH I ZDROWEGO TRYBU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW										
WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE										
54.	Wskaźnik umieralności niemowląt	%	7,1	4, 5	4,3	4,2	3,9	10	BDL	
55.	Liczba programów profilaktycznych	jednostka	447	478	538	560	597	626	EDU	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
56.	Liczba osób objętych programami profilaktycznymi	osoba	41 209	42 840	47 265	46 221	44 759	47 854	EDU	
57.	Liczba programów profilaktycznych zdrowotnych skierowanych do dorosłej populacji (grypa, HCV, mammografia)	jednostka	3	3	3	4	1	0	DSP	Wskaźnik dotyczy jedynie programów zdrowotnych.
58.	Liczba osób objętych programami profilaktycznymi zdrowotnymi skierowanymi do dorosłej populacji	osoba	3 675	7 764	5 026	9 997	1 000	0	DSP	Wskaźnik dotyczy jedynie programów zdrowotnych.
B.7. POPRAWA SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I INTEGRACJI										
WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE										
59.	Liczba organizacji pozarządowych realizujących specjalistyczne zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej	jednostka	20	26	30	28	19	28	DSP	Wskaźnik określa liczbę organizacji realizujących projekty wyłonione w drodze otwartych konkursów ofert i trybie małych grantów obsługiwanych przez Centrum Współpracy Organizacji Pozarządowych oraz Referat Spraw Społecznych Departamentu Spraw Społecznych
60.	Liczba programów wsparcia osób niepełnosprawnych ⁵	jednostka	3	3	3	3	3	3	DSP/ MOPR	W 2012 roku były to: 1. Asystent Osób Niepełnosprawnych 2. Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych 3. Aktywny Samorząd

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
61.	Liczba wniosków złożonych przez osoby niepełnosprawne	osoba	3 445	3 130	2 697	3 422	2 953	1 936	MOPR	Wskaźnik zmieniono ⁶
62.	Liczba placówek wsparcia osób niepełnosprawnych	jednostka	6	7	8	9	11	13	DSP	
63.	Liczba projektów i kampanii z zakresu integracji społecznej	jednostka	5	5	6	8	8	8	MOPR	

¹ Dane Departamentu Edukacji dotyczące wskaźników ilościowych uzyskane zostały na podstawie informacji z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej, Systemu Informacji Oświatowej oraz ankiet skierowanych do przedszkoli, szkół i placówek oświatowych, których organem prowadzącym jest Miasto Białystok. W roku 2012 zwrot ankiet 98%. W latach 2013 – 2014 - 100%.

² Dane dotyczą jedynie Referatu Spraw Społecznych. Brak jest tu placówek objętych wsparciem przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Od 2013 r. dane dotyczą Referatu Spraw Społecznych oraz placówek objętych wcześniej wsparciem przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (obecnie pod nadzorem Referatu Spraw Społecznych).

³ Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz.U.2011 Nr 149 poz.887), Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku w 2012 r. zatrudnił 10 asystentów w ramach:

- Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na 2012 r. pn. „Wsparcie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka” Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, w ramach którego zrealizowano:
 - „Asystent rodziny 2012” – projekt trwał od czerwca do grudnia 2012 r. W ramach projektu zatrudniono 5 asystentów rodzinnych. Wsparciem w postaci asystentury rodzinnej objęto 42 rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.
 - Projekt systemowy „Aktywność kluczem do sukcesu” współfinansowany przez UE w ramach EFS, trwający od maja do listopada 2012 r., w ramach którego zatrudniono 5 asystentów rodzinnych. Wsparciem w postaci asystentury rodzinnej objęto 53 rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

⁴ Od 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która rozdzieliła zadania dotyczące wspierania rodziny, tj. pomocy rodzinie w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, prowadzeniu placówek wsparcia dziennego, prowadzeniu placówek opiekuńczo-wychowawczych, rodzin zastępczych, itp. Przedmiotowe zadania do 31 grudnia 2013 r. ujęte były w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Referat Spraw Społecznych Departamentu Spraw Społecznych zleca realizację ww. zadań w drodze konkursów ofert organizacjom pozarządowym i podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych.

⁵ Do 2008 r. obowiązywał Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych na lata 2003-2008 (uchwała Nr XIII/122/03 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 29 września 2003 r.). Od 2009 r. obowiązuje Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie

rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych na lata 2009-2015 (uchwała Nr XXXIX/496/09 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 30 marca 2009 r.). Oba programy przewidują realizację zadań powiatu z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON:

- dofinansowanie: uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

W 2012 r. obok ww. zadań realizowano pilotażowy program „Aktywny Samorząd” w obszarach: A, B1, B2, B3, C, D.

⁶ Zmiana wskaźnika „Liczba osób niepełnosprawnych objętych programami wsparcia” na wskaźnik „Liczba wniosków złożonych przez osoby niepełnosprawne” wynika z potrzeby ujednolicenia sposobu liczenia przekazywanych danych. Środki PFRON przeznaczone na dofinansowanie ustawowych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych rozliczane są co kwartał zgodnie z formularzem druku „Sprawozdanie rzeczowo-finansowe samorządu powiatowego z realizacji zadań z zakresu rehabilitacji i zatrudnienia osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON”. Przedkładane dane dotyczą jedynie liczby złożonych wniosków o dofinansowanie w ramach środków z PFRON. Nie ma możliwości zliczenia rzeczywistej liczby osób z uwagi na fakt, iż dana osoba może złożyć w danym roku jednocześnie kilka wniosków na różne dofinansowania.

CEL STRATEGICZNY C

DŁUGOFALOWY WZROST GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY I W KONSEKWENCJI WIĘKSZA LICZBA JAKOŚCIOWO LEPSZYCH MIEJSC PRACY

W zakresie priorytetów przyjętych do tego celu strategicznego wyróżnia się:

C.1. WZMOCNIENIE PONADLOKALNEJ KONKURENCYJNOŚCI FIRM SEKTORA MSP

W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

- Rozwój systemu usług wsparcia MSP,
- Stworzenie i wdrożenie strategii rozwoju oraz wspieranie konkurencyjności wiodących i najbardziej innowacyjnych sektorów gospodarki Miasta,
- Rozwój lokalnych instytucji finansowych,
- Promocja postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców, w szczególności wśród młodzieży.

C.2. ROZWÓJ INNOWACYJNEJ GOSPODARKI

W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

- Wsparcie innowacyjności,
- Tworzenie warunków do większego zaangażowania uczelni wyższych w procesy innowacyjne w gospodarce,
- Usprawnienie administracji publicznej poprzez informatyzację,
- System finansowania innowacji.

C.3. POZYSKANIE INWESTORÓW ZEWNĘTRZNYCH KRAJOWYCH ORAZ ZAGRANICZNYCH

W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

- Kompleksowe przygotowanie i oferowanie na korzystnych dla inwestorów warunkach terenów inwestycyjnych,
- Współpraca ze szkołami i uczelniami wyższymi oraz instytucjami rynku pracy w kierunku dostosowania działalności edukacyjnej pod kątem potrzeb inwestorów,
- Rozwój Podstrefy Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Białymstoku,
- Pozyskiwanie inwestorów na podstawie szerokiej, wspólnej oferty kształtowanej na bazie aglomeracji białostockiej oraz zapewnienie kompleksowej obsługi inwestorów w ramach Biura Obsługi Inwestora,
- Rozwój SIP/GIS (System Informacji Przestrzennej).

C.4. ROZWÓJ POWIĄZAŃ GOSPODARCZYCH ZE WSCHODNIMI SĄSIADAMI POLSKI I UE – BIAŁYSTOK LIDEREM WSPÓŁPRACY WSCHODNIEJ

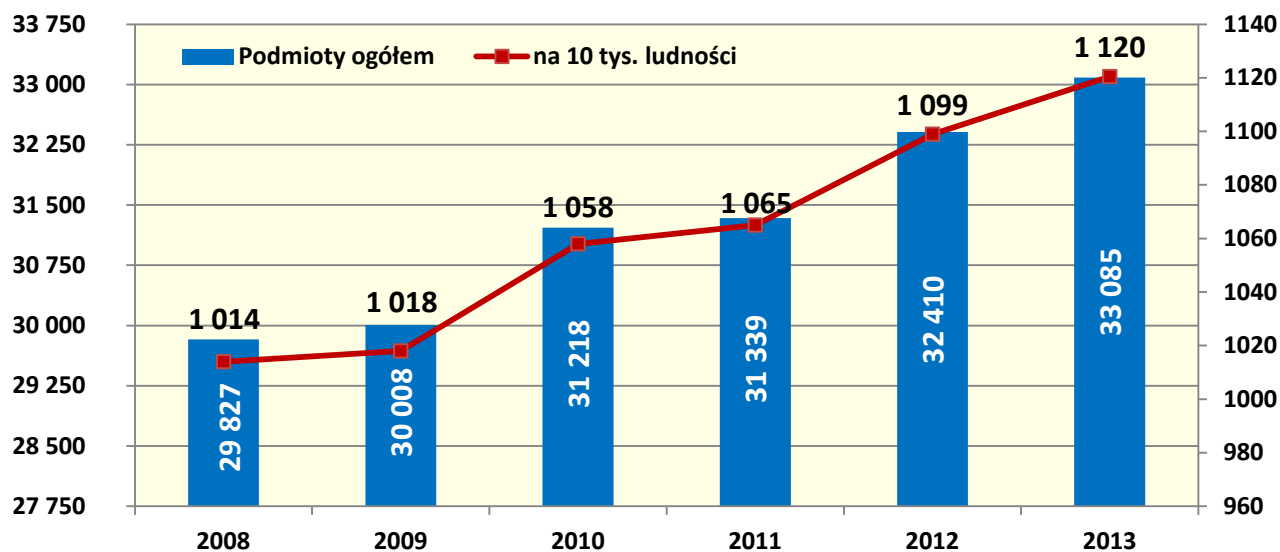
W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

- Rozwój współpracy partnerskiej z miastami ze Wschodu,
- Rozwój współpracy gospodarczej, naukowo – technologicznej oraz kapitałowej w układzie Wschód – Zachód,
- Wsparcie wchodzenia przedsiębiorstw na rynki wschodnie.

Można zaobserwować następujące trendy:

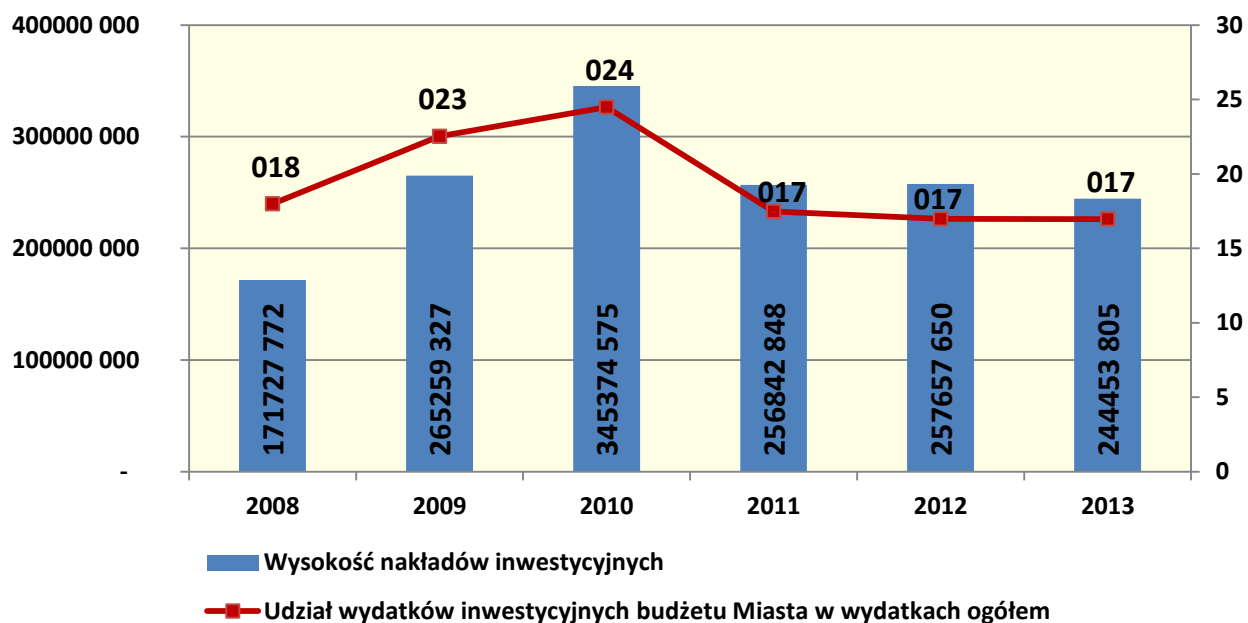
- W 2013 r. ilość środków z budżetu UE przeznaczonych na inwestycje w przeliczeniu na jednego mieszkańca spadła o 3% w stosunku do roku 2012, podczas gdy w 2012 roku był to wzrost rzędu 31%,
- W latach 2008-2013 wysokość nakładów inwestycyjnych na jednego mieszkańca kształtowała się w przedziale od 583,80 zł w 2008 roku do 1 169,98 zł w roku 2010. W 2013 r. nakłady te wyniosły 827,87 zł. Najwyższy poziom nakładów wystąpił w roku 2010 - 1 169,98 na mieszkańca. Tak wysoki poziom nakładów w 2010 roku spowodowany był faktem, iż Miasto realizowało wiele znaczących i kosztownych inwestycji drogowych m.in. z udziałem środków zewnętrznych, tj. modernizacja ul. Antoniuk Fabryczny, ul. Antoniukowskiej oraz ulic: Knyszyńskiej, Owsianej, B. Głowackiego i Narewskiej w ramach „Poprawy jakości funkcjonowania systemu transportu publicznego miasta Białegostoku” - Etap II”, przebudowa ul. Gen. St. Maczka, przebudowa ulic w centrum Miasta Białegostoku - I etap, budowa ulic obsługujących Park Naukowo - Technologiczny, przebudowa Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego. Znaczna część inwestycji została zakończona bądź stopień zaawansowania robót był wysoki. Wysokość nakładów inwestycyjnych na jednego mieszkańca w roku 2013 kształtowała się na podobnym poziomie jak w latach 2011 i 2012. W roku 2013 zostały zakończone realizacje kolejnych kluczowych inwestycji tj. przebudowa i przedłużenie ul. Gen. Wł. Andersa, przebudowa Al. Piłsudskiego oraz budowa ul. Świętokrzyskiej. W 2013 rozpoczęta została kolejna kluczowa inwestycja tj. przebudowa ul. Gen. F. Kleeberga oraz w trakcie realizacji jest przebudowa ul. K. Ciołkowskiego, jednakże nakłady na te inwestycje będą najwyższe w końcowym etapie tj. w 2014 roku,
- Od 2009 r. systematycznie spadała produkcja sprzedana przemysłu w cenach bieżących. Trend ten utrzymał się również w roku 2013, w którym nastąpił 6% spadek,
- Według danych rejestru REGON w 2013 roku na terenie Białegostoku zarejestrowanych było 33 085 podmiotów gospodarczych. W porównaniu ze stanem na koniec 2008 r. liczba podmiotów gospodarczych wzrosła o 3 258 (wzrost o 10,9%),
- W badanym okresie na terenie Miasta Białystok stale wzrastało średnie miesięczne wynagrodzenie brutto. W 2013 r. wyniosło 3 627,02 zł i było o 3,8% wyższe niż rok wcześniej.

Wykres 23 Liczba podmiotów gospodarczych według rejestru REGON ogółem oraz na 10 tys. ludności

Źródło: Bank Danych Lokalnych, www.stat.gov.pl

Wykres 24 Wysokość nakładów inwestycyjnych (w zł) oraz udział wydatków inwestycyjnych budżetu Miasta w wydatkach ogółem (w %)

Źródło: Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Finansów Miasta

Rozwój gospodarczy

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
1.	Wysokość nakładów inwestycyjnych*	zł	171 727 772	265 259 327	345 374 575	256 842 848	257 657 650	244 453 805	DFN	
2.	Wysokość nakładów inwestycyjnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca*	zł/ mieszkańca	583,80	900,15	1 169,98	872,73	873,65	827,87	DFN	
3.	Produkcja sprzedana przemysłu w cenach bieżących	tys. zł	3 611 408	3 799 470	3 572 570	3 294 539	3 245 124	3 064 992	GUS	
4.	Produkcja sprzedana przemysłu w cenach stałych (rok poprzedni = 100)	%	113	102	97	96	100	99	GUS	
5.	Produkcja sprzedana przemysłu w cenach bieżących na jednego zatrudnionego	zł	230 968	263 834	261 306	258 172	267 948	266 544	GUS	
6.	Liczba podmiotów gospodarczych wg rejestru REGON ogółem	jednostka	29 827	30 008	31 218	31 339	32 410	33 085	GUS	
7.	Nakłady na działalność B+R**	mln zł	75	66	104	140	139	204	BDL	
8.	Zatrudnieni w działalności B+R (ogółem)**	EPC***	1 567	1 555	1 534	1764	1 700	1 685	BDL	
9.	Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (przedsiębiorstwach przemysłowych)**	tys. zł	445 458	290 955	BD ¹	311 232	494 986	300 497	BDL	
10.	Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto	zł	2 994	3 144,6	3 241,41	3 360,36	3 493,98	3 627,02	GUS	
11.	Udział wydatków inwestycyjnych budżetu Miasta w wydatkach ogółem	%	17,99	22,52	24,49	17,48	16,98	16,97	DFN	
12.	Środki z budżetu UE przeznaczone na inwestycje	zł/ mieszkańca	3,17	353,94	552,12	342,57	447,73	434,14	DFN	

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
13.	Jakość życia w Mieście	Badania mieszkańców								W trakcie ewaluacji Strategii.
14.	Innowacyjność i konkurencyjność przedsiębiorstw	Badania przedsiębiorców								

* Wydatki inwestycyjne budżetu Miasta Białystok.

** Województwo podlaskie. Dotyczy podmiotów o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

***Ekwiwalent pełnego wymiaru czasu pracy.

¹ Dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.

CEL STRATEGICZNY D
ATRAKCYJNOŚĆ I DOSTĘPNOŚĆ OFERTY KULTURALNEJ, SPORTOWEJ, TURYSTYCZNEJ
I REKREACYJNEJ

W zakresie priorytetów przyjętych do tego celu strategicznego wyróżnia się:

D.1. WSPIERANIE ŚRODOWISK TWÓRCZYCH W MIEŚCIE I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KULTURALNEJ

W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

- Stwarzanie warunków do aktywizacji społeczności Miasta w sferze kultury i wzrostu jej uczestnictwa w kulturze,
- Wspieranie środowisk twórczych i promocja dokonań lokalnych twórców,
- Wykorzystanie potencjału szkolnictwa artystycznego i środowiska akademickiego do rozwoju funkcji kulturalnych Miasta,
- Konsolidacja środowisk twórczych oraz inspirowanie powstania struktur sieciowych i klastrowych w sferze kultury,
- Budowa i adaptacja nowych obiektów na cele kultury, poprawa stanu istniejącej infrastruktury oraz powiększenie zbiorów i powierzchni wystawienniczej,
- Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego,
- Edukacja kulturalna mieszkańców,
- Rozwój infrastruktury dla imprez masowych.

D.2. KREOWANIE PRZEDSIĘWZIĘĆ KULTURALNYCH O PRESTIŻOWYM ZNACZENIU KRAJOWYM I MIĘDZYNARODOWYM

W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

- Wspólne kreowanie nowych projektów artystycznych i imprez kulturalnych o znaczeniu krajowym i międzynarodowym przez środowiska kulturalne Miasta,
- Umacnianie marki i promocja wiodących środowisk twórczych i imprez kulturalnych w Mieście,
- Promocja młodych środowisk twórczych i wykorzystanie ich potencjału w tworzeniu prestiżowych przedsięwzięć kulturalnych,
- Budowa i umacnianie marki Białegostoku jako wielokulturowego Miasta kresów Unii Europejskiej w oparciu o prestiżowe przedsięwzięcia kulturalne,
- Wykorzystanie projektów zewnętrznych do wykreowania imprezy kulturalnej o znaczeniu międzynarodowym.

D.3. TWORZENIE REGIONALNEGO CENTRUM TURYSTYCZNEGO

W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

- Wsparcie rozwoju kluczowych kierunków turystyki w Mieście: kulturowej, przyrodniczej, kongresowej, sportowej i leczniczej,
- Wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturalnych otoczenia dla rozwoju funkcji Miasta jako zaplecza turystycznego regionu,
- Rozwój infrastruktury turystycznej,
- Poprawa estetyki Miasta i dostosowanie jego przestrzeni do potrzeb turystyki,
- Promocja Miasta przez mieszkańców i wśród jego mieszkańców oraz poprzez gości je odwiedzających,
- Konsolidacja środowisk związanych z turystyką poprzez współpracę władz Miasta z przedsiębiorstwami i środowiskami akademickimi,
- Poprawa jakości usług turystycznych, w tym opracowanie koszyka markowych produktów turystycznych.

D.4. WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W SFERZE TURYSTYKI I DZIAŁALNOŚCI KULTURALNEJ

W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

- Stwarzanie warunków dla rozwoju przemysłów kultury w Mieście,
- Inspirowanie działań na rzecz utworzenia lokalnej organizacji turystycznej,
- Konsolidacja przedsięwzięć turystycznych i kulturalnych w Mieście,
- Wsparcie organizacyjne, szkoleniowe i promocyjne (dobre praktyki) dla przedsiębiorstw turystycznych i organizacji z zakresu kultury,
- Promocja i rozwój produktów regionalnych oraz proekologicznych form turystyki.

D.5. PROMOWANIE AKTYWNYCH STYLÓW ŻYCIA I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY REKREACYJNEJ

W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

- Budowa, rozbudowa i modernizacja bazy rekreacyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem osiedli mieszkaniowych,
- Rozwój funkcji wypoczynkowej Miasta,
- Promocja zdrowych stylów życia,
- Rozwój infrastruktury oraz imprez rekreacyjnych dla turystyki rowerowej oraz innych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

D.6. TWORZENIE SPORTOWEGO CENTRUM O ZNACZENIU PONADREGIONALNYM

W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

- Kreacja wizerunku sportowego Miasta,
- Promocja i rozwój sportu wyczynowego, sportu masowego oraz aktywności sportowej osób niepełnosprawnych,
- Wykreowanie imprezy sportowej o prestiżowym znaczeniu w kraju,
- Budowa, rozbudowa i modernizacja bazy sportowej w Mieście, w tym bazy sportowej szkół,
- Podnoszenie poziomu kwalifikacji kadry sportowej,
- Rozwój kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży.

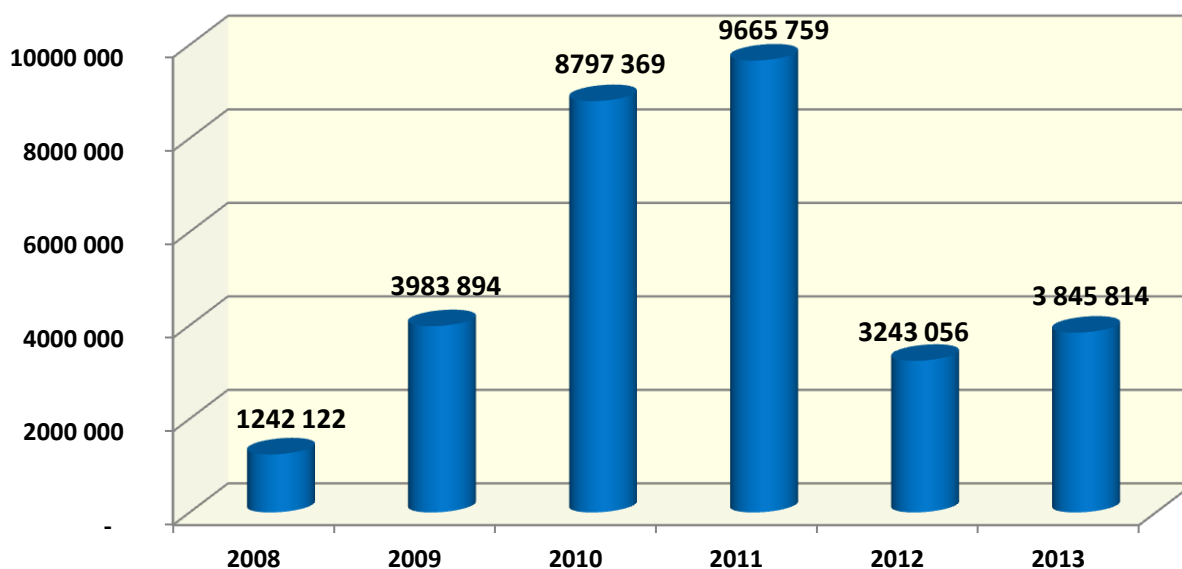
Można zaobserwować następujące trendy:

- W 2013 r. można zaobserwować 11% wzrost liczby turystów krajowych korzystających z noclegów w Mieście oraz 25% wzrost turystów zagranicznych korzystających z noclegów w stosunku do roku 2012,
- Liczba miejsc noclegowych w roku 2013 nieznacznie wzrosła i wyniosła 8 miejsc w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wobec oferowanych 5 miejsc w roku 2008,
- W latach 2011 - 2013 r. liczba szlaków i tras turystycznych w Mieście utrzymywała się na poziomie 9 szlaków i tras turystycznych, natomiast w momencie tworzenia Strategii istniał zaledwie jeden szlak,
- W 2013 r. poziom dotacji na rzecz podmiotów realizujących zadania w sferze kultury spadł o 23% w stosunku do roku poprzedniego i wyniósł 1 518 300 zł,
- W 2013 r. wzrosła liczba osób zwiedzających muzea w porównaniu do roku 2012,
- Systematycznie wzrastała liczba stowarzyszeń o charakterze kulturalno – oświatowym. W roku 2013 utrzymała się na poziomie zbliżonym do roku 2012,
- W latach 2008-2013 pięciokrotnie wzrosła liczba festiwali zorganizowanych w Mieście,
- Systematycznie wzrastał księgozbiór bibliotek. W 2013 r. na 1000 mieszkańców przypadało 3 559 wolumenów, a przeciętny czytelnik wypożyczył 19 pozycji książkowych,
- Kwoty środków wydatkowanych na rewitalizację i ochronę zabytków osiągnęły wartość kulminacyjną w 2011 roku. W 2012 roku wystąpił spadek o około 66%, który był wynikiem zakończenia projektu współfinansowanego ze środków unijnych „Rewaloryzacja Barokowego Ogrodu Branickich w Białymstoku” realizowanego w latach 2008-2011 (Wykres 25). W 2013 r. wydatki na rewitalizację i ochronę zabytków nieznacznie wzrosły,
- W roku 2013 w porównaniu do 2008 wielkość środków pozyskanych na cele kulturalne wzrosła o 18,6%, natomiast w porównaniu do roku 2012 spadła o 13,5%,
- W analizowanym okresie liczba przyszłolnych obiektów sportowych utrzymywała się na tym samym poziomie (86 obiektów),
- W Mieście prowadzone były działania zachęcające do prowadzenia zdrowego trybu życia. W analizowanych latach ponad dwukrotnie wzrosła liczba zorganizowanych na terenie Miasta

impresz rekreacyjnych, wzrosła liczba imprez sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży, systematycznie powiększa się grono osób ćwiczących w klubach sportowych,

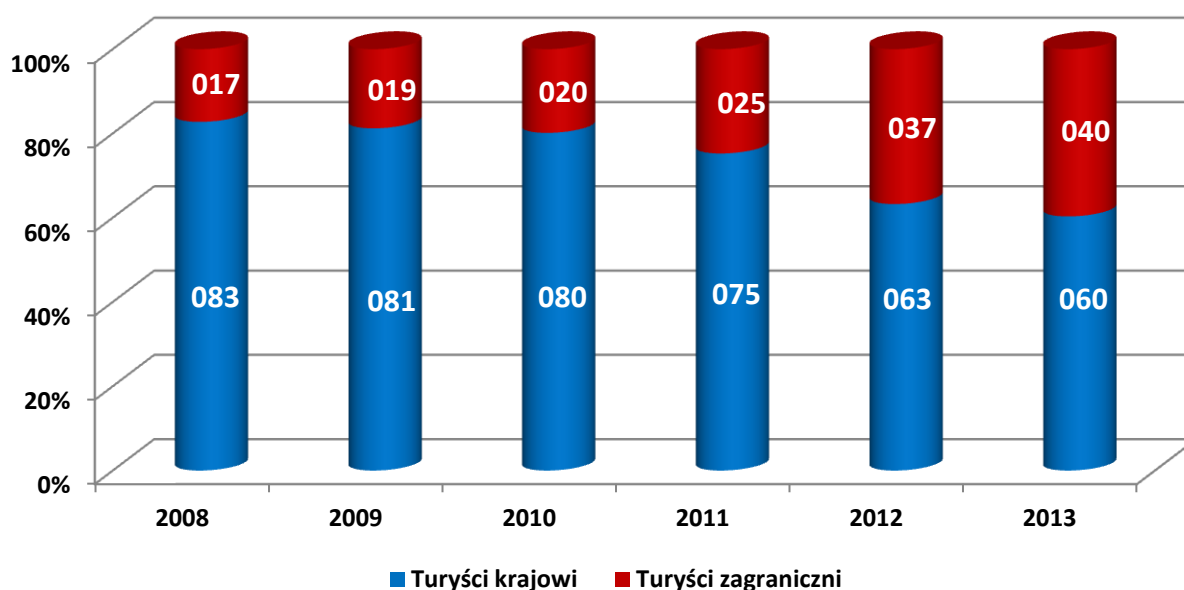
- Wzrasta liczba sportowców reprezentujących Miasto na imprezach międzynarodowych, osiągających liczne trofea.

Wykres 25 Wydatki na rewitalizację i ochronę zabytków (w zł)

Źródło: Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Finansów Miasta, Zarząd Mienia Komunalnego

Wykres 26 Struktura turystów odwiedzających Miasto Białystok (w %)

Źródło: Bank Danych Lokalnych, www.stat.gov.pl

Kultura, sport i turystyka

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
1.	Liczba czytelników	osoby/1000 mieszkańców	148	153	152	144	145	139	BDL	
2.	Wypożyczenia księgozbioru	wolumen/ czytelnika	16	16	16	18	18	19	BDL	
3.	Liczba widzów ogółem w kinach	osoby	467 396	655 628	662 774	716 924	669 668	602 051	BDL	
4.	Liczba zwiedzających muzea	osoby	50 449	33 714	45 741	66 082	54 469	62 113	BDL	
5.	Liczba stowarzyszeń o charakterze kulturalno-oświatowym	jednostka	145	155	164	172	186	185	ORN	
6.	Liczba muzeów	jednostka	7	4	6	5	5	6	BDL	
7.	Liczba galerii i salonów sztuki	jednostka	4	4	4	3	3	3	BDL	
8.	Liczba domów kultury i klubów osiedlowych	jednostka	19	16	BD	15	17	17	BDL	
9.	Księgozbiór bibliotek	wolumen/1000 mieszkańców	3 173	3 262	3 357	3 463	3 476	3 559	BDL	
10.	Liczba wystaw i ekspozycji w muzeach i galeriach sztuki	jednostka	78	66	73	104	92	83	BDL/ BKO	Od 2012 r. brak danych w tej kategorii w BDL. Podane dane pochodzą z Biura Kultury UM w Białymstoku i stanowią sumę wystaw ze sprawozdań rocznych miejskich instytucji kultury oraz z kalendarza imprez na rok 2012 i 2013.
11.	Imprezy oświatowe w muzeach i galeriach sztuki	jednostka	320	293	664	795	465	805	BDL/ BKO	Od 2012 r. brak danych w tej kategorii w BDL. Dane pochodzą z Biura Kultury.
12.	Imprezy i festiwale kulturalne zorganizowane w Mieście	jednostka	45	209	107	140	138	226	BKO	
13.	Liczba turystów krajowych korzystających z noclegów w Mieście	osoby	133 510	131 167	131 453	140 505	135 038	149 291	BDL	

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
14.	Liczba turystów zagranicznych korzystających z noclegów w Mieście	osoby	27 852	30 356	32 596	46 224	78 485	98 245	BDL	
15.	Liczba miejsc noclegowych	jednostka/1000 mieszkańców	5	6	6	7	7	8	BDL	
16.	Liczba hoteli	jednostka	8	8	9	9	10	12	BDL	
17.	Liczba obiektów zbiorowego zakwaterowania o standardzie poniżej standardu hotelowego	jednostka	12	13	13	14	15	15	BDL	Za 2012 r. dane na stan 31 VII.
18.	Liczba podmiotów gospodarczych w sferze usług turystycznych i hotelowych w stosunku do liczby podmiotów GN ogółem	%	2	2	2	2	2	2	BDL	
19.	Liczba podmiotów działających w ramach przemysłów kultury w stosunku do liczby podmiotów GN ogółem	%	2	2	2	2	2	2	BDL	
20.	Liczba klubów sportowych	jednostka	91	BD	89	BD	92	BD	BDL	Statystyki sporządzane co dwa lata.
21.	Liczba osób ćwiczących w klubach sportowych	osoby	7 283	BD	8 937	BD	9 445	BD	BDL	
22.	Liczba klubów sportowych uczestniczących w rozgrywkach ligowych najwyższego szczebla	jednostka	4	4	3	3	3	2	BSR	
23.	Liczba stadionów	jednostka	2	2	2	2	2	2	BDL	
24.	Liczba boisk	jednostka	4	5	6	6	4	4	BDL	
25.	Liczba hal sportowych	jednostka	4	4	4	4	5	5	BDL	Dane dotyczą hal sportowych oraz sal gimnastycznych.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
26.	Liczba pływalni	jednostka	4	4	4	4	3	3	BDL	
27.	Inne obiekty sportowe	jednostka	9	10	10	10	9	9	BDL	Obejmuje m.in.: korty tenisowe, tory sportowe, lodowiska sztuczne mrożone, strzelnice, aquaparki, skateparki.
28.	Liczba trenerów prowadzących zajęcia sportowe	osoby	166	BD	199	BD	214	BD	BDL	Statystyki sporządzane co dwa lata.

Dodatkowe wskaźniki monitorowania w obszarze kultury, sportu i turystyki

1.	Wysokość dotacji udzielonych przez Miasto na rzecz podmiotów realizujących zadania w sferze kultury	zł	1 115 000	1 581 000	2 179 000	1 981 000	1 980 000	1 518 300	BKO	
2.	Wydatki na rewitalizację i ochronę zabytków	zł	1 242 122	3 983 894	8 797 369	9 665 759	3 243 056	3 845 814	DFN/ ZMK	
3.	Wielkość środków z funduszy strukturalnych i innych źródeł pozyskanych na cele kulturalne	zł	717 091	519 772	898 019	706 796	983 687	850 682	BKO	Nie pozyskano środków z funduszy strukturalnych. Wskaźnik uwzględnia środki pozyskane przez miejskie instytucje kultury i Miasto Białystok z krajowych źródeł.
4.	Liczba projektów kulturalnych zrealizowanych w ramach partnerstwa	jednostka	-	-	-	-	-	-	BKO	Partnerstwo rozumiane jest jako partnerstwo publiczno - prawne.
5.	Liczba szlaków i tras turystycznych w Mieście	jednostka	1	4	5	9	9	9	PRO	
6.	Liczba inicjatyw na rzecz tworzenia markowych produktów turystycznych	jednostka	1	1	-	1	1	1	PRO	

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło	Uwagi
7.	Liczba markowych produktów turystycznych	jednostka	1	1	2	3	4	4	PRO	
8.	Wysokość wsparcia inicjatyw podmiotów prywatnych i społecznych z zakresu turystyki ze strony Miasta	zł	72 800	90 300	94 000	82 900	48 960	74 950	PRO	Dotyczy głównie członkostwa w Podlaskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej, prowadzenia informacji turystycznej na dworcu PKP oraz pojedynczych działań mających na celu rozwój turystyki w Białymstoku.
9.	Liczba zorganizowanych imprez rekreacyjnych	jednostka	34	59	52	68	70	76	BSR	
10.	Funkcjonowanie Lokalnej Organizacji Turystycznej	jednostka	1	-	-	-	-	-	PRO	
11.	Liczba medali zdobytych przez sportowców trenujących w Mieście w oficjalnych zawodach: Mistrzostwa Polski, Mistrzostwa Europy, Mistrzostwa Świata	jednostka	495	515	507	508	470	493	BSR	Wskaźnik zmieniony z „Liczba ogólnopolskich i międzynarodowych trofeów uzyskanych przez sportowców trenujących w Mieście.
12.	Sportowcy uczestniczący w imprezach międzynarodowych	osoby	19	26	22	25	27	30	BSR	
13.	Liczba przyszkolnych obiektów sportowych	jednostka	86	86	86	86	86	86	EDU	
14.	Liczba imprez sportowych skierowanych do dzieci i młodzieży	jednostka	39	46	50	79	92	121	BSR	

CEL STRATEGICZNY E

ROZWÓJ POWIĄZAŃ BIAŁEGOSTOKU Z BLIŻSZYM I DALSZYM OTOCZENIEM

W zakresie priorytetów przyjętych do tego celu strategicznego wyróżnia się:

E.1. INTEGRACJA PLANISTYCZNA OBSZARU METROPOLITALNEGO

W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

- Instytucjonalizacja współpracy samorządów Białostockiego Obszaru Metropolitalnego,
- Opracowywanie dokumentów planistycznych dla obszaru metropolii,
- Tworzenie metropolitalnych baz danych: o terenach inwestycyjnych, możliwościach kooperacji itp.,
- Współpraca władz samorządowych i innych podmiotów w zakresie promocji obszaru metropolitalnego, jego walorów, firm, produktów, imprez itd.

E.2. USPRAWNIENIE POWIĄZAŃ INFRASTRUKTURALNYCH OBSZARU METROPOLITALNEGO

W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

- Wsparcie kształtowania układów komunikacyjnych, sprzyjających rozwojowi społecznemu i gospodarczemu obszaru metropolitalnego,
- Wspieranie działań na rzecz rozwoju sieci informatycznych (w tym Internetu szerokopasmowego) oraz integracja sieci w gminach z systemem sieci miejskiej,
- Tworzenie nowoczesnego, zintegrowanego systemu gospodarki odpadami.

E.3. WZROST DOSTĘPNOŚCI DO USŁUG SFERY SPOŁECZNEJ W OBSZARZE METROPOLITALNYM

W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

- Utworzenie instytucji integrujących rozwój kultury i turystyki w obszarze metropolitalnym,
- Budowa zainteresowania korzystaniem z usług społecznych Białegostoku przez mieszkańców obszaru metropolitalnego,
- Wspieranie integracji społecznej i rozwoju tożsamości lokalnej,
- Metropolitalna koordynacja działań w zakresie szeroko rozumianego bezpieczeństwa publicznego.

E.4. TWORZENIE WYSOKIEJ ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ OBSZARU METROPOLITALNEGO

W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

- Wsparcie kooperacji firm oraz integracja systemów innowacji w obszarze metropolitalnym,
- Wspólne podejmowanie działań w zakresie kreowania pozytywnego wizerunku regionu wśród inwestorów oraz jego popularyzacji, a także tworzenia dobrego klimatu dla inwestycji,
- Wyznaczenie najkorzystniejszych, optymalnych stref lokalizacji (terenów inwestycyjnych) w skali metropolii białostockiej.

E.5. ROZWÓJ ZEWNĘTRZNYCH POWIĄZAŃ OBSZARU METROPOLITALNEGO ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM BIAŁEGOSTOKU

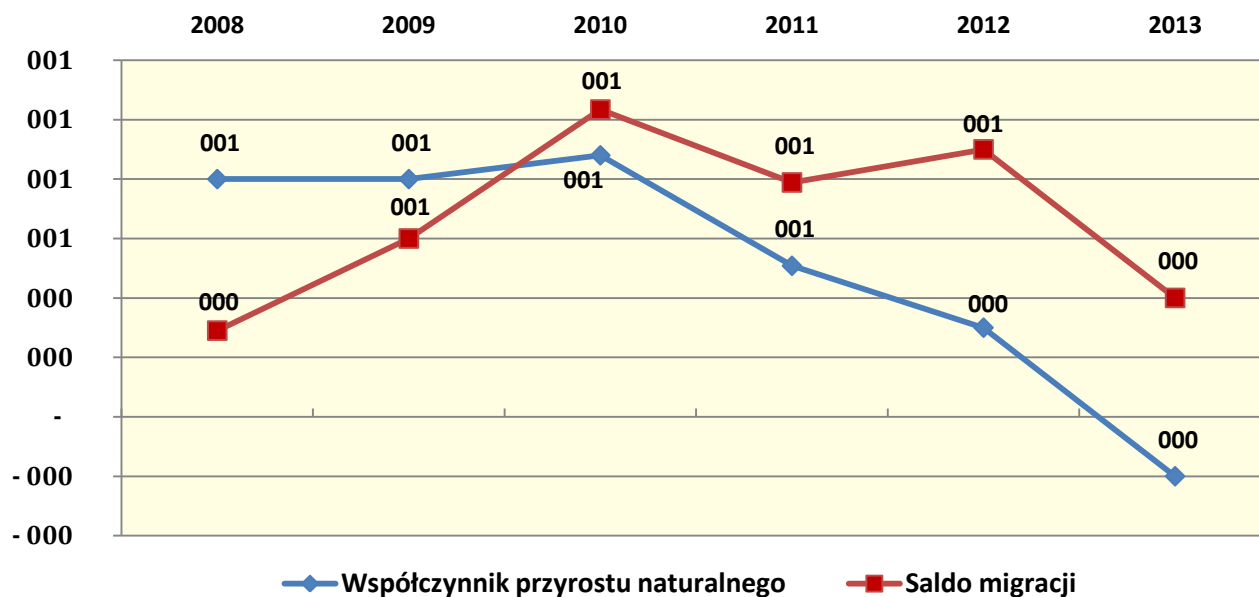
W zakresie powyższego priorytetu wyróżnia się następujące kierunki działań:

- Przełamywanie peryferyjności Białegostoku poprzez rozwój powiązań transportowych,
- Działania na rzecz poszukiwania strategicznych inwestorów,
- Rozwój powiązań informacyjno-promocyjnych z metropoliami kraju i Europy.

Można zaobserwować następujące trendy:

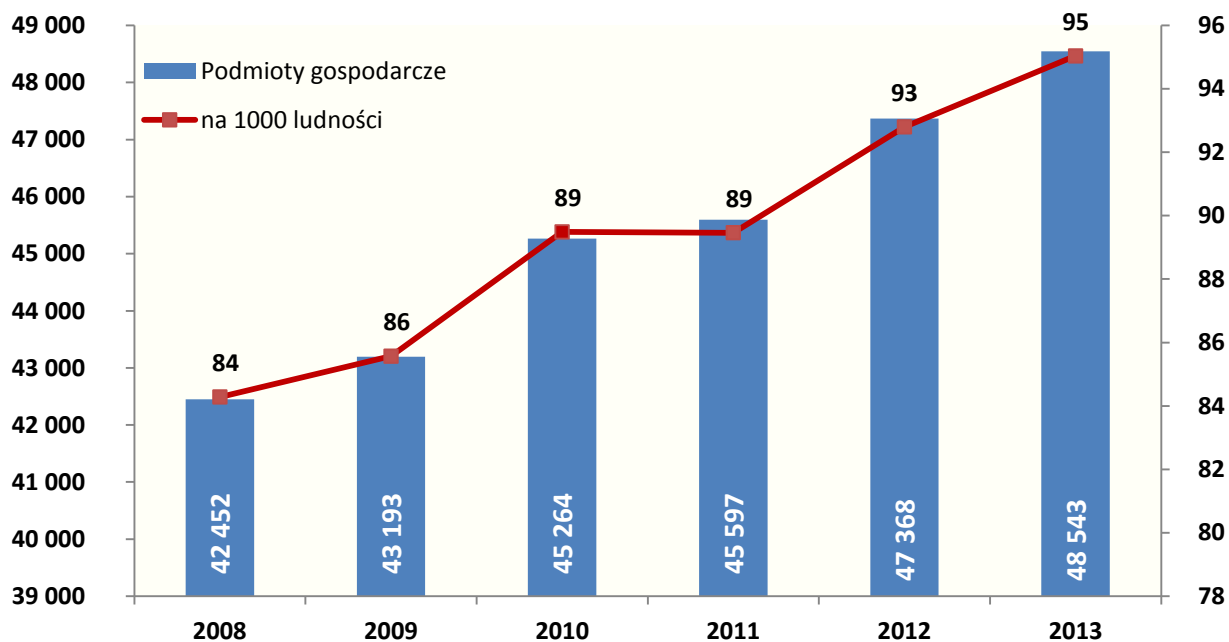
- Systematycznie wzrastała liczba ludności,
- Stale wzrastała liczba podmiotów gospodarczych wg. rejestru REGON. W 2013 roku funkcjonowało 14,3% podmiotów więcej niż w roku 2008,
- Systematycznie wzrastało średnie miesięczne wynagrodzenie brutto,
- W analizowanym okresie obserwuje się wzrost bezrobocia. W 2013 roku stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 15,4%,
- 30% powierzchni Białostockiego Obszaru Metropolitalnego stanowiły obszary prawnie chronione,
- Poprawie uległa emisja zanieczyszczeń pyłowych, której poziom w 2013 r., podobnie jak w roku poprzednim, wyniósł 0,03 t/km², podczas gdy w roku 2008 wynosił 0,06 t/km². W 2013 r. o 24% w odniesieniu do roku 2008 wzrósł poziom zanieczyszczeń gazowych,
- W latach 2008-2012 długość sieci ciepłowniczej Białostockiego Obszaru Metropolitalnego wzrosła o 25 km, a liczba węzłów zwiększyła się o 234 sztuki,
- Obserwuje się wzrost turystów krajowych i zagranicznych korzystających z noclegów w Białostockim Obszarze Metropolitalnym.

Wykres 27 Przyrost naturalny i migracje ludności na pobyt stały w Białostockim Obszarze Metropolitalnym

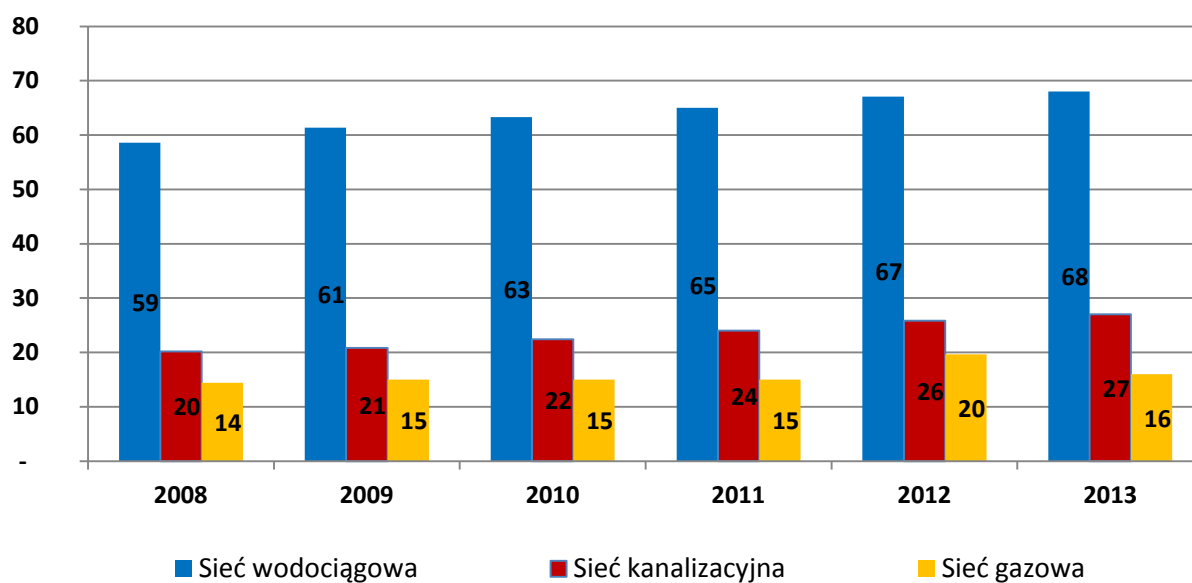
Źródło: Bank Danych Lokalnych, www.stat.gov.pl

Wykres 28 Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON

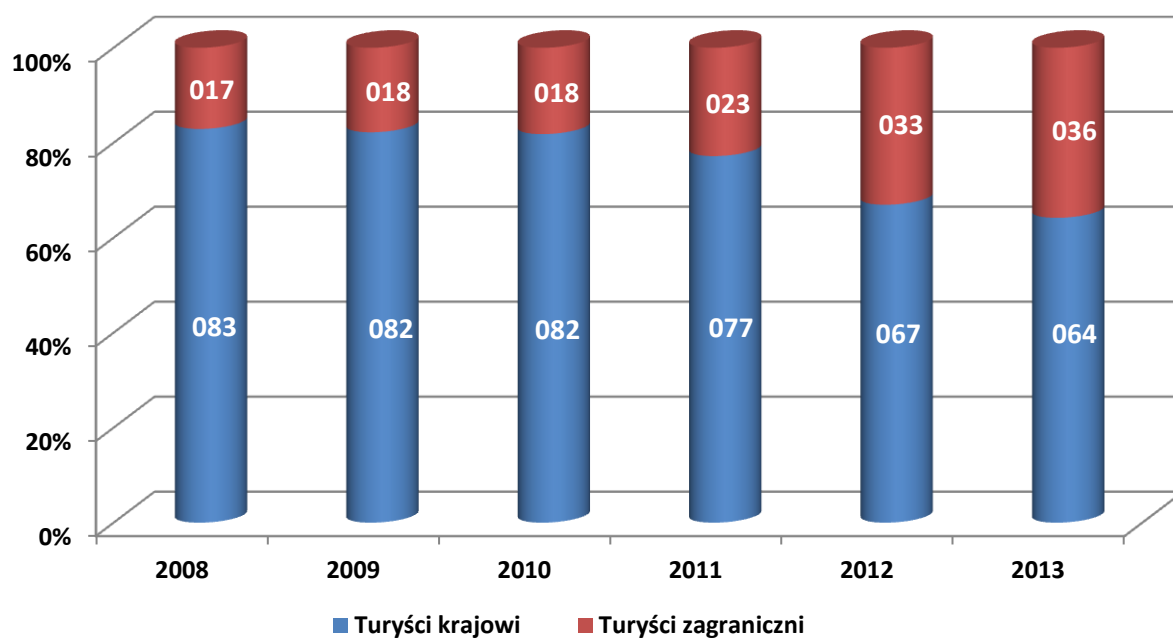
Źródło: Bank Danych Lokalnych, www.stat.gov.pl

Wykres 29 Długość sieci rozdzielczych (na 100 km²)

Źródło: Bank Danych Lokalnych, www.stat.gov.pl

Wykres 30 Struktura turystów odwiedzających Białostocki Obszar Metropolitalny (w %)

Źródło: Bank Danych Lokalnych, www.stat.gov.pl

Metropolia

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło
1.	Powierzchnia	km ²	5 132	5 132	5 132	5 132	5 132	5132	BDL
2.	Liczba ludności	osoby	503 690	504 784	505 810	509 677	510 437	510 785	BDL
3.	Gęstość zaludnienia	osoby/km ²	98	98	99	99	99	100	BDL
4.	Przyrost naturalny	osoby/1000 mieszkańców	0,80	0,80	0,88	0,51	0,30	- 0,2	BDL
5.	Saldo migracji	osoby/1000 mieszkańców	0,29	0,60	1,03	0,79	0,90	0,40	BDL
6.	Stopa bezrobocia rejestrowanego	%	9,3	13,2	14,1	14,1	15,0	15,4	BDL
7.	Liczba podmiotów gospodarczych wg rejestru REGON ogółem	jedn.	42 452	43 193	45 264	45 597	47 369	48 543	BDL
8.	Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto	zł	2 882	3 024	3 130	3 255	3 395	3 506,84	BDL
9.	Obszary prawnie chronione w stosunku do powierzchni ogółem	%	30	30	30	30	30	30	BDL
10.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych	t na km ²	0,06	0,06	0,04	0,04	0,03	0,03	BDL
11.	Emisja zanieczyszczeń gazowych	t na km ²	175	168	166	183	156	217	BDL
12.	Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji	t na km ²	6	5	5	7	5	4	BDL
13.	Zanieczyszczenia gazowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji	t na km ²	0,12	0,09	0,13	0,14	0,13	0,18	BDL
14.	Odpady wytworzone poddane odzyskowi jako % odpadów wytworzonych ogółem	%	73	80	69	87	72	65	BDL

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Źródło
15.	Sieć rozdzielcza wodociągowa	/100 km ²	59	61	63	65	67	68	BDL
16.	Sieć rozdzielcza kanalizacyjna	/100 km ²	20	21	22	24	26	27	BDL
17.	Sieć rozdzielcza gazowa	/100 km ²	14	15	15	15	20	16	BDL
18.	Korzystający z wodociągu	%	91	91	91	91	91	92	BDL
19.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej	%	76	76	76	77	77	77	BDL
20.	Korzystający z sieci gazowej	%	56	57	57	57	58	58	BDL
21.	Liczba miejsc w żłobkach	miejsca/1000 dzieci w wieku od 0 do 2 lat	44	49	58	57	68	83	BDL
22.	Liczba miejsc w przedszkolach	miejsca/1000 dzieci w wieku od 3 do 6 lat	598	633	684	617	618	620	BDL
23.	Liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonym postępowaniu przygotowawczym	jednostki/10 tys. mieszkańców	218	216	199	212	216	197	BDL
24.	Imprezy oświatowe w muzeach	jednostka	813	576	969	1 211	1 303	BD	BDL
25.	Liczba turystów krajowych korzystających z noclegów w BOM	osoby	180 097	170 786	173 435	188 113	195 123	213 707	BDL
26.	Liczba turystów zagranicznych korzystających z noclegów w BOM	osoby	37 118	36 950	38 515	55 558	96 316	119 197	BDL
27.	Długość sieci ciepłowniczej	km	235	239	241	250	255	260	MPEC
28.	Liczba węzłów	szt.	1 820	1 857	1 887	1 943	1 995	2 054	MPEC

Podsumowanie działań podejmowanych w 2013 roku w Mieście Białystok

A. PRZESTRZEŃ MIASTA – ZHARMONIZOWANE PRZYJAZNE ŚRODOWISKO DO ŻYCIA I ROZWOJU

A.1. KREOWANIE PRAWIDŁOWEJ I RACJONALNEJ STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ Z UWZGLĘDNIENIEM WARTOŚCI KULTUROWYCH I PRZYRODNICZYCH

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.1.1. KSZTAŁTOWANIE JEDNOSTEK I ZESPOŁÓW URBANISTYCZNYCH O WYSOKICH WALORACH FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH Z UWZGLĘDNIENIEM WARTOŚCI KULTUROWYCH I PRZYRODNICZYCH

Programy zrealizowane

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Białegostoku (Uchwała Nr XX/256/99 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 29 listopada 1999 r. z późniejszymi zmianami).

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Uchwała Nr LIII/618/06 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 23 stycznia 2006 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Białegostoku,
- Uchwała Nr XXVIII/280/12 Rady Miasta Białystok z dnia 28 maja 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmian „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Białegostoku”.

Programy zrealizowane

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Białegostoku (Uchwała Nr XX/256/99 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 29 listopada 1999 r. z późniejszymi zmianami),

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przyjęte uchwałami Rady Miasta w 2013 r.:

- Uchwała Nr XXXIX/470/13 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 25 lutego 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy w Białymstoku (rejon ulic J. Kuronia oraz F. Karpińskiego),
- Uchwała Nr XLVIII/540/13 Rady Miasta Białegostoku z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku (rejon ul. Lipowej i L. Waryńskiego),
- Uchwała Nr XLVIII/541/13 Rady Miasta Białystok z dnia 25 czerwca 2013 r.. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Krywlany w Białymstoku (rejon ulic: K. Ciołkowskiego i A. Mickiewicza),
- Uchwała Nr XLVIII/542/13 Rady Miasta Białegostoku z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Zawady w Białymstoku (rejon ulicy Przędzalnianej),
- Uchwała Nr XLVIII/543/13 Rady Miasta Białegostoku z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku (rejon ul. Rynek Kościuszki i Sienkiewicza),
- Uchwała Nr XLIX/558/13 Rady Miasta Białegostoku z dnia 30 września 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części Wygoda w Białymstoku (pomiędzy ulicami Rolną i Włociańską),
- Uchwała Nr L/575/13 Rady Miasta Białegostoku z dnia 28 października 2013 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Nowe Miasto w Białymstoku (w rejonie Alei I. J. Paderewskiego i granicy administracyjnej Miasta Białegostoku).

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Harmonogram realizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- Uchwała Nr LIII/618/06 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 23 stycznia 2006 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Białegostoku,

- Uchwała Nr XXVIII/280/12 Rady Miasta Białystok z dnia 28 maja 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmian „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Białegostoku”.

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.1.3. UWZGLĘDNIENIE MATERIALNEGO DZIEDZICTWA HISTORYCZNEGO MIASTA JAKO ELEMENTU TOŻSAMOŚCI PRZESTRZENNEJ

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Gminny program opieki nad zabytkami przyjęty uchwałą Rady Miejskiej Białegostoku Nr LVII/731/10 z dnia 24 czerwca 2010 r. Celem Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami jest prezentacja dziedzictwa kulturowego Miasta i systemu działań służących jego zachowaniu, poprzez wskazanie warunków organizacyjnych i finansowych, w zakresie leżącym w kompetencjach samorządu miejskiego. Aktem, określającym szczegółowe ramy prawne dziedzictwa kulturowego w Polsce jest Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162 poz. 1568 ze zm.). Na podstawie art. 87 ustawy, Prezydent Miasta Białegostoku jest zobowiązany do sporządzania na okres 4 lat gminnego programu opieki nad zabytkami i przedłożenia go do zaopiniowania Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków. Zaopiniowany program przyjmuje w drodze uchwały Rada Miasta Białystok, której co dwa lata przedkłada się sprawozdanie z jego realizacji (art. 87 ust. 5 ustawy),
- Prowadzenie prac remontowych w budynkach wpisanych do rejestru bądź ewidencji zabytków, tj. w budynku przy ul. Adama Mickiewicza 2, ul. Św. Rocha 3, ul. Wiktorii 5, ul. Warszawskiej 13, ul. Jesiennej 2, ul. Henryka Sienkiewicza 53/1 i ul. Krakowskiej 1.

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.1.5 TWORZENIE WARUNKÓW PRZESTRZENNYCH DLA ROZWOJU MIESZKALNICTWA ORAZ PODNOSZENIA JAKOŚCI ISTNIEJĄCYCH ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Białystok na lata 2012 - 2016 przyjęty uchwałą Nr XXX/324/12 Rady Miejskiej Białegostoku z 25 czerwca 2012 r. Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy zawiera między innymi:
 - sprzedaż lokali. W 2013 r. sprzedano 583 lokali mieszkalnych najemcom, którzy uzyskali bonifikatę od ustalonej wartości lokalu w trybie bezprzetargowym oraz 5 lokali mieszkalnych w trybie przetargowym,
 - sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu Gminy oraz przewidywane zmiany w zakresie zarządzania nim.

Za działania mające na celu poprawę wykorzystania i racjonalizację gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy, uznano:

- przeznaczenie do sprzedaży nieruchomości zabudowanych budynkami, których utrzymanie z uwagi na małą ilość lokali jest nieuzasadnione,
- przeznaczenie do sprzedaży lokali mieszkalnych usytuowanych w budynkach stanowiących współwłasność Gminy.

Program ma służyć za podstawę do optymalnego planowania, realizacji i modernizacji zasobu komunalnego Gminy oraz być pomocny do zwiększenia efektywności gospodarowania nieruchomościami ma stanowić również narzędzie służące przy rozstrzyganiu o kierunku prowadzenia polityki sprzedaży zasobów komunalnych, przy ustalaniu wysokości środków budżetowych potrzebnych do realizacji założonych celów, a także do prowadzenia zaplanowanej polityki czynszowej,

- Podjęcie działań inicjujących nabycie przez wspólnoty mieszkaniowe terenów przyległych do budynków wspólnot w celu zabezpieczenia potrzeb ich mieszkańców (dojazd i dojście do budynku, ustawienie śmietnika itp.).

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.1.6. POPRAWA JAKOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNYCH

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Koncepcja zagospodarowania śródmiejskiego bulwaru nad rzeką Białą. Ogólna idea zakłada stworzenie tzw. „parku liniowego” wraz z siecią ścieżek spacerowych, tras dla rowerów, terenami rekreacyjnymi. Z założenia ma to być miejsce spotkań mieszkańców służące odpoczynkowi i rekreacji.

Programy niezrealizowane

- Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Białegostoku przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej Nr LVII/747/10 z dnia 24 czerwca 2010 r. W obecnym okresie finansowania, tj. 2007-2013 w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podlaskiego w priorytecie Wzrost innowacyjności i wspieranie przedsiębiorczości w regionie w Działaniu 1.1. Tworzenie warunków dla rozwoju innowacyjności wpisano jako rodzaj projektu rewitalizację i renowację obiektów przemysłowych i powojennych, prowadzącą do udostępniania tych obiektów pod parki, inkubatory, centra. W obecnej sytuacji na wsparcie projektów rewitalizacyjnych brak jest środków.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Standardem przy projektowaniu i budowie przejść dla pieszych są rampy wykonane z płytek z fakturą rozpoznawalną przez osoby niedowidzące lub niewidome w kolorze żółtym,
- Przy przebudowie Al. J. Piłsudskiego na przystankach komunikacji miejskiej zostały zastosowane płytki prowadzące umożliwiające łatwiejsze poruszanie się osób niepełnosprawnych. Ponadto zastosowanie krawężników peronowych umożliwiło podniesienie poziomu peronu w jego części przyległej do krawędzi podłogi autobusów wzdłuż zatoki autobusowej o 6 cm celem ułatwienia wsiadania pasażerów oraz wjazdu wózkom. Powyższe rozwiązania były konsultowane z Komisją ds. Dostosowania Przestrzeni na terenie Miasta Białegostoku i będą stosowane na kolejnych przystankach komunikacji miejskiej przebudowywanych ulic,
- W 2013 r. wykonano miejsca postojowe na potrzeby osób niepełnosprawnych na ulicach: 1 miejsce na ulicach: ul. M. C. Skłodowskiej, ul. J. Waszyngtona, ul. J.III Sobieskiego, ul. Arb. E. Kisiela, ul. Zachodniej, ul. J. I. Kraszewskiego, ul. Armii Krajowej, 2 miejsca postojowe na ulicach: ul. Brukowej, ul. W. Broniewskiego, ul. Łagodnej,
- Dostosowano przejścia dla pieszych do poruszania się osób na wózkach inwalidzkich poprzez obniżenie krawężników i wykonanie ramp na następujących ulicach:
 - ul. Broniewskiego przy bloku Antoniukowska 17B – szt. 3
 - ul. gen. Z. Berlinga na odcinku od ul. Gajowej do ul. św. Kazimierza – szt. 4
 - ul. Elektryczna – Warszawska – szt. 2
 - ul. J. K. Branickiego – Świętojańska – szt. 2
 - ul. Sybiraków – Piastowska – szt. 3
 - ul. Piastowska w rejonie ul. Mieszka I - szt. 4
 - ul. Złota – Łąkowa - szt. 5
 - ul. Wiadukt – szt.2
 - ul. Warszawska – E. Orzeszkowej – szt. 2
 - ul. Boh. Monte Cassino w rejonie Mc Donald's – szt. 1
 - ul. Kard. St. Wyszyńskiego – szt. 2
 - ul. Fabryczna - szt.1
 - ul. Nowogródzka - szt.2
 - ul. Malmeda - szt.1
 - ul. Ciepła - szt.2
 - Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego – szt. 3
 - ul. Poleska - szt. 4
 - ul. Niedźwiedzia - szt. 6
- W celu likwidacji barier architektonicznych przy nowobudowanych sygnalizacjach świetlnych stosowane są sygnalizatory akustyczne oraz nowoczesne rozwiązania techniczne, w których latarnie sygnalizacyjne zasilane źródłami światła LED dużo czytelniej wyświetlają sygnały

światłne. Poza tym wymieniane są uszkodzone sygnalizatory na nowe, w celu lepszej percepcji sygnałów przez osoby z dysfunkcją wzroku. Montowane są sygnalizatory akustyczne naprowadzające osoby niedowidzące na przycisk wzbudzający sekwencję pracy sygnalizacji z uwzględnieniem zielonego światła dla pieszych,

- Likwidacja barier architektonicznych i przystosowywanie gminnych budynków i lokali użytkowych do potrzeb osób niepełnosprawnych. W ramach realizowanych w tym zakresie działań w zasobach zarządzanych przez Zarząd Mienia Komunalnego w Białymstoku:
 - wybudowano podjazdy dla osób niepełnosprawnych zlokalizowane przy budynkach ul. Barszczańska 14, ul. Storczykowa 24, ul. Ludwika Zamenhofs 5, ul. Henryka Sienkiewicza 3, ul. Icchoka Malmeda 10,
 - wymieniono dźwig i przebudowano platformę do przewozu osób niepełnosprawnych przy budynku przychodni lekarskiej ul. Gen. Józefa Bema 2,
 - przebudowano łazienki z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych w budynkach przychodni przy ul. Henryka Sienkiewicza 53/1, ul. Ludwika Zamenhofs 5C. W najbliższym czasie zostanie zakończony remont łazienki w budynku przy ul. Henryka Sienkiewicza 53B,
 - rozpoczęto budowę budynku wielorodzinnego z lokalami mieszkalnymi przy ul. Gen. Józefa Bema, w którym mieszkania skupione przy jednej z klatek schodowych przystosowane będą do potrzeb osób niepełnosprawnych. W budynku przewidziany został także dostęp do lokali na parterze bezpośrednio z zewnątrz budynku, przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych,
 - budowany budynek użyteczności publicznej przy ul. Klepackiej, z przeznaczeniem na siedzibę MOPR nie posiada barier architektonicznych,
 - remontowany budynek przy ul. Wiktorii 14 nie będzie posiadał barier architektonicznych.

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.1.8. KREOWANIE WIELKOMIEJSKIEGO CHARAKTERU CENTRUM MIASTA

Programy zrealizowane

- Uchwała Nr XLVIII/540/13 Rady Miasta Białegostoku z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku (rejon ul. Lipowej i L. Waryńskiego),
- Uchwała Nr XLVIII/543/13 Rady Miasta Białegostoku z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Centrum w Białymstoku (rejon ul. Rynek Kościuszki i Sienkiewicza),
- Zmiana sposobu zagospodarowania przestrzeni miejskiej w centrum Miasta stosownie do projektu zagospodarowania centrum, zakładającego wzbogacenie funkcjonującego dotychczas ściśle handlowego zakresu działalności gospodarczej o działalność kulturotwórczą.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Uchwała Nr XII/93/11 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 30 maja 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Centrum i Przydworcowe w Białymstoku (rejon ul. Św. Rocha i Sukiennej),
- Uchwała Nr XV/136/11 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 19 września 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Centrum i Przydworcowe w Białymstoku (rejon ul. Młynowej i Cieszyńskiej),
- wynajmowanie lokali użytkowych w centrum Miasta w sposób dający możliwość wyboru atrakcyjnej oferty nie tylko z uwagi na cenę ale także profil planowanej działalności,
- udostępnianie terenów miejskich w centrum na imprezy kulturalne, sportowe, widowiskowe i inne.

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.1.9. AKTYWNA ROLA SAMORZĄDU W GOSPODARCE GRUNTAMI, W TYM W PRZYGOTOWANIU TERENÓW INWESTYCYJNYCH, JAKO NARZĘDZIE DO STYMULOWANIA POŻĄDANYCH PROCESÓW PRZESTRZENNYCH I FUNKcjONALNYCH ORAZ ZABEZPIECZENIA STRATEGICZNYCH INTERESÓW MIASTA

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Kontynuacja prac nad przygotowaniem nieruchomości do zbycia – teren inwestycyjny Białostockiego Parku Naukowo -Technologicznego. W tym celu dokonano podziałów geodezyjnych i określono wartość nieruchomości przeznaczonych do zbycia.
- W 2013 r. zostały zbyte na rzecz inwestorów 2 działki o łącznej powierzchni 1 0624 ha.

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.1.10. ZAPEWNIENIE PRIORYTETU W SPORZĄDZANIU OPRACOWAŃ PLANISTYCZNYCH DLA OBSZARÓW: KONFLIKTÓW FUNKcjONALNYCH, ZAGROŻONYCH NARUSZENIAMI ŁADU PRZESTRZENNEGO, WYMAGAJĄCYCH PRZKSZTAŁCEŃ, KLUCZOWYCH INWESTYCJI ORAZ ZWIĄZANYCH Z WAŻNYMI PRZESTRZENIAMI PUBLICZNYMI, A TAKŻE WYPRZEDZAJĄCA KOORDYNACJA PRZYGOTOWANIA TYCH OPRACOWAŃ Z REALIZACJĄ INWESTYCJI LINIOWYCH

Programy zrealizowane

- Uchwała Nr XXXIX/470/13 Rady Miasta Białegostoku z dnia 25 lutego 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy w Białymstoku (rejon ulic: J. Kuronia oraz F. Karpińskiego),
- Uchwała Nr XLVIII/541/13 Rady Miasta Białystok z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Krywlany w Białymstoku (rejon ulic: K. Ciołkowskiego i A. Mickiewicza) - I etap,

- Uchwała Nr L/575/13 Rady Miasta Białystok z dnia 23 października 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Nowe Miasto w Białymstoku (w rejonie Alei I. J. Paderewskiego i granicy administracyjnej Miasta Białegostoku),
- Uchwała Nr XLVIII/539/13 Rady Miasta Białystok z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie zmiany w zmianie miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego Śródmieścia Białegostoku (Centrum – rejon ulicy Młynowej),
- Harmonogram realizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Uchwała Nr XXX/325/12 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Jaroszkówka w Białymstoku (rejon ul. W. Raginisa i Armii Ludowej),
- Uchwała Nr XXXII/349/12 Rady Miasta Białystok z dnia 24 września 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy w Białymstoku (rejon ulic: ks. S. Suchowolca i J. Kuronia),
- Uchwała Nr XXXIV/372/12 Rady Miasta Białystok z dnia 5 listopada 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Bacieczki w Białymstoku (rejon ul. Produkcyjnej i ul. Bacieczki),
- Uchwała Nr XXXVII/442/12 Rady Miasta Białystok z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedla Jaroszkówka w Białymstoku (rejon ul. Gen. Wł. Andersa i Al. 1000-lecia Państwa Polskiego).

A.2. TWORZENIE EFEKTYWNEGO SYSTEMU KOMUNIKACYJNEGO MIASTA Z DUŻYM UDZIAŁEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO ORAZ RUCHU ROWEROWEGO

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.2.1. ROZBUDOWA UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO W CELU ZWIĘKSZENIA PRZEPUSTOWOŚCI, PŁYNNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM OBWODNIC MIEJSKICH, PRZEJAZDÓW PRZEZ TORY KOLEJOWE ORAZ RUCHLIWYCH ARTERII KOMUNIKACYJNYCH

Programy zrealizowane

- Inwestycje zrealizowane:
 - zakończono kolejne etapy budowy północnej obwodnicy miasta tzw. Trasy Generalskiej tj. przebudowę ul. Gen. Wł. Andersa oraz budowę przedłużenia ul. Gen. Wł. Andersa (obecnie ul. Gen. Stanisława Sosabowskiego i ul. Gen. Nikodema Sulika). Wykonano następujący zakres: przebudowa nawierzchni – 2 110 mb; budowa – 4 706 mb, łącznice –

841 mb, drogi serwisowe – 2 688 mb, przebudowa wlotów ulic przyległych – 1 570 mb, ścieżka rowerowa – 7 327 mb, ciąg pieszo-rowerowy – 1409 mb, 2 estakady, 1 tunel, przejście podziemne z systemem monitoringu, kładka łukowa dla pieszych, kanalizacja deszczowa – 13 395 mb; wodociąg – 1 299 mb,

- zakończono przebudowę Al. J. Piłsudskiego (odc. od Placu A. Lussy do Placu R. Dmowskiego) wraz ze skrzyżowaniem ul. Sienkiewicza z Al. J. Piłsudskiego w ramach projektu „Poprawa jakości funkcjonowania systemu transportu publicznego miasta Białegostoku” - Etap III. Wykonano następujący zakres: przebudowa nawierzchni – 2 521 mb, ścieżka rowerowa – 2 909 mb, ciąg pieszo-rowerowy – 156 mb, przejście podziemne z systemem monitoringu, 2 mosty, 3 centra przesiadkowe, kanalizacja deszczowa – 2 300 mb,
- zakończono budowę przedłużenia ul. Świętokrzyskiej w ramach której wykonano: nawierzchnię – 1 023 mb, ścieżkę rowerową – 2 021 mb, kanalizację deszczową – 1 020 mb;
- Zrealizowano rozbudowę ul. Dojlidy Fabryczne – wykonano następujący zakres: przebudowa nawierzchni – 550 mb, przebudowa mostu, kanalizacja deszczowa – 498 mb;
- zrealizowano również inne znaczące dla miasta ciągi komunikacyjne o łącznej długości 4,3 km (Wiadukt, Produkcyjna, Białówny, Nowy Świat, Kisielewskiego, Ks. Abramowicza, Octowa, Sejneńska, Serwisowa, Dziesięciny).

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Inwestycje w trakcie realizacji:
 - Ostatni etap budowy północnej obwodnicy Miasta tzw. Trasy Generalskiej - „Przebudowa ul. Gen. F. Kleeberga. W kwietniu 2013 r. podpisano umowę z wykonawcą robót budowlanych. Zakończenie prac – listopad 2014 r.,
 - „Przebudowa odcinka ul. K. Ciołkowskiego”. Od października 2012 r. trwają roboty drogowe. Wykonano 40% zakresu prac. Zakończenie prac planowane jest na grudzień 2014 r.,
 - „Poprawa jakości funkcjonowania systemu transportu publicznego Miasta Białegostoku” - Etap III. „Budowa Al. Konstytucji 3 Maja na odc. od ul. Swobodnej do ul. Antoniuk Fabryczny” - w grudniu 2013 r. podpisano umowę z wykonawcą robót budowlanych. Zakończenie prac – wrzesień 2014 r. „Budowa ul. Wierzbowej na odcinku od Ronda Ronalda Reagana do ul. Antoniukowskiej w Białymstoku wraz z budową kładki dla pieszych prowadzącej z ul. Gromadzkiej do parku Antoniukowskiego przez rzekę Białą” - w lutym 2014 r. podpisano umowę z wykonawcą robót budowlanych. Zakończenie prac - październik 2014 r.,
- Budowa centrum zarządzania ruchem,

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.2.2 DOSKONALENIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA I STEROWANIA RUCHEM POPRZECZ STOSOWANIE ROZWIĄZAŃ OPARTYCH O INTELIGENTNE SYSTEMY TRANSPORTOWE

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- W 2013 roku zrealizowano 11 sygnalizacji świetlnych, które są wyposażone w Inteligentne Systemy Transportowe,

- „Poprawa jakości funkcjonowania systemu transportu publicznego Miasta Białegostoku” - Etap III. „Budowa centrum sterowania ruchem” – w czerwcu 2013 r. podpisano umowę z wykonawcą robót budowlanych. Wykonano Etap I, tj. opracowano projekt koncepcyjny elementów Systemu Zarządzania Ruchem oraz 8 projektów ruchowych sygnalizacji świetlnych oraz organizacji ruchu. Zakończenie prac planowane jest na maj 2015 r. Realizacja inwestycji wpłynie na poprawę warunków ruchu w mieście (ze szczególnym uwzględnieniem transportu zbiorowego) poprzez zaawansowane, zależne od ruchu strategie sterowania sygnalizacjami świetlnymi. Dodatkowo operatorzy systemu z poziomu centrum sterowania ruchem będą mogli na bieżąco reagować na awaryjne sytuacje (wypadki, utrudnienia ruchu, zatory) wykorzystując różne elementy systemu (sygnalizacje świetlne, znaki zmiennej treści itp.).

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.2.3. PODNOSZENIE ATRAKCYJNOŚCI OFERTY USŁUG TRANSPORTU ZBIOROWEGO, W TYM Z WYKORZYSTANIEM ZAAWANSOWANYCH SYSTEMÓW TELEMATYCZNYCH

Programy zrealizowane

- PIXEL, DPK, Microsoft Dynamics NAVISION – systemy informatyczne wspomagające organizację pracy kierowców oraz zarządzanie flotą pojazdów.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- PIXEL, DPK, Microsoft Dynamics NAVISION – systemy informatyczne wymagają stałej modernizacji w związku ze zmianą przepisów prawnych oraz wprowadzane są sukcesywnie nowe rozwiązania ułatwiające pracę i efektywne zarządzanie kierowcami flotą pojazdów,
- Wprowadzenie systemu roweru miejskiego – 30 stacji rowerowych rozmieszczonych w granicach Miasta.

Programy nowo utworzone

- Stałe odnawianie taboru autobusowego poprzez zakup niskoemisyjnego taboru (lata 2014-2020),
- Podnoszenie jakości obiektów infrastrukturalnych komunikacji miejskiej – budowa nowych wiat, budowa kolejnych centrów przesiadkowych (lata 2014-2020),
- Ułatwienie podróżowania mieszkańcom w wyniku stosowania zintegrowanych rozwiązań z obszaru systemów informacji pasażerskiej, rozbudowa systemu dynamicznej informacji pasażerskiej,
- Zwiększenie dostępności biletów na przejazdy komunikacją miejską m.in. poprzez zakup urządzeń do sprzedaży biletów w autobusach, zakup biletomatów stacjonarnych.

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.2.4. ROZBUDOWA SYSTEMU KORYTARZY AUTOBUSOWYCH WYSOKIEJ JAKOŚCI

Programy zrealizowane

- W ramach poprawy warunków efektywności funkcjonowania transportu zbiorowego w Białymstoku kontynuowano budowę buspasów.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Wydzielanie kolejnych odcinków buspasów.

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.2.5 WPROWADZENIE ROZWIĄZAŃ WSPIERAJĄCYCH ATRAKCYJNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO RUCHU PIESZEGO ORAZ ROWEROWEGO, W TYM W POSTACI STREF RUCHU USPOKOJONEGO

Programy zrealizowane

- Budowa spójnego układu dróg rowerowych. W 2013 roku wykonano 16,6 km ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-jezdných (Gen. Wł. Andersa, Gen. S. Sosabowskiego, Gen. N. Sulika, Świętokrzyska, Al. J. Piłsudskiego, Dąbrowskiego, Sienkiewicza, Gajowa, Al. Jana Pawła II, Piastowska, Grochowa, Częstochowska, Gen. Berlinga, Pułaskiego, 42. Pułku Piechoty, Halicka, I Armii Wojska Polskiego).

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.2.6 USPRAWNIENIE SYSTEMU PARKINGOWEGO W ZGODZIE Z PRIORYTETAMI POLITYKI PRZESTRZENNEJ I TRANSPORTOWEJ MIASTA

Programy zrealizowane

- Mając na celu usprawnienie i uporządkowanie systemu parkingowego w mieście oraz eliminację parkowania w miejscach nie wyznaczonych i zakazanych w 2013 r. zostały zrealizowane następujące działania:
 - budowa nowych miejsc parkingowych - 482 miejsca (ulice: Nowy Świat, Białówny, Kisielewskiego, Częstochowska, Kołtąta, Komisji Edukacji Narodowej, Ekologiczna, Dubois, Białkowskiego, Łagodna);
 - wyznaczanie miejsc parkingowych poprzez zmianę organizacji ruchu w mieście.

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.2.7 MODERNIZACJA I ROZWÓJ UZUPEŁNIAJĄCEGO UKŁADU ULICZNEGO W KOORDYNACJI Z ROZWOJEM INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Programy zrealizowane

- W 2013 roku zakończono realizację 5 ulic w zabudowie jednorodzinnej wraz z infrastrukturą techniczną o łącznej długości 2,9 km (ulice: Gajowa, Zawadzka, Milowa, Gwiazdna, Jagiellońska).

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.2.8 WPROWADZANIE ROZWIĄZAŃ SŁUŻĄCYCH OGRANICZANIU HAŁASU KOMUNIKACYJNEGO

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji:

- W celu obniżenia emisji hałasu sukcesywnie prowadzone są następujące działania:
 - wykonywanie remontów nawierzchni ulic, przy zastosowaniu nawierzchni szczelnych bitumicznych,
 - regulacja studni kanalizacyjnych,
 - w 2013 r. opracowano projekt stałej organizacji ruchu dotyczący ograniczeń poruszania się pojazdów ciężarowych na terenie Miasta Białystok.

Ponadto realizowana jest budowa Trasy Generalskiej (zakończenie budowy przedłużenia ul. Gen. Wł. Andersa oraz w trakcie przebudowa ul. Gen. F. Kleeberga), która w rezultacie umożliwi skierowanie ruchu tranzytowego poza obszary centralne Miasta. W celu całkowitej eliminacji samochodów TIR z obszarów centrum Miasta zostały podjęte działania przygotowujące do realizacji (tj. opracowanie dokumentacji technicznej) Al. Niepodległości oraz Al. I.J. Paderewskiego na odc. od ul. Wiadukt do ul. Narodowych Sił Zbrojnych (zachodnie domknięcie obwodnicy miejskiej Białegostoku).

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.2.9 WSPIERANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ POPRAWY ZEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI TRANSPORTOWEJ MIASTA

Programy zrealizowane

- W 2013 roku Miasto Białystok zakończyło uczestnictwo w projekcie „Rail Baltica Growth Corridor”, współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Regionu Morza Bałtyckiego na lata 2007-2013. „Rail Baltica Growth Corridor” był międzynarodowym projektem, realizowanym w latach 2011-2013 przez 21 partnerów z: Finlandii, Estonii, Łotwy, Litwy, Polski i Niemiec. W szczególności są to: urzędy miejskie z Helsinek, Vantaa, Tallina, Kowna, Warszawy, Łodzi, Poznania i Ludwigsfelde; władze regionalne reprezentujące regiony fińskie: Uusimaa, Harju i Häme oraz polskie: Mazowsze i województwo łódzkie; instytucje naukowe: Aalto University School of Economics i Lappeenranta University of

Technology z Finlandii, Latvian Transport Development and Education Association LaTDEA, Competence Centre of Intermodal Transport and Logistics of the Vilnius, Gediminas Technical University oraz Politechnika Białostocka; instytucje związane z transportem, w tym Public Transport Authority Berlin-Brandenburg VBB z Niemiec. Wartość budżetu - 3,6 mln EUR (w tym udział Miasta Białystok ok. 56 tys. EUR; przewidywana kwota dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego to ok. 47 tys. EUR). Efektem finalnym prac związanych z realizacją projektu było opracowanie metropolitalnych i regionalnych strategii i kierunków rozwoju oraz wdrożenie dwóch projektów pilotażowych: transeuropejskie centrum informacji pasażerskiej oraz klaster centrów logistycznych i intermodalnych terminali przeładunkowych. W 2013 roku przedstawiciele Miasta Białystok, zaangażowani w działania projektowe, uczestniczyli w spotkaniach i konferencjach w ramach Projektu, m.in.:

- w Tallinie (Estonia) w dniach 14-16.01.2013r. (siódme spotkanie partnerów, którego głównym celem była wymiana poglądów w zakresie problemów i potrzeb strategii transportowych w krajach partnerskich projektu oraz omówienie najważniejszych zagadnień związanych z realizacją projektu),
- w Rydze (Łotwa) w dniu 16.04.2013r. (ósme spotkanie partnerów, którego głównym celem była wymiana poglądów w zakresie problemów i potrzeb strategii transportowych w krajach partnerskich projektu oraz omówienie najważniejszych zagadnień związanych z realizacją projektu),
- w Berlinie (Niemcy) w dniach 13-14.06.2014r. (konferencja kończąca projekt i podsumowująca jego efekty).

A.3. ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI NOWOCZESNYCH, EFEKTYWNYCH I NIEZAWODNYCH SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.3.1 ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ Z ZASTOSOWANIEM NAJNOWSZEJ TECHNOLOGII I SYSTEMÓW W KIERUNKU UZYSKANIA ZGODNOŚCI Z NOWOCZESNYMI STANDARDAMI UŻYTKOWYMI I ŚRODOWISKOWYMI

Programy zrealizowane

- Plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych w latach 2007-2011 będących w posiadaniu „Wodociągów Białostockich” Spółka z o.o. w Białymstoku (uchwała Nr XXVI/295/08 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 31 marca 2008 r.)

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu „Wodociągów Białostockich” Spółka z o.o. w Białymstoku w latach 2012 – 2015 (uchwała Nr XXIII/215/12 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 27 lutego 2012 r.).

Plan 2012 – 2015 przewiduje kontynuację najważniejszych przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie ujmowania, uzdatniania i dostarczania wody oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków i obejmuje głównie zadania rozwojowo – modernizacyjne na sieci i obiektach technologicznych Spółki. W roku 2013 priorytetem były zadania dotyczące usprawnienia dystrybucji wody i odbioru ścieków podyktowane rozbudową i stanem technicznym sieci. W ramach Planu zrealizowano Projekt „Rozbudowa i modernizacja systemu wodociągowo – kanalizacyjnego w Białymstoku i gminie Wasilków” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności. Zakres zrealizowanych zadań w roku 2013 obejmował:

- budowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- modernizację istniejących sieci wodociągowych na odcinkach o wysokiej awaryjności i wymagających częstych płukań sieci z uwagi na pogorszenie jakości wody,
- modernizację istniejących sieci kanalizacyjnych na odcinkach o wysokiej awaryjności i w złym stanie technicznym z uwagi na zastosowany materiał i wiek sieci,
- uzupełnienie opomiarowania sieci wodociągowych,
- wykonanie projektu na modernizację stawów infiltracyjnych w Wasilkowie,
- wykonanie nowych studni głębinowych na ujęciu w Jurowcach i Wasilkowie,
- przygotowania projektowe do modernizacji chlorowni w SUW Jurowce,
- modernizację chlorowni w SUW Pietrasze,
- przebudowę gazociągów na oczyszczalni ścieków,
- wykonanie projektu rozbudowy i przebudowy części biologicznej oczyszczalni,
- wykonanie projektu budowy separatora piasku na oczyszczalni ścieków,
- rozbudowę systemu GIS,
- podniesienie bezpieczeństwa środowiska przemysłowego stacji uzdatniania wody.

Celem realizacji powyższych zadań było:

- zwiększenie niezawodności działania systemu wodociągowo – kanalizacyjnego,
- zmniejszenie awaryjności sieci poprzez budowę, rozbudowę i modernizację sieci,
- zmniejszenie ryzyka wtórnego zanieczyszczenia wody wodociągowej związanego z występowaniem w mieście odcinków wyeksploatowanej sieci o złym stanie technicznym (awarie) i z materiałów nie odpowiadających aktualnym standardom (np. rury azbesto - cementowe),
- poprawa szczelności istniejącej kanalizacji sanitarnej; zmniejszenie wód infiltracyjnych,
- poprawa jakości wody na etapie ujmowania,
- usprawnienie systemu ochrony ludzi i środowiska przed skutkami awarii chlorowej oraz zwiększenie bezpieczeństwa pracy instalacji,
- dążenie do uzyskania wymaganych parametrów ścieków oczyszczonych przy tendencji stałego wzrostu ładunku doprowadzonego do oczyszczalni,
- podejmowanie działań w kierunku prawidłowej separacji piasku z oczyszczalni oraz uregulowania separacji piasku ze studzienek ściekowych,
- obniżenie poziomu ryzyka awarii automatyki na stacjach uzdatniania wody.

Nakłady na realizację zadań w 2013 roku wyniosły 21,9 mln zł.

- Budowa i modernizacja sieci ciepłej wysokotemperaturowej. Nowe budynki mieszkalne i obiekty użyteczności publicznej są przyłączane do systemu ciepłowniczego za pomocą rur preizolowanych. W celu zmniejszenia strat ciepła na przesyle realizowany jest program modernizacji istniejącej podziemnej sieci kanałowej na sieć ciepłą preizolowaną. Wg stanu na 2013r sieć ciepła preizolowana stanowiła 36,8 %.

Rok	2013
Stan (km)	259,967
W tym sieci preizolowane (km)	95,82
Przyrost (km)	9,9

- Budowa i modernizacja węzłów ciepłych. Dostawa ciepła do budynków mieszkalnych i innych odbiorców jest realizowana przy pomocy kompaktowych węzłów ciepłych wyposażonych w nowoczesne urządzenia regulacyjno-pomiarowe. Istniejące węzły ciepłe są modernizowane poprzez zastosowanie płytowych wymienników ciepła, naczynia wzbiorcze przeponowe, pogodową regulację temperatury, regulowane pompy obiegowe i elektroniczne liczniki ciepła. Powyższe działania są wdrażane w celu poprawienia sprawności dostawy i oszczędności ciepła u odbiorców.

Rok	2013
Stan (szt)	2054
Przyrost (szt)	59

- Budowa stadionu piłkarskiego w regionie północno-wschodniej Polski wraz z zapleczem treningowym,
- W 2013 roku rozstrzygnięto dwa pierwsze przetargi na sprzedaż dwóch terenów inwestycyjnych Białostockiego Parku Naukowo – Technologicznego w rejonie ulic Borsuczej i J. Kuronia (teren A) oraz ulic: Myśliwskiej i Borsuczej (teren B) o łącznej powierzchni 2,68 ha. Zbycie nieruchomości odbyło się w formie przetargu pisemnego ograniczonego skierowanego do podmiotów, które uzyskały co najmniej 50% maksymalnej wartości punktów w wyniku oceny stopnia innowacyjności przedsiębiorstwa dokonanej przez Komisję Opiniującą BPN-T. Ponadto w 2013 roku podejmowano działania zmierzające do sprzedaży pozostałych terenów inwestycyjnych, w szczególności związane z:
 - zleceniem dokonania podziału nieruchomości oraz wykonaniem operatów szacunkowych,
 - dla części nieruchomości uchwalony został miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy w Białymstoku (rejon ulic J. Kuronia oraz F. Karpińskiego) – zgodnie z uchwałą nr XXXIX/470/13 Rady Miasta Białystok z dnia 25 lutego 2013 r.

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.3.2. ZWIĘKSZENIE MOŻLIWOŚCI INWESTYCYJNYCH W SFERZE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ POPRZECZ FINANSOWANIE POZABUDŻETOWE

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Zadania realizowane w ramach zawartej umowy o dofinansowanie z dotacji NFOŚ Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko w ramach opracowanego przez MPEC tzw. programu zadań sieciowych „Przebudowa sieci ciepłowniczej w Białymstoku w celu zmniejszenia strat energii” z planowaną kwotą dofinansowania powyżej 27 471 048,86zł. tj:
 - Magistrala B os. Dziesięciny od komory BK-310 do komory BK-313 (DN600, DN300) oraz od komory BK-311 (przez komorę BK-320) do pkt. K1 (DN500)– o łącznej długości 851,6m,
 - Magistrala A, os. Piasta, ul. Skorupska , ul. Chrobrego : Dn 400, Dn 350 od komory AK-232 do do komory AK-244,Dn 350 od komory AK-244 do do komory AK-252 o długości łącznej 1054,3 mb,
 - Magistrala B, Aleja Piłsudskiego Dn 400 od pkt.A do komory BK-214, Dn 400 i Dn 500 od komory BK-214 do komory AK-120 o długości łącznej ok. 1179,1 mb,
 - Magistrala B, Aleja Solidarności Dn 400 i Dn 300 od komory BK-242 do komory BK-270 o długości łącznej ok. 1254,4 mb,
 - Magistrala A, ul. Ciepła Dn 600 od P-130 do komory AK-116 o długości łącznej 652,3 mb,
 - Bojary. Sieć osiedlowa od komory AK-15/6 do AK-11/1 DN300 oraz przyłączy do bud. Kraszewskiego 26/2 DN125 o łącznej długości 602,8 m (dł. po modernizacji),
 - Al. Solidarności. Sieci osiedlowe i przyłącza: od komory AK-250 do pkt. P-193 DN150, od komory BK-249 komory BK-23 oraz do bud. Al. Solidarności 15 DN250, DN50, od komory BK-249 do budynków Broniewskiego 11 i 13 DN250, DN65, DN50 o długości łącznej 274,9 mb. (dł. po modernizacji),
 - Waszyngtona – Akademicka I Etap. Sieć ciepła osiedlowa od komory AK-24/3 do komory AK-6/4 oraz od komory AK-6/3 do komory AK-6/2 wraz z przyłączami do budynków Waszyngtona 4; 6; 9/11, Skłodowskiej 9A: 11;13, Czackiego 8 (średnice DN150, DN125, DN65, DN50, DN40, DN32) o łącznej długości 317,8m,
 - Waszyngtona – Akademicka II Etap. Sieć ciepła osiedlowa od komory AK-24/5 w kierunku likwidowanej komory AK-17/6 wraz z przyłączami do budynków Akademicka 6, Skłodowskiej 5; 5A (średnice DN80, DN65, DN50, DN40) o łącznej długości 237,6m (długość po modernizacji),
 - Konopnickiej. Sieć ciepła osiedlowa od komory AK-147 do komory AK-14/7 wraz z przyłączami do budynków przy ul. Konopnickiej 8;10;12;12A;14;16 (średnice DN150, DN125, DN65, DN50, DN40) o długości łącznej 501,4 mb (długość po modernizacji),
 - Handlowa. Sieć ciepła w ul. Handlowej od komory DK-347 do komory DK-56/1 oraz od komory DK-57/1 do komory DK-58/1 o średnicy DN150 o łącznej długości 427,3mb (długość po modernizacji),
 - Narewska – Antoniukowska. Sieć ciepła osiedlowa na odcinku od komory BK-31/5 do studzienki z zaworami odcinającymi zlokalizowanej przy budynku Antoniukowska 54 wraz z przyłączami do budynków Narewska 2;2A;3;5;7;7A;7B;9, Antoniukowska 26/36;42;46;48;50;52;54;54A (zakres średnic DN40 – DN 150) o łącznej długości 1355,5 mb (długość po modernizacji),

- Branickiego-Elektryczna. Sieć ciepła wodna od komory AK-133 do AK-138 o średnicach DN400, DN350, DN300, DN125, DN100, DN80 o łącznej długości 313,8 mb,
- Sieć ciepła parowa od komory K-23/P do pkt.A DN400 o długości 432,0 mb (długość po modernizacji),
- Jagienki. Sieć ciepła osiedlowa od komory AK-140 do komory AK-9 DN250, DN 150, DN100 o łącznej długości 488,4 mb (długość po modernizacji),
- Skorupska. Sieć ciepła osiedlowa na odcinku od komory AK-37 do AK-99 DN150 oraz przyłącza do budynków Skorupska 17 DN50 i Skorupska34 DN80 o łącznej długości 303,3 mb (długość po modernizacji),
- Magistrała DN900 w rejonie ul. I Armii Wojska Polskiego i 1000-Lecia PP od komory BK-213 do komory BK-219 o długości 286,0 (długość po modernizacji),
- Lipowa. Sieć ciepła na odcinku od komory BK-202 do punktu BS-92p DN300 o długości łącznej 189,5 mb (długość po modernizacji),
- modernizacja trzech węzłów grupowych: Legionowa 9A, Kalinowa 7, Dziesięciny 5.

Pierwsze prace rozpoczęto w 2012 r. (Magistrała A, os. Piasta, ul. Skorupska). Dalsza realizacja w latach 2013-2015.

Programy nowo utworzone

- Zaktualizowano dokument pt: „Modernizacja systemu ciepłowniczego Miasta Białegostoku w zakresie sieci ciepłowniczych w latach 2013-2020” opiewający na szacunkową kwotę 155, 5 milionów złotych na budowę nowych i przebudowę istniejących sieci ciepłowniczych i przyłączy.

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.3.3. STWORZENIE KOMPLEKSOWEGO, NOWOCZESNEGO SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI Z DUŻYM UDZIAŁEM SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW I MAKSYMALIZACJĄ EFEKTU ODZYSKU

Programy zrealizowane

- W 2013 roku zgodnie ze znowelizowaną ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r. poz.391 z późn. zm.) gminy realizowały zadanie z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Odpowiadały w szczególności za:
 - funkcjonowanie regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych,
 - tworzenie nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów komunalnych, w tym niebezpiecznych zawartych w strumieniu odpadów komunalnych,
 - zapewnienie przepływu strumienia odpadów zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami,
 - uchwalenie nowych regulaminów utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

- W związku z wprowadzeniem nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi Rada Miasta Białystok podjęła w 2013 roku szereg uchwał:
 - System zbierania odpadów komunalnych został przyjęty uchwałą Rady Miasta Białystok nr XLII/495/13 z dnia 25.03.2013r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi (ze zm.),
 - Zasady zbierania odpadów oraz utrzymania czystości i porządku przyjęto uchwałą Rady Miasta Białystok Nr XXXIX/468/13 z dnia 25 lutego 2013 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Białystok (ze zm.),
- Zapewnienie przepływu strumienia odpadów zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami było realizowane od 1 lipca 2013 r. na podstawie przetargu na „Świadczenie usługi odbioru odpadów komunalnych powstających na terenie Miasta Białystok”. Zorganizowanym systemem zbierania/ odbierania odpadów komunalnych zostali objęci wszyscy właściciele nieruchomości na terenie gminy Białystok,
- Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach został utworzony Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Hryniewiczach. Do punktu trafiły odpady problemowe z terenu gminy Białystok. W 2013 r. zebrano z terenu gminy Białystok 89 234 Mg odpadów komunalnych. W drugiej połowie roku zebrano o 16% więcej odpadów niż w pierwszej połowie roku 2013,
- W okresie sprawozdawczym został zrealizowany cel dotyczący osiągnięcia wymaganych przez gminę limitów w zakresie: redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania, uzyskania wymaganego poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami frakcji surowcowych oraz odpadów remontowo-budowlanych,
- W 2013 r. prowadzone były działania edukacyjno – informacyjne promujące właściwe postępowanie z odpadami. W pierwszym półroczu 2013 r. została przeprowadzona kampania informacyjna (telewizyjna, radiowa, internetowa, billboardowa) dotycząca wdrożenia nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Miasta Białystok w oparciu o znowelizowaną ustawę o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Ponadto przeprowadzono programy edukacyjne:
 - „Kartonada - Zbieraj kartony, leć do Barcelony” (11.02-24.05.2013 r.) - konkurs, w trakcie którego uczniowie zbierając kartony po mleku i napojach mieli szansę na zdobycie atrakcyjnych nagród. Spółka Lech wyposażyła szkoły w specjalne pojemniki oraz odbierała zebrane kartony, przeprowadzano lekcje edukacyjne z zakresu selektywnej zbiórki odpadów, zebrano ok 30 ton kartoników,
 - „Student pomocny z natury” - ręcznie wykonane przez studentów pojemniki do zbiórki surowców wtórnych stanęły na białostockich uczelniach. Spółka „LECH” odebrała od organizatorów zbiórki surowce i zakupiła sprzęt stanowiący ich równowartość dla fundacji „Pomóż im”,

- Od 01.01.2013 r. zadania z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi realizowane są przez PUHP „LECH” Sp. z o.o.
- Sprawozdanie Prezydenta Miasta Białegostoku z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za rok 2012,
- „Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Białystok za 2012 rok” opracowana przez Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk w Krakowie.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- W dniu 22 lutego 2010 roku Rada Miejska Białegostoku podjęła uchwałę w sprawie powierzenia Przedsiębiorstwu Usługowo Handlowo Produkcyjnemu „LECH” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Białymstoku zadań własnych Gminy Białystok z zakresu odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Przedmiotowa uchwała została zmieniona 31 maja 2010 roku Uchwałą Nr LVI/729/10 w sprawie powierzenia Przedsiębiorstwu Usługowo – Handlowo - Produkcyjnemu „LECH” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Białymstoku zadań własnych Gminy Białystok z zakresu odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych i ustanowiła, że Spółka „LECH” przygotowuje i zrealizuje zadania wchodzące w zakres projektu pn. „Zintegrowany system gospodarki odpadami dla aglomeracji białostockiej” oraz będzie zarządzać wytworzonym w wyniku realizacji inwestycji majątkiem i go eksploatować. Projekt pn. „Zintegrowany system gospodarki odpadami dla aglomeracji białostockiej” nr POIS.02.01.00-00-006/10 realizowany jest na podstawie Umowy o dofinansowanie nr POIS.02.01.00-00-006/10-00 z dnia 4 października 2011r. Umowa zawarta została w siedzibie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Projekt realizowany jest w ramach działania 2.1 priorytetu II Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007 – 2013. Planowany całkowity koszt realizacji Projektu wynosi 482.996.029,00zł., zaś kwota dofinansowania – 210.000.000,00 zł.

W zakres rzeczowy projektu wchodzi:

- a) rozbudowa składowiska odpadów - połączenie pól składowych - ZUOK w Hryniewiczach - połączenie istniejących pól składowych nr 1 i 3 (tzw. „wąwóz”) oraz zagospodarowanie powierzchni pomiędzy polami składowymi nr 1 i 2 (tzw. „trójkąt” [wykonane]),
- b) rozbudowa ZUOK w Hryniewiczach, w tym m.in.:
 - ✓ budowa nowej kwatery składowania odpadów przeznaczona do składowania odpadów poprocesowych wraz z niezbędną infrastrukturą pomocniczą,
 - ✓ zamknięcie i rekultywacja istniejących pól składowych 1 i 2 oraz dodatkowej powierzchni przy kwaterach nr 1 i 2 (tzw. „trójkąt”),
 - ✓ rekultywacja istniejącego pola składowego nr 3 oraz „wąwozu”,
 - ✓ modernizację kompostowni odpadów ulegających biodegradacji (zmniejszenie wydajności do 4 000 Mg/rok),
 - ✓ budowę węzła demontażu odpadów wielkogabarytowych o wydajności 2 500 Mg/rok,

- ✓ budowę magazynu małych ilości odpadów niebezpiecznych o wydajności 2 000 Mg/rok,
- ✓ budowę magazynu czasowego gromadzenia odpadów poakcyjnych.

c) budowa ZUOK w Białymstoku - budowa instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych (120 000 Mg/rok). Projektowany system swoim zasięgiem terytorialnym obejmie następujące jednostki samorządu terytorialnego: Miasto Białystok, gminy miejsko-wiejskie: Czarna Białostocka, Choroszcz, Michałowo, Supraśl, Wasilków, Zabłudów oraz gminy wiejskie: Dobrzyniewo Duże, Gródek, Juchnowiec Kościelny. W tym celu Miasto Białystok podpisało dwustronne porozumienie z 9 gminami biorącymi udział w projekcie. W dniu 02.07.2010 r. porozumienie podpisały gmina Gródek i Michałowo, 07.07.2010 r. gmina Zabłudów, 14.10.2010 r. gminy Choroszcz i Juchnowiec Kościelny, a w dniu 02.11.2010 r. gminy Czarna Białostocka, Dobrzyniewo Duże, Supraśl oraz Wasilków. W świetle podpisanych porozumień, ww. Gminy zobowiązały się do kierowania ze swojego obszaru strumienia odpadów komunalnych do instalacji wchodzących w skład Projektu, z uwzględnieniem obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa, przez cały okres trwania Porozumienia, począwszy od momentu przekazania do eksploatacji wszystkich instalacji wytworzonych w ramach Projektu. Miasto Białystok zobowiązało się do przyjmowania odpadów komunalnych od ww. Gmin w okresie obowiązywania niniejszych porozumień, począwszy od momentu przekazania do eksploatacji wszystkich instalacji wytworzonych w ramach Projektu. W celu realizacji zadań przewidzianych w ramach Projektu, Miasto Białystok zadeklarowało budowę i uruchomienie w terminie do 31 grudnia 2015 r. wszystkich instalacji w ramach Projektu, przy wsparciu ze środków Funduszu Spójności w ramach POIiŚ 2007-2013. Niniejsze porozumienia zostały zawarte na okres 30 lat, licząc od dnia 1 stycznia roku następnego po roku przekazania wszystkich instalacji do eksploatacji. Dodatkowo, strony ustaliły, iż Gminy będą uprawnione do wystąpienia z Porozumienia, nie wcześniej niż 10 lat od przekazania wszystkich instalacji do eksploatacji. Opisany Zintegrowany system gospodarki odpadami dla aglomeracji białostockiej potwierdza również Program ochrony środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2013 – 2016 z perspektywą na lata 2017 – 2020 (Uchwała Rady Miasta Białystok Nr XLVIII/547/13 z dnia 25 czerwca 2013 r.). Opisane powyżej działania wpisują się również w kierunek A.4.1. Osiągnięcie wyższych standardów ochrony środowiska, a także utrzymania czystości i porządku.

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.3.4. ZAPEWNIENIE WARUNKÓW DO BUDOWY POWSZECHNIE DOSTĘPNYCH SZEROKOPASMOWYCH SIECI TELEINFORMATYCZNYCH

Programy zrealizowane

- Budowa miejskiej sieci światłowodowej. Sieć budowana poprzez własne inwestycje oraz zakup gotowej infrastruktury (150 000 zł).

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Budowa miejskiej sieci światłowodowej. Sieć budowana poprzez własne inwestycje oraz zakup gotowej infrastruktury.

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.3.5 DZIAŁANIA NA RZECZ ELIMINOWANIA NIEUZASADNIONEJ TERENOCHŁONNOŚCI ELEMENTÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Podczas opracowywania dokumentacji technicznych budowy lub przebudowy ulic w miarę możliwości stosowane są najnowsze standardy projektowe przy tworzeniu nowych elementów infrastruktury, a także podejmowane są działania w celu ograniczenia terenochołoności przez elementy już istniejące.

A.4. POPRAWA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO PRZY WZROŚCIE UDZIAŁU URZĄDZONYCH TERENÓW ZIELENI MIEJSKIEJ

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.4.1 OSIĄGNIĘCIE WYŻSZYCH STANDARDÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, A TAKŻE UTRZYMANIA CZYSTOŚCI I PORZĄDKU

Programy zrealizowane

- Przeprowadzono akcję edukacyjną „Kartonada - Zbieraj kartony, leć do Barcelony”. W trakcie trwania konkursu uczniowie szkół podstawowych zbierając kartony po mleku i napojach mieli szansę na zdobycie atrakcyjnych nagród. Wyposażono szkoły w specjalne pojemniki oraz odbierano zebrane kartony, przeprowadzano lekcje edukacyjne z zakresu selektywnej zbiórki odpadów,
- Przygotowano „Sprawozdanie Prezydenta Miasta Białegostoku z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za rok 2012”,
- Opracowano „Roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Białystok za 2012 rok”,
- W 2013 r. zrealizowano akcję ochrony płazów w okresie ich wiosennej migracji do miejsc rozrodu. Wzdłuż jednej z dróg w mieście rozstawiono płotki, dzięki którym płazy były wyłapane a następnie przenoszone przez drogę. Dzięki tej akcji uratowano ponad 1000 płazów.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Plan ochrony przed szkodliwością azbestu i Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Białystok na lata 2006 – 2032, przyjęty uchwałą Nr LXII/772/06 Rady Miejskiej

Białegostoku z dnia 23 października 2006 r. Zawiera on m.in. informacje dotyczące ilości wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta Białegostoku, które zostały podane na podstawie inwentaryzacji sporządzonej na potrzeby niniejszego dokumentu. W 2013 roku wykonano „Aktualizację inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta Białegostoku”. Ilość wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowana w 2013 roku – 4962,707 Mg. W 2013 roku kontynuowano udzielanie dofinansowania na realizację zadań obejmujących usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest (na podstawie uchwały Nr XXIX/306/2012 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 18 czerwca 2012 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Miasta Białegostoku na finansowanie i dofinansowanie inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych na terenie Miasta Białegostoku oraz sposobu jej rozliczania i kontroli wykonania),

- Zbiórka zużytych baterii w białostockich placówkach oświatowych. Konkurs „Działaj czysto” rozpoczęty został w 2005 r. jest stale kontynuowany. W ramach dziewięciu edycji konkursu, w których udział, w ostatnich latach, brało około 100 placówek oświatowych (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazjalne i średnie) zebrano około 67 ton zużytych baterii. Akcja promuje wśród dzieci i młodzieży potrzebę wyodrębnienia odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych. Dzięki tej akcji nie trafiają one na składowisko odpadów, ale zostają poddane procesom odzysku. W roku szkolnym 2013/2014 w IX edycji konkursu organizowanego w Białymstoku zebrano 10,6 ton zużytych baterii,
- W uzgodnieniu z Podlaskim Wojewódzkim Inspektorem Farmaceutycznym Miasto, począwszy od 2008 r., w ramach akcji „Przeterminowane leki przynieś do apteki” odbiera przekazane przez mieszkańców przeterminowane leki z kilkunastu aptek na terenie Miasta. Rocznie zbierane jest kilka ton przeterminowanych leków,
- „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Białystok”, przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/468/13 Rady Miasta Białystok z dnia 25 lutego 2013 r. w sprawie „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Białystok”, określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta. Na podstawie ww. Regulaminu realizowane są zadania i akcje:
 - akcja „Sprzątanie Świata” jest międzynarodową akcją związaną z promocją ochrony środowiska i edukacji ekologicznej. Akcja cieszy się z roku na rok coraz większym zainteresowaniem, szczególnie wśród dzieci i młodzieży. W każdy trzeci weekend września miliony wolontariuszy, młodzież, dorośli oraz wszyscy którym zależy na ochronie środowiska wyruszają do lasów, na pobocza dróg, do parków i sprzątają. Do udziału w przedsięwzięciu zgłaszają się w głównej mierze placówki oświatowe, ale także pojedynczy mieszkańcy Białegostoku, którzy całymi rodzinami chodzą po osiedlach i okolicznych lasach wypełniając worki z odpadami,
 - w związku z wytycznymi zawartymi w Regulaminie zleca się oczyszczanie terenów służących do użytku publicznego w tym: ulic, chodników, stref płatnego parkowania, ścieżek rowerowych, przystanków komunikacji miejskiej, śmietniczek, trawników w pasach drogowych oraz na niezagospodarowanych działkach gminnych.

- W 2013 roku zgodnie ze znowelizowaną ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy realizowały zadanie z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Odpowiadały w szczególności za:
 - funkcjonowanie regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych,
 - tworzenie nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów komunalnych, w tym niebezpiecznych zawartych w strumieniu odpadów komunalnych,
 - zapewnienie przepływu strumienia odpadów zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami,
 - uchwalenie nowych regulaminów utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

W związku z wprowadzeniem nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi Rada Miasta Białystok podjęła w 2013 roku szereg uchwał. System zbierania odpadów komunalnych został przyjęty uchwałą Rady Miasta Białystok nr XLII/495/13 z dnia 25 marca 2013 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi (ze zm.). Zasady zbierania odpadów oraz utrzymania czystości i porządku przyjęto uchwałą Rady Miasta Białystok Nr XXXIX/468/13 z dnia 25 lutego 2013 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Białystok (ze zm.). Zapewnienie przepływu strumienia odpadów zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami było realizowane od 1 lipca 2013 r. na podstawie przetargu na „Świadczenie usługi odbioru odpadów komunalnych powstających na terenie Miasta Białystok”. Zorganizowanym systemem zbierania/odbierania odpadów komunalnych zostali objęci wszyscy właściciele nieruchomości na terenie gminy Białystok. Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach został utworzony Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Hryniewiczach. Do punktu trafiły odpady problemowe z terenu gminy Białystok. W okresie sprawozdawczym został zrealizowany cel dotyczący osiągnięcia wymaganych przez gminę limitów w zakresie: redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania, uzyskania wymaganego poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami frakcji surowcowych oraz odpadów remontowo-budowlanych. W 2013 r. prowadzone były działania edukacyjno - informacyjne promujące właściwe postępowanie z odpadami komunalnymi. W pierwszym półroczu 2013 r. została przeprowadzona kampania informacyjna (telewizyjna, radiowa, internetowa, billboardowa) dotycząca wdrożenia nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Miasta Białystok w oparciu o znowelizowaną ustawę o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,

- W dniu 22 lutego 2010 roku Rada Miejska Białegostoku podjęła uchwałę w sprawie powierzenia PUHP „LECH” Sp. z o. o. w Białymstoku zadań własnych Gminy Białystok z zakresu odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Przedmiotowa uchwała została zmieniona 31 maja 2010 roku Uchwałą Nr LVI/729/10 w sprawie powierzenia PUHP „LECH” Sp. z o. o. w Białymstoku zadań własnych Gminy Białystok z zakresu odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych i ustanowiła, że Spółka „LECH” przygotowuje i zrealizuje zadania wchodzące w zakres projektu pn.

„Zintegrowany system gospodarki odpadami dla aglomeracji białostockiej” oraz będzie zarządzać wytworzonym w wyniku realizacji inwestycji majątkiem i go eksploatować. Projekt realizowany jest na podstawie Umowy o dofinansowanie z dnia 4 października 2011 r. Umowa zawarta została w siedzibie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Projekt realizowany jest w ramach działania 2.1 priorytetu II Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007 – 2013.

W zakres rzeczowy projektu wchodzi:

- rozbudowa składowiska odpadów - połączenie pól składowych - ZUOK w Hryniewiczach - połączenie istniejących pól składowych nr 1 i 3 (tzw. „wąwóz”) oraz zagospodarowanie powierzchni pomiędzy polami składowymi nr 1 i 2 (tzw. „trójkąt” [wykonane]),
- rozbudowa ZUOK w Hryniewiczach, w tym m.in.:
 - ✓ budowa nowej kwatery składowania odpadów przeznaczona do składowania odpadów poprocesowych wraz z niezbędną infrastrukturą pomocniczą,
 - ✓ zamknięcie i rekultywacja istniejących pól składowych 1 i 2 oraz dodatkowej powierzchni przy kwaterach nr 1 i 2 (tzw. „trójkąt”),
 - ✓ rekultywacja istniejącego pola składowego nr 3 oraz „wąwozu”,
 - ✓ modernizacja kompostowni odpadów ulegających biodegradacji (zmniejszenie wydajności do 4 000 Mg/rok),
 - ✓ budowa węzła demontażu odpadów wielkogabarytowych o wydajności 2 500 Mg/rok,
 - ✓ budowa magazynu małych ilości odpadów niebezpiecznych o wydajności 2 000 Mg/rok,
 - ✓ budowa magazynu czasowego gromadzenia odpadów poakcyjnych.
- budowa ZUOK w Białymstoku. Budowa instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych (120 000 Mg/rok). Projektowany system swoim zasięgiem terytorialnym obejmie następujące jednostki samorządu terytorialnego: Miasto Białystok, gminy miejsko - wiejskie: Czarna Białostocka, Choroszcz, Supraśl, Wasilków, Zabłudów, Michałowo oraz gminy wiejskie: Gródek, Juchnowiec Kościelny, Dobrzyniewo Duże. Miasto Białystok podpisało dwustronne porozumienie z 9 gminami biorącymi udział w projekcie. W świetle podpisanych porozumień, ww. Gminy zobowiązały się do kierowania ze swojego obszaru strumienia odpadów komunalnych do instalacji wchodzących w skład projektu, z uwzględnieniem obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa, przez cały okres trwania Porozumienia, począwszy od momentu przekazania do eksploatacji wszystkich instalacji wytworzonych w ramach projektu. Miasto Białystok zobowiązało się do przyjmowania odpadów komunalnych od ww. Gmin w okresie obowiązywania niniejszych porozumień, począwszy od momentu przekazania do eksploatacji wszystkich instalacji wytworzonych w ramach Projektu. W celu realizacji zadań przewidzianych w ramach projektu, Miasto Białystok zadeklarowało budowę i uruchomienie w terminie do 31 grudnia 2015 r. wszystkich instalacji w ramach projektu, przy wsparciu ze środków Funduszu Spójności w ramach POIiŚ 2007-2013. Porozumienia zostały zawarte na okres 30 lat, licząc od dnia 1 stycznia roku następnego po roku przekazania wszystkich instalacji do eksploatacji. W

grudniu 2013 roku rozpoczęto prace budowlane Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Białymstoku.

- W roku 2013 uchwałą nr XLVIII/547/13 Rady Miasta Białystok z dnia 25 czerwca 2013 r. przyjęto zaktualizowany „Program Ochrony Środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020”. Dokument ten został sporządzony w celu realizacji polityki ekologicznej państwa. Określa cele ekologiczne, priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe. Program ten wskazuje także najpilniejsze kierunki działań, zarówno krótkookresowych jak i długookresowych, jakie należy podjąć m.in. w celu ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody. Opracowano także Raport z wykonania Programu ochrony środowiska dla Miasta Białegostoku na lata 2004-2015 za okres 2004-2011,
- Realizacja „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Białegostoku w roku 2013” przyjętego uchwałą Nr XLII/494/13 Rady Miasta Białegostoku z dnia 25 marca 2013 r. Głównym celem programu jest zapewnienie opieki zwierzętom bezdomnym oraz wolno żyjącym, ograniczenie oraz zapobieganie bezdomności i nadpopulacji zwierząt domowych na terenie Miasta Białegostoku.

W ramach ww. Programu prowadzone są różne działania, w tym m.in.:

- akcja sterylizacji i kastracji wolno żyjących kotów w ramach umów zawieranych przez Miasto,
- opieka nad zwierzętami odebranymi właścicielom na podstawie ustawy o ochronie zwierząt,
- dokarmianie kotów wolno żyjących,
- odławianie zwierząt bezdomnych i zapewnienie opieki w schronisku dla zwierząt,
- sterylizacje i kastracje zwierząt schroniskowych,
- promocyjne znakowanie psów z terenu Białegostoku,
- akcje adopcyjne organizowane przez „Schronisko dla Zwierząt” w Białymstoku.

Realizując zadania statutowe „Schronisko dla Zwierząt” w Białymstoku odławia bezdomne psy z terenu Miasta zapewniając im opiekę, organizuje też akcje edukacyjno - informacyjne na terenie szkół i przedszkoli oraz zapewnia całodobową opiekę weterynaryjną w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt w ramach zawartej umowy o świadczenie kompleksowych usług całodobowego pogotowia dla zwierząt na terenie Miasta Białegostoku.

- W 2013 r. kontynuowano udzielenie w ramach zabezpieczonych środków w budżecie Miasta Białegostoku dofinansowania przedsięwzięć związanych z likwidacją zbiorników bezodpływowych i budową przyłączy kanalizacji sanitarnej związanych z likwidacją tych zbiorników (na podstawie Uchwały Nr XXIX/306/12 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 18 czerwca 2012 r. w sprawie udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Miasta Białegostoku na finansowanie lub dofinansowanie inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych na terenie Miasta Białegostoku oraz sposobu jej rozliczania i kontroli wykonania).
- W 2013 r. opracowano „Plan rozwoju miejskiego systemu ciepłowniczego Białegostoku na lata 2013-2018 r. W/w program bilansuje moce produkcyjne źródeł ciepła, zdolności przesyłowe sieci

cieplnych, prognozuje wzrost zapotrzebowania mocy i energii cieplnej w perspektywie roku 2018 i ocenia niezbędne inwestycje związane z rozbudową i modernizacją systemu ciepłowniczego.

Tabela. Struktura produkcji, zakupu i sprzedaży ciepła w [TJ] (na podstawie „Planu rozwoju systemu ciepłowniczego Białegostoku na lata 2013-2018”)

Lp.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
1.	EC Białystok	3 563	3 638	3 372	3 476	3 565
2.	C Zachód	1 080	1 080	1 080	1 080	1 080
3.	ZTPOK Białystok	0	0	350	350	350
4.	Razem źródła	4 643	4 718	4 802	4 906	4 995

- Połączenie magistrali z Ciepłowni Zachód w rejonie ul. Gen. Władysława Sikorskiego z siecią magistralną z EC w rejonie ul. Jana Pawła II - ul. Hetmańskiej. Połączenie to tworzy układ pierścieniowy łączący system ciepłowniczy zasilany z ECB z systemem ciepłowni Zachód,
- Budowa sieci do wyprowadzenia ciepła ze Spalarni Odpadów do systemu ciepłowniczego,
- Rozbudowa sieci ciepłej w rejonie ul. Przędzalnianej i ul. Produkcyjnej,
- Budowa sieci rozdzielczych, przyłączy i węzłów ciepłych do nowo realizowanych obiektów.
- MPEC Białystok Sp. z o.o. minimalizuje wpływ na środowisko:
 - ograniczanie emisji spalin,
 - wzrost efektywności,
 - racjonalizację zużycia paliw i energii,
 - ograniczenie strat ciepła.

Na skutek podjętych działań o których mowa wyżej nastąpiło znaczące ograniczenie wpływu na środowisko które potwierdzają poniższe wskaźniki:

Wyszczególnienie	1998	2013
Pył [t]	182	39
CO [t]	257	103
NOx	206	260

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.4.2. STWORZENIE EFEKTYWNEGO SYSTEMU ZAGOSPODAROWANIA WÓD OPADOWYCH

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- W dalszym ciągu realizowany jest „Program zagospodarowania wód opadowych i rozbudowy kanalizacji deszczowej Miasta Białegostoku”. W opracowaniu wskazane zostały węzły kanalizacji deszczowej wymagające przebudowy oraz rozmieszczenie zbiorników retencyjnych, rowów wsiąkowych i odparowników, których zadaniem jest przejęcie wód opadowych, przeznaczonych do dalszego wykorzystania, np. do nawadniania drzew, trawników itp. (rozwiązania korzystne ekonomiczne i ekologiczne). Zgodnie z wytycznymi programowymi wydawane są warunki techniczne włączenia się do miejskiej sieci kanalizacji deszczowej oraz budowy nowej infrastruktury kanalizacji deszczowej. Program wykorzystywany jest również na etapie tworzenia

miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wymagane jest w maksymalnym stopniu zagospodarowanie wód opadowych u źródła, ich retencjonowanie oraz ponowne użycie np. do celów gospodarczych,

- Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Wodociągów Białostockich Spółka z o.o. w Białymstoku w latach 2012 – 2015 (uchwała Nr XXIII/215/12 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 27 lutego 2012 r.). Plan obejmuje kontynuację rozdziału kanalizacji ogólnospławnej w ramach realizowanego Projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu wodociągowo – kanalizacyjnego w Białymstoku i gminie Wasilków”. Zlikwidowano 10 km kanalizacji ogólnospławnej (z przyłączami) i w konsekwencji wybudowano sieć rozdzielczą (kanalizacja sanitarna i kanalizacja deszczowa). Tym samym zostały zapewnione techniczne możliwości przyłączenia ścieków opadowych do nowo wybudowanej kanalizacji deszczowej, jako jeden ze sposobów zagospodarowania ścieków opadowych. Koszty rozdziału uwzględniono w nakładach całego projektu współfinansowanego z Funduszu Spójności.

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.4.3. ROZWÓJ TERENÓW ZIELENI URZĄDZONEJ PRZY POSZANOWANIU UNIKALNYCH WALORÓW PRZYRODNICZYCH.

Programy zrealizowane

- W 2013 roku wykonano modernizację skweru przy ul. Lipowej celem stworzenia w centrum Miasta wielofunkcyjnej przestrzeni publicznej, która stanowi uzupełnienie otoczenia zabytkowego budynku cerkwi Św. Mikołaja. W ramach modernizacji pozostawiono część rosnącego na skwerze starodrzewu oraz wprowadzono nowe gatunki roślin i elementy małej architektury podnoszące funkcjonalność i estetykę obiektu, zmieniono dotychczasową nawierzchnię utwardzoną na kamienne płyty granitowe, wykonano kaskadę wodną z różnymi poziomami oraz siedziska w formie sześciątów licowanych płytami granitowymi i siedzisko w formie falistej linii.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Częściowo zagospodarowane zostały działki gminne przy ul. Fredry poprzez m.in. ustawienie ławek, śmietniczek oraz nasadzenia drzew. Teren ten został objęty bieżącym utrzymaniem jako przestrzeń parkowa i w związku z tym zaczął funkcjonować jako nowy miejski park. Planowane jest zachowanie ciągłości bieżącego utrzymania parku oraz istnieje potrzeba podjęcia działań na rzecz dalszego zagospodarowania terenu,
- Wykonano kolejne badania archeologiczne i opracowania naukowe dotyczące Ogrodu Branickich, które są podstawą do opracowania projektu rewaloryzacji. W ramach działań na rzecz rewaloryzacji pozostałych części Ogrodu planowana jest aktualizacja opracowanego w 2007 roku Projektu koncepcyjnego rewaloryzacji Ogrodu Branickich, a następnie opracowanie i realizacja

projektu budowlanego ogrodu dolnego. Kolejne etapy planowanych działań rewaloryzacyjnych to zlecenie opracowania projektów budowlanych dot. boskietów i ogrodu chińskiego, a następnie ich realizacja.

KIERUNEK DZIAŁAŃ A.4.4. ZACHOWANIE CIĄGŁOŚCI SYSTEMU PRZYRODNICZEGO MIASTA I OCHRONA TERENÓW O WYSOKICH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRZED EKSPANSJĄ INWESTYCYJNĄ

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Prowadzona jest akcja edukacyjna „Ratujmy Kasztany”, polegająca na corocznym systematycznym grabieniu i sprzątaniu opadających liści kasztanowców, wewnątrz których zimują osłonięte kokonem poczwarki szrotówka kasztanowcowiaczka. Akcja ma istotne znaczenie dla poprawy kondycji zdrowotnej kasztanowców w Mieście Białystok poprzez eliminację szkodników, podnosi świadomość proekologiczną społeczeństwa i pełni funkcję edukacyjną.
- W ramach zachowania ciągłości systemu przyrodniczego Miasta Białegostoku sukcesywnie realizowana jest konserwacja i odtwarzanie rowów odwadniających, cieków wodnych i rzeki Białej. Ponadto prowadzony jest nadzór nad stanem rowów melioracyjnych, powierzchniowych wód płynących, zbiorników wodnych poprzez:
 - monitorowanie stanu grobli oraz budowli piętrzących pod względem ich szczelności i stabilności na zbiornikach wodnych oraz wykonywanie obiektów budowlanych w ich pobliżu,
 - monitorowanie nielegalnego zasypywania rowów melioracyjnych,
 - monitorowanie przepustowości rzek, cieków, rowów melioracyjnych.

Programy niezrealizowane

- Nie zrealizowano „Planu Ochrony Rezerwatu „Las Zwierzyniecki”. Zastosowano tymczasowe rozwiązania w postaci ustanowienia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (RDOŚ) dwuletniego planu zadań ochronnych dla rezerwatu „Las Zwierzyniecki”. Opracowanie ww. planu możliwe będzie w przypadku pozyskania przez RDOŚ zewnętrznych środków finansowych.

B. WYSOKA JAKOŚĆ KAPITAŁU LUDZKIEGO I BEZPIECZEŃSTWO SPOŁECZNE MIESZKAŃCÓW

Realizacja „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Białegostoku na lata 2011-2020”. Strategia wpisuje się w szereg priorytetów i kierunków działań wynikających ze „Strategii Rozwoju Miasta Białegostoku na lata 2011-2020 plus”. Raport z przedmiotowej strategii za rok 2013 jest dostępny na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku pod adresem: <http://mopr.bialystok.pl/sprawozdania.html>

B.1. WSPIERANIE ROZWOJU TOŻSAMOŚCI I AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

KIERUNEK DZIAŁAŃ B.1.1. WSPIERANIE I PROMOWANIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH I DZIAŁAŃ RAD OSIEDLI

Programy zrealizowane

- Konsultacje społeczne projektu „Kultura dla obywateli”. Ankieta (dostępna na www.bialystok.pl), w której mieszkańcy Białegostoku mogli ocenić, który z zaproponowanych projektów w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego powinien otrzymać dofinansowanie z budżetu Miasta Białegostoku. W 2013 roku w ankiecie oddano 2439 głosów, z czego:
 - Miasto i Folklor. Białystok idzie na tańce. Edycja III -264 głosów,
 - Wychowujemy od stu lat! - Chorągwiany Złot ZHP- 83 głosów,
 - Spektakl taneczno - operowy James Blow Venus i Adonis - 623 głosów,
 - Węglowa 8/10 - 893 głosów,
 - 4 RAZY TRZY - Koncerty muzyczne - 346 głosów,
 - Wielkoformatowa Galeria Sławnych Białostoczan- 230 głosów.Wyniki zostały uwzględnione w opinii komisji konkursowej, na podstawie której Prezydent Miasta Białegostoku podjął decyzję o przyznaniu dofinansowania projektów:
 - Spektakl taneczno-operowy James Blow Venus i Adonis,
 - Węglowa 8/10,
 - 4 RAZY TRZY - koncerty muzyczne,
 - Miasto i Folklor. Białystok idzie na tańce. Edycja III.
- Konsultacje społeczne programu „Białystok dla Tolerancji Program Miasta Białegostoku Przeciwdziałania Dyskryminacji Rasowej, Ksenofobii i Związanej z Nimi Nietolerancji na lata 2014-2017”. Spotkanie władz Miasta, policji oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych stało się platformą do wymiany opinii i poglądów. Uczestnicy dzielili się swoimi doświadczeniami i spostrzeżeniami np. w zakresie kreowania wizerunku Białegostoku jako Miasta otwartego na wielokulturowość i różnorodność. Za najważniejsze obszary działań uznane zostały:

bezpieczeństwo publiczne, edukacja i wychowanie, kultura i sport oraz aktywizacji społeczna. W wyniku konsultacji wpłynęło 18 zgłoszeń z uwagami i sugestiami,

- Konsultacje społeczne, w których mieszkańcy mogli wyrazić swoją opinię na temat zaproponowanych metod naliczania opłaty za odbiór odpadów. Mieszkańcy Białegostoku przesyłali swoje opinie na specjalnie uruchomiony adres poczty elektronicznej. Przekazywali swoje sugestie także telefonicznie i pisemnie. W ramach konsultacji wpłynęło 58 głosów, które rozłożyły się następująco:
 - metoda - gospodarstwo domowe w zależności od powierzchni lokalu mieszkalnego - 16 głosów,
 - metoda - gospodarstwo domowe w zależności od liczby osób - 42 głosy (w tym 23 głosy za wariantem gospodarstwo jedno - i wieloosobowe; 19 głosów za wariantem gospodarstwo jedno-, dwu-, trzy-, cztero- i więcej osobowe),
- Konsultacje dotyczące systemu Białostockiego Roweru Miejskiego. BiKeR czyli Białostocka Komunikacja Rowerowa jest alternatywnym środkiem transportu, umożliwiającym szybkie poruszanie się po Białymstoku. Jest dobrym uzupełnieniem komunikacji miejskiej w mieście. Elementem przygotowań do powstania systemu publicznego roweru były konsultacje społeczne na temat nazwy i lokalizacji wypożyczalni rowerowej. Białostoczanie, przedstawiciele organizacji działających w mieście oraz rowerzyści mieli okazję zadać pytania i przedstawić swoje propozycje dotyczące Białostockiego Roweru Miejskiego.
 - I Etap: konsultacje nt. lokalizacji stacji rowerowych i nazwy systemu Białostockiego Roweru Miejskiego,
 - II Etap: konsultacje nt. logo systemu Białostockiego Roweru Miejskiego.

Wyniki:

- I Etap: W ankiecie wzięło udział ponad 1300 osób. W ramach konsultacji odnotowano około 11 tysięcy wskazań (kliknięć, zakreśleń) konkretnych lokalizacji i nazw systemu. W ankiecie na nazwę systemu najwięcej głosów - otrzymała „BiKeR - Białostocka Komunikacja Rowerowa”. Poparcie białostoczan kształtowało się następująco:
 1. „BiKeR- Białostocka Komunikacja Rowerowa”- 434 głosów
 2. Bikestok – 310 głosów
 3. Biciklo - 256 głosów
 4. BKMBike -63 głosów
 5. BiKoMobil - 41 głosówPojawiły się także nowe propozycje nazwy, takie jak BIATREK, Ringeto - z esperanto (kółko), Rowerzyk, BRM - Białostocki Rower Miejski oraz śledziower.
- II Etap: 1897 osób wzięło udział w głosowaniu na logo BiKeRa – Białostockiej Komunikacji Rowerowej. Decyzją białostoczan rowery miejskie będą oznaczone logo nr 3. Głosy rozłożyły się następująco:
 - ✓ Logo nr 1 - 576 (głosów oddanych), 432 (głosów ważnych - potwierdzonych),
 - ✓ Logo nr 2 - 495 (głosów oddanych), 364 (głosów ważnych - potwierdzonych),
 - ✓ Logo nr 3 - 825 (głosów oddanych), 619 (głosów ważnych - potwierdzonych).

Białostocki Rower Miejski otrzymał nazwę oraz logo, które zdobyły największe poparcie białostoczan. W odniesieniu do lokalizacji stacji, na podstawie przeprowadzonych konsultacji skorygowano umiejscowienie 5 z 30 stacji,

- Twój Białystok 2020. Cykl spotkań z mieszkańcami (konsultacje społeczne) poświęconych przyszłości naszego Miasta - Twój Białystok 2020. W ramach tego przedsięwzięcia prezydent Tadeusz Truskolaski planuje spotkania z przedstawicielami różnych środowisk białostoczan, które będą okazją do dyskusji o potrzebach, oczekiwaniach i pomysłach na rozwój, dzięki którym Białystok będzie coraz lepszym miejscem do życia. Odbłyły się dwa spotkania:
 - o charakterze ogólnym (z mieszkańcami) - 21 listopada 2013 r.,
 - ze środowiskiem młodych przedsiębiorców - 24 lutego 2014 r.

W ciągu niespełna dwóch pierwszych miesięcy białostoczanie nadesłali prawie 500 opinii,

- Zgłoś stojak rowerowy. Na stronie internetowej Miasta www.bialystok.pl jest zamieszczona mapa, na której mieszkańcy mogą wskazać miejsce zlokalizowania stojaków rowerowych. Jest to proces ciągły. Aktualnie mapa zawiera 165 lokalizacji wskazanych przez białostoczan. Stojaki rowerowe umieszczono w miejscach wskazanych przez mieszkańców. W 2013 r. ustawiono 72 stojaki rowerowe, w 2014 roku zaplanowano zamontowanie kolejnych 80 stojaków,
- Spotkania Prezydenta Miasta Białegostoku z mieszkańcami na białostockich osiedlach. Podczas takich spotkań mieszkańcy mają możliwość bezpośredniego zgłaszania swoich postulatów czy propozycji rozwiązania spornych kwestii. Często są poruszane sprawy indywidualne obywateli. Wszelkie sugestie i opinie mieszkańców są analizowane i w miarę możliwości realizowane,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Białegostoku. Konsultacje społeczne dotyczące zapisów dokumentu planistycznego Miasta. Do 26.06.2014 r. białostoczanie mogli zapoznać się z projektem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Białegostoku. Otwarta dyskusja na temat tego dokumentu odbyła się 10 czerwca br. Do 18 lipca 2014 roku mieszkańcy mieli także możliwość zgłaszania uwag w formie papierowej,
- Budżet Partycypacyjny na 2014 i 2015 rok. Konsultacje w sprawie części wydatków z budżetu Miasta przeznaczonych na inwestycje. Mieszkańcy Białegostoku bezpośrednio decydują o przeznaczeniu części budżetu Miasta: zgłaszają projekty, a następnie oddają na nie swoje głosy.
 - W 2013 roku oddano 32 461 ważnych głosów. Projekty przeznaczone do realizacji to:
 - ✓ Projekt nr 61 Bulwary Św. Jana Teologa - 5 899 głosów,
 - ✓ Projekt nr 57 Społeczna koncepcja Węglowej – etap I - 4 187 głosów,
 - ✓ Projekt nr 140 Budowa kładki dla pieszych przez rzekę Biała oraz chodnika stanowiącego dojście do kładki - 3 514 głosów,
 - ✓ Projekt nr 145 Centrum Sportów Miejskich - 3 009 głosów,
 - ✓ Projekt nr 3 Budowa drogi osiedlowej na ul. Bacieczki łączącej ul. Armii Krajowej z Lasem Bacieczkowskim - 2 700 głosów,
 - ✓ Projekt nr 154 Turystyka, sport i rekreacja rowerowo-narciarska w lesie Pietrasze - 2 612 głosów,
 - ✓ Projekt nr 139 Budowa ośrodka piłkarskiego oraz boisk osiedlowych - 2 418 głosów.

- W 2014 roku oddano 39 610 ważnych głosów:
 - ✓ projekty duże (ogólnomiejskie) przeznaczone do realizacji to:
 - Projekt nr 4 Centrum Sportowe Tysiąclecia - Osiedle Białostoczek - 8 320 głosów,
 - Projekt nr 16 Rekreacyjny Antoniuk - 5 567 głosów,
 - Projekt nr 19 Fontanna multimedialna – Akwateatr - 3 715 głosów,
 - Projekt nr 18 Tor Wschodzący Białystok - 3 712 głosów.
 - ✓ projekty małe (osiedlowe) przeznaczone do realizacji to:
 - Projekt nr 7 „Chcemy mieć blisko nasze boisko - kompleks sportowo-rekreacyjny przy Szkole Podstawowej nr 26 w Białymstoku” - 4 835 głosów,
 - Projekt nr 84 LODOWISKO RÓWNIEŻ DLA HOKEISTÓW! Chcemy się dzielić z Wami umiejętnościami - Wy podzielcie się z nami lodowiskiem - 4 720 głosów,
 - Projekt nr 15 Z trójką bezpiecznie i zdrowo. (Boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową) - 3 842 głosów,
 - Projekt nr 27 Modernizacja boiska przy Szkole Podstawowej nr 11 im. Kornela Makuszyńskiego w Białymstoku - 3 665 głosów,
 - Projekt nr 92 „Centrum integracyjno-rekreacyjne dla całej rodziny na Wygodzie” - 2508 głosów,
 - Projekt nr 44 Siłownia „Pod chmurką” na osiedlu Dziesięciny II - projekt osiedlowy - 2 388 głosów,
 - Projekt nr 98 Budowa parkingu dla samochodów osobowych przy kościele pod wezwaniem Św. Andrzeja Boboli - 2 135 głosów,
 - Projekt nr 8 Sport to zdrowie - boisko wielofunkcyjne przy Alei Jana Pawła II dla mieszkańców naszego Miasta - 1 790 głosów,
 - Projekt nr 1 Centrum w Centrum - budowa boiska przy Szkole nr 4 ul. Częstochowska - 1 584 głosów,
 - Projekt nr 28 „Sport pod chmurką - bieżnia, siłownia i ścianka na osiedlu PIASKI” - 1534 głosów,
 - Projekt nr 33 Bezpieczne boisko naszych marzeń - 1 234 głosów.

Budżet Obywatelski 2014: Projekty wybrane przez mieszkańców zostały wpisane do budżetu Miasta Białegostoku na 2014 rok. Budżet Partycypacyjny 2015: Projekty wybrane przez mieszkańców zostaną wpisane do projektu budżetu Miasta Białegostoku na 2015 rok.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Centrum Współpracy Organizacji Pozarządowych jako centrum aktywności lokalnej. Od 2004 roku Miasto Białystok prowadzi ośrodek wsparcia merytorycznego i infrastrukturalnego dla podmiotów trzeciego sektora pod nazwą Centrum Współpracy Organizacji Pozarządowych. Ze względu na specyfikę działania Centrum pełni funkcję centrum aktywności lokalnej. Organizacje pozarządowe prowadzące działalność na rzecz mieszkańców Białegostoku mogą w Centrum Współpracy Organizacji Pozarządowych nieodpłatnie skorzystać z pomieszczeń szkoleniowych i

biurowych, wyposażonych w sprzęt typu komputer, kserokopiarka, skaner i inne. Mieszkańcy Miasta otrzymują w CWOP informacje o procedurze rejestracji stowarzyszeń i fundacji, a przedstawiciele organizacji pozarządowych - bezpłatne, indywidualne konsultacje dotyczące funkcjonowania podmiotów trzeciego sektora oraz możliwość udziału w szkoleniach. W roku 2013 pracownicy Centrum udzielili 116 indywidualnych porad trwających każdorazowo minimum 20 minut. Dotyczyły one głównie procesu rejestracji organizacji pozarządowych, źródeł finansowania, współpracy z wolontariuszami, konsultacji propozycji zmian w statutach, wniosków o finansowanie projektów, zarządzania organizacją pozarządową, współpracy z samorządem. W 2013 r. zostały zorganizowane 3 szkolenia adresowane do organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów w zakresie działalności pożytku publicznego:

- „Zarządzanie wolontariuszami” w dniu 23 kwietnia 2013 r., zajęcia przeprowadziła trenerka Dagmara Gortych z Pracowni Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” w Warszawie
- 2 szkolenia w ramach projektu „Centrum Seniora” realizowanego przez stowarzyszenie Akademia Plus 50 w partnerstwie z Miastem Białystok, finansowanego ze środków Rządowego Programu Aktywizacji Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020”,
- Jak zostać wolontariuszką/wolontariuszem - 6 września 2013 r. i 13 września 2013 r.- trenerka: Anna Pawłowska z Centrum Współpracy Organizacji Pozarządowych.

Opisane szkolenia trwały po osiem godzin akademickich. Udział w zajęciach był nieodpłatny. W roku 2013 z oferty szkoleniowej Centrum skorzystało łącznie 32 osoby. Inne formy promowania aktywności społeczności lokalnych realizowane przez Centrum Współpracy Organizacji Pozarządowych:

- newsletter w formie elektronicznej - w 2013 r. wysłano pocztą elektroniczną 612 wiadomości do przedstawicieli 360 organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego,
- udostępnienie tablicy ogłoszeń i stojaków na informacje o działalności organizacji pozarządowych w formie broszur, plakatów i ulotek w siedzibie Centrum Współpracy Organizacji Pozarządowych przy ul. Świętojańskiej 22 lok. 1,
- prowadzenie bazy białostockich organizacji pozarządowych - w roku 2013 ponad 360 organizacji pozarządowych znajdowało się w bazie dostępnej na portalu miejskim www.bialystok.pl. Obecność w bazie ma charakter dobrowolny.
- Białostocka edycja ogólnopolskiego Samorządowego Konkursu Nastolatków „8 Wspaniałych”. W 2013 roku odbyła się XVIII białostocka edycja XIX ogólnopolskiego Samorządowego Konkursu Nastolatków „8 Wspaniałych”. Konkurs jest adresowany do młodzieży w wieku 10-19 lat aktywnej społecznie w charakterze wolontariuszy na rzecz środowiska lokalnego. Do tytułu „Wspaniałej”/”Wspaniałego” zostało zgłoszonych 67 kandydatów,
- „Jasna Strona Miasta” - cykliczny program w telewizji kablowej. Program realizowany jest przez telewizję kablową TVBiałystok na zlecenie Miasta Białystok. W roku 2013 wyemitowano 33 odcinki, w których prezentowały swoje działania w zakresie pożytku publicznego białostockie organizacje pozarządowe oraz podejmowano tematy dotyczące współpracy w Białymstoku między pierwszym i trzecim sektorem. Każdy odcinek był powtarzany 84 razy,

- Rozbudowa i przebudowa budynku położonego przy ul. Świętego Rocha 3 wraz ze zmianą sposobu użytkowania na budynek administracyjno - biurowy, z przeznaczeniem na siedzibę Centrum Organizacji Pozarządowych,
- Preferencyjne warunki najmu lokali użytkowych na rzecz organizacji pozarządowych.

Programy nowo utworzone

- Program Miasta Białegostoku Przeciwdziałania Dyskryminacji Rasowej, Ksenofobii i Związanej z Nimi Nietolerancji na lata 2014-2017 „Białystok dla Tolerancji”, przyjęty Uchwałą Nr LII/614/13 Rady Miasta Białystok z dnia 9 grudnia 2013 roku. Program promuje prawo jednostek do równego traktowania we wszystkich dziedzinach życia społecznego, bez względu na rasę, pochodzenie narodowe i etniczne, religię lub język. Beneficjentami działań prowadzonych w ramach Programu są mieszkańcy Białegostoku. Celem głównym Programu jest wdrożenie działań mających na celu przeciwdziałanie i zwalczanie ksenofobii, rasizmu i nietolerancji oraz wykształcenie w społeczności Miasta Białegostoku kultury tolerancji wobec ludzi niezależnie od ich rasy czy wiary. Strategicznym założeniem Programu jest wypracowanie metod przeciwdziałania tym zjawiskom i podjęcie praktycznych kroków, w szczególności edukacyjnych, podnoszących poziom świadomości społecznej, monitorowanie skali i zasięgu zjawisk ksenofobii i rasizmu, uświadomienie obywatelom ich praw i obowiązków oraz skuteczne zwalczanie wszelkich przejawów ksenofobii, rasizmu i nietolerancji z wykorzystaniem dostępnych systemów i zabezpieczeń. Budowa wysokiej jakości życia jest podstawowym celem i kierunkiem działania każdej społeczności. Połączenie działań prospołecznych z zabezpieczającymi polega na aktywizowaniu i wspieraniu aktywności społecznej, edukacji i współpracy między różnymi podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo publiczne, socjalne, zdrowotne, pomoc oraz integrację społeczną. Działania powinny dotyczyć kształtowania otwartości mieszkańców na mniejszości narodowe i wyznaniowe oraz wzajemne poznawanie i wymianę we wszystkich dziedzinach życia. Ważnym elementem Programu jest wspieranie poszanowania różnic i stworzenia możliwości pielęgnowania odrębności kulturowych, przy jednoczesnym procesie integracji społecznej. Związane z tym procesem pokonywanie barier i uprzedzeń, obaw i zagrożeń jest szczególnie istotnym działaniem na rzecz zapobiegania przestępczości na tle rasowym, ksenofobii i związanej z nimi nietolerancji. Podstawą do opracowania programu „Białystok dla Tolerancji” były przeprowadzone na zlecenie Miasta w sierpniu 2013 r. badania pt.: „Diagnoza postaw mieszkańców Białegostoku w zakresie tolerancji”. Badania wykonała Fundacja Laboratorium Badań i Działań Społecznych „Soclab”. Badania miały charakter diagnostyczny i zostały zrealizowane w oparciu o technikę CATI (Computer Aided Telephone Interviewing), czyli wywiadu telefonicznego,
- „Wspólnym głosem” - projekt partnerski realizowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Od 1 sierpnia 2013 r. do 30 września 2014 r. jest realizowany projekt partnerski pod nazwą „Wspólnym głosem”. Liderem partnerstwa jest Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych, partnerami: Miasto Białystok i Federacja Organizacji Pozarządowych Miasta

Białystok. Projekt jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy UDA-POKL.05.04.02-00-F33/13-00. W 2013 roku w ramach projektu była realizowana forma konsultacji społecznych pod nazwą „Kawiarenki Obywatelskie” oraz cykl szkoleń dla przedstawicieli organizacji pozarządowych i samorządu na temat konsultacji społecznych,

- „Kawiarenki Obywatelskie” to forum dyskusyjne z udziałem przedstawicieli samorządu, organizacji pozarządowych i mieszkańców Miasta. Stanowią jedną z form promocji konsultacji społecznych, zachęcających mieszkańców do angażowania się w sprawy Białegostoku. Dwie pierwsze kawiarenki obywatelskie odbyły się w wrześniu i listopadzie 2013 roku. Miały formę debaty oksfordzkiej z udziałem zaproszonych mówców i publiczności. Jedna strona sali przekonywała do słuszności tezy, druga strona ją podważała, na koniec dyskusji przeprowadzano głosowanie nad poparciem tezy. W obu debatach uczestniczył Prezydent Miasta Białegostoku Tadeusz Truskolaski.
 - I Kawiarenka Obywatelska (09.09.2013). Teza debaty: Białystok jest Miastem obywateli. Uczestnicy debaty podkreślali, że Białystok jest Miastem obywateli, chociaż inicjatyw oddolnych i projektów skierowanych na rozwiązywanie problemów powinno być więcej. Organizacje pozarządowe działają coraz bardziej aktywnie i do wzrostu takiej aktywności wśród mieszkańców trzeba dążyć. Pojawiła się propozycja reaktywacji rad osiedli służących aktywizacji mieszkańców Białegostoku. Podkreślano wagę sprawnej komunikacji. Większość z około 60 uczestników kawiarenki w głosowaniu była za tezą i zdecydowała, że Białystok jest Miastem obywateli,
 - II Kawiarenka Obywatelska (22.11.2013). Teza debaty: Białystok jest Miastem dbającym o seniorów. W debacie wzięło udział około 70 osób, wśród nich liczna grupa seniorów. Uczestnicy poruszyli kwestię potencjału seniorów i zastanawiali się nad zasadnością utworzenia Miejskiej Rady Seniorów przy Prezydencie Miasta Białegostoku lub komisji dialogu społecznego ds. seniorów. Współorganizatorem merytorycznym debaty było Stowarzyszenie Akademia Plus 50 realizujące projekt „Centrum Seniora”.

KIERUNEK DZIAŁAŃ B.1.2. KSZTAŁTOWANIE LOKALNEJ TOŻSAMOŚCI W RAMACH WSPÓŁPRACY MIĘDZY ADMINISTRACJĄ, PRZEDSIĘBIORCAMI, INSTYTUCJAMI NON-PROFIT, UCZELNIAMI

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- W 2013 roku Zarządzeniem Nr 3834/13 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 9 października 2013 roku został powołany Zespół Konsultacyjny ds. Organizacji Pozarządowych (V kadencja). Tym samym zakończył działanie Zespół Konsultacyjny Organizacji Pozarządowych IV kadencji działający w latach 2011-2013. Zespół ma charakter doradczy i inicjatywny. Składa się z przedstawicieli białostockich organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli samorządu

miejskiego, działa przy Prezydencie Miasta Białegostoku. Zespół zajmuje się rozwijaniem współpracy między pierwszym a trzecim sektorem w Białymstoku. Cele Zespołu:

- inicjowanie publicznej dyskusji dotyczącej rozwoju społeczeństwa obywatelskiego,
- budowanie współpracy między trzecim sektorem a samorządem Miasta Białegostoku,
- promocja etycznych standardów działania organizacji pozarządowych,
- promocja aktywności społecznej wśród mieszkańców Białegostoku.

W roku 2013 odbyło się 6 spotkań roboczych Zespołu Konsultacyjnego Organizacji Pozarządowych IV kadencji. Spotkania były poświęcone m. in. wypracowaniu modelu funkcjonowania komisji dialogu społecznego jako ciała doradczego, przygotowaniom otwartego spotkania organizacji pozarządowych działających na rzecz mieszkańców Białegostoku pod nazwą Forum Organizacji Pozarządowych, dyskusji o możliwościach korzystania przez organizacje pozarządowe z pomieszczeń w budynku położonym w Białymstoku przy ul. Św. Rocha 3. W roku 2013 odbyły się 3 spotkania robocze Zespołu Konsultacyjnego ds. Organizacji Pozarządowych V kadencji. Spotkania były poświęcone analizie regulaminu pracy Zespołu Konsultacyjnego funkcjonującego w nowym składzie poszerzonym o przedstawicieli samorządu, propozycjom wprowadzenia rozwiązań dotyczących dialogu społecznego, wypracowaniu projektu założeń Programu współpracy Miasta Białystok z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2014 roku,

- W 2013 roku w sposób partycypacyjny został przygotowany „Program współpracy Miasta Białystok z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2014 roku”. Projekt Programu współpracy powstał na podstawie analizy doświadczeń wynikających z realizacji podobnych programów w poprzednich latach. Priorytetowe zadania publiczne realizowane w poszczególnych obszarach społecznych zostały zaproponowane przez odpowiednie merytorycznie departamenty Urzędu Miejskiego w Białymstoku. Następnie projekt Programu został przekazany pod obrady grupy roboczej złożonej z 20 przedstawicieli białostockiego trzeciego sektora i przedstawicieli Prezydenta Miasta Białegostoku z 5 jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Białymstoku. Spotkania grupy roboczej miały charakter otwartych warsztatów, były moderowane przez prezeskę Fundacji Laboratorium Badań i Działań Społecznych „SocLab”. Spotkania odbywały się w dniach: 9 lipca, 26 lipca i 13 sierpnia 2013 r. Zgromadzone osoby zostały zapoznane z procedurą tworzenia projektu Programu współpracy 2014 w roku i jego zasadniczymi elementami. Uczestnicy grupy roboczej opracowali uniwersalne zasady idealnego programu współpracy do wykorzystania podczas procesu przygotowania kolejnych dokumentów, dokonali analizy celu głównego i celów szczegółowych współpracy między Miastem Białystok i organizacjami pozarządowymi zapisanymi w projekcie Programu oraz priorytetowych zadań publicznych, proponując zmiany poszczególnych zapisów. Członkowie Zespołu Konsultacyjnego ds. Organizacji Pozarządowych działającego przy Prezydencie Miasta Białegostoku otrzymali założenia Programu na 2014 rok podczas spotkania w dniu 6 listopada 2013 r., po czym drogą poczty elektronicznej wyrażali opinie dotyczące konkretnych zapisów. Opinie dotyczyły wyłącznie kwestii merytorycznych. Następnie zostały przeprowadzone konsultacje społeczne dokumentu. Adresatami konsultacji

były organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3. ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, prowadzące działalność statutową na terenie Miasta Białegostoku. Projekt Programu współpracy został umieszczony na stronie internetowej Miasta Białystok www.bialystok.pl w zakładce „Organizacje pozarządowe”, na portalu konsultacyjnym prowadzonym przez Fundację Badań i Działań Społecznych „SocLab” pod adresem www.konsultacje.soclab.org.pl, przesłany pocztą elektroniczną organizacjom pozarządowym znajdującym się w bazie danych Centrum Współpracy Organizacji Pozarządowych Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Białymstoku oraz wywieszony na tablicy ogłoszeń w Centrum Współpracy Organizacji Pozarządowych. W dniach 28 października - 6 listopada 2013 r. odbywały się konsultacje elektroniczne na portalu miejskim, a w dniach 29 października – 7 listopada 2013 r. na portalu prowadzonym przez Fundację Badań i Działań Społecznych „SocLab”. Łącznie 7 przedstawicieli białostockich organizacji pozarządowych zaprezentowało opinie dotyczące programu współpracy w roku 2014 za pomocą ankiety konsultacyjnej.

Programy nowo utworzone

- W 2013 r. Białystok po raz pierwszy przeprowadził konsultacje społeczne w sprawie Budżetu Obywatelskiego na 2014 rok. Mieszkańcy bezpośrednio decydowali o części wydatków na inwestycje. Na projekty obywatelskie przeznaczono 10 mln zł z budżetu Miasta. W ramach białostockiego Budżetu Obywatelskiego 2014 złożono łącznie 186 wniosków. Większość projektów zgłosili sami białostoczanie – ponad 80 % zgłoszeń wpłynęło od osób fizycznych, resztę – organizacje pozarządowe. Komisja ds. Budżetu Obywatelskiego przeprowadziła weryfikację wniosków pod względem formalno-prawnym, możliwości realizacji oraz możliwości zabezpieczenia w budżecie na kolejne lata środków na pokrycie ewentualnych kosztów generowanych przez projekt. W wyniku weryfikacji powstała lista 51 projektów zakwalifikowanych do głosowania. W głosowaniu na projekty z Budżetu Obywatelskiego oddano łącznie 32 461 ważnych głosów. Wyłoniono 7 projektów do realizacji. Ważnym efektem tego projektu było zaangażowanie mieszkańców w promocję swoich pomysłów i podniesienie poziomu zainteresowania sprawami Miasta. Projektodawcy osobiście zapraszali sąsiadów, członków swoich społeczności (np. w parafiach) do udziału w konsultacjach, przygotowali ulotki, banery, organizowali się w internecie. Poczucie wspólnoty i świadomy udział mieszkańców Białegostoku w podejmowaniu decyzji dotyczących przyszłości Miasta zaowocowało większym zainteresowaniem kwestiami społecznymi. Budżet obywatelski 2014 został wprowadzony uchwałą Nr XLVIII/534/13 Rady Miasta Białystok z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie przeprowadzenia na terenie Miasta Białystok konsultacji społecznych w sprawie Budżetu Obywatelskiego, jako części budżetu Miasta Białegostoku na 2014 rok.
- „Śniadania Obywatelskie w Białymstoku” to zainicjowany w 2013 roku cykl spotkań Prezydenta Miasta Białegostoku z przedstawicielami organizacji pozarządowych działającymi na rzecz mieszkańców Miasta. Służą omówieniu ważnych i aktualnych problemów społecznych oraz

prezentacji opinii. Tworzą możliwość udziału przedstawicieli organizacji pozarządowych w formułowaniu założeń lokalnych polityk publicznych. Osoby zainteresowane konkretną problematyką kontynuują swoją aktywność poprzez udział w pracach grup roboczych czy w spotkaniach konsultacyjnych. Organizacja spotkań ma charakter partycypacyjny: wyboru poruszanych zagadnień dokonują samorządowcy w porozumieniu z organizacjami pozarządowymi, samorząd zajmuje się logistyką spotkania, w przygotowanie merytoryczne włączają się przedstawiciele trzeciego sektora. W 2013 roku odbyły się trzy „Śniadania Obywatelskie”:

- 19 czerwca 2013 r. omawiano ideę i założenia Budżetu Obywatelskiego, w tym białostockiego Budżetu Obywatelskiego na rok 2014,
- 11 września 2013 r. analizowano wyniki badań przeprowadzonych na zlecenie Miasta Białegostoku „Diagnoza postaw mieszkańców Białegostoku w zakresie tolerancji”,
- 8 października 2013 r. dyskutowano o założeniach Programu „Białystok dla Tolerancji” – Programu Przeciwdziałania Dyskryminacji Rasowej, Ksenofobii i Związanej z Nimi Nietolerancji na lata 2014-2017.

KIERUNEK DZIAŁAŃ B.1.3. WSPIERANIE MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH

Programy zrealizowane

- Wsparcie organizacji Olimpiady Prawosławnej Wiedzy Religijnej zorganizowanej przez Katedrę Teologii Prawosławnej Uniwersytetu w Białymstoku. Podczas Olimpiady na nośnikach informacyjnych i promocyjnych zostało zamieszczone logo Wschodzący Białystok oraz informacje o mieście, ponadto uczestnicy Olimpiady otrzymali materiały promocyjne dotyczące Białegostoku,
- Wsparcie organizacji VII Edycji Festiwalu SABANTUJ przez Regionalne Centrum Kultury Tatarów Polskich „ASMAN”,
- Wsparcie projektu wykonania 2000 kopii płyt DVD z filmem dokumentalnym o życiu śp. Abpa Mirona Chodakowskiego,
- Wsparcie wydruku albumu „Kolory Prawosławia. Polska”,
- Wsparcie wyjazdu Chóru Parafialnego przy Parafii Prawosławnej p.w. Wszystkich Świętych w Białymstoku na VIII Międzynarodowy Festiwal Chóralny im. Władysława Sokołowa w Rybniku w Rosji,
- Wsparcie konkursów organizowanych przez Rosyjskie Stowarzyszenie Kulturalno - Oświatowe poprzez przekazanie materiałów i wydawnictw promocyjno-informacyjnych,
- Przekazanie materiałów i wydawnictw promocyjno - informacyjnych na potrzeby Centrum Edukacji Obywatelskie Polska-Izrael,

- Udział w Projekcie „Szkoła Różnorodności” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców oraz budżetu państwa.
- Realizacja autorskiego programu na rzecz przeciwdziałania konfliktom pojawiającym się na styku różnych kultur.
- Organizacja Dnia Niepodległości z częścią poświęconą sytuacji Czeczenii i uchodźców.
- Zorganizowanie kursów:
 - Kurs umiejętności zawodowych wyodrębniony w zawodzie technik informatyk 351203 w zakresie montażu i eksploatacji komputerów osobistych oraz urządzeń peryferyjnych, projektowania lokalnych sieci komputerowych i administrowania sieciami oraz tworzenia aplikacji internetowych i baz danych – udział 2 słuchaczy narodowości czeczeńskiej.
 - Kurs umiejętności zawodowych wyodrębniony w zawodzie Mechanik pojazdów samochodowych w zakresie diagnozowania i naprawy podzespołów i zespołów samochodowych – udział 5 słuchaczy narodowości czeczeńskiej.
- Organizacja spotkania z doradcą międzykulturowym dla wielokulturowego semestru Publicznego Gimnazjum dla Dorosłych.
- Organizacja warsztatów promujących kulturę regionu i integrację środowiska lokalnego
- Kształtowanie wśród słuchaczy i ich rodzin tolerancji wobec innych kultur wśród słuchaczy.
- Zwiększenie realnych szans na zdanie egzaminu maturalnego przez słuchaczkę niewidomą,
- W ramach „Programu współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego na 2013 rok” organizacje pozarządowe zorganizowały przy wsparciu finansowym z budżetu Miasta następujące przedsięwzięcia: Święto Kultury Białoruskiej, VI Festiwal Kultury Żydowskiej „Zachor-Kolor i Dźwięk”, „Vidovdan” II Festiwal Kultury Serbskiej w Białymstoku, XXII Festiwal Kultury Ukraińskiej na Podlasiu „Podlaska Jesień”, XX Festiwal Białoruskiej Poezji Śpiewanej i Piosenki Autorskiej „Bardauskaja Vosień 2013”, Koncert Galowy Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenka Białoruska’2013, Międzynarodowy Festiwal Piosenki Polskiej i Białoruskiej „Białystok-Grodno”, „Białorusko-Podlaski Świat Mikołaja Hajduka – do jubileuszu 80-lecia z dnia urodzenia”, Wystawa laureatów Nagrody im. K. Malewicza, Festiwal fotograficzny „Białystok Interphoto”. Dzięki wsparciu finansowemu Miasta Białoruskie Towarzystwo Historyczne uzupełniło zbiory swojej biblioteki oraz wydało 2 numery „Białoruskich Zeszytów Historycznych”,
- W ramach „Programu rozwoju aktywności w sferze kultury” miejskie instytucje kultury realizują inicjatywy mające na celu wspieranie mniejszości narodowych. Do najważniejszych działań należy zaliczyć m.in.
 - festiwal WSCHÓD KULTURY - INNY WYMIAR, realizowany we współpracy z Lublinem, Rzeszowem i Narodowym Centrum Kultury. Festiwal INNY WYMIAR nawiązuje do wielokulturowości Miasta i regionu, różnorodności religijnej i narodowościowej dawnego Białegostoku, przenikania kultur, narodów i ich wzajemnego oddziaływania. Projekt obejmuje organizację działań kulturalnych oscylujących wokół wyróżnika Białegostoku, jakim była wielokulturowość i wielowyznaniowość, realizowanych w

- różnych obiektach w mieście. W 2013 r. Festiwal zwrócił szczególną uwagę na Tatarów, którzy są silnie związani z historią Podlasia. Szósta edycja INNEGO WYMIARU po raz pierwszy połączyła we współdziałaniu ponad 20 białostockich instytucji i stowarzyszeń kulturalnych. Podczas 5 dni (26 – 29 września) zaprezentowano 40 wydarzeń kulturalnych, w których uczestniczyło 318 artystów. Festiwal cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem białostoczan i gości z regionu, udział w nim wzięło prawie 9 tys. osób,
- koncerty i festiwale poświęcone mniejszościom narodowym:
 - ✓ projekty realizowane przez Białostocki Ośrodek Kultury: Spotkania Folkowe, koncerty zespołów (m.in. Południce/Elektronice, Barto, Alina Orlova, Todar i Czeremszyna, Troica), spotkania z cyklu Ciekawi świata, Festiwal Filmowy ŻUBROFFKA z konkursem Okno na Wschód,
 - ✓ projekty współorganizowane przez instytucje, m.in.: „Vidovdan” II Festiwalu Kultury Serbskiej w Białymstoku, VI Festiwal Kultury Żydowskiej „Zachor-Kolor i Dźwięk”,
 - współpracę Białostockiego Teatru Lalek z organizacjami pozarządowymi/osobami niezrzeszonymi przy realizacjach/pokazach spektakli, m.in. „IMPORT/EXPORT” z udziałem młodzieży czeczeńskiej, „PustaJa” – spektakl w oryginalnej gwarze białoruskiej,
 - działania edukacyjne w Centrum im. Ludwika Zamenhofa: „Warsztaty tańca izraelskiego”, „Warsztaty wycinanki żydowskiej”, wykład „Karaimi – historia, kultura, współczesność”, wykład „Chwalebna historia teatru jidysz”, wykład na temat życia muzycznego Żydów w czasie Holocaustu, spotkanie autorskie „Twarze Wschodu”,
 - wystawy w:
 - ✓ Galerii Arsenat: „Miejsca”. Laureaci Nagrody im. K. Malewicza (wystawa młodych ukraińskich twórców), wystawa prac rezydentów z Gruzji, Ukrainy i Białorusi,
 - ✓ Galerii im. Sleńdzińskich: „Dizajn Pogranicza” (polsko-białoruska sztuka ludowa w nowoczesnym wzornictwie), „Kopiści. Tajemnice białostockiego getta”,
 - ✓ Centrum im. Ludwika Zamenhofa: „Karaj jołlar - karaimskie drogi. Karaimi w dawnej fotografii”, „Wycinanka żydowska”.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Zgodnie z art. 13 ustawy o systemie oświaty szkoła i placówka publiczna umożliwia uczniom podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej i religijnej, a w szczególności naukę języka oraz własnej historii i kultury. W wykonywaniu tych zadań, organy prowadzące szkoły i placówki oraz dyrektorzy szkół i placówek współdziałają z rodziną, organizacjami mniejszości narodowych lub grup etnicznych. W szkołach prowadzonych przez Miasto Białystok przywiązuje się dużą wagę do zagadnienia wielokulturowości. Szkoły są wspierane przez organ prowadzący w różnorodnych działaniach w tym obszarze:
 - Mniejszość narodowa białoruska. Wsparciem w białostockich przedszkolach i szkołach objęte są dzieci białoruskie, którym na wniosek rodziców finansowane są lekcje języka

białoruskiego. Do przedszkola samorządowego Nr 14 w Białymstoku w roku szkolnym 2013/2014 do 4 oddziałów uczęszczało 108 dzieci mniejszości białoruskiej (3 oddziały białoruskie i 1 oddział polsko – białoruski). Zajęcia w języku białoruskim były prowadzone w zależności od wieku dzieci od ok. 5 do 8 godzin dziennie. W roku szkolnym 2013/2014 Szkole Podstawowej Nr 4 przyznano 19 godzin języka białoruskiego (w zajęciach uczestniczyły 83 osoby), Publicznemu Gimnazjum Nr 7 przyznano 9 godzin języka białoruskiego (w zajęciach uczestniczyło 15 osób), III Liceum Ogólnokształcącemu przyznano 6 godzin języka białoruskiego (w zajęciach uczestniczyło 21 osób),

- Mniejszość narodowa ukraińska. W roku szkolnym 2013/2014 zajęcia języka ukraińskiego prowadzono w: Publicznym Gimnazjum Nr 2 (6 godzin dydaktycznych tygodniowo, w zajęciach uczestniczyło 10 osób), międzyprzedszkolnym punkcie nauczania przy Przedszkolu Samorządowym Nr 26 Integracyjnym im. Joanny Strzałkowskiej – Kuczyńskiej w Białymstoku (3 godz. tygodniowo, w zajęciach uczestniczyło 10 przedszkolaków w wieku od 3 do 6 lat z terenu Miasta Białegostoku).
- Mniejszość etniczna romska. Dzieci romskie, na wniosek rodziców lub z inicjatywy nauczycieli, uczestniczą na terenie szkół w różnorodnych zajęciach (m.in. dydaktyczno – wyrównawczych, kołach przedmiotowych). Ponadto szkoły, których organem prowadzącym jest Miasto Białystok organizowały dodatkowe zajęcia edukacyjne dla uczniów pochodzenia romskiego takie jak: zespoły korekcyjno-kompensacyjne, gimnastyka korekcyjna, koło komputerowe, SKS, zajęcia rekreacyjne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, terapia pedagogiczna,
- Mniejszość etniczna tatarska. Na wniosek Przewodniczącej Gminy Wyznaniowej Muzułmańskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej co roku przyznawane są godziny na naukę religii islamskiej. W roku szkolnym 2013/2014 – 12 godzin. W zajęciach uczestniczyło około 43 uczniów białostockich szkół. Zajęcia odbywały się w Szkole Podstawowej Nr 28,
- Religia muzułmańska. Szkole Podstawowej Nr 28 na rok szkolny 2013/2014 przyznano 18 godzin tygodniowo na realizację zajęć z religii muzułmańskiej. Uczestniczyło w nich około 56 dzieci czeczeńskich.

KIERUNEK DZIAŁAŃ B.1.4. BIAŁYSTOK JAKO POMOST MIĘDZY WSCHODEM A ZACHODEM

Programy zrealizowane

- Udział w targach turystycznych w Katowicach (GLOB 2013) i Białymstoku (Podlaskie Targi Turystyczne). Podczas targów turystycznych kolportowane są informatory turystyczne Miasta, przewodniki, mapy, foldery o miejskich szlakach turystycznych. Pracownicy Biura Promocji służą wiedzą osobom odwiedzającym stoisko Miasta Białystok,
- Wsparcie organizacji Polsko-Białoruskiego Forum Dobrosąsiedztwo 2013 r. przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Białymstoku,

- Organizacja Forum Samorządowego Partnerstwa Wschodniego, gdzie w gronie przedstawicieli samorządów z krajów Unii Europejskiej oraz z krajów Partnerstwa Wschodniego rozmawiano na temat aktywizacji współpracy, w tym gospodarczej, oraz doświadczeń polskiej transformacji. Celem było budowanie wizerunku Białegostoku jako lidera współpracy ze „Wschodem”, a także promocji miasta za granicą,

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Udział w targach turystycznych krajowych i zagranicznych.

B.2. ROZWÓJ OSOBOWY I ZAWODOWY MIESZKAŃCÓW

KIERUNEK DZIAŁAŃ B.2.1. ZWIĘKSZANIE SZANS EDUKACYJNYCH, W TYM PODEJMOWANIE SZCZEGÓLNEJ TROSKI O PROCES WYCHOWANIA ORAZ KSZTAŁCENIA I POPRAWY NAUKI DZIECI I MŁODZIEŻY UZDOLNIONEJ, NIEPEŁNOSPRAWNEJ ORAZ WYRÓWNYWANIE SZANS ZANIEDBANYCH WYCHOWAWCZO

Programy zrealizowane

- Przekazanie szkołom i placówkom oświatowym środków finansowych na zajęcia pozalekcyjne, programy wychowawcze i profilaktyczne w wysokości 702 204 zł, w tym na granty 535 654 zł. Organizacjom pozarządowym przekazano 553 918 zł,
- Przyznanie godzin na dodatkowe zajęcia z języków obcych w roku 2013/2014 (28 godzin tygodniowo dla szkół podstawowych i 53 godz. dla gimnazjów oraz 28 godzin dla szkół ponadgimnazjalnych: w tym DSD II – 24 godz., j. łaciński – 1 godz., j. angielski w – 3 godz.),
- Finansowanie klas dwujęzycznych: z językiem francuskim, angielskim i hiszpańskim w PG 6, PG 32, PG 3, PG 9, III LO, VI LO,
- Dofinansowanie zakupu podręczników (wyprawki szkolnej) w kwocie 475 503 zł,
- Przekazanie środków finansowych na wypoczynek dzieci i młodzieży w wysokości 483 680 zł,
- Zróżnicowanie godzin pracy białostockich przedszkoli, w zależności od potrzeb rodziców: jedno przedszkole jest czynne do godziny 18³⁰, 10 przedszkoli do 18⁰⁰, 25 przedszkoli pracuje do 17³⁰, 15 przedszkoli pracuje do 17⁰⁰, 5 przedszkoli pracuje do 16³⁰,
- Miasto Białystok wspiera finansowo i organizacyjnie szkoły, które stosują rozwiązania dydaktyczno - organizacyjne mające na celu podniesienie jakości kształcenia, w tym m.in.: dodatkowe zajęcia z języka polskiego, zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze i korekcyjno - kompensacyjne, indywidualne zajęcia i konsultacje prowadzone przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów w celu wyrównywania braków w nauce, zajęcia pozalekcyjne realizowane przez wychowawców świetlicy zgodnie z planem pracy świetlicy szkolnej, pomoc koleżeńską, pomoc pedagoga szkolnego, szczególny nadzór wychowawcy klasy, wolontariat studencki, zajęcia

z logopedą, projekty mające na celu zbliżanie kultury polskiej i czecheńskiej. W Szkole Podstawowej Nr 47 od kilku lat funkcjonuje zerówka dla dzieci czecheńskich,

- Przyznanie od 1 października 2013 r. na rok szkolny 2013/2014, 439 godzin tygodniowo (ok. 18,45 etatu) na zajęcia dodatkowe w przedszkolach. W ramach ww. godzin dzieci mogły uczestniczyć w zajęciach z języka angielskiego, rytmiki lub innych zajęciach, zgodnie z wyborem przedszkola, uwzględniającym oczekiwania rodziców dzieci uczęszczających do przedszkola oraz możliwości organizacyjne placówki,
- Przyznanie 35 godz. (1,94 et.) w szkołach podstawowych, 20 godz. (1,11 et.) w gimnazjach, 147 godzin w szkołach ponadgimnazjalnych ogólnokształcących na dodatkowe zajęcia edukacyjne. W ramach w/w godzin uczniowie mogli uczestniczyć w zajęciach m.in. z języków obcych, informatyki, rysunku, prawa, psychologii, archeologii, dziennikarstwa, fotografii, wizażu, choreografii, zajęciach sportowych, szachach, edukacji regionalnej, zajęć terapeutycznych a także rozszerzonym programie zajęć wiedzy o społeczeństwie realizowanym pn. kształcenie obywatelskie w szkole samorządowej,
- Ogłoszenie otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych w zakresie programów wychowawczych i edukacyjnych dla uczniów/słuchaczy na 2013 rok, którego rezultatem było podpisanie 18 umów, rozliczonych na kwotę 93.917,86 zł,
- Poprawa jakości nauczania i wychowania:
 - przeprowadzenie testów diagnozujących wiedzę z języka polskiego, angielskiego, matematyki w klasach pierwszych połączone z opracowaniem wyników testów w zestawieniu z wynikami testów gimnazjalnych i ocenami z języka polskiego j. angielski, matematyka otrzymanymi na zakończenie gimnazjum. Opracowanie wniosków, wynikających ze sprawdzianów w celu eliminacji błędów najczęściej popełnianych przez uczniów oraz wyrównania braków wiedzy pierwszoklasistów. Monitorowanie osiągnięć poprzez przeprowadzanie sprawdzianów i testów diagnostycznych, omawianie wyników na zespołach samokształceniowych z poszczególnych przedmiotów,
 - wspieranie i motywowanie rozwoju zainteresowań oraz udzielanie pomocy uczniom wybitnie zdolnym poprzez organizację kół zainteresowań, opiekę naukową oraz system stypendialny,
 - sprawowanie opieki przez nauczycieli nad uczniami przygotowującymi się do uczestnictwa w szkolnych i międzyszkolnych konkursach przedmiotowych, ogólnopolskich olimpiadach przedmiotowych,
 - testy kompetencji z matematyki w klasach pierwszych; podział klas na grupy nauczania j. obcego na podstawie wyników egzaminu gimnazjalnego,
 - realizacja Szkolnego Programu Edukacyjno – Zawodowego, który obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami,
 - przeprowadzenie sprawdzianów wewnątrzszkolnych i próbnych egzaminów maturalnych i zawodowych,
 - semestralna analiza wyników nauczania,

- rozpoznawanie potrzeb edukacyjnych uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych prowadzone przez zespół ds. specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów pod kierunkiem pedagoga specjalnego,
- opracowanie Indywidualnego Programu Edukacyjno - Terapeutycznego dla uczniów posiadających orzeczenia wydane przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne oraz dokumentacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów objętych pomocą. Monitorowanie realizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Organizowanie posiedzeń zespołów dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Przeprowadzenie oceny efektywności pomocy psychologiczno - pedagogicznej, formułowanie wniosków; modyfikowanie form i metod pracy; proponowanie korzystania ze wsparcia specjalistów szkolnych i poza szkolnych,
- wdrażanie uczniów do problematyki rynku pracy poprzez znajomość mechanizmów rynku pracy, praktyczną znajomość postaw prawa pracy oraz zasad funkcjonowania instytucji rynku pracy,
- opracowanie raportów, z których wnioski i rekomendacje zastosowano w dalszej pracy ze słuchaczami w celu ukierunkowania pracy na podwyższenie wyników na kolejnym progu edukacyjnym oraz na dostosowywanie metod nauczania do rzeczywistych potrzeb słuchaczy,
- eliminacja różnic edukacyjnych wśród słuchaczy oraz rozwój słuchacza uzdolnionego,
- realizacja projektu „Integracja + Kwalifikacje + Doświadczenie = Aktywizacja” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS,
- organizacja i przeprowadzenie kwalifikacyjnych kursów zawodowych, kursów ogólnozawodowych, warsztatów kompetencji społecznych, aktywnego poszukiwania pracy, poradnictwa zawodowego dla 60 niepełnosprawnych osób z województwa podlaskiego,
- przygotowanie oferty i realizacja kompleksowych programów wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy poprzez szkolenia zawodowe, praktyki, płatne staże zawodowe,
- 40 osób niepełnosprawnych zdobyło doświadczenie zawodowe w ramach praktyk zawodowych oraz płatnych staży zawodowych,
- 10 słuchaczy głuchoniemych ukończyło III Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące w Białymstoku,
- działanie realizowane w ramach projektu partnerskiego Zielone światło – wsparcie procesu reintegracji zawodowej osób niepełnosprawnych na rynku pracy finansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS,
- działanie zrealizowane w ramach projektu „Akademia Rozwoju Słuchaczy Liceum Ogólnokształcącego w Białymstoku”,
- zapewnienie edukacji na poziomie liceum osobom głuchoniemym i niedosłyszącym,
- wspomaganie szkół w zakresie przygotowania do egzaminów zewnętrznych oraz dyrektorów szkół w zakresie zarządzania placówką w obszarze ewaluacji wewnętrznej.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Wyżej wymienione,
- Prowadzenie warsztatów symulacji pracy dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz upośledzeniem umysłowym,
- Prowadzenie mieszkania chronionego - treningowego dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi.

Programy nowo utworzone

- Białostocki Park Naukowo-Technologiczny zapoczątkował inicjatywę projektową Talenty XXI wieku. Inicjatywa ma na celu wzmocnienie kapitału intelektualnego Miasta poprzez realizację działań sprzyjających rozwojowi osób utalentowanych - uczniów, studentów, absolwentów i pracowników nauki. W długim okresie czasu działania podejmowane w ramach inicjatywy powinny przyczynić się do wzmocnienia potencjału białostockich przedsiębiorstw poprzez zatrudnienie wybitnych osób lub stworzenie warunków do rozwoju ich zdolności w warunkach samozatrudnienia.

KIERUNEK DZIAŁAŃ B.2.2. DOSKONALENIE WARUNKÓW DO KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO, USTAWICZNEGO I SPECJALNEGO DOSTOSOWANEGO DO RYNKU PRACY

Programy zrealizowane

- Poszerzenie oferty edukacyjnej poprzez: wprowadzenie nowego kierunku kształcenia - technik logistyk, fototechnik oraz tyfloinformatyk dla osób niewidzących i słabowidzących:
 - stała współpraca z pracodawcami,
 - wycieczki dydaktyczne do przedsiębiorstw produkujących najnowsze i innowacyjne produkty oferowane na rynku krajowym i międzynarodowym np. nanotechnologia w przemyśle wyrobów malarskich i tynkarskich; zajęcia warsztatowe w centrach szkolenia zawodowego przedsiębiorstw np. GEBERIT, WAVIN, FLUGGER, SELENA dla uczniów i nauczycieli umożliwiających uzyskanie certyfikatów wydawanych przez przeprowadzające szkolenia firmy,
 - zajęcia warsztatowe i seminaryjne prowadzone przez nowatorskie firmy branżowe na terenie szkoły.
- Spotkania i konsultacje:
 - organizacja spotkań dla uczniów gimnazjum i ich rodziców z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych w związku z wyborem szkoły,
 - spotkania z ciekawymi zawodami w CKU (dla uczniów gimnazjum oraz dla zainteresowanych uczniów klas VI szkół podstawowych),

- spotkanie w CKU z pracodawcami/przedstawicielami pracodawców branży mechanicznej (obszaru mechanicznego),
- spotkanie z przedstawicielami pracodawców obszaru administracyjno-usługowego,
- konferencja „Jak efektywnie kształcić w kontekście zmian w nowej formule egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie” zorganizowana przez Pracownię Badań, Analiz i Strategii Rozwoju Edukacji Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białymstoku przy współpracy z Zespołem Szkół Technicznych i Ogólnokształcących z Oddziałami Integracyjnymi im. Stanisława Staszica w Białymstoku,
- Indywidualne poradnictwo zawodowe dla wszystkich chętnych uczniów szkoły,
- Informacja adresowana do uczniów i rodziców na temat kształcenia zawodowego, aktualnych ofertach pracy, możliwościach zatrudnienia zgodnie z realnymi potrzebami i perspektywami rynku pracy,
- Opracowanie programów nauczania do kwalifikacyjnych kursów zawodowych dedykowanych dla osób z dysfunkcją narządu wzroku (40 osób niepełnosprawnych nabyło kwalifikacje zawodowe poszukiwane na rynku pracy dzięki udziałowi w szkoleniach zawodowych pracownik kancelaryjny i pracownik oczyszczania Miasta),
- Zakup sprzętu dostosowanego do potrzeb osób z dysfunkcją narządu wzroku, w tym drukarki brajlowskiej, komputerów, oprogramowania udźwiękowiającego i powiększającego,
- Zatrudnienie tłumaczy języka migowego,
- Zatrudnienie asystentów osób niepełnosprawnych,
- Stworzenie pracowni tyfloinformatycznej (10 stanowisk, z możliwością przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje),
- Zwiększenie dostosowania budynków do osób z dysfunkcją narządu wzroku,
 - Umożliwienie kształcenia osób z dysfunkcją narządu słuchu, wzroku i ruchu (w sumie 60 osób niepełnosprawnych), w tym: 9 osób niesłyszących, 4 osoby niewidome,
 - Kwalifikacyjne Kursy Zawodowe – 25 osób niepełnosprawnych,
 - Kursy ogólnozawodowe – 35 osób,
- Organizacja form kształcenia na terenie szkoły przy wspieraniu działań wynikających z wdrażanych projektów unijnych.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Rozszerzenie oferty Centrum skierowanej do osób dorosłych o kwalifikacyjne kursy zawodowe (KKZ) realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.
- Działania opisane w B.6.1.

Programy zrealizowane

- Uczestnictwo doradców zawodowych LCDZ w różnych formach doskonalenia (konferencje, seminaria, warsztaty, spotkania informacyjne, kursy kwalifikacyjne, kursach doskonalących, itp.), przygotowujących do pracy z klientami różnych kategorii wiekowych, z różnymi rodzajami niepełnosprawności, a także do aktywnego udziału we wdrażaniu reformy programowej kształcenia ogólnego i zawodowego, oferowanych przez miejscowe i zamiejscowe placówki, uczelnie, instytucje, firmy szkoleniowe (np.: MODM, KOWEŻiU, IBE, ORE, itp.), uczelnie: (WSPS, UwB, PB, itp.), w tym:
 - „Zmiany w kształceniu zawodowym i ustawicznym a realizacja zadań z zakresu doradztwa zawodowego”,
 - „Całozyciowe doradztwo kariery a wyzwania współczesnego rynku pracy”,
- Opracowanie założeń merytorycznych i instytucjonalnych wdrożeń Krajowej Ramy Kwalifikacji oraz Krajowego Rejestru Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie”,
- „Kształcenie na odległość w kształceniu ustawicznym”,
- „Planowanie kariery ucznia - Planery do planowania kariery”,
- „Realia rynku pracy a możliwości aktywizacji młodych bezrobotnych”,
- „Diagnoza rynku pracy i sposoby aktywizacji absolwentów szkół i osób bezrobotnych”,
- „Salon Maturzystów”,
- „Przeciwwskazania zdrowotne przy wyborze zawodu i pracy dla osób z różnymi niepełnosprawnościami”,
- „Nowoczesne technologie w edukacji włączającej polskie i międzynarodowe wyniki badań i praktyka”,
- „Autyzm jako całościowe zaburzenie rozwoju zagadnienia teoretyczne i praktyczne dotyczące prac z osobami z autyzmem”,
- „Autyzm - rozpoznawanie, terapia i działania wspierające rodziny dotknięte autyzmem”,
- „Mam prawo do ...Karta Praw Osób z Autyzmem”,
- „Widzieć więcej, to wiedzieć więcej”,
- Konferencja „Jak efektywnie kształcić w kontekście zmian w nowej formule egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie”,
- Szkolenia Rady Pedagogicznej:
 - „Kompetencje kluczowe w nowej podstawie programowej oraz monitorowanie i ewaluacja procesu wdrażania nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego i w zawodach”,
 - „Korelacja międzyprzedmiotowa oraz korelacja procesu kształcenia ogólnego i zawodowego kluczem do sukcesu słuchacza na rynku pracy”,

- Łącznie w 32 różnych formach doskonalenia wzięło udział 126 osób; średnio każdy doradca zawodowy LCDZ w minionym r. szk. uczestniczył w ponad 15 formach doskonalenia, poszerzając zasób swojej wiedzy, doskonaląc umiejętności z obszaru doradztwa edukacyjno - zawodowego, tym samym podwyższając swoje zawodowe kompetencje. Szczególną uwagę przykładano do wdrażanej reformy programowej kształcenia zawodowego i ogólnego oraz pracy ze zróżnicowanym wiekowo klientem, w tym wymagającym umiejętności specjalistycznych z klientem z niepełnosprawnością,
- W ramach działań Miejskiego Ośrodka Doradztwa Metodycznego w Białymstoku zrealizowano:
 - Kursy kwalifikacyjne dla nauczycieli:
 - ✓ Instruktorski kurs kwalifikacyjny z dziedziny teatru (1 edycja zrealizowana - 22 uczestników),
 - ✓ Terapia pedagogiczna (1 edycja zrealizowana - 18 uczestników),
 - ✓ Oligofrenopedagogika (2 edycje zrealizowane - 41 uczestników),
 - ✓ Tyflopädagogika (1 edycja zrealizowana - 22 uczestników),
 - ✓ Surdopedagogika (1 edycja zrealizowana - 21 uczestników),
 - ✓ Organizacja i zarządzanie oświatą (3 edycje zrealizowane - 98 uczestników).
 - Kursy i szkolenia dla nauczycieli i kadry administacyjno - usługowej:
 - ✓ Od projektu do raportu ewaluacyjnego (21 uczestników)
 - ✓ Zamówienia publiczne w placówce oświatowej (2 edycje - 48 uczestników)
 - ✓ Kontrola zarządcza w oświacie (92 uczestników)
 - ✓ Aspekty bezpieczeństwa w placówkach oświatowych - Instrukcja postępowania w sytuacjach kryzysowych (92 uczestników)
 - ✓ Pierwsza pomoc przedmedyczna(2 edycje - 60 uczestników)
 - ✓ Kierownik wycieczek szkolnych(4 edycje - 108 uczestników)
 - ✓ Kierownik wypoczynku dzieci i młodzieży (1 edycja - 9 uczestników)
 - ✓ Wychowawca wypoczynku dzieci i młodzieży (1 edycja -14 uczestników)

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- W ramach działań Miejskiego Ośrodka Doradztwa Metodycznego w Białymstoku przeprowadzono kursy kwalifikacyjne dla nauczycieli:
 - Terapia pedagogiczna -17 uczestników,
 - Wczesne wspomaganie rozwoju i edukacji uczniów autystycznych - 18 uczestników,
 - Oligofrenopedagogika - 17 uczestników.

Programy nowo utworzone

- Kursy kwalifikacyjne dla nauczycieli: surdopedagogika, terapia pedagogiczna.

Programy zrealizowane

- Realizacja projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej pt. „Uczeń Elektryka z nowymi możliwościami na rynku pracy”,
- Przygotowanie prezentacji zawodów na potrzeby doradców zawodowych i osób realizujących zadania doradcy zawodowego w szkołach,
- VI Turniej Wiedzy o Zawodach dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych Ogólnopolska Olimpiada Wiedzy o Polskim i Europejskim Rynku Pracy,
- Konkurs „poznaj swoje prawa w pracy”,
- Badanie losów absolwentów szkół ponadgimnazjalnych: Zespół Szkół Handlowo-Ekonomicznych w Białymstoku, Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących, Zespół Szkół Gastronomicznych, Zespół Szkół Mechanicznych, Zespół Szkół Elektrycznych,
- W zakresie działań CKU/LCDZ w ramach wdrażania systemu doradztwa zawodowego przeprowadzono w roku szkolnym 2013/14:
 - realizowane w szkołach spotkania informacyjno - aktywizujące dla uczniów klas I,II,III gimnazjum. 3226 uczniów uzyskało informacje dotyczące predyspozycji zawodowych i zainteresowań, czynników wyboru zawodu, zawodoznawstwa, systemu edukacji w Polsce, zasad rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych oraz różnych ścieżek kształcenia,
 - Zajęcia w ramach warsztatów dla uczniów klas I,II,III szkół gimnazjalnych:
 - ✓ "Poznaję własne predyspozycje zawodowe"- warsztaty dla uczniów gimnazjum,
 - ✓ indywidualne informacje zawodowe udzielone uczniom gimnazjów,
 - ✓ zajęcia w ramach warsztatów dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych - wzrost wiedzy i umiejętności między innymi z przygotowania dokumentów aplikacyjnych, poruszania się po rynku pracy, przygotowania do rozmowy rekrutacyjnej oraz umiejętność komunikacji i współpracy w grupie - 519 uczestników,
 - ✓ spotkania informacyjno - aktywizujące dla szkół ponadgimnazjalnych - wzrost poziomu wiedzy nt. wyzwań rynku pracy, możliwości podnoszenia kwalifikacji w ramach KKZ oraz Polskiej/ Europejskiej Ramy Kwalifikacji Zawodowych - 290 uczniów,
 - ✓ "Absolwent przyszłości" - informacja grupowa dla słuchaczy CKU,
 - ✓ "Proaktywność - szansą na sukces zawodowy" - warsztaty dla uczniów szkoły ponadgimnazjalnej - wzrost poziomu informacji na temat pojęcia „proaktywności”, budowanie umiejętności korzystania z tego rodzaju zewnętrznego wsparcia - 21 osób,
 - ✓ "Własna firma - daj sobie szansę, innym się udało" - warsztaty dla uczniów szkoły ponadgimnazjalnej i słuchaczy - wzrost poziomu informacji i umiejętności w zakresie zakładania działalności gospodarczej - 42 uczestników,
 - ✓ zajęcia w ramach warsztatów dla słuchaczy CKU,

- ✓ indywidualne informacje zawodowe udzielone 230 uczniom/słuchaczom szkół ponadgimnazjalnych nt. możliwości dalszej nauki, ścieżki/ ścieżek dojścia do wymarzonego zawodu, dokumentów aplikacyjnych, poszukiwania pracy itp.,
- ✓ "Spotkania z ciekawymi zawodami" – w ramach V edycji Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery. 207 uczniów miało szansę uzyskać informację dotyczącą interesujących ich tajników zawodów, ścieżek dojścia do kwalifikacji,
- ✓ wycieczki zawodoznawcze dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych - 117 uczestników szkół ponadgimnazjalnych i gimnazjum uzyskało możliwość poznania „od wewnątrz” firm, którymi byli zainteresowani, dowiedzieli się o funkcjonowaniu i zatrudnieniu,
- ✓ Tydzień na Rzecz Kariery - III edycja dla gimnazjów (warsztaty, wycieczki, spotkania z przedstawicielami zawodów). 2777 uczestników miało okazję poznać wymarzoną szkołę zawodową/ogólnokształcącą, bazę dydaktyczną, zadać pytania nauczycielom, porozmawiać z uczniami, uczestniczyć w spotkaniu z przedstawicielem „wyśnionego” zawodu lub określonej branży, a niektórzy mieli szansę uczestniczyć np. w wycieczce do supernowoczesnego przedsiębiorstwa,
- Konkursy dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych:
 - „Moja pasja początkiem drogi do kariery” - V edycja dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Ponad 900 uczestników szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w różnym zakresie miało szansę wyrażenia swoich zainteresowań, poszerzenia wiedzy nt. ścieżek edukacyjnych czy zaplanowania swojej ścieżki zawodowej,
 - „Planer Kariery” – IX edycja dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych,
 - VI ogólnopolski „Turniej Wiedzy o Zawodach” dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych - 7981 uczestników gimnazjów, 1538 szkół ponadgimnazjalnych (w tym słuchaczy szkół ponadgimnazjalnej),
- Upowszechnianie informacji o nowych kierunkach kształcenia: bieżąca informacja na stronie www.bialystok.pl/edukacja, wydanie „Informatora o szkołach ponadgimnazjalnych Miasta Białystok”, otwarcie strony <http://www.ksztalceniezawodowe.bialystok.pl/>,
- Umożliwianie dostępu do informacji o miejscach pracy, w tym dla osób niepełnosprawnych,
- Lista zawodów (oferty kształcenia) oraz podstawy programowe kształcenia w poszczególnych zawodach dostępne na stronie www.ksztalceniezawodowe.bialystok.pl.

B.3. WZROST JAKOŚCI I INNOWACYJNOŚCI KSZTAŁCENIA

KIERUNEK DZIAŁAŃ B.3.1 DOPOSAŻANIE SZKÓŁ I PLACÓWEK OŚWIATOWYCH W NOWOCZESNY SPRZĘT I INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ

Programy zrealizowane

- W ramach celów wytyczonych Programem Rozwoju Edukacji Miasta Białegostoku 2008 - 2013 przeprowadzono działania inwestycyjne w:
 - ramach planu termomodernizacji obiektów oświatowych zakończono termomodernizację 2 obiektów oświatowych (przedszkola samorządowe Nr 27 i 76). Przekazano do użytkowania budynek Przedszkola Samorządowego Nr 81,
 - Publicznym Gimnazjum nr 18 przeprowadzono I etap termomodernizacji obiektu tj. wymianę stolarki okiennej i drzwiowej.
 - Specjalnym Ośrodkiem Szkolno - Wychowawczym wybudowano plac zabaw dla dzieci niepełnosprawnych o łącznej wartości 133 850 zł, w tym dofinansowanie z budżetu państwa wynosiło 63 850 zł,
 - ramach programu „Radosna szkoła” wybudowano place zabaw w 35 szkołach podstawowych,
 - wybudowano integracyjny plac zabaw w Przedszkolu Samorządowym Nr 41,
 - ramach poprawy bazy sportowej w placówkach oświatowych Miasta wybudowano boiska do piłki nożnej o nawierzchni ze sztucznej trawy w Zespole Szkół Nr 5 oraz w Szkole Podstawowej Nr 49,
 - łącznie wybudowano oraz zmodernizowano boiska sportowe w 30 szkołach Miasta,
- Poprawa bazy lokalowej wszystkich placówek specjalnych i dostosowanie jej do potrzeb uczniów niepełnosprawnych ruchowo. W Zespole Szkół Nr 12 i Nr 13 oraz Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym zamontowano dźwig dla komunikacji osób niepełnosprawnych. Wykonano termomodernizację budynków w Zespołach Szkół Nr 11, Nr 12, Nr 13 oraz w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym,
- Dążenie do odpowiednio wyposażonej bazy w nowoczesny sprzęt w ramach działań podjętych przez Zespół Szkół Rolniczych, Zespół Szkół Mechanicznych, Zespół Szkół Elektrycznych, Zespół Szkół Zawodowych Nr 2, Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących, Zespół Szkół Budowlano - Geodezyjnych, Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2, Centrum Kształcenia Ustawicznego.
- Przekazano do użytkowania rozbudowę Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2 na potrzeby matury międzynarodowej.
- Zakończono budowę Przedszkola Samorządowego przy ul. Brzoskwiniowej. Na osiedlu Dojlidy Górne do tej pory nie funkcjonował tego typu obiekt oświatowy.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Dostosowanie szkół ponadgimnazjalnych zawodowych do przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie. Zespół Szkół Budowlano - Geodezyjnych, Zespół Szkół Gastronomicznych, Zespół Szkół Handlowo – Ekonomicznych, Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego, Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących z Oddziałami Integracyjnymi, Zespół Szkół Zawodowych Nr 5 i Nr 2 oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego otrzymały wsparcie finansowe w kwocie 325 000 zł na dostosowanie stanowisk egzaminacyjnych z budżetu Miasta Białegostoku,
- Sukcesywnie realizowany jest plan termomodernizacji obiektów oświatowych. W 2013 roku zakończono termomodernizację 4 obiektów oświatowych (przedszkola samorządowe i żłobek miejski).

KIERUNEK DZIAŁAŃ B.3.2. DOSKONALENIE WSPÓŁDZIAŁANIA PRACODAWCÓW, UCZELNI ORAZ SZKÓŁ

Programy zrealizowane

- Promowanie kształcenia zawodowego:
 - Konferencje:
 - ✓ „Kształcenie zawodowe - egzaminy zewnętrzne - rynek pracy”. IX edycja konferencji pn. „Wartość pracy a nowa podstawa programowa”, zorganizowana z inicjatywy Prezydenta Miasta Białegostoku. Konferencja odbyła się 21 marca 2013 roku w Zespole Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Białymstoku. Imprezą towarzyszącą konferencji był "Tydzień na rzecz kariery" zorganizowany przez Lokalne Centrum Doradztwa Zawodowego w Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białymstoku,
 - ✓ w dniach 20-21 listopada 2013 roku w Zespole Szkół Mechanicznych Centrum Kształcenia Praktycznego Nr 2 im. Św. Józefa w Białymstoku odbyła się konferencja "Całociągowe doradztwo kariery - odpowiedzi na wyzwania współczesnego rynku pracy". Organizatorem Konferencji był Prezydent Miasta Białegostoku, a jej realizatorem Centrum Kształcenia Ustawicznego/Lokalne Centrum Doradztwa Zawodowego w Białymstoku,
 - ✓ w dniu 29 października 2013 r. w Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białymstoku odbyła się konferencja "Jak efektywnie kształcić w kontekście zmian w nowej formule egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie" zorganizowana przez Pracownię Badań, Analiz i Strategii Rozwoju Edukacji w Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białymstoku przy współpracy z Zespołem Szkół Technicznych i Ogólnokształcących z Oddziałami Integracyjnymi im. Stanisława Staszica w Białymstoku,
 - ✓ konferencja pt. "Inspiracje zawodowe i dualny system kształcenia" w związku z realizacją projektu „Innowacyjny Elektryk – ogniwem zrównoważonego rozwoju rynku pracy”,

- Aktualizacja bazy pracodawców,
- Przygotowanie oferty i realizacja kursów językowych oraz komputerowych ECDL Start kończących się uzyskaniem certyfikatów międzynarodowych ECDL Start oraz TELC potwierdzających uzyskanie kompetencji uznawanych na rynku pracy skierowanych do osób dorosłych zainteresowanych kształceniem ustawicznym w formach pozaszkolnych. Działanie realizowane w ramach projektu Akademia Rozwoju Umiejętności Językowych i Komputerowych finansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,
- Listy pracodawców wspierających szkoły dostępne na stronie internetowej www.ksztalceniezawodowe.bialystok.pl.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Szkoły i placówki prowadzone przez Miasto Białystok w ramach realizowanych projektów unijnych współpracują z krajami Unii Europejskiej takimi jak: Dania, Finlandia, Grecja, Hiszpania, Islandia, Luksemburg, Litwa, Łotwa, Niemcy, Portugalia, Rumunia, Szwecja, Turcja, Wielka Brytania i Włochy,
- Program współpracy z uczelniami wyższymi oraz szkołami w zakresie praktyk podejmują głównie szkoły zawodowe Miasta Białegostoku,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej realizuje program zatrudniania studentów wyższych uczelni w celu odbycia praktyki/stażu zawodowego. Uczestnicy programu zapoznają się z zadaniami spółki, organizacją wewnętrzną, zasadami funkcjonowania dużych podmiotów gospodarczych. Mogą również zweryfikować swoją wiedzę teoretyczną w zderzeniu z praktycznymi zagadnieniami które pojawiają się w funkcjonowaniu firmy. W roku 2013 w programie udział wzięła 1 osoba.

KIERUNEK DZIAŁAŃ B.3.3. MODYFIKACJA KSZTAŁCENIA TRADYCYJNEGO NA RZECZ KSZTAŁCENIA INNOWACYJNEGO I KREATYWNEGO

Programy zrealizowane

- Innowacją pedagogiczną, prowadzoną w publicznych szkołach i placówkach są nowatorskie rozwiązania programowe, organizacyjne lub metodyczne mające na celu poprawę jakości pracy szkoły,
- Innowacje lub eksperymenty wymagające przyznania szkole dodatkowych środków budżetowych, mogą być podjęte po wyrażeniu przez organ prowadzący szkołę pisemnej zgody na finansowanie planowanych działań,
- Innowacje pedagogiczne w przedszkolach i szkołach w roku 2013/2014:
 - „Bawmy się”- twórcze zabawy i zabawki podstawą rozwijania kreatywnego myślenia, Przedszkole Samorządowe Nr 2,
 - „Kulinarny zakątek”, „Wesoła Akademia Przedszkolaka”, Przedszkole Samorządowe Nr 7,

- „Zmysłowe zakątki” – hortiterapia w pracy z dziećmi niepełnosprawnymi, Przedszkole samorządowe Nr 12,
- „Zabawy w domu i w przedszkolu - program Zabaw Fundamentalnych”, Przedszkole samorządowe Nr 14,
- „Mól książkowy”, Przedszkole Samorządowe Nr 21,
- „Mali Odkrywczy Wielkiego Świata”, Przedszkole Samorządowe Nr 25,
- „Optymistyczne przedszkole”, Przedszkole Samorządowe Nr 27,
- „Dziecięcy Świat Przedszkolaka – zabawa i nauka przez codzienne zabawy fundamentalne”, Przedszkole Samorządowe Nr 31,
- „Przedszkolaki poznają nowe smaki” , „Klub małego odkrywcy”, Przedszkole Samorządowe Nr 32,
- „Optymistyczne przedszkole”, Przedszkole Samorządowe Nr 42,
- „Full of Joy” - program autorskiego nauczania języka angielskiego w grupie dzieci 3 – 4 letnich, Przedszkole Samorządowe Nr 43,
- „Ruch i zdrowie”, „Przedszkolaki w Słowladnii”, Przedszkole Samorządowe Nr 49,
- „Kubusiowa Akademia Zdrowia - dzieci i rodzice wspólnie dbają o zdrowe życie”, Przedszkole Samorządowe Nr 52,
- „Zdrowe ziółka - zielarstwo dla przedszkolaków”, Przedszkole Samorządowe Nr 53,
- „Zabawy z językiem angielskim”, „Zabawy fundamentalne”, „Koncepcja pedagogiki daltońskiej”, Przedszkole Samorządowe Nr 64,
- „Optymistyczne przedszkole”, Przedszkole Samorządowe Nr 78 i Nr 81,
- „Mały rowerzysta jeździ bezpiecznie”, Przedszkole Samorządowe Nr 82,
- „Rozwijanie umiejętności tanecznych uczniów klas I”, Szkoła Podstawowa Nr 2,
- „Korrida - walka z bykami”, Szkoła Podstawowa Nr 5,
- „Wszyscy grajmy w szachy”, Szkoła Podstawowa Nr 37,
- „W magicznym świecie dźwięków - zajęcia muzyczno - ruchowe”,
- „Bliskie spotkania z muzyką”, Szkoła Podstawowa Nr 43,
- „Maths Is Cool”, Szkoła Podstawowa Nr 45,
- „W królestwie ortografii i kaligrafii”, „Panuję nad emocjami”, „Lekkie pióro, czyli nauka poprawnego pisania”, „Język polski - język, który chcę poznać”, „Matematyka w otoczeniu 12 - latka”, „Czytać albo nie czytać? - oto jest pytanie - nauka języka angielskiego poprzez zajęcia czytelnicze”, Szkoła Podstawowa Nr 47,
- „English Through IT”, „Mam giętki język” - zajęcia z zakresu emisji głosu i artykulacji, przyjmuję powyższe do aprobowanej wiadomości, „Poznaj język sąsiadów - Język rosyjski”, Szkoła Podstawowa Nr 50,
- „Z wiedzą i nauką za pan brat”, Publiczne Gimnazjum Nr 2,
- Innowacja z języka angielskiego pt.: „Poznaję, tworzę, odkrywam”, „Nauczyciel i uczeń - partnerzy w procesie oceniania”, „Learn nad play”, „Elementy literatury w nauce języka angielskiego”, Publiczne Gimnazjum Nr 6,

- „Strzelam dziesiątki w piętnastce”, „Innowacyjna technika - program zajęć technicznych dla gimnazjum”, Publiczne Gimnazjum Nr 15,
 - „Standardy kompetencji zawodowych w tworzeniu dokumentacji aplikacyjnych w języku angielskim i niemieckim formą wsparcia w kreowaniu ścieżki kariery ucznia”, Publiczne Gimnazjum Nr 16,
 - „Maths is Cool”, Publiczne Gimnazjum Nr 17,
 - „Klasa z rozszerzonym językiem angielskim”, Publiczne Gimnazjum Nr 18,
 - Język niemiecki i moja praca w przyszłości, Publiczne Gimnazjum Nr 19,
 - „Żyjemy razem we wzajemnym poszanowaniu - lekcje wiedzy o kulturze metodą projektu”, I Liceum Ogólnokształcące,
 - „Z dziennikarstwem na TY”, „Podstawy prawa”, „Podstawy psychologii”, II Liceum Ogólnokształcące,
 - „Nauczanie biologii wspomagane TI”, III Liceum Ogólnokształcące,
 - „Szachy”, IV Liceum Ogólnokształcące,
 - „Wirtualna Fizyka - Wiedza Prawdziwa”, „Biologia kosmetyczna”, „Chemia kosmetyczna”, VII Liceum Ogólnokształcące,
 - „Fizyka interaktywna”, VIII Liceum Ogólnokształcące,
 - „Język polski w sieci - wykorzystanie e-learningu w nauczaniu języka polskiego”, Centrum Kształcenia Ustawicznego,
 - „Laboratorium komunikacji w anglojęzycznym środowisku pracy”, Zespół Szkół Elektrycznych.
- W ramach działań Miejskiego Ośrodka Doradztwa Metodycznego w Białymstoku zrealizowano:
 - kursy:
 - ✓ „Creative Grammar”,
 - ✓ Arteterapia,
 - ✓ Bajkoterapia, czyli rola tekstu literackiego w rozwijaniu osobowości i kształtowaniu postaw u dzieci,
 - ✓ Kurs dla realizatorów programu „Strażnicy Uśmiechu”,
 - ✓ Kurs dla realizatorów programu Przyjaciele Zippiego,
 - ✓ Kurs e-learningowy „Creative Teacher”,
 - ✓ Kurs e-learningowy „Storytelling”,
 - ✓ Metoda Dobrego Startu jako sposób na stymulowanie rozwoju psychomotorycznego dzieci,
 - ✓ Metoda projektów w praktyce na kolejnych etapach kształcenia,
 - ✓ Metody i formy pracy w kształceniu umiejętności „miękkich” (KPS, OMZ),
 - ✓ Narzędzia TOC jako pomoc w rozwijaniu myślenia uczniów,
 - ✓ Nauczanie wątkowe na lekcjach historii w szkole ponadgimnazjalnej,
 - ✓ Nowa Podstawa programowa w realizacyjnej praktyce na lekcjach j. polskiego w szkole ponadgimnazjalnej,

- ✓ Ocenianie kształtujące,
 - ✓ Opracowywanie i wdrażanie kompleksowego systemu pracy z uczniem zdolnym,
 - ✓ Praca z uczniem klasy II. w kontekście nowej formuły egzaminu maturalnego 2015 r.,
 - ✓ Projekt interdyscyplinarny w praktyce szkolnej,
 - ✓ Stymulowanie aktywności muzycznej uczniów według systemu Carla Orffa,
 - ✓ Warsztaty zabawkarskie.
- warsztaty:
- ✓ Wszystko o pracy metodą projektu - teoria i praktyka nauczyciela. Projekt jako metoda wzmacniania więzi ze wspólnotą lokalną, regionalną, narodową i europejską (inicjowanie projektów uczniowskich dotyczących problemów miasta, Polski i świata),
 - ✓ Katecheza z tablicą interaktywną,
 - ✓ Metoda projektu w realizowaniu treści przyrodniczych,
 - ✓ Katecheza z podręcznikiem multimedialnym,
 - ✓ Zastosowanie tablicy interaktywnej w szkole podstawowej,
 - ✓ Zastosowanie tablicy interaktywnej w gimnazjum,
 - ✓ Korzystanie z TIK na lekcjach przedmiotów humanistycznych,
 - ✓ Eksperyment i multimedia w nowoczesnym nauczaniu,
 - ✓ Edukacja globalna zadaniem każdego nauczyciela w nowej podstawie programowej,
 - ✓ Nowe formy wypowiedzi pisemnej ucznia w kontekście wymagań maturalnych,
 - ✓ Kształcenie umiejętności „miękkich” w kontekście realizacji nowej podstawy programowej,
 - ✓ „Szwedzki stół metod”,
 - ✓ Neurodydaktyka - nauczanie i uczenie się przyjazne mózgowi,
 - ✓ Nowoczesny warsztat pracy nauczyciela przedmiotów zawodowych i praktycznej nauki zawodu,
 - ✓ Mapy myśli w nauczaniu matematyki,
 - ✓ „Wirtualna fizyka - wiedza prawdziwa”- ogólnopolski projekt edukacyjny w szkołach ponadgimnazjalnych,
 - ✓ Planowanie pracy zespołu nauczycieli biorących udział w projekcie,
 - ✓ Origami i matematyka,
 - ✓ Moduł Gry rozwijające wg programu „Klucz do uczenia się” - Galina Dolya, Nikolai Veraksa,
 - ✓ Nauka wiersza z wykorzystaniem piktogramów,
 - ✓ Twórczy nauczyciel - aktywny uczeń,
 - ✓ Podnoszenie jakości kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych z TIK,
 - ✓ Uczenie w XXI wieku,
 - ✓ Wykorzystanie programu „Ortografii z Bratkiem” w pracy z dziećmi ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu,
 - ✓ Wykorzystanie multimediiów na lekcjach historii i wiedzy o społeczeństwie,
 - ✓ Wykorzystanie tablicy interaktywnej w nauczaniu geografii,

- ✓ Metoda projektu w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej,
- ✓ Gra interaktywna „Trace Effects” jako pomoc w nauczaniu języka angielskiego,
- ✓ Zastosowanie TIK na lekcjach języka angielskiego,
- ✓ Wykorzystanie aplikacji Glogster w nauczaniu języka,
- ✓ Wykorzystanie tablicy multimedialnej do pracy do pracy podczas zajęć matematyczno-przyrodniczych,
- ✓ Demonstracja aplikacji Whiteboard, umożliwiającej tworzenie własnych multimedialnych lekcji,
- ✓ Nauka i technologia. Prezentacja najważniejszych zastosowań praktycznych osiągnięć nauki,
- ✓ Inteligencje wielorakie a indywidualizacja pracy z uczniem w związku z nową podstawą programową,
- ✓ „W co się bawić?” - piosenki i zabawy wspomagające rozwój dziecka wg M. Bogdanowicz,
- ✓ Edukacja spersonalizowana. Wspieranie ucznia zdolnego metodą tutoringów oksfordzkiego,
- ✓ Problematyka rodziny wyrażona w metodach aktywizujących,
- ✓ „Wyprawa w poszukiwaniu skarbów” czyli odkrywanie wartości rodziny poprzez opowiadanie,
- ✓ Metoda Marii Montessori w codziennej praktyce przedszkola,
- ✓ Treści o tematyce wielkanocnej wyrażone poprzez Metodę Dobrego Startu,
- ✓ Zastosowanie narzędzi krytycznego myślenia TOC w przedszkolu: chmurka, logiczna gałązka, drzewko krytycznego myślenia,
- ✓ Logopedia w integracji z ruchem,
- ✓ Symultaniczno - sekwencyjna metoda nauki czytania wg prof. J. Cieszyńskiej,
- ✓ Alternatywne metody nauczania w edukacji wczesnoszkolnej na przykładzie szkoły belgijskiej i holenderskiej. Istota i założenia metody ośrodków zainteresowań według O. Decroly,
- ✓ Poznajemy codzienność rówieśników z innych zakątków świata. Analiza pakietu „Edukacja globalna dla najmłodszych”,
- ✓ Using the Web Tools For Active Teaching and Learning - wykorzystanie ICT na lekcjach angielskiego.

➤ konferencje:

- ✓ Zarządzanie czasem,
- ✓ Innowacje w pracy nauczyciela matematyki,
- ✓ E-learning i blended learning jako forma wspierania procesu dydaktycznego,
- ✓ Nowe tendencje w nauczaniu języka polskiego w roku szkolnym 2013/2014,
- ✓ Nauczyciel gimnazjum wobec nowych tendencji nauczania i egzaminowania,
- ✓ Cyfrowa szkoła - jak wykorzystywać ICT na lekcjach języka angielskiego,
- ✓ Projekt jako narzędzie integracji międzyprzedmiotowej,

- ✓ Aktywizacja uczniów w toku lekcyjnym - metody, formy, techniki pracy nauczyciela,
- ✓ Nowoczesne narzędzia współczesnego nauczyciela w edukacji,
- ✓ „Zrozumieć dziecko” - konferencja metodyczno - naukowa,
- ✓ „Blended learning, czyli o tym, jak się obecnie młodzież powinno uczyć?”. Nowa Matura 2015 z języka angielskiego.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Wzbogacenie oferty edukacyjnej z zakresu wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się kształcenia na odległość,
- Uzyskanie „Certyfikatu szkoły z klasą 2.”. Znaczący wzrost umiejętności posługiwania się technologią IT i świadomego oraz odpowiedzialnego korzystania z zasobów Internetowych,
- Opracowanie innowacyjnego, dopasowanego do potrzeb regionalnego rynku pracy, programu praktyk w zawodzie technik hotelarstwa przy współpracy z dyrektorami 3 białostockich hoteli. Program realizowany był w czasie stażu zagranicznego uczniów we Włoszech i Hiszpanii.

B.4. POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

KIERUNEK DZIAŁAŃ B.4.1. WZROST RACJONALNOŚCI WYKORZYSTANIA ZASOBÓW KOMUNALNYCH I SOCJALNYCH

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Zabezpieczanie otworów drzwiowych i okiennych w wykwaterowanych budynkach płytami OSB lub ich zamurowywanie oraz stały monitoring pustostanów.

KIERUNEK DZIAŁAŃ B.4.2. PRZECIWDZIAŁANIE ZAGROŻENIOM, KATASTROFOM I SYTUACJOM KRYZYSOWYM

Programy zrealizowane

- W ramach realizacji poszczególnych segmentów „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego Miasta Białegostoku” w roku 2013 realizowano:
 - projekt z dziedziny profilaktyki pn. „Nasze Osiedle”, wraz z Wydziałem Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku. Realizacja projektu kontynuowana była na kolejnych wybranych osiedlach - Nowe Miasto i Zielone Wzgórze. Działania w ramach projektu mają na celu wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców wytypowanych osiedli Białegostoku

- poprzez m.in. integrację i ich zaangażowanie do działań na rzecz bezpieczeństwa w tym także upowszechnianie wiedzy o sposobach i metodach zapobiegania przestępczości, które przyczynią się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Przeprowadzono w ramach projektu na wskazanych osiedlach grę terenową z elementami bezpieczeństwa mającą na celu sprawdzenie wiedzy i wybranych umiejętności dotyczących szeroko pojętego bezpieczeństwa wśród dzieci szkół podstawowych z tych dzielnic. Ponadto przeprowadzono 2 akcje promowania noszenia elementów odblaskowych pod hasłem „Nasze osiedle ... dobrze widoczne” wśród mieszkańców powyższych dzielnic,
- imprezę profilaktyczno-edukacyjną „Bezpieczne Wakacje 2013” na plaży miejskiej, mającą na celu propagowanie wśród dzieci i młodzieży, bezpiecznych zasad zachowania, podczas letniego wypoczynku, promowania bezpiecznej jazdy na rowerze, bezpieczeństwa nad wodą oraz zasad zdrowego żywienia,
 - akcję „Chwila nieuwagi konsekwencje do końca życia”, której celem jest zapewnienie bezpiecznego wypoczynku letniego młodzieży i studentom z terenu Miasta i uświadomienie na konsekwencje nieprzemyślanego zachowania się w trakcie wakacji- przeprowadzoną przez Wyższą Szkołę Administracji Publicznej w Białymstoku,
 - na szczeblu Miasta przeprowadzono XV edycję ogólnopolskiego konkursu plastycznego dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjów organizowanego przez Komendę Główną Państwowej Straży Pożarnej pod hasłem: „Twoja wiedza czujka czadu w domu, tlenek węgla nic złego nie robi nikomu”,
 - akcję „Zimowy Ratownik”, której celem jest zapobieżenie jak największej liczbie tragedii związanej z zamarznięciem osób bezdomnych oraz informowanie o miejscach, w których mogą uzyskać pomoc prawną, materialną i medyczną oraz przewożenie osób do noclegowni, ogrzewalni lub izby wytrzeźwień,
 - prowadzono w szkołach spotkania nt. bezpieczeństwa dzieci i znajomości zasad ruchu drogowego pn. „Bezpieczna droga do szkoły/domu”,
 - konkurs profilaktyczny pn. „Db@j o Sieć” związaną z ograniczeniem niezgodnych z prawem zjawisk w internecie,
 - projekt profilaktyczny „Szkoła bezpieczna i przyjazna uczniom” mający na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa w szkołach,
 - działania związane z bezpieczeństwem uczestników w ruchu drogowym „Wykroczenia wobec pieszych”, „Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego” „Trzeźwość” oraz „Alkohol i narkotyki”, „Komórka”,
 - akcja „Daj się ostrzec” propagująca noszenie elementów odblaskowych,
 - wychowawca Podwórkowy- organizowanie dzieciom młodzieży zajęć pozalekcyjnych, promowanie alternatywnych i pozytywnych form spędzania czasu wolnego,
 - opracowano poradnik - ulotkę pn. „O bezpieczeństwie i komforcie jazdy w autobusach komunikacji miejskiej”,

- opracowano i rozpowszechniono na terenie zakładów pracy i szkół materiały promujące obronę cywilną w postaci teczek, ulotek informacyjnych i tabel sygnałów alarmowych,
- Udział w spotkaniu z wizytatorami ds. ewaluacji w Publicznym Gimnazjum Nr 2, Prywatnym Gimnazjum Nr 6, w Przedszkolu Samorządowym Nr 48, Nr 1, Szkole Podstawowej Nr 32, Nr 26. Celem ewaluacji jest zwiększenie wiedzy na temat funkcjonowania danej placówki szkolnej oraz możliwości podejmowania przez placówkę działań zwiększających efektywność i skuteczność realizowanych programów,
- Udział w spotkaniach organizowanych przez Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Białymstoku na temat „Białystok na rzecz wychodzenia z bezdomności” w ramach projektu „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej”,
- Udział w programie XIV Białostockiego Forum Szkół na temat „O tożsamości osoby ludzkiej” w VIII LO w Białymstoku,
- Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego – uczestnictwo w etapie powiatowym, miejskim i wojewódzkim; celem jest podniesienie kultury społeczeństwa i działanie na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego w tym bezpieczeństwa dzieci i młodzieży szkolnej poprzez popularyzowanie przepisów i zasad bezpiecznego poruszania się po drogach,
- Udział w finale Wojewódzkiego Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny,
- Spotkanie ze studentami i mieszkańcami Miasta w ramach projektu KYR - Know Your Rights, które miało na celu podniesienie świadomości społeczeństwa w kwestii praw i obowiązków oraz na prawie w kontaktach obywatela z policją i strażą miejską,
- Udział w X edycji konkursu „Na drodze mojego życia” w Przedszkolu Samorządowym nr 68 – celem jest kształtowanie u dzieci czynnej postawy wobec zdrowia i bezpieczeństwa oraz integracja placówek propagujących zdrowy styl życia,
- Udział w spotkaniu grupy zadaniowej ds. „Bezpieczeństwa w szkole” dotyczącym wymiany informacji o podejmowanych działaniach w tym obszarze oraz realizacji zadań w ramach Rządowego Programu „Razem bezpieczniej” w Podlaskim Kuratorium Oświaty,
- Udział w obchodach „Dnia Munduru” organizowanym przez Stowarzyszenie Kreatywne Podlasie,
- Udział w Międzyprzedszkolnym Turnieju Wiedzy „Bezpieczny Przedszkolak” w Przedszkolu Samorządowym Nr 35,
- Udział w programie edukacyjno – prewencyjnym pod hasłem „Numery Twoich Przyjaciół 998 – 112” organizowanym przez Urząd Miejski Biuro Zarządzania Kryzysowego w Białymstoku,
- Udział w VIII edycji Podlaskich Targów Turystycznych pn. „Turystyka i sport dla wszystkich” pod honorowym patronatem Marszałka Województwa Podlaskiego, Prezydenta Miasta Białegostoku, Wojewody Podlaskiego, Starosty Białostockiego, Podlaskiej organizacji Turystycznej oraz Polskiej Izby Turystyki,
- Udział w Grze Miejskiej „Dzień Dziecka Świętem Bezpieczeństwa” w ramach projektu Politechnika Białostocka – Białostocki Uniwersytet Dziecięcy,

- Współorganizacja konkursu z wiedzy na temat Konwencji Praw Dziecka „Znam swoje prawa ale pamiętam, że inni też je mają” – organizator Szkoła Podstawowa Nr 16, przy ul. Strażackiej 25 w Białymstoku,
- Udział w XII Ogólnopolskim Tygodniu Czytania Dzieciom w ramach projektu „Cała polska czyta dzieciom”,
- Udział w konkursie pn. „Moje bezpieczne wakacje” pod honorowym patronatem Komendanta Straży Miejskiej, w Szkole Podstawowej nr 21 przy ul. Polowej 7/1 w Białymstoku; celem akcji jest podniesienie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w czasie spędzania wolnego czasu oraz uświadomienie zagrożeń związanych z podróżą i wypoczynkiem,
- Udział w spotkaniu organizowanym przez Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei” na temat pracy z osobami opuszczającymi zakłady karne i areszty śledcze,
- Udział w konferencji prasowej poświęconej ksenofobii i rasizmowi,
- Udział w imprezie profilaktyczno - edukacyjnej „Bezpieczne wakacje”,
- Udział w Ogólnopolskim Tygodniu Czytania Dzieciom w ramach projektu „Cała Polska Czyta Dzieciom” w przedszkolu Samorządowym Nr 53, przy ul. Wyszyńskiego 2 A,
- Udział w uroczystym zakończeniu projektu „Z Jedenastką Bezpieczniej” w Szkole Podstawowej Nr 11, przy ul. Poleskiej 27,
- Udział w spotkaniu ze studentami, którzy przyjechali do Białegostoku w ramach unijnego programu Erasmus. Spotkanie miało na celu między innymi przybliżenie pracy funkcjonariuszy, ich ustawowych zadań i uprawnień oraz zapoznanie zagranicznych studentów z numerami alarmowymi,
- V edycja konkursu plastycznego „Strażnik Miejski w oczach dziecka” pod honorowym patronatem Komendanta Straży Miejskiej organizowanym przez Przedszkole Samorządowe nr 25 - celem jest rozwijanie dziecięcych talentów oraz wrażliwości estetycznej, a także nabywanie zaufania do osób w mundurach,
- Konkurs „Bezpieczni na drodze - mini karta rowerowa” - Przedszkole Samorządowe nr 82 - kształtowanie umiejętności bezpiecznego i kulturalnego uczestnictwa w ruchu drogowym dzieci w wieku przedszkolnym,
- IV edycja konkursu plastycznego „Jestem odblaskowy” - organizator Straż Miejska w Białymstoku - celem jest propagowanie wśród dzieci noszenia elementów odblaskowych oraz kształtowanie podstawowych zasad bezpieczeństwa,
- Podsumowanie projektu „Odświeżamy nasze miasta TOB3CIT” w ramach „Światowego Dnia Rzucania Palenia”,
- Akcja „Bezpieczne place zabaw” - sprawdzenie stanu technicznego urządzeń. Ponadto strażnicy zwracali również uwagę na wyprowadzanie psów i innych zwierząt do piaskownic na terenie placów zabaw, stosowania środków ostrożności przy trzymaniu zwierząt oraz osoby spożywające alkohol w miejscach zabaw dzieci,
- Akcja „Bezpieczna droga do szkoły” - przedmiotem kontroli były w szczególności braki w infrastrukturze drogowej, czytelność znaków drogowych poziomych i pionowych.

Funkcjonariusze sprawdzali także, czy przejścia dla pieszych są prawidłowo oznakowane oraz stan sygnalizatorów świetlnych w obrębie skrzyżowań. Celem akcji jest zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży szkolnej oraz przeciwdziałanie zagrożeniom komunikacyjnym w rejonie placówek oświatowych,

- „Bezpieczny przewoźnik” – celem współpracy są działania prewencyjne ukierunkowane na przeciwdziałanie popełnianiu przestępstw i wykroczeń na terenie Miasta, poprzez natychmiastową reakcję na zgłoszenia przekazywane przez kierowców korporacji taksówkarskich oraz autobusów komunikacji miejskiej,
- Akcja „Hiena cmentarna” – kontrola cmentarzy z uwagi na osoby dewastujące nagrobki, spożywające alkohol, zakłócające spokój i porządek publiczny oraz naruszające inne przepisy,
- Kampania informacyjna dotycząca pomocy osobom bezdomnym w okresie zimowym - „Widzisz - zareaguj. Twój telefon może uratować komuś życie.”
- Udział w zespole doradczym Wojewody Podlaskiego koordynującego na terenie województwa podlaskiego działania służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- Bezpieczne ferie 2013 - przypominanie uczestnikom zimowisk, w jakich miejscach należy zachować szczególną ostrożność, w jaki sposób unikać niebezpieczeństwa, jakie mogą być konsekwencje płynące z niewłaściwego zachowania się na drodze czy w stosunku do osoby nieznajomej. Funkcjonariusze przypominają również jak się bawić, aby zimowy wypoczynek był przyjemny i bezpieczny. Strażnicy kontrolowali również miejsca, w których młodzież spędzała swój wolny czas, były to m.in. rejon szkoły, podwórka, skwery, place zabaw. Od 23 stycznia do 1 lutego 2013 r., funkcjonariusze skontrolowali 998 tego typu miejsc. Szczególną uwagę funkcjonariusze zwracali na zachowania dzieci i młodzieży, a przede wszystkim na ich bezpieczeństwo. Kontrolowane były też miejsca, które mogły być wykorzystywane do jazdy na sankach i nartach, zamrożone stawy i zbiorniki wodne, które mogły służyć za lodowisko oraz punkty sprzedaży alkoholu, zwłaszcza w zakresie dostępu do nich osób nieletnich,
- „Bezpieczna Białostoczanka” – bezpłatny kurs samoobrony dla kobiety. Podczas kursu Panie w różnym wieku kształcą umiejętności właściwych reakcji i stosowania technik samoobrony w sytuacjach i miejscach zagrożenia bezpieczeństwa osobistego. Odbyły się dwie edycje kursu,
- „Akcja „Dworzec” - straż miejska wraz z funkcjonariuszami Straży Ochrony Kolei prowadziła działania prewencyjne na terenie dworca PKP. Działania miały na celu przede wszystkim zapobieganie przestępstwom i wykroczeniom oraz wybrykom chuligańskim na obszarze kolejowym. Do podstawowych zadań funkcjonariuszy należał nadzór nad przestrzeganiem przepisów porządkowych, ujawnianie i ujmowanie sprawców przestępstw i wykroczeń popełnianych przeciwko podróżnym i ich mieniu oraz mieniu PKP, ujawnianie towarów bez polskich znaków akcyzy,
- „Akcja „Pies” - działania prowadzone były na 10 osiedlach w centrum Miasta. Funkcjonariusze skontrolowali 180 posesji i placów zabaw. Kontrolowali miejsca, gdzie najczęściej dochodzi do popełniania wykroczeń związanych z niesprzątaniem po swoim psie,
- „Akcja „Małolat” - działania w zakresie poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego w rejonie szkół i przyległych posesji. Funkcjonariusze kontrolowali te miejsca z uwagi na palenie

papierosów, spożywanie alkoholu czy inne zachowania o charakterze demoralizacji przejawiane przez młodzież gimnazjalną i ponadgimnazjalną,

- „Sam w domu” - wyposażenie ucznia w wiadomości i umiejętności, które pozwolą mu czuć się bezpiecznie; kształtowanie nawyku unikania sytuacji stwarzających zagrożenie; nabywanie umiejętności podejmowania właściwych decyzji w sytuacjach niebezpiecznych,
- „Agresja i przemoc rówieśnicza” - celem zajęć jest uwrażliwienie młodego człowieka na otaczające go zło; ukształtowanie właściwych postaw dotyczących stosunków interpersonalnych, zarówno w grupie rówieśniczej, jak i z osobami dorosłymi; ukształtowanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach; ukształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania emocji wywołujących agresję; zapoznanie z formami agresji i konsekwencjami ich stosowania; przedstawienie uczniom niektórych sposobów pomocy ofiarom przemocy oraz sposobów postępowania w sytuacji, gdy uczeń stanie się obiektem ataków ze strony innych; przeciwdziałanie nieprzystosowaniu społecznemu nieletnich i kreowanie wśród młodzieży zachowań asertywnych.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Biuro Zarządzania Kryzysowego w ramach działań dotyczących przeciwdziałania zagrożeniom, katastrofom i sytuacjom kryzysowym realizuje następujące zadania:
 - przygotowuje warianty działań oraz procedury reagowania kryzysowego, określające zespół przedsięwzięć na wypadek sytuacji kryzysowych i klęsk żywiołowych,
 - przygotowuje i upowszechnia materiałów promocyjno-informacyjnych wśród społeczeństwa z zakresu zarządzania kryzysowego oraz bezpieczeństwa (m.in. w postaci ulotek, projekcji na ekranach, informacji na stronach internetowych),
 - prognozuje i ocenia możliwości wystąpienia i skutki zagrożeń na terenie Miasta,
 - planuje środki finansowe i organizuje dostawy materiałów i sprzętu oraz usług na potrzeby zarządzania kryzysowego,
 - prowadzi współpracę z centrami zarządzania kryzysowego organów administracji publicznej, służb, inspekcji i straży w zakresie zarządzania bezpieczeństwem,
 - organizuje oraz bierze udział w ćwiczeniach sprawdzających obieg informacji w sytuacji kryzysowej w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania z udziałem jednostek SWO szczebla powiatowego,
 - współdziała z mass mediami w zakresie upowszechniania zagadnień dotyczących zarządzania kryzysowego, bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz przekazywania informacji o zdarzeniach,
 - przygotowuje projekty porozumień Prezydenta Miasta z podmiotami, instytucjami i służbami w sprawach koordynacji działań i współdziałania w zakresie zarządzania kryzysowego,

- przeprowadziło szkolenie kierowców Komunalnego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Sp. z o.o. w Białymstoku w zakresie postępowania w sytuacjach występowania zagrożenia bezpieczeństwa pasażerów,
- współuczestniczyło w opracowywaniu projektu Programu Miasta Białegostoku Przeciwdziałania Dyskryminacji Rasowej, Ksenofobii i Związanej z Nimi Nietolerancji na lata 2014 – 2017 „Białystok dla Tolerancji”.
- opracowało Instrukcję postępowania w sytuacjach kryzysowych w placówkach oświatowych na terenie Miasta Białegostoku.
- W zakresie realizacji zadań Obrony Cywilnej:
 - opracowano Plan Obrony Cywilnej Miasta Białegostoku,
 - opracowano Procedurę Systemu Wykrywania i Alarmowania nadzoru i obsługi systemu alarmowego Miasta Białegostoku,
 - przygotowano ocenę stanu przygotowania Obrony Cywilnej Miasta Białegostoku,
 - opracowano Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych Miasta Białegostoku oraz zatwierdzono Plany: Pałacu Hasbacha przy ul. Dojlidy Fabryczne 23, Muzeum Wojska ul. Jana Kilińskiego 7,
 - przeprowadzono trening obronny instytucjonalny pod kryptonimem „URZĄD 2013” dot. „Zabezpieczenia logistycznego funkcjonowania i ochrony stanowisk kierowania Prezydenta Miasta Białegostoku” w którym udział wzięło 49 osób,
 - przeprowadzono trening decyzyjny pod kryptonimem „ZABYTKI 2013” nt „Zapewnienia ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych „ w którym udział wzięło 6 instytucji miejskich (Książnica Podlaska, MPEC, Muzeum Podlaskie, Muzeum Wojska, Uniwersytet Medyczny, Zarząd Mienia Komunalnego, Wojskowa Komenda Uzupełnień, Dep. Urbanistyki UM),
 - przeprowadzono i omówiono kontrolę z zakresu zadań Obrony Cywilnej w 17 instytucjach z Miasta Białegostoku,
 - przeprowadzono szkolenie w zakresie spraw obronnych w którym udział wzięła kadra kierownicza Urzędu, kierownicy jednostek organizacyjnych podległych i nadzorowanych, przedstawiciele jednostek współdziałających, obsada osobowa Stałego Dyżuru Prezydenta Miasta Białegostoku. Łącznie w szkoleniu uczestniczyło 91 osób.
- W zakresie zadań i działań Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego realizowało:
 - pełnienie całodobowego dyżuru w celu zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego,
 - współdziałanie z centrami zarządzania kryzysowego organów administracji publicznej,
 - współdziałanie z podmiotami prowadzącymi akcje ratownicze, poszukiwawcze i humanitarne,
 - zadanie stałego dyżuru na potrzeby podwyższania gotowości obronnej państwa,
 - współpracę z podmiotami realizującymi monitoring środowiska,
 - kwartalne treningi systemu wykrywania i alarmowania na administrowanym terenie,

- miesięczne treningi odbioru sygnałów alarmowych w radiowej sieci ostrzegania Sił Powietrznych RP o zagrożeniu uderzeniami z powietrza.
- W ramach prowadzonej działalności na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego, sprawnego współdziałania służb i instytucji w zakresie eliminowania i zapobiegania zagrożeniom i reagowania na zaistniałe zdarzenia zagrażające życiu, zdrowiu mieszkańców oraz ochrony mienia i środowiska w 2013 r. opracowano i wdrożono:
 - plan organizacji warunków przetrwania ludności w razie utraty warunków bytowych podczas zdarzeń lub prognozowanych zagrożeń oraz sytuacji kryzysowych w mieście Białystok,
 - procedurę współdziałania dot. letniego oczyszczania Miasta Białegostoku,
 - procedurę współdziałania dot. zimowego oczyszczania Miasta Białegostoku,
 - procedurę współdziałania dot. udzielania pomocy w okresie zimowym osobom starszym, niedołącznym oraz bezdomnym.
- W ramach informowania i ostrzegania mieszkańców o potencjalnych zagrożeniach na stronach internetowych Urzędu Miejskiego zamieszczano na bieżąco informacje o zagrożeniach ukierunkowaną na przeciwdziałanie sytuacjom zagrażającym życiu i zdrowiu oraz zasad postępowania w sytuacjach zagrożeń dotyczących:
 - wzmożenia czujności w zakresie spożywania wyrobów alkoholowych niewiadomego pochodzenia w związku z przypadkami zatrucia metanolem,
 - przeprowadzenia akcji na terenie województwa podlaskiego i Miasta Białegostoku w zakresie zwalczania wścieklizny u lisów wolno żyjących.
- W ramach bezpieczeństwa i porządku publicznego Biuro Zarządzania Kryzysowego nadzoruje realizację „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego Miasta Białegostoku” Powyższy Program realizowany jest rokrocznie z uwagi na obowiązek ustawowy (ustawa o samorządzie powiatowym, która nakłada obowiązek wykonywania zadania w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli) przez szereg instytucji miejskich i ma na celu poprawę stanu bezpieczeństwa wśród mieszkańców Białegostoku. Opracowano Sprawozdanie z realizacji programu za 2013r. które przyjęła Rada Miasta Białegostoku.
- W ramach realizacji poszczególnych segmentów „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego Miasta Białegostoku” realizowano:
 - projekt „Nasze osiedle” mają na celu wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców wytypowanych osiedli Białegostoku, poprzez m.in. integrację i ich zaangażowanie do działań na rzecz bezpieczeństwa w tym także upowszechnianie wiedzy o sposobach i metodach zapobiegania przestępczości, które przyczynią się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania.
 - ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym,
 - imprezę profilaktyczno-edukacyjną „Bezpieczne Wakacje”, mającą na celu propagowanie wśród dzieci i młodzieży, bezpiecznych zasad zachowania podczas letniego wypoczynku,

- akcję „Chwila nieuwagi konsekwencje do końca życia” - realizowaną przez Wyższą Szkołę Administracji Publicznej,
- program „Bezpieczna droga do szkoły/domu”,
- działania „Szkolny Patrol”, „Zimowy Ratownik”,
- działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego (kierowcy, piesi, rowerzyści) oraz egzekwowania przestrzegania przepisów prawa związanych z bezpieczeństwem na drodze,
- program „Autochodzik”,
- Akcja „Bezpieczne place zabaw”,
- „Bezpieczny przewoźnik”,
- „Bezpieczna Białostoczanka”,
- „Bezpieczeństwo w szkole” - realizacja zadań w ramach Rządowego Programu „Razem bezpiecznie”.
- Kampania informacyjna dotycząca pomocy osobom bezdomnym w okresie zimowym - „Widzisz - zareaguj. Twój telefon może uratować komuś życie”,
- Udział w zespole doradczym Wojewody Podlaskiego koordynującego na terenie województwa podlaskiego działania służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- Konkurs plastyczny „Moje bezpieczne wakacje” - Szkoła Podstawowa nr 21,
- Konkurs „Strażnik Miejski w oczach dziecka” - Przedszkole Samorządowe nr 25,
- V edycja konkursu „Jestem odblaskowy” - organizator Straż Miejska,
- Wychowanie komunikacyjne z wykorzystaniem mobilnego miasteczka ruchu drogowego - celem zajęć jest przygotowanie dzieci do bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym w charakterze pieszych, pasażerów i rowerzystów oraz zapoznanie z podstawowymi zasadami postępowania w ruchu drogowym. Do realizacji programu w zakresie wychowania komunikacyjnego wykorzystywane jest mobilne miasteczko ruchu drogowego. Dzieci w praktyce, poprzez zabawę i ćwiczenia nabywają umiejętności bezpiecznego poruszania się po drodze. Jest to również doskonałe przygotowanie do egzaminów na kartę rowerową,
- Programy profilaktyczne:
 - „Bezpieczeństwo na drodze” - celem zajęć jest uświadomienie dzieciom, jakie sytuacje i zachowania mogą stanowić zagrożenie dla ich zdrowia i życia, przekazanie podstawowych zasad bezpiecznego poruszania się po drodze, utrwalenie poprzez zabawę i ćwiczenia wiedzy dotyczącej przechodzenia przez jezdnię,
 - „Uwaga na obcych” - celem zajęć jest uświadomienie dzieciom, na jakie zagrożenia ze strony osób nieznajomych mogą być narażone, w jaki sposób można rozpoznać kto jest niebezpieczny, ukształtowanie prawidłowego zachowania podczas spotkania z nieznajomym - jak uniknąć kłopotów i groźnych sytuacji, przedstawienie podstawowych zasad bezpieczeństwa, ukształtowanie nawyków zapewniających bezpieczeństwo,
 - „Rola i zadania Straży Miejskiej” - celem zajęć jest zaprezentowanie straży jako umundurowanej formacji dbającej o porządek publiczny; zapoznanie z pracą Strażnika

Miejskiego, przedstawienie munduru służbowego, zapoznanie z numerem alarmowym Straży Miejskiej,

- „Bezpieczne spotkanie” - prelekcja mająca na celu naukę odczytywania „psiej mowy”, reagowania na sygnały wysyłane przez psy w celu uniknięcia przez dzieci konfliktu na linii dziecko - pies . Nauka dzieci sposobów zachowania w sytuacji, gdy na ich drodze pojawi się obcy pies,
 - „Cyberprzemoc” - celem zajęć jest zaprezentowanie uczniom zjawiska cyberprzemocy oraz uwrażliwienie ich na specyfikę problemu związaną przede wszystkim z konsekwencjami tego typu działań, zarówno dla ich ofiar jak i sprawców, przygotowanie uczniów do świadomego korzystania z nowoczesnych technik informacyjnych i komunikacyjnych, uświadomienie uczniom zagrożeń i konsekwencji płynących z niewłaściwego korzystania z technik informacyjnych, zapoznanie uczniów z formami i sposobami ochrony przed cyberprzemocą,
 - „ Odpowiedzialność prawna nieletnich” - celem zajęć jest uświadomienie uczniom pojęcia prawa oraz odpowiedzialności i konsekwencji wynikających z jego naruszenia, a także przeciwdziałanie nieprzystosowaniu społecznemu nieletnich; kreowanie wśród młodzieży zachowań asertywnych,
 - „Nikotyna - legalny narkotyk” - poruszenie problemu palenia papierosów przez nieletnich, próba określenia motywów skłaniających młodych ludzi do palenia, przedstawienie informacji o szkodliwości tytoniu, zaprezentowanie skutków palenia poprzez wypowiedzi osób, które osobiście ich doświadczyły,
 - „Alkohol i narkotyki - pomyśl zanim będzie za późno” - poruszenie problemu podejmowania przez młodych ludzi decyzji o sięganiu po alkohol i tzw. „miękkie” narkotyki, poruszenie tematu w jaki sposób młodzi ludzie rozwiązują konflikty, ukazanie mechanizmu nacisku grupowego, jaki wywierany jest przez środowisko rówieśnicze na jednostkę,
 - „Bezpieczne ferie” - zwrócenie uwagi na bezpieczeństwo podczas zimowych zabaw, uświadomienie dzieciom jakie sytuacje i zachowania mogą stanowić zagrożenie dla ich zdrowia i życia,
 - „Bezpieczne wakacje” - zwrócenie uwagi na bezpieczeństwo podczas wakacyjnych zabaw, uświadomienie dzieciom niebezpieczeństw, mogących ich spotkać w czasie wakacji i omówienie sposobów unikania niebezpiecznych sytuacji,
 - program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego Miasta Białegostoku,
 - uczestnictwo we współrealizacji Segmentu I ograniczającego przestępstwa w miejscach publicznych oraz Segmentu II zmierzającego do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- Straż Miejska w 2013 r., podjęła 21 988 interwencji,
 - Pracownicy Straży Miejskiej obsługujący Centrum Obsługi Monitoringu Miasta odnotowali 3 151 zdarzeń,
 - W 2013 r. odnotowano 2 665 zdarzeń związanych z wykroczeniami przeciwko urządzeniom użytku publicznego,

- Strażnicy podjęli 16 220 interwencji związanych z wykroczeniami przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji,
- Straż Miejska w ramach profilaktyki szkolnej realizuje 13 programów profilaktycznych. W 2013r. przeprowadzono 494 spotkania z: dziećmi w wieku przedszkolnym - 204 spotkania, dziećmi w wieku szkolnym - 217 spotkań, młodzieżą w wieku gimnazjalnym - 54 spotkania oraz 6 spotkań w placówce opiekuńczo - wychowawczej i 13 z wykorzystaniem mobilnego miasteczka ruchu drogowego, w których uczestniczyły dzieci w wieku od kilku do kilkunastu lat.

Programy nowo utworzone

- Opracowano we współpracy ze Strażą Miejską program profilaktyczny „Jestem bezpieczny na drodze” skierowany do dzieci wieku przedszkolnego oraz klas I szkoły podstawowej i przy wykorzystaniu zestawu edukacyjnego „Autochodzik” rozpoczęto realizację powyższego Programu (wrzesień 2013 r.). Jest to program innowacyjny, w województwie podlaskim wprowadzony po raz pierwszy. Autochodzik jest zestawem edukacyjnym, składającym się z ponad 100 miękkich elementów. W jego skład wchodzi: pojazdy z materiału, znaki drogowe, sygnalizatory, słupki, zebry, strzałki, pachołki, kamizelki odblaskowe, pomoce dydaktyczne pozwalające przeprowadzić zajęcia z wychowania komunikacyjnego. Każdy z tych miękkich i elastycznych elementów pozwala na zbudowanie miasteczka drogowego. Zadaniem tego Programu jest nauka prawidłowych zachowań i zasad bezpieczeństwa na drodze oraz wskazywanie na jakie niebezpieczeństwa narażone jest dziecko. W roku 2013 w zajęciach z wykorzystaniem zestawu „Autochodzik” uczestniczyło około 2 175 dzieci.

KIERUNEK DZIAŁAŃ B.4.3. BUDOWA ZINTEGROWANEGO SYSTEMU ZARZĄDZANIA BEZPIECZEŃSTWEM W MIEŚCIE

Programy zrealizowane

- Udział szkół Miasta Białegostoku w programie „Szkoła bez przemocy”,
- Miasto Białystok zwraca uwagę na zapewnienie szczególnej opieki dzieciom nie tylko podczas trwania roku szkolnego, ale także podczas wakacji. Dyrektorzy szkół na początku września składają sprawozdania dotyczące zapewnienia bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży wypoczywających na koloniach i półkoloniach podczas wakacji organizowanych przez placówki i szkoły Miasta Białegostoku.
- Przekazanie kwoty w wysokości 166 550 zł na realizację doraźnych działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi w szkołach i placówkach Miasta Białegostoku,
- Udział w programie Stowarzyszenia Producentów i Dziennikarzy Radiowych pt. "Zachowaj Trzeźwy Umysł". Jednym z jego najważniejszych celów jest promowanie konstruktywnych

postaw zdrowego stylu życia oraz atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży zachowań społecznych jako alternatywy wielu zagrożeń, a w szczególności picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz stosowania przemocy,

- Funkcjonowanie całodobowego Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w strukturach Biura Zarządzania Kryzysowego mającego za zadanie zapewnienie sprawnego przepływu informacji oraz skutecznego kierowania i koordynowania działaniami w zakresie zapobiegania sytuacjom kryzysowym, przygotowania do podejmowania nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych działań, reagowania w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych oraz odtwarzania infrastruktury. MCZK prowadzi bieżącą współpracę ze wszystkimi służbami, inspekcjami, strażami oraz właściwymi dla danego zdarzenia instytucjami w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom, skutecznego reagowania, minimalizowania skutków oraz udzielenia pomocy i wsparcia dla wszystkich rodzajów zagrożeń dla mieszkańców, mienia i środowiska,
- Opracowano założenia Systemu Wspomagania Działań dla MCZK,
- Funkcjonowanie Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, który prowadzi ocenę występujących i potencjalnych zagrożeń, przygotowuje propozycje działań, opiniuje plany i programy dot. bezpieczeństwa oraz organizuje informowanie społeczeństwa o zagrożeniach, (przeprowadzono aplikacyjne ćwiczenia w zakresie współpracy i współdziałania służb, inspekcji, straży i jednostek UM nt. " Stopnia zabezpieczenia potrzeb życiowych ludności Miasta Białegostoku w sytuacji długotrwałego braku dostaw energii elektrycznej",
- Funkcjonowanie Komisji bezpieczeństwa i porządku, która prowadzi ocenę zagrożeń porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, opiniuje pracę Policji i innych służb, inspekcji, straży i innych jednostek organizacyjnych wykonujących zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, opiniuje i przygotowuje plany i programy dot. bezpieczeństwa,
- przeprowadzono spotkanie z kierownikami służb, inspekcji i straży w sprawie przygotowania do minimalizowania skutków okresu zimowego,
- na terenie Miasta funkcjonuje monitoring wizyjny (141 kamery), obsługiwany przez Straż Miejską i służby ochrony bezpieczeństwa osób i mienia oraz porządku publicznego. W 2013 roku na terenie Miasta zamontowano 21 kamer monitoringu wizyjnego,
- przeprowadzono 22 naprawy syren systemu alarmowania Miasta (97 syren) służącego do nadawania i przekazywania komunikatów słownych dla mieszkańców w sytuacji zagrożenia,
- przeprowadzono remonty i konserwację 9 schronów,
- realizowano przedsięwzięcia w celu zapewnienia bezpieczeństwa podczas 97 imprez masowych i zgromadzeń, w których uczestniczyło około 175 000 osób poprzez wypracowywanie i wdrażanie rozwiązań bezpiecznego przebiegu, a także kontrola ich przebiegu,
- Miasto dofinansowało Komendę Miejską Policji w Białymstoku w zakresie zakupu materiałów profilaktycznych, sprzętu informatycznego i łączności, pojazdów specjalistycznych, urządzeń techniki specjalnej oraz dodatkowych patroli prewencyjnych na kwotę 850 000 zł,
- Miasto dofinansowało Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku w zakresie zakupu materiałów pędnych na kwotę 200 000 zł,

- W 2013 r. nastąpił spadek ilości powstałych zdarzeń zagrażających zdrowiu i życiu ludzi, mieniu i środowisku w następujących kategoriach:
 - pożary - powstało 567 (spadek o 209 w porównaniu do roku 2012 r.),
 - pożary budynków mieszkalnych - powstało 189 (spadek o 80),
 - miejscowych zagrożeń - powstało 473 (spadek o 80),
 - przestępstw - powstało 6916 (spadek o 47),
 - przestępstw drogowych - stwierdzono 936 (spadek o 124)
 - przestępstw rozbójniczych - stwierdzono 201 (spadek o 35),
 - przestępstw w kategorii kradzież z włamaniem - stwierdzono 695 (spadek o 259)
 - kolizji drogowych - powstało 4337 (spadek o 30)
- W 2013 r. nastąpił wzrost ilości powstałych zdarzeń zagrażających zdrowiu i życiu ludzi, mieniu i środowisku w następujących kategoriach:
 - wypadki drogowe - powstało 170 (wzrost o 7 w porównaniu do 2012r.),
 - przestępstw w kategorii kradzież mienia - stwierdzono 1375 (wzrost o 126),
 - przestępstwa narkotykowe - stwierdzono 486 (wzrost o 74).

B.5. WSPIERANIE RODZIN

KIERUNEK DZIAŁAŃ B.5.1. WSPIERANIE RODZINY W JEJ ROZWOJU I FUNKCJACH SPOŁECZNYCH

Programy zrealizowane

- Druga edycja konferencji „Białystok rodzinie – wspólna troska” poświęcona wypracowaniu działań kierunkowych Białegostoku, stanowiących efekt raportu „Świadomość wychowawcza rodzin”. Wśród zaproponowanych działań znalazł się postulat kształtowania oferty Białostockiej Akademii Rodziny w taki sposób, aby skierowana była w szczególności do małżonków,
- Konferencja zorganizowana przez Prezydenta Miasta Białegostoku „Wychowanie ku wartościom” z udziałem kadry kierowniczej białostockiej oświaty,
- Uroczysta inauguracja XIV Białostockiego Forum Szkół „O tożsamość osoby ludzkiej”. Forum połączone było z wykładami adresowanymi do dyrektorów, nauczycieli oraz rodziców. Zakończyło się wiosennym spektaklem Młodych oraz Debatą Samorządów Szklonych,
- Spotkania i wywiady z rodzicami dotyczące bieżącej sytuacji dydaktycznej i wychowawczej, wywiadówka profilowana (profilaktyka zachowań ryzykownych), indywidualne konsultacje wychowawców, nauczycieli i pedagoga z rodzicami,
- Spotkanie rodziców z przedstawicielami uczelni wyższych, zawodów dotyczące nowych procedur i egzaminów zewnętrznych,
- Pomoc w wypełnianiu wniosków o przyznanie stypendiów szkolnych i zasiłków losowych,

- Organizowanie pomocy pieniężnej i rzeczowej w porozumieniu z organizacjami pomocowymi. Szkoła współpracuje z MOPR, policją, sądem, internatami, domem dziecka i innymi placówkami w których znajdują się nasi uczniowie. Dużym wsparciem służy szkole, „ETAP” Ośrodek Terapii i Profilaktyki Dla Młodzieży i Dorosłych, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Polski Związek Niewidomych, Stowarzyszenie Pomocy Rubież. Szkolne Koło Caritas i Koło Wolontariatu współpracuje z Caritas Archidiecezji Białostockiej organizując pomoc potrzebującym,
- Organizacja warsztatów:
 - projekcje filmów, projekcje multimedialnych warsztatów,
 - „Projekt wychowawczy dla mojego dziecka” skierowanych do rodziców w celu pogłębienia wiedzy na temat umiejętności wychowawczych oraz pogłębienia relacji rodziców z dziećmi,
 - warsztaty dla małżeństw w celu pogłębienia relacji małżeńskich:
 - ✓ „7 sekretów efektywnego ojcostwa” dla grupy ojców w tematyce pogłębienia relacji ojca z dziećmi,
 - ✓ „Tato i Cóрка” dla ojców z córkami w celu pogłębienia ich wzajemnej relacji,
 - ✓ „Miłość małżeńska” skierowanych do małżeństw w celu pogłębienia relacji małżeńskich,
 - ✓ „Pierwsze kroki” skierowanych do rodziców w celu pogłębienia wiedzy na temat umiejętności wychowawczych oraz pogłębienia relacji rodziców z dziećmi.
- Organizacja wykładów:
 - dla rodziców w tematyce pogłębienia relacji z dziećmi i umiejętności wychowawczych,
 - „Z ołówkiem w ręku” dla członków rodzin zainteresowanych tematyką budżetu domowego,
 - „Wychowujesz mężczyznę” dla rodziców synów pogłębienia relacji z dziećmi i umiejętności wychowawczych,
 - „Jak brat z siostrą czy pies z kotem? - o relacjach między rodzeństwem” dla rodziców w tematyce pogłębienia relacji z dziećmi i umiejętności wychowawczych.
- Współprzygotowanie Orszaku Trzech Króli na 2014 r. jako możliwości wspólnego rodzinnego spędzenia czasu,
- Organizacja jedyne w Białymstoku Klubu Ojców w celu pogłębienia relacji ojców ze swoimi dziećmi,
- Wystawienie stoiska prezentującego działalność CKU i Białostockiej Akademii Rodziny (ulotki informacyjne, stoisko dla dzieci) na festynach:
 - Festyn „Mama i Tata najlepszy zawód świata”,
 - Festyn stowarzyszenia „Rodzina na Plus”,
 - Festyn na Krywlanach „Święty tu był”,
 - Festyn „Sieciaki na wakacjach” (odbędzie się 13 lipca 2014 r.),
- Uczestnictwo w Marszu dla Życia i Rodziny z Banerem Akademii,
- Realizacja „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013 - asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”, w ramach którego:
 - MOPR otrzymał dotację Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Zatrudnieni w ramach tego programu koordynatorzy objęli opieką i wsparciem 86 rodzin, w których wychowuje się 125 dzieci. We współpracy z rodziną zastępczą były przygotowane dla w/w dzieci plany pomocy

- dziecku. Koordynatorzy odbyli 843 spotkania z rodzinami zastępczymi oraz 126 spotkań z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- koszty realizacji zadania, tj. wynagrodzenie koordynatorów wraz z pochodnymi kształtowały się następująco: koszt całkowity - 117 693,31 zł, w tym wydatkowana kwota dotacji 63 867,73 zł, wydatkowana kwota wkładu własnego - 53 825,58 zł,
 - odbyło się szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Szkolenie obejmowało 54 godziny szkoleniowe (12 sesji szkoleniowych i konsultacji indywidualnych). Ponadto wszyscy kandydaci na rodziny zastępcze odbyli 10 godzin praktyk w placówkach. Szkolenie ukończyło 11 osób. Koszty realizacji zadania kształtowały się następująco: łączny koszt zadania wyniósł 2500 zł, w tym dotacja Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej - 1250 zł, środki własne - 1250 zł,
 - w 2013 r. MOPR otrzymał dotację celową z budżetu państwa na dofinansowanie wynagrodzenia dla dwóch nowoprzyjętych rodzin zastępczych zawodowych: jednej z rodzin za okres 15.04.2013 r. – 31.12.2013 r. (wynagrodzenie wynosiło 23 022,76 zł), natomiast drugiej rodziny za okres 01.10.2013 r. – 31.12.2013 r. (wynagrodzenie wynosiło 6 750,00 zł). Na realizację w/w zadania przyznana została dotacja celowa z budżetu państwa w wysokości 11 533,00 zł. Pozostałą kwotę tj. 18 239,76 zł ze środków własnych pokrył MOPR. Łączny koszt zadania wyniósł 29 772,76 zł,
 - zatrudniono 7 asystentów rodziny. Wsparciem w postaci asystenta rodziny skorzystało 104 rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Przygotowanie projektu oraz realizacja programu „Białostocka Karta Dużej Rodziny”,
- Organizacja III edycji konferencji „Białystok rodzinie – wspólna troska”,
- Poszerzenie oferty Białostockiej Akademii Rodziny,
- Program „Wyprawka szkolna”, stypendia szkolne, indywidualne kontakty z rodzicami przez wychowawców i pedagoga/psychologa szkolnego. Praca z uczniami zagrożonymi przerwaniem nauki ze względu na sytuację rodzinną, materialną, społeczną,
- „Miejski Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Białystok na lata 2012-2014”. Jego kluczowym celem jest stworzenie spójnego systemu środowiskowej pracy opiekuńczo - wychowawczej dzięki któremu zwiększa się szanse życiowe dzieci z zaniedbanych środowisk bez konieczności zrywania więzi z rodziną. W Programie wskazano na konieczność podjęcia działań profilaktycznych, wspomagających i wspierających rodzinę biologiczną dziecka, rozwijających i wspierających rodzinną pieczę zastępczą oraz usamodzielniających się wychowanków, a także na utrzymanie wysokiego poziomu świadczonych usług przez instytucjonalną pieczę zastępczą funkcjonującą na terenie Miasta Białystok.

Programy zrealizowane

- Obserwacje i rozmowy z uczniami, rodzicami, wychowawcami,
- Współpraca z kuratorami sądowymi, wychowawcami internatów,
- Współpraca z miejskimi, miejsko - gminnymi, gminnymi ośrodkami pomocy społecznej,
- Wizyty w środowisku rodzinnym uczniów,
- Analiza dokumentów przeprowadzona poprzez ankietę dotyczącą sytuacji rodzinnej oraz wywiady z uczniami i rodzicami w celu zdiagnozowania potrzeb rodzin w wymaganym zakresie,
- Prelekcja dla rodziców „Jak porozumiewać się z dorastającym dzieckiem”,
- Cykl zajęć warsztatowych dla chętnych rodziców w oparciu o program „Jak mówić żeby dzieci słuchały, jak słuchać żeby dzieci mówiły”, w ramach grantu „Lepszą drogą w przyszłość”,
- Wspomaganie rodziców w zakresie świadomego, a tym samym bardziej skutecznego wspierania dziecka w planowaniu ścieżki edukacyjnej drogi kariery zawodowej w ramach LCDZ/CKU, odbywa się głównie poprzez działania:
 - spotkania z rodzicami w szkołach gimnazjalnych w ramach zebrań rodzicielskich,
 - udział w organizowanych konferencjach np. „Całozyciowe doradztwo kariery odpowiedzią na wyzwania współczesnego rynku pracy”,
 - udział w spotkaniach/warsztatach „Odkryj talenty swojego dziecka i pomóż mu zaplanować przyszłość”,
 - Koalicja Wsparcia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Grupę Wspomagania Rodziców Niepełnosprawnych Dzieci i Młodzieży,
 - prowadzenie strony www.koalicjawnsparcia.pl,
 - założenie i administrowanie profilu Koalicji Wsparcia na portalu Facebook.
- Wystąpienia w lokalnych mediach (głównie prasie, i na antenie PR Białostok, Akadera, itp.), na zaproszenie poszczególnych redakcji, w charakterze specjalistów z obszaru wspomagania rodzica w mądrym towarzyszeniu dziecku (poprzez poznawanie jego zainteresowań, pasji), w dwóch pierwszych poziomach edukacyjnych, a następnie w świadomym wspieraniu w wyborze szkoły, dopasowanej do potencjału dziecka oraz wyboru kariery zawodowej; w tym ze szczególnym uwzględnieniem - dziecka z niepełnosprawnością,
- Organizację/współorganizację konferencji, spotkań, warsztatów:
 - konsultacje telefoniczne, porady indywidualne,
 - 570 rodziców otrzymało informacje nt. reformy programowej oraz zmian w systemie kształcenia zawodowego,
 - nastąpił wzrost świadomości rodziców w zakresie czynników wyboru zawodu,
 - kilkadziesiąt osób (ok. 30), miało szansę podnieść swój poziom informacji nt. możliwości diagnozowania potencjału osobowego dziecka w celu lepszego dopasowania do wybieranego profilu szkoły,

- Uczestnictwo we wspólnych działaniach członków Koalicji Wsparcia i Grupy Wspomagania, podejmowanie różnych inicjatyw i codzienne kontakty zapewniają rodzicom i dzieciom z niepełnosprawnością bezpośredni kontakt ze specjalistami, zwiększone poczucie bezpieczeństwa oraz dostęp do istotnych bieżących informacji. Rodzice i dzieci znają personalnie wielu specjalistów, mają szansę na wymianę informacji dotyczącą terapii i wspomagania, nieustannie podnoszą swoją wiedzę dotyczącą problematyki różnych dysfunkcji, świadczeń socjalnych czy innych - 595 osób,
- Przekazywanie za pośrednictwem mediów (ponad 30-krotnie) ważnych informacji dotyczących sposobu konstruktywnego wspomagania odbiorców, doradztwa zawodowego w budowaniu kariery zawodowej, oddziaływania rodzicielskiego w ww. aspekcie, oraz bieżących działań LCDZ/CKU w środowisku,
- Poszerzanie możliwości komunikacji ze środowiskiem lokalnym i nie tylko na tematy z obszaru niepełnosprawności, w tym w ramach I edycji „Tygodnia Osób z Niepełnosprawnością”,
- Szansa na bezpośrednie kontakty, często dotyczące bardzo trudnych, ważnych dla rodzica i rodziny spraw,
- Organizacja pomocy w formie stypendiów szkolnych, zasiłków socjalnych, zapomóg w formie rzeczowej i dożywiania uczniów,
- Realizacja programu otwartej szkoły w ramach istniejącego programu wychowawczego i profilaktycznego oraz planów pracy wychowawczej w poszczególnych klasach.

KIERUNEK DZIAŁAŃ B.5.3. ROZWIJANIE SYSTEMU PROFILAKTYKI I OPIEKI NAD DZIEĆMI I RODZINĄ

Programy zrealizowane

- Realizacja „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013” oraz „Miejskiego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Białystok na lata 2012-2014. Działania podejmowane w Mieście w ramach w/w programów opisano szczegółowo w B.5.1.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Realizacja „Miejskiego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Białystok na lata 2012-2014”. Działania podejmowane w ramach programu opisano szczegółowo w B.5.1.,
- Remont, przebudowa i rozbudowa budynku przy ul. Wiktorii 14 z przeznaczeniem na potrzeby rodziny zastępczej,
- Lokalny program pomocy społecznej: „Wychowawca Podwórkowy” na lata 2012-2015.

Programy zrealizowane

- Realizacja „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013” oraz „Miejskiego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Białystok na lata 2012-2014. Działania podejmowane w Mieście w ramach w/w programów opisano szczegółowo w B.5.1.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Realizacja „Miejskiego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Białystok na lata 2012-2014”. Działania podejmowane w ramach programu opisano szczegółowo w B.5.1.,
- Remont, przebudowa i rozbudowa budynku przy ul. Wiktorii 14 z przeznaczeniem na potrzeby rodziny zastępczej.

Programy zrealizowane

- W latach 2010 - 2013 wybudowano 187 gminnych lokali mieszkalnych, z czego 100 lokali w budynku przy ul. Armii Krajowej 31 i 87 lokali w dwóch budynkach wielorodzinnych przy ul. Borsuczej. Realizacja tych inwestycji wpłynęła na zwiększenie komunalnego zasobu mieszkaniowego i umożliwiła poprawę warunków mieszkaniowych osób uprawnionych do otrzymania mieszkania z zasobu Miasta oraz poprawę racjonalności wykorzystania zasobu,
- Dokonano zmiany przepisów prawa miejscowego dotyczących zasad wynajmowania gminnych lokali mieszkalnych, w tym przepisów dotyczących najmu gminnych lokali na czas oznaczony, co umożliwia częstszą weryfikację uprawnień do uzyskania pomocy w otrzymaniu mieszkania jak również zapewnia lepsze wykorzystanie zasobu mieszkaniowego.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Rozpoczęto prace związane z budową budynku mieszkalnego wielorodzinnego z 32 lokalami mieszkalnymi przy ul. Borsuczej,
- Rozpoczęto działania związane z budową osiedla mieszkaniowego przy ul. Gen. Józefa Bema, w którym przewiduje się docelowo około 1 000 lokali mieszkalnych. Pierwszy etap inwestycji zakłada budowę trzech budynków mieszkalnych ze 171 lokalami,

- Sukcesywnie powiększa się liczbę lokali socjalnych przekształcając na lokale socjalne lokale mieszkalne wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu gminy,
- Adaptowano na lokale socjalne pomieszczenia pełniące dotychczas inne funkcje, np. pomieszczenia w budynku hotelowym przy ul. Antoniuk Fabryczny 40/48,
- Prowadzony jest najem lokali mieszkalnych od innych podmiotów i ich podnajmowanie z przeznaczeniem na lokale socjalne,
- Rozpoczęto budowę 60 lokali w trzech budynkach mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Klepackiej,
- Udzielane są obniżki czynszu najemcom gminnych lokali mieszkalnych. Obniżki przysługują najemcom o niskich dochodach. Ich wysokość jest zróżnicowana (55%, 35% lub 25%) w zależności od dochodu i powierzchni zajmowanego lokalu mieszkalnego. Przyznawane są na rok z możliwością przedłużenia tego okresu w przypadku utrzymywania się niskiego dochodu. Z obniżki czynszu korzysta około 28% mieszkańców gminnego zasobu mieszkaniowego,
- Wdrożono Program pomocy osobom i rodzinom zagrożonym eksmisją umożliwiającą ułatwienie spłaty zadłużenia mieszkańcom komunalnego zasobu mieszkaniowego, którzy z różnych przyczyn znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i w związku z tym zaprzestali opłacania czynszu za najem lokali mieszkalnych. Dzięki programowi można uzyskać pomoc w spłacie zadłużenia poprzez: odroczenie terminu płatności, rozłożenie spłaty na raty lub umorzenie części zadłużenia. Do programu przystąpiło ponad 1.330 osób, przy czym nie wszystkie osoby dotrzymały warunków zawartego w ramach programu porozumienia, tj. terminowego regulowania bieżących należności, przez co utraciły prawo do skorzystania z przewidzianych form pomocy.

Programy nowo utworzone

- Wprowadzono zmianę w przepisach prawa miejscowego polegającą na wydłużeniu z 24 do 84 miesięcy okresu rozkładania na raty zadłużeń z tytułu używania lokalu wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Białystok,
- Rozpoczęto działania zmierzające do umożliwienia odpracowania zadłużenia z tytułu używania lokalu wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Białystok, w formie świadczenia rzeczowego (odpracowania zadłużenia).

KIERUNEK DZIAŁAŃ B.6.1 KONTYNUACJA ZADAŃ PROZDROWOTNYCH I PROFILAKTYCZNYCH

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Program edukacyjny „Stres pod kontrolą”,
- Program edukacyjny „Trzymaj Formę”,
- Program edukacyjny „Mleko z klasą”:
 - lekcja edukacyjna „Mleko z klasą” skierowana do dzieci w klasach I – III szkół podstawowych,
 - Lekcja edukacyjna „Daj lekcję śmieciom” skierowana do dzieci w klasach IV – VI szkół podstawowych,
 - lekcja edukacyjna „Dzieciaki mleczaki” skierowana do dzieci w wieku przedszkolnym uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego Miasta Białystok,
 - lekcja edukacyjna „Mam kota na punkcie mleka” - skierowana do dzieci w wieku 8 – 13 lat uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjalnych,
 - konferencje „Fakty i mity o mleku”,
 - miejski konkurs „Dzieciaki mleczaki – zdrowe przedszkolaki”,
 - Światowy Dzień Picia Mleka w szkole – piknik zdrowotny połączony z zawodami lekkoatletycznymi (uczestnicy – dzieci z klas I – III szkół podstawowych),
 - olimpiada mleczna na basenie (uczestnicy – dzieci z klas IV – VI szkół podstawowych),
 - olimpijka małych szkół.
- Działania zmierzające do zmniejszenia szkodliwości palenia tytoniu wśród mieszkańców Miasta Białystok, w tym:
 - prowadzenie Bezpłatnego Punktu Poradnictwa Antynikotynowego,
 - prowadzenie programu „Rzuć palenie razem z nami” (m.in.: programy edukacji antynikotynowej - Czyste powietrze wokół nas, Nie pal przy mnie proszę, Znajdź właściwe rozwiązanie).
- Szkoła Dobrego Wyboru,
- Akademia Profilaktyków,
- Realizacja programów profilaktycznych w zakresie zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży w szkołach,
- Realizacja zajęć w ramach Akademii Rodzica,
- Organizowanie prozdrowotnych festynów profilaktycznych,
- Promowanie postaw prozdrowotnych i sieci placówek pomocowych za pośrednictwem lokalnych mediów.

Programy zrealizowane

- Zakup badań mammograficznych dla mieszkanki Miasta w wieku 40 – 49 lat,
- Dofinansowanie działalności oddziałów dziennych opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży w mieście Białystok.

B.7. POPRAWA SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I INTEGRACJI

KIERUNEK DZIAŁAŃ B.7.1. ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI DZIAŁANIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Budowa budynku przy ul. Klepackiej z przeznaczeniem na siedzibę Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku. Program funkcjonalno - użytkowy w oparciu, o który budowany jest budynek zapewni poprawę warunków obsługi mieszkańców Miasta korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych oraz dodatków energetycznych,
- Projekt systemowy „Aktywność kluczem do sukcesu” współfinansowany przez UE w ramach EFS”. Od 2008 r. do chwili obecnej MOPR realizuje projekt systemowy „Aktywność kluczem do sukcesu” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Priorytet VII. Promocja Integracji społecznej, Działanie 7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Projekt skierowany jest do osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, mieszkańców Białegostoku, korzystających z pomocy MOPR w Białymstoku, w wieku aktywności zawodowej, będących osobami bezrobotnymi, w tym długotrwale bezrobotnymi lub osobami nieaktywnymi zawodowo. Działania przewidziane w projekcie, mają na celu wzrost aktywnej integracji wśród klientów MOPR, w tym wzrost potencjału społeczno - zawodowego, przyczyniającego się do powrotu na rynek pracy i życia społecznego. W ramach projektu korzystamy z instrumentów aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej, społecznej,
- Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Program mający na celu likwidację zjawiska niedożywienia wśród dzieci i młodzieży, a także osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej realizowany z dotacji z budżetu państwa z udziałem własnym gminy. Programem objęci są uczniowie prawie wszystkich szkół na terenie Miasta, którzy otrzymują pełny obiad oraz dzieci w żłobkach i przedszkolach otrzymujące całodienne wyżywienie. Dzieci i młodzież otrzymują posiłki na mocy decyzji administracyjnych, w ramach porozumień zawartych z

placówkami edukacyjnymi. Dodatkowo w ramach programu otrzymują również posiłek dzieci i młodzież zgłoszone przez dyrektorów placówek - bez potrzeby ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego. W okresie wakacyjnym z programu finansowane są posiłki dzieciom w trakcie pobytu na koloniach ,obozach ,półkoloniach itp. Pomocą materialną z programu w postaci zasiłku na zakup żywności objęte są również rodziny pozostające w trudnej sytuacji materialnej,

- W roku 2013 zrealizowane były prace społecznie użyteczne wykonywane na rzecz Miasta Białegostoku, prowadzone na podstawie Porozumienia Nr 1/PSU/FP/2013 z Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku. Do wykonywania tych prac MOPR rekrutował osoby posiadające status osoby bezrobotnej. Dopuszczalny limit godzin to 40 godzin miesięcznie. W tym okresie wykonywało je 193 osoby na terenie różnego rodzaju instytucji w mieście, takich jak: żłobki, przedszkola, organizacje pożytku publicznego, szkoły, domy opieki społecznej, stowarzyszenia. Osoby tam zatrudnione wykonywały prace porządkowe, remontowe, gospodarcze, pomagały w opiece nad dziećmi. Za wykonywane prace wypłacono im kwotę 349 593,75zł. Kwota ta na mocy w/w Porozumienia refundowana jest przez Powiatowy Urząd Pracy w wysokości 65% tj. 209 756,25zł,
- „Miejska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Białegostoku na lata 2011-2020.”

KIERUNEK DZIAŁAŃ B.7.2. STWORZENIE SYSTEMU WCZESNEJ INTERWENCJI W ZAKRESIE REHABILITACJI ZDROWOTNEJ, SPOŁECZNEJ, ZAWODOWEJ I EDUKACJI

Programy zrealizowane

- Program na rzecz społeczności romskiej w Polsce w 2013 r. pn. „Szansa, Edukacja i Integracja Romów”. Zasadniczym celem Programu było doprowadzenie do pełnego uczestnictwa Romów w życiu społeczeństwa obywatelskiego i zniwelowanie różnic dzielących tę grupę od reszty społeczeństwa. Szczególnie istotne było doprowadzenie do wyrównania poziomów w takich dziedzinach jak: edukacja, zatrudnienie, zdrowie, higiena, warunki lokalowe, umiejętność społecznego funkcjonowania. W ramach programu:
 - zakupiono bilety komunikacji miejskiej dzieciom i młodzieży szkolnej pochodzenia romskiego dojeżdżającym do szkół lub/oraz na kurs językowy,
 - zrealizowano kurs język angielskiego dla dzieci/młodzieży romskiej,
 - zakupiono podręczniki, przybory szkolne i artykuły sportowe dzieciom i młodzieży romskiej.
- „Program Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2011-2013”. Celem Programu było wskazanie działań ograniczających zjawisko marginalizacji społecznej poprzez udostępnienie osobom i rodzinom potrzebującym pomocy wszelkich instrumentów wspierających ich w

podejmowaniu wysiłków zmierzających do przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych. Program miał na celu wsparcie niżej wymienionych grup i środowisk:

- 1. Rodzin i osób dotkniętych i zagrożonych niekorzystnymi zjawiskami społecznymi;
- 2. Dzieci i młodzieży wymagającej pomocy wychowawczej i społecznej;
- 3. Osób starszych, niepełnosprawnych, przewlekłe chorych;
- 4. Osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W ramach programu:

- przyznano pomoc osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych,
- prowadzono działania aktywizacyjne i reintegracyjne osób i rodzin,
- wspierano osoby długotrwale lub ciężko chore, niepełnosprawne, osoby starsze i samotne,
- udzielano pomocy rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi poprzez pracę z rodzinami biologicznymi dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych oraz wspierano te rodziny we wzmacnianiu i odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania,
- Objęcie zajęciami z zakresu wczesnego wspomaganie rozwoju większej liczby dzieci,
- Coraz większy odsetek dzieci niepełnosprawnych uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Projekt systemowy „Aktywność kluczem do sukcesu” opisany szczegółowo w B.7.1.,
- Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych na lata 2009-2015 (uchwała Nr XXXIX/496/09 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 30 marca 2009 r.). Realizacja zadań powiatu wynikających z art. 35a ust. 1 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.):
 - dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
 - dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
 - dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
 - dofinansowanie rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
 - dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Powyższe zadania są finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Działania informacyjne, upowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych (tablice informacyjne, strona internetowa, broszury, udzielanie informacji osobom zgłaszającym się, udział w spotkaniach).

- Pilotażowy program „Aktywny Samorząd” finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, realizowany w ramach Modułu I w następujących obszarach:
 - obszar A - likwidacja bariery transportowej:
 - zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
 - zadanie 2 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
 - obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:
 - zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
 - zadanie 2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
 - obszar C- likwidacja barier w poruszaniu się:
 - zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
 - zadanie 4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny.

Udzielanie pomocy finansowej osobom niepełnosprawnym spełniającym warunki uczestnictwa w programie. Rozpowszechnianie informacji o programie (broszury, strona internetowa, udzielanie informacji osobom zgłaszającym się),

- Objęcie zajęciami z zakresu wczesnego wspomagania rozwoju większej liczby dzieci,
- Coraz większy odsetek dzieci niepełnosprawnych uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych.

KIERUNEK DZIAŁAŃ B.7.2. ROZWIJANIE SYSTEMU WSPARCIA OSÓB W SYTUACJI KRYZYSOWEJ I DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- „Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015”. W Ośrodku Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku prowadzono poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, udziela pomocy psychologicznej i prawnej osobom dotkniętym tym problemem, udziela schronienia osobom doświadczającym przemocy, prowadzi działania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc. Udzielono poradnictwa psychologicznego, prawnego i rodzinnego dla 593 osób oraz schronienia dla kobiet i kobiet z dziećmi (35 osób). W ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy były realizowane programy pracy grupowej:

- grupa korekcyjno-edukacyjna dla osób stosujących przemoc – 45 osób,
- grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy – 15 osób.

W 2013 r. w ramach Programu Oślonowego MPiPS pn.: Wspieranie jednostek samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizowano projekt „Przyszłość zaczyna się dzisiaj”. Miał on na celu podjęcie działań zmierzających do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży zagrożonej i dotkniętej zjawiskiem przemocy w rodzinie. W ramach projektu odbyły się warsztaty dla młodzieży pn. „Radzenie sobie ze stresem”, program pracy grupy socjoterapeutycznej dla dzieci został wzbogacony o nowe formy, odbyła się wspólna wycieczka wszystkich uczestników projektu do Parku Linowego w Doktorcach. W projekcie wzięło udział 46 osób,

- Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Białegostoku na lata 2011-2020,
- Zadania realizowane przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK) Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku stanowią istotny element systemu wspierania osób i rodzin w sytuacjach kryzysowych: podejmowane są działania mające na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zagrożeń wynikających ze stosowania przemocy, działania interdyscyplinarne ograniczające zjawisko przemocy w rodzinie, działania pomocowe ukierunkowane na wychodzenie z kryzysu, realizowane są programy profilaktyczne oraz promujące prawidłowe metody wychowawcze. OIK prowadzi poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, rodzinne, prawne, pedagogiczne, mieszkaniowe oraz konsultacje psychiatryczne – 2085 osób, udziela schronienia w sytuacjach kryzysowych – 70 osób. W ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Białegostoku były realizowane programy pracy grupowej:
 - prowadzenie „Szkoły dla Rodziców” – 26 osób,
 - prowadzenie grupy socjoterapeutycznej – 25 osób,
 - prowadzenie grupy edukacyjnej dla rodziców dzieci z grupy socjoterapeutycznej – 17 osób.

C. DŁUGOFALOWY WZROST GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY I W KONSEKWENCJI WIĘKSZA LICZBA JAKOŚCIOWO LEPSZYCH MIEJSC PRACY

C.1. WZMOCNIENIE PONADLOKALNEJ KONKURENCYJNOŚCI FIRM SEKTORA MSP

KIERUNEK DZIAŁAŃ C.1.1. ROZWÓJ SYSTEMU USŁUG WSPARCIA MSP

Programy zrealizowane

- EURESP+ (Europejska Platforma Regionalnych Usług Środowiskowych) jest projektem współfinansowanym przez Komisję Europejską w ramach sieci Enterprise Europe Network. EURESP+ zapewniał wsparcie dla sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MSP) w zakresie działań na rzecz środowiska naturalnego. Projekt oferował również wsparcie branży usług środowiskowych poprzez ich promocję wśród przedsiębiorstw w regionach partnerskich. Projekt skierowany był do przedsiębiorstw z wiodących i najbardziej innowacyjnych sektorów gospodarki województwa podlaskiego tj. branży metalowej, elektrycznej i elektronicznej i tekstylnej. Usługi środowiskowe skierowane do przedsiębiorstw z sektora MSP zrealizowane w ramach projektu: analiza regionalna obejmująca dostępne programy pomocowe, lista dostawców usług środowiskowych jak również potrzeby przedsiębiorstw w zakresie ochrony środowiska; audyty efektywności użytkowania energii, wody, odpadów itp.; wdrożenie środowiskowych systemów zarządzania; umowy o współpracy z lokalnymi dostawcami usług środowiskowych; organizacja bezpłatnych warsztatów i seminariów informacyjnych; pomoc w nawiązaniu współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a podmiotami świadczącymi usługi środowiskowe,
- Usługi doradcze z zakresu przygotowania wniosków aplikacyjnych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego dla MSP z Białegostoku. W 2013 roku udzielono wsparcia doradczego w przygotowaniu wniosku aplikacyjnego do działania 1.4.2 RPOWP dla firmy „Medgal” Józef Borowski, dzięki któremu firma pozyskała dofinansowanie w wysokości 4,2 mln zł. Firma zrealizowała w okresie 2012-2013 inwestycję o wartości 9,8 mln zł umożliwiającą wprowadzenie do produkcji własnego patentu implantu biodrowego,
- Usługi doradcze z zakresu opracowania wniosku aplikacyjnego i zarządzania projektami szkoleniowymi białostockich MSP w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VIII. Regionalne kadry gospodarki, działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie, poddziałanie 8.1.1. Wspieranie rozwoju kwalifikacji i doradztwo dla przedsiębiorstw. W ramach usług opracowano wnioski aplikacyjne i pozyskano 100% dofinansowania projektów szkoleniowych. Usługi doradcze polegały na zarządzaniu projektem w ramach którego przeszkolono kadrę zarządzającą i pracowników firm z szeroko pojętej tematyki zarządzania

firmą, zarządzania jakością (Kanban, Kaizen), zarządzania projektami, obsługi klienta oraz tematyki branżowej firm. Wartość projektów: 507 381 złotych.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Sieć Enterprise Europe Network. W ramach sieci funkcjonują punkty kompleksowej obsługi MŚP, w których przedsiębiorcy mogą skorzystać z szerokiego wachlarza usług świadczonych przez wyspecjalizowane jednostki w całej Europie oraz wielu państwach trzecich - usługi dotyczące współpracy gospodarczej i technologicznej, pozyskanie informacji i doradztwa, udział w spotkaniach i imprezach kooperacyjnych. Sieć zrzesza ponad 500 organizacji w 55 krajach, w tym izby handlowe, regionalne agencje rozwoju i uniwersyteckie ośrodki technologiczne, w których pracuje około 4 000 doświadczonych specjalistów. Jest największą tego typu siecią na świecie. W roku 2013 oddział sieci funkcjonujący przy PFRR zorganizował 23 seminaria i konferencje, w których udział wzięło ponad 600 uczestników. Udzielono odpowiedzi na ponad 500 zapytań, przeprowadzono audytów technologicznych i biznesowych, zorganizowano misje gospodarcze i spotkania kooperacyjne, w których udział wzięło 21 przedsiębiorców uczestnicząc w 80 spotkaniach. Opracowano 69 zapytań gospodarczych i profili technologicznych, które były dystrybuowane w całej sieci. Wszystkie oferowane usługi wpływają na wzmocnienie ponadlokalnej konkurencyjności firm sektora MSP. Oddział sieci EEN zapewnia wyspecjalizowane doradztwo w zakresie prowadzenia działalności eksportowej oraz rynku unijnego. Dzięki sieci kontaktów mamy dostęp do aktualnych i istotnych z punktu widzenia prowadzenia działalności gospodarczej informacji o całej Europie i krajach trzecich należących do sieci. Istniejące bazy danych i instrumenty informatyczne pozwalają na sprawne i szybkie dostarczanie usług do zainteresowanych przedsiębiorców,
- Północno - Wschodni Klaster Ekoenergetyczny (PWKEE) jest wspólną inicjatywą Podlaskiej Fundacji Rozwoju Regionalnego, Politechniki Białostockiej oraz podmiotów gospodarczych Automatyka Pomiary Sterowanie S.A., EkoExpert Doradztwo Ekologiczne i Gospodarcze, Mała Elektrownia Wodna Nowy Młyn s.c. i Polbud S.A. Obejmuje swym zasięgiem obszar Polski północnej - Województwo Warmińsko-Mazurskie oraz wschodniej województwo podlaskie i lubelskie. Nadrzędnym zadaniem Klastra i jego członków jest wspieranie zrównoważonego rozwoju szeroko rozumianego sektora energetyki, rozwój technologii związanych z odnawialnymi źródłami energii i efektywnością energetyczną oraz propagowanie idei poszanowania energii jako regionalnej szansy województw Polski Północno-Wschodniej. Organem zarządczym Klastra jest Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego. Kluczowym partnerem naukowym Klastra jest Wydział Elektryczny Politechniki Białostockiej. Klaster zrzeszany zasadzie dobrowolności 17 podmiotów gospodarczych zajmujące się energetyką odnawialną i powstał w odpowiedzi na potrzebę stworzenia reprezentacji środowiska sektora energetycznego. Północno-Wschodni Klaster Ekoenergetyczny tworzą przedsiębiorstwa, jednostki naukowo-badawcze, instytucje otoczenia biznesu, jednostki samorządu terytorialnego oraz instytucje międzynarodowe. Należy podkreślić, że PKWEE dąży nie tylko do zrealizowania określonych działań, ale także do scalenie

środowiska branżowego poprzez stworzenie trwałych ram współpracy i sieci powiązań przedsiębiorców, jednostek samorządu terytorialnego, instytucji otoczenia biznesu, jednostek naukowo – badawczych oraz międzynarodowych instytucji specjalizujących się w wdrażaniu proekologicznej energetyki w regionach,

- Usługi doradcze dla MSP z zakresu opracowania biznes planów, studiów wykonalności i wniosków aplikacyjnych, szczególnie dla firm innowacyjnych oraz realizujących inwestycje w zakresie odnawialnych źródeł energii,
- Usługi doradcze dla MSP z Białegostoku z zakresu pozyskania finansowania na szkolenia i doradztwo, szczególnie w obszarze zarządzania,
- Realizacja umowy o współpracy z Instytutem Wzornictwa Przemysłowego w ramach projektu „Zaprojektuj swój zysk” w ramach programu operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, oś priorytetowa 5: „Dyfuzja innowacji”, działanie 5.2: „Wspieranie instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi proinnowacyjne oraz sieci o znaczeniu ponadregionalnym”.

Programy nowo utworzone

- Realizacja projektu „Akcelerator innowacji, kooperacji i przedsiębiorczości akademickiej BPN-T”. Projekt ma na celu przede wszystkim wpierać rozwój przedsiębiorczości w regionie. W wyniku jego realizacji powstaną dwie nowoczesne i wyjątkowe przestrzenie - Centroom oraz Transferownia. Centroom to przestrzeń coworkingowa mieszcząca się w ścisłym centrum Miasta przy ul. Sienkiewicza 9. Zapewnia optymalne warunki kreatywnej pracy oraz buduje włączającą społeczność "wolnych strzelców" eksplorującą w praktyce nowe idee. W ramach powołania Centroom planowany jest:

- zakup międzynarodowej licencji sieci przestrzeni coworkingowych,
- zakup, adaptacja oraz instalacja wyposażenia Centroom,
- zakup oprogramowania wspomagającego działalność Centroom i rozwijanie sieci współpracy międzynarodowej z podobnymi jednostkami.

Drugą przestrzenią jest Transferownia. Będą tam miały styczność dwa środowiska - akademickie oraz lokalni przedsiębiorcy. Ich współpraca będzie polegać na zlecaniu przez firmy różnych projektów, które będą wykonywane przez studentów i naukowców. W ramach powołania Transferowni planowany jest:

- zakup międzynarodowej licencji wspomagającej proces transferu technologii,
- zakup oraz instalacja wyposażenia Transferowni,
- zakup oprogramowania wspomagającego działalność Transferowni i rozwijanie sieci współpracy międzynarodowej oraz wiodącymi ośrodkami transferu technologii.

Działalność Transferowni i Centroom przyczyni się do wzrostu innowacyjności firm w naszym regionie zapewniających nowe miejsca pracy wysokowyszkolonym mieszkańcom. Projekt otrzymał dofinansowanie z Unii Europejskiej ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007 – 2013.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- **Marka i Program Promocji Ciepło Systemowe.** W 2009 roku Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Białymstoku dołączyło do programu Ciepło Systemowe. W roku 2013 MPEC kontynuował prace w ramach programu. Ciepło Systemowe to marka produktu, a jednocześnie nazwa programu promocyjnego, który ma kształtować pozytywny wizerunek i niezawodność systemów centralnego ogrzewania w Polsce. Ma również na celu podnoszenie standardów dostaw energii cieplnej i obsługi klienta. Ciepło Systemowe to produkt zapewniający ogrzewanie i ciepłą wodę w budynkach na terenie aglomeracji miejskich, poprzez infrastrukturę ciepłowniczą. To najbardziej powszechny, ekologiczny, bezpieczny i wygodny sposób ogrzewania, dostępny przez cały rok. Obecnie wokół marki Ciepło Systemowe skupiło się już ok. 100 największych firm ciepłowniczych, m.in. Dalkia, Tauron, SPEC oraz cała długa lista PEC-ów. Ciepło Systemowe dostarczają firmy, które zaakceptowały i stosują ujednolicone, wysokie standardy w zakresie obsługi klientów indywidualnych i biznesowych, w obszarze technicznym i marketingowym oraz edukacji na rzecz efektywnego zarządzania energią.

Program ma na celu konsolidację firm z branży ciepłowniczej oraz branż pokrewnych w celu wspólnej promocji marki produktowej na rynku działania oraz w skali ogólnopolskiej. Program służy też podnoszeniu standardów dostaw ciepła i obsługi klientów. W tym celu każdy z uczestników musi przestrzegać tzw. Kart Standardów.

Standardy techniczne:

1. Produkcja ciepła. Ciepłownie ze sprawnością powyżej 80%, elektrociepłownie z wysokosprawną Kogeneracją,
2. Normy emisji. Przestrzeganie norm emisji: CO₂, SO₂, pyłów, NO_x,
3. Przesył ciepła. Obniżenie strat przesyłu ciepła poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii izolacyjnych,
4. Racjonalizacja wykorzystania dostarczonego ciepła. Automatyzacja systemów, inteligentne systemy nadzoru,
5. Pełna dostępność dostaw. Gotowość dostaw ciepła przez 12 miesięcy w roku.

Korzyści z uczestnictwa w programie:

1. działając na rynku lokalnym, pojedyncze przedsiębiorstwo nie dysponuje wystarczającymi zasobami, by skutecznie promować swój produkt i budować jego wizerunek na rynku ogólnopolskim. W takiej skali działa nasza konkurencja, jak choćby dystrybutorzy gazu ziemnego. Podejmowane działania mają służyć nie tylko kształtowaniu pozytywnego wizerunku samego produktu, ale także branży i poszczególnych firm. To przekłada się również na rynek lokalny,

2. uczestnictwo w programie daje możliwość korzystania z dobrze kojarzonej i umacniającej się marki produktowej. Owocuje wzmocnieniem działań reklamowych, dzięki wspólnej ich realizacji i koordynacji. Zapewnia także wzrost skuteczności i podniesienie prestiżu działań prowadzonych lokalnie,
3. dostęp do nowoczesnej wiedzy i narzędzi marketingowych, w tym korzystanie m.in. z :
 - z akcji przygotowanych w skali ogólnopolskiej
 - znaków i bannerów graficznych
 - treści marketingowych,
4. w przypadku zdobycia nagród i certyfikatów przez markę Ciepła Systemowego, np. „Teraz Polska”, zyskuje się prawo do posługiwania się nimi w skali ogólnopolskiej i na rynku naszego działania.

Działania programu ciepła systemowego:

1. Promocja Ciepła Systemowego w mediach ogólnopolskich: kampanie reklamowe w ogólnopolskich stacjach radiowych i telewizyjnych,
2. Organizacja promocji Ciepła Systemowego poprzez konkursy i akcje w portalach społecznościowych, np. Facebook (konkursy promujące nowoczesne i racjonalne sposoby korzystania z Ciepła Systemowego). Możliwość wykorzystywania tych konkursów i narzędzi na rynku lokalnym. Są one wykorzystywane na stronie www.mpec.bialystok.pl,
3. Ogólnopolski Magazyn Ciepła Systemowego docierający do Odbiorców energii także MPEC Białystok - administratorów i części wspólnot mieszkaniowych,
4. Wykorzystywanie na wszelkich materiałach promocyjnych MPEC marki produktowej Ciepło Systemowe z dopiskiem "dla Białegostoku".

KIERUNEK DZIAŁAŃ C.1.3. ROZWÓJ LOKALNYCH INSTYTUCJI FINANSOWYCH

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Fundusz Pożyczkowy - finansowe wsparcie dla przedsiębiorców Miasta Białystok, udzielono 34 pożyczek na kwotę 4 121 500PLN,
- Fundusz Poręczeń Kredytowych - finansowe wsparcie dla przedsiębiorców Miasta Białystok, udzielono 30 poręczeń kredytowych na kwotę 11 047 118PLN.

Programy zrealizowane

- Organizacja konkursu na najlepszy pomysł biznesowy pt.: Podlaski Akcelerator Innowacji 2013. Celem konkursu było wsparcie realizacji innowacyjnych pomysłów od etapu wizji aż po kompletnie zaplanowany biznes. Konkurs trwał od października do grudnia 2013 r. W 2014 r. planowana jest kolejna edycja konkursu,
- W ramach realizacji projektu „Białostocki Park Naukowo–Technologiczny” dnia 05.12.2013 roku odbyło się wydarzenie informacyjno-promocyjne Białostockiego Parku Naukowo–Technologicznego pod nazwą „Dream up start up”. Celem wydarzenia było wzbogacenie wiedzy młodych przedsiębiorców o zagadnienia związane z budowaniem rynku, pozyskiwaniem finansowania społecznościowego na realizację projektów, a także dobrymi praktykami w rozwijaniu działalności biznesowej. Celem networkingu odbywającego się podczas kolacji była wymiana poglądów i doświadczeń pomiędzy uczestnikami spotkania, związanymi z przedsiębiorczością i innowacyjnością oraz nawiązanie cennych kontaktów biznesowych.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- WOMEN - "Realising a Transational Strategy against the brain-drain of well-educated young women. Projekt „WOMEN” ma na celu realizację ponadnarodowej strategii oraz opracowanie pilotażowych działań w kierunku przeciwdziałania zjawisku migracji dobrze wykształconych kobiet i wdrażanie wspólnych rozwiązań w zarządzaniu zmianami demograficznymi. W ramach projektu realizowane są działania pilotażowe: międzynarodowy konkurs dla kobiet przedsiębiorczych (w 2013 r. zrealizowano konkurs regionalny), pracodawca przyjazny matkom, kampanie promocyjne podkreślające szanse zawodowe kobiet w regionach partnerskich (w 2013 r. została opracowana koncepcja kampanii promocyjnej, która zostanie wdrożona w roku 2014), szkolenia i doradztwo skierowane do menadżerów personalnych wspomagające przedsiębiorstwa w podejmowaniu działań na rzecz kobiet pracujących w ich firmach, ich współpracy z odpowiednimi instytucjami publicznymi, poprawie sytuacji zatrudnienia w regionie, promocja i wspieranie sieci społecznościowych,
- Fundusz Kapitałowy (venture capital) - przeprowadzono 2 inwestycje kapitałowe o wartości 2 500 000 złotych,
- Realizacja współpracy z Politechniką Białostocką w ramach projektu z 7. Programu Ramowego Komisji Europejskiej "PLACES - Platform of Local Authorities and Communicators Engaged in Science" - platforma europejskich miast, centrów oraz muzeów nauki i techniki oraz innych organizatorów wydarzeń naukowych.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Sieć Enterprise Europe Network. W ramach sieci funkcjonują punkty kompleksowej obsługi MŚP, w których przedsiębiorcy mogą skorzystać z szerokiego wachlarza usług świadczonych przez wyspecjalizowane jednostki w całej Europie oraz wielu państwach trzecich – usługi dotyczące współpracy gospodarczej i technologicznej, pozyskanie informacji i doradztwa, udział w spotkaniach i imprezach kooperacyjnych. W roku 2013 oddział sieci funkcjonujący przy PFRR zorganizował 23 seminaria i konferencje, w których udział wzięło ponad 600 uczestników; udzielono odpowiedzi na ponad 500 zapytań, przeprowadzono audytów technologicznych i biznesowych, zorganizowano misje gospodarcze i spotkania kooperacyjne, w których udział wzięło 21 przedsiębiorców uczestnicząc w 80 spotkaniach. Opracowano 69 zapytań gospodarczych i profili technologicznych, które były dystrybuowane w całej sieci. Wszystkie oferowane usługi wpływają na wzmocnienie ponadlokalnej konkurencyjności firm sektora MSP. Oddział sieci EEN zapewnia wyspecjalizowane doradztwo w zakresie prowadzenia działalności eksportowej oraz rynku unijnego. Dzięki sieci kontaktów mamy dostęp do aktualnych i istotnych z punktu widzenia prowadzenia działalności gospodarczej informacji o całej Europie i krajach trzecich należących do sieci. Istniejące bazy danych i instrumenty informatyczne pozwalają na sprawne i szybkie dostarczanie usług do zainteresowanych przedsiębiorców,
- Północno - Wschodni Klaster Ekoenergetyczny (PWKEE) jest wspólną inicjatywą Podlaskiej Fundacji Rozwoju Regionalnego, Politechniki Białostockiej oraz podmiotów gospodarczych Automatyka Pomiary Sterowanie S.A., EkoExpert Doradztwo Ekologiczne i Gospodarcze, Mała Elektrownia Wodna Nowy Młyn s.c. i Polbud S.A. Obejmuje swym zasięgiem obszar Polski północnej - Województwo Warmińsko-Mazurskie oraz wschodniej województwo podlaskie i lubelskie.
- Nadrzędnym zadaniem Klastra i jego członków jest wspieranie zrównoważonego rozwoju szeroko rozumianego sektora energetyki, rozwój technologii związanych z odnawialnymi źródłami energii i efektywnością energetyczną oraz propagowanie idei poszanowania energii jako regionalnej szansy województw Polski Północno-Wschodniej. Organem zarządczym Klastra jest Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego. Kluczowym partnerem naukowym Klastra jest Wydział Elektryczny Politechniki Białostockiej. Klaster zrzeszana zasadzie dobrowolności 17 podmiotów gospodarczych zajmujące się energetyką odnawialną i powstał w odpowiedzi na potrzebę stworzenia reprezentacji środowiska sektora energetycznego. Północno-Wschodni Klaster Ekoenergetyczny tworzą przedsiębiorstwa, jednostki naukowo-badawcze, instytucje otoczenia biznesu, jednostki samorządu terytorialnego oraz instytucje międzynarodowe. Należy podkreślić, że PKWEE dąży nie tylko do zrealizowania określonych działań, ale także do scalenie środowiska

branżowego poprzez stworzenie trwałych ram współpracy i sieci powiązań przedsiębiorców, jednostek samorządu terytorialnego, instytucji otoczenia biznesu, jednostek naukowo – badawczych oraz międzynarodowych instytucji specjalizującymi się w wdrażaniu proekologicznej energetyki w regionach,

- Działalność jednostki budżetowej Białostocki Park Naukowo-Technologiczny. W roku 2012 jednostka budżetowa, została powołana na mocy Uchwały nr XI/78/11 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 18 kwietnia 2011 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej Białostocki Park Naukowo-Technologiczny oraz nadania Statutu (Dziennik Urzędowy Woj. Podlaskiego Nr 136, poz. 1575) prowadziła aktywne działania związane z realizacją zadań statutowych, m.in. poprzez:
 - zapewnienie korzystnych warunków do powstawania lub rozwoju przedsiębiorstw prowadzących działalność badawczą, rozwojową lub innowacyjną,
 - promocję postaw innowacyjnych i przedsiębiorczości (realizacja działań informacyjnych, szkoleniowych w zakresie promocji innowacyjności i transferu technologii; współpraca z białostockimi uczelniami wyższymi oraz instytucjami otoczenia biznesu,
 - współpracę z partnerami lokalnymi, regionalnymi oraz międzynarodowymi w zakresie rozwoju przedsięwzięć innowacyjnych na terenie Miasta Białystok i Białostockiego Parku Naukowo-Technologicznego.
- Białostocki Park Naukowo-Technologiczny jako jednostka budżetowa Miasta Białystok jest współrealizatorem (wraz z Miastem Białystok) projektu pn. Białostocki Park Naukowo-Technologiczny,
- Prowadzono rekrutację do Inkubatora Technologicznego BPN-T. W 2013 roku odbyła się trzecia tura rekrutacyjna, a także rozpoczęto rekrutację ciągłą. W wyniku rekrutacji do Inkubatora zostało przyjętych 10 podmiotów,
- Prowadzono proces wynajmu powierzchni biurowych w Centrum Technologicznym BPN-T, w wyniku którego zostały przyjęte 3 firmy,
- Dokonano oceny stopnia innowacyjności firm zainteresowanych zakupem terenów inwestycyjnych BPN-T. Wpłynęły 3 aplikacje, wszystkie zostały pozytywnie ocenione, tym samym zostały dopuszczone do udziału w postępowaniach przetargowych na tereny inwestycyjne BPN-T prowadzonych przez Miasto Białystok. Miasto Białystok przeprowadziło postępowania przetargowe (21 listopada 2013r. i 5 grudnia 2013 r.), w wyniku których dwie działki BPN-T zostały sprzedane,
- Funkcjonowanie Rady Programowej Białostockiego Parku Naukowo-Technologicznego, powołanej z inicjatywy Prezydenta Miasta Białegostoku w dniu 6 września 2011 r. (na mocy Zarządzenia nr 1344/11 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 6 września 2011 r., wraz ze zmianami wprowadzonymi Zarządzeniem nr 3928/13 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 15 listopada 2013 r.). W roku 2013 odbyły się 4 posiedzenia Rady Programowej (tj. dn. 31 stycznia, 25 kwietnia, 26 września, 19 grudnia), podczas których wyrażano opinie m.in. w sprawie:
 - wyników II tury rekrutacji firm do Inkubatora Technologicznego Białostockiego Parku Naukowo –Technologicznego,

- przyjęcia do Inkubatora Technologicznego Białostockiego Parku Naukowo-Technologicznego laureatów konkursu Podlaski Akcelerator Innowacji 2012,
- wprowadzenia zmian w Regulaminie Inkubatora Technologicznego Białostockiego Parku Naukowo-Technologicznego,
- wyników III tury rekrutacji firm do Inkubatora Technologicznego Białostockiego Parku Naukowo-Technologicznego,
- przyjęcia firmy do Centrum Technologicznego Białostockiego Parku Naukowo-Technologicznego,
- trybu przyjmowania lokatorów do Inkubatora Technologicznego Białostockiego Parku Naukowo-Technologicznego w ramach rekrutacji ciągłej,
- nadania statusu lokatora strategicznego Białostockiego Parku Naukowo-Technologicznego Podlaskiej Fundacji Rozwoju Regionalnego,
- podpisania przez BPN-T porozumienia o ramowej współpracy z Polsko-Amerykańską Radą Współpracy (US-Polish Trade Council),
- wprowadzenia zmian w dokumentacji związanej z procedurą rekrutacji podmiotów ubiegających się o wynajem powierzchni biurowej w Inkubatorze Technologicznym, Centrum Technologicznym oraz przystępujących do przetargu na zakup terenów inwestycyjnych Białostockiego Parku Naukowo-Technologicznego,
- nadania statusu lokatora Centrum Technologicznego Białostockiego Parku Naukowo-Technologicznego,
- przyjęcia Regulaminu „Wirtualny sekretariat” Białostockiego Parku Naukowo-Technologicznego.
- W 2013r. zakończono budowę obiektów Parku Naukowo – Technologicznego,
- W 2013 roku kontynuowano projekt „Białostocki Park Naukowo-Technologiczny”, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013. Zakłada on zagospodarowanie terenów o pow. ok. 3 ha poprzez wybudowanie 2 obiektów o łącznej pow. ok. 13 000 m², tj. Inkubatora Technologicznego oraz Centrum Technologicznego. W roku 2013 zakończyły się te prace budowlane. Ponadto w ramach ww. projektu zrealizowano dostawy wyposażenia meblowego, informacji wizualnej oraz części wyposażenia teleinformatycznego do nowowytbudowanych obiektów Parku.

Programy nowo utworzone

- Zainicjowanie współpracy z US-Polish Trade Council z siedzibą w Palo Alto, USA na rzecz wzmocnienia konkurencyjności i innowacyjności gospodarki regionów Polski Wschodniej oraz komplementarności działań w obszarze wsparcia polskich przedsiębiorców w zakresie promocji i innowacyjności,

- Zainicjowanie współpracy z Polsko – Amerykańska Rada Współpracy z siedzibą w Katowicach na rzecz wzmocnienia konkurencyjności i innowacyjności gospodarki regionów Polski Wschodniej oraz komplementarności działań w obszarze wsparcia polskich przedsiębiorców w zakresie promocji i innowacyjności.

KIERUNEK DZIAŁAŃ C.2.2. TWORZENIE WARUNKÓW DO WIĘKSZEGO ZAANGAŻOWANIA UCZELNI WYŻSZYCH W PROCESY INNOWACYJNE W GOSPODARCE

Programy zrealizowane

- Podpisano listy intencyjne z Uniwersytetem w Białymstoku, Politechniką Białostocką oraz Uniwersytetem Medycznym w Białymstoku, których przedmiotem jest rozwijanie efektywnej współpracy przyczyniającej się do praktycznego wykorzystania wiedzy i technologii, promocji przedsiębiorczości opartej na wiedzy i rozwoju zaawansowanych technologii wśród studentów oraz pracowników naukowych, a także do wzmocnienia potencjału intelektualnego Miasta Białegostoku i województwa podlaskiego poprzez rozwijanie ośrodków badawczo – rozwojowych i komercjalizację badań naukowych, a także zacieśnienie współpracy środowiska akademickiego ze sferą biznesu. Realizacja wspólnych działań w formie różnych inicjatyw i projektów, promujących przedsiębiorczość opartą na nowoczesnych technologiach.
- Podpisano list intencyjny z Uniwersytetem Medycznym w Białymstoku, którego przedmiotem jest utworzenie konsorcjum dla projektu „Centrum Badań Innowacyjnych w zakresie Prewencji Chorób Cywilizacyjnych i Medycyny Indywidualizowanej” w ramach Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej” na rzecz integracji potencjału naukowo – badawczego podmiotów krajowych i zagranicznych.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Wdrażanie elektronicznych usług dla ludności województwa podlaskiego część II – Administracja Samorządowa.

KIERUNEK DZIAŁAŃ C.2.4. SYSTEM FINANSOWANIA INNOWACJI

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- W 2013 roku Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego jako Regionalna Instytucja Finansująca realizowała zadania związane z wdrażaniem 7 działań Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka:
Działanie 1.4-4.1 - Wsparcie na prace B+R oraz wdrożenie wyników tych prac

Działanie 4.2 - Wsparcie inwestycji B+R w przedsiębiorstwach

Działanie 4.4 - Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym

Działanie 5.4.1 – Wsparcie na uzyskanie/realizację ochrony własności przemysłowej

Działanie 6.1 - Paszport do eksportu

Działanie 8.1 - Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej

Działanie 8.2 - Wspieranie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B

Kluczową rolą Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka jest wsparcie rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw. W ramach PO IG dotowane są projekty innowacyjne w skali kraju lub na poziomie międzynarodowym. Program zakłada też wsparcie działań pro-exportowych. W 2013 r. PFRR przyjmowała i oceniała wnioski o dofinansowanie w ramach 9 konkursów projektów, prowadziła działania związane z nadzorem nad prawidłową realizacją dofinansowanych projektów, przyjmowała i weryfikowała wnioski płatnicze składane przez beneficjentów. W 2013 roku wspieranych było 49 projektów realizowanych na terenie Miasta Białegostoku (* dane wg lokalizacji projektu - nie siedziby beneficjenta). Łączna wartość wsparcia tych projektów wynosiła 166 864 269,63 zł, a wartość wydatków kwalifikowanych 258 186 249,64 zł. W ramach tej liczby:

- 7 projektów o wartości wydatków kwalifikowanych 3 225 924,10 zł zostało zakończonych w 2012 r.,
- 11 projektów o wartości wydatków kwalifikowanych 172 297 214,64zł było w trakcie realizacji (rozpoczęte przed rokiem 2013),
- 31 projektów o wartości wydatków kwalifikowanych 82 663 110,90 zł zostało rozpoczętych w 2013 r.

C.3. POZYSKANIE INWESTORÓW ZEWNĘTRZNYCH KRAJOWYCH ORAZ ZAGRANICZNYCH

KIERUNEK DZIAŁAŃ C.3.1. KOMPLEKSOWE PRZYGOTOWANIE I OFEROWANIE NA KORZYSTNYCH DLA INWESTORÓW WARUNKACH TERENÓW INWESTYCYJNYCH

Programy zrealizowane

- Obsługa, przez Biuro Obsługi Inwestorów, podmiotów zainteresowanych ulokowaniem działalności w Podstrefie Białystok SSSE – spotkania. Udzielano informacji o możliwościach i warunkach inwestowania i funkcjonowania w strefie ekonomicznej na zapytanie PALiZ, firm oraz indywidualnych inwestorów, którzy zastrzegli poufność danych,
- Realizacja działań promocyjno - informacyjnych, mających na celu zainteresowanie potencjalnych inwestorów ofertą inwestycyjną Miasta Białystok, w tym terenami w Podstrefie Białystok:

- publikacje w: „Kurierze Porannym”, „Gazecie Wyborczej”, „Property Journal”, „Publikatorze”,
- reklama w Polskim Radio rozgłośni w Białymstoku,
- reklama na portalach: Strefy Biznesu, Gazety Współczesnej, Gazety Wyborczej, Wrota Podlasia.

KIERUNEK DZIAŁAŃ C.3.3 ROZWÓJ PODSTREFY SUWAŃSKIEJ SPECJALNEJ STREFY EKONOMICZNEJ W BIAŁYMSTOKU

Programy zrealizowane

- W 2013 r. zostały zbyte na rzecz inwestorów 2 działki o łącznej powierzchni 5,4137 ha. Przedstawiciele firm zadeklarowali w swoich ofertach inwestycje na łączną kwotę 74 218 000 zł oraz utworzenia łącznie 124 miejsc pracy,
- W 2013 r. na terenie Podstrefy Białystok SSE rozpoczęła swoją działalność firma „Rosti (Polska)” Sp. z o.o. (wartość deklarowanych inwestycji - 46 000 000, deklarowane miejsca pracy - 100), zaś firma „Bianor” Sp. z o.o. zakupiła dodatkowy teren inwestycyjny - deklarując poniesienie dodatkowych nakładów inwestycyjnych na kwotę 28 218 000 zł oraz utworzenie dodatkowo 24 miejsc pracy,
- Na koniec 2013 roku w Podstrefie Białystok funkcjonowało 8 przedsiębiorców (w tym 2 działających bez zezwoleń). Łączna wartość deklarowanych inwestycji opiewała na kwotę 282 085 050 zł (wartość dotychczas zrealizowanych 202 401 980 zł). Łączna liczba deklarowanych miejsc pracy wynosi 749 (dotychczas utworzonych 430).

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Realizacja w latach 2009-2015 projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej „Tworzenie i rozwój sieci współpracy centrów obsługi inwestora”, w ramach Działania 1.4 Promocja Gospodarcza Polski Wschodniej Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, mającego na celu spowodowanie wzrostu zainteresowania ofertą gospodarczą pięciu województw Polski Wschodniej, a tym samym przyspieszenie tempa rozwoju społeczno – gospodarczego, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. W 2013 r. w ramach realizacji projektu:
 - wykonanie ortofotomapy Miasta Białystok,
 - realizacja produkcji multimedialnej pn. „Tak w Białymstoku”,
 - przedstawiciele BOI uczestniczyli w misji inwestycyjnej do Królestwa Arabii Saudyjskiej, Kataru oraz Zjednoczonych Emiratów Arabskich, ramach której prezentowane były oferty inwestycyjne oraz potencjał gospodarczy Miasta Białystok,
 - udział w 13th Annual Shared Services and Outsourcing Week Europe. Konferencja poprzedzona została mailingiem z zainteresowanymi przedstawicielami następujących

podmiotów: Nestle, Citibank International PLC, MAN Accounting Center, Oriflame Cosmetics, Google. Przedstawiono ofertę Miasta Białystok i „Polski Wschodniej” w ramach formatu „Makroregion Makroprzyszłość”. Udział w konferencji pogłębił wiedzę dotyczącą zasad funkcjonowania sektora BPO/SSC w Polsce i na świecie oraz kluczowych aspektów podejmowania decyzji o lokowaniu inwestycji tego typu,

- Udział w Międzynarodowej konferencji: „Urban Development Conference: U.S. and Poland’s Cities in the Global Economy”. Podczas konferencji zaprezentowano projekty infrastrukturalne podmiotom amerykańskim, zainteresowanym możliwościami inwestowania w Polsce. Konferencja przyczyniła się do nawiązania kontaktów z politykami USA oraz przedstawicielami biznesu,
- Spotkania szkoleniowe skierowane do partnerów Projektu, mających na celu podniesienie kompetencji pracowników zaangażowanych w realizację projektu,
- Opracowano „Informator Statystyczny Miasta Białegostoku”,
- Realizowano działania promocyjne prezentujące oferty inwestycyjne Miasta Białystok.

KIERUNEK DZIAŁAŃ C.3.4. POZYSKIWANIE INWESTORÓW NA PODSTAWIE SZEROKIEJ, WSPÓLNEJ OFERTY KSZTAŁTOWANEJ NA BAZIE AGLOMERACJI BIAŁOSTOCKIEJ ORAZ ZAPEWNIENIE KOMPLEKSOWEJ OBSŁUGI INWESTORÓW W RAMACH BIURA OBSŁUGI INWESTORA

Programy zrealizowane

- Promocja możliwości i korzyści inwestycyjnych wśród potencjalnych inwestorów poprzez udział w targach nieruchomości i misjach gospodarczych realizowanych w ramach projektu „Promocja Gospodarcza Polski Wschodniej”:
 - międzynarodowych targach nieruchomości Mipim w Cannes. Celem wyjazdu było zainteresowanie inwestorów Specjalną Strefą Ekonomiczną i Białostockim Parkiem Naukowo-Technologicznym. Odbyły się spotkania prezentujące Miasto Białystok, informujące o jego potencjale, uwarunkowaniach ekonomicznych oraz możliwościach inwestycyjnych,
 - Misji Gospodarczo – Inwestycyjnej do Zjednoczonych Emiratów Arabskich połączonej z uczestnictwem w targach Annual Investment Meeting w Dubaju (udział w ramach PGPW). W ramach misji odbyło się:
 - ✓ spotkanie z władzami i ekspertami nowego centrum lotniczo - logistycznego Dubaju,
 - ✓ prezentacja firmy Capital International Group (CIG) Business Services,
 - ✓ spotkanie z szefem Polish Business Group - UAE panem dr Wael Suleimanem,
 - ✓ wizyta w specjalnej strefie ekonomicznej - Hamriyah Free Zone w emiracie Sharjah,
 - ✓ spotkanie z władzami państwowego funduszu inwestycyjnego emiratu Ras Al Khaimah „Ras Al Khaimah Investment Authority” (RAKIA),

✓ udział w Global Africa Business Forum.

Celem wyjazdu było poszukiwanie inwestorów do istniejącej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i Białostockiego Parku Naukowo-Technologicznego. Odbyły się spotkania mające na celu szeroko pojętą promocję Miasta Białostok w tym informowanie o potencjale Miasta, uwarunkowaniach ekonomicznych oraz możliwościach inwestycyjnych w kontekście przyszłych projektów Miasta. Istotnym założeniem wyjazdu było również poszukiwanie inwestorów specjalizujących się w branżach IT i BPO oraz partnerów do współpracy z przedsiębiorcami i uczelniami z obszaru Miasta Białostok,

- Przedstawiciele BOI uczestniczyli w wizycie studyjnej do Niemiec dotyczącej partnerstwa publiczno – prywatnego. Wizyta miała na celu prezentację potencjału gospodarczego i inwestycyjnego Polski Wschodniej poprzez wymianę doświadczeń i poznanie dobrych praktyk w zakresie realizacji projektów partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP). Zapoznano się z potencjałem inwestycyjnym Nadrenii Północnej Westfalii, instrumentami wsparcia inwestorów oraz aktualnie prowadzonymi projektami. Podczas wizyty zaprezentowano ofertę inwestycyjną Polski Wschodniej, w tym potencjału gospodarczego Miasta Białegostoku, celem nawiązania kontaktów z inwestorami zainteresowanymi prowadzeniem działalności gospodarczej na terenie Polski,
- Współpraca z Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych S. A., mająca na celu wspieranie aktywności gospodarczej, polegająca na przekazywaniu przedsiębiorcom branżowym informacji o organizowanych przez PAIiZ S.A. naborach na:
 - targi Annual Investment Meeting 2013, skierowany do: producentów produktów mlecznych, miódów naturalnych, przetworów owocowych, konfitur i dżemów, właścicieli ośrodków hotelowych i SPA o standardzie 4* i 5*, producentów jachtów żaglowych i motorowych posiadających w swojej ofercie jachty morskie,
 - misję do Chin z targami SIAL China 2013 w Szanghaju (sektor spożywczy),
 - targi Summer Fancy Food 2013 w Nowym Jorku dla firm spożywczych,
 - wyjazd łączący misję gospodarczą do Korei Południowej i uczestnictwo w targach Food & Hotel 2013,
 - misję gospodarczą - targi Computex 2013 w Taipei,
 - misję gospodarczą dla branży elektornicznej oraz IT/ICT do Hongkongu,
 - misję do Turcji w ramach 6.5.2. POIG,
 - targi PLMA w Amsterdamie,
 - misję do Korei i Japonii dla przedsiębiorców działających na terenie SSE,
 - targi ANGUA 2013 w Kolonii,
 - targi CeBIT w Australii,
 - misję gospodarczą dla przedsiębiorstw z branży IT/ICT oraz udział w międzynarodowych targach telekomunikacyjnych i informatycznych Computex w Tajpej,
 - misję Polskich firm biotechnologicznych, konferencja IATI-BioMed w Tel Awiwie,
 - misję gospodarczą w związku z targami SIAL MIDDLE EAST,

- oferty eksportowe na targi w Tanzanii, Angoli, Mozambiku , DRC i w Bostwanie,
- misję gospodarczą dla branży elektronicznej, IT/ICT do Tajwanu,
- targi INTERIORS 2014 w Birmingham,
- targi „CeBIT Bilişim Eurasia 2013” w Stambule,
- misję przyjazdową zagranicznych dealerów i dystrybutorów z sektora jachtowego, w związku z targami ARBOS Poland, odbywającymi się w Ostródzie,
- wyjazd dla przedsiębiorców z sektora budowlanego na misję gospodarczą na Ukrainę, w terminie październik 2013 r.,
- wyjazd dla przedsiębiorców z sektora spożywczego na targi „FOODEX JAPAN 2014” w Tokio,
- wyjazd dla przedsiębiorców z sektora spożywczego na targi „PRODEXPO 2014” w Moskwie,
- wyjazd dla przedsiębiorców z sektora metalowo-maszynowego na misję gospodarczą do Francji.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Funkcjonowanie Biura Obsługi Inwestorów (BOI), będącego miejscem pierwszego kontaktu dla zainteresowanych inwestowaniem na terenie Miasta. Pracownicy BOI dysponują wiedzą z zakresu aktualnych ofert inwestycyjnych, a dzięki ścisłej współpracy z instytucjami samorządowymi i dobrej znajomości lokalnych realiów udzielają szybkiej i fachowej pomocy. W 2013 r. w ramach funkcjonowania BOI:
 - spotkania z firmami i podmiotami dotyczącymi współpracy z Miastem Białystok. Do udziału zapraszani byli przedstawiciele takich instytucji jak, np. Powiatowego Urzędu Pracy. Przygotowano i przekazano informacje o ofercie Miasta Białystok wraz z informacją szczegółową wynikającą z zapytań potencjalnych inwestorów. Łącznie z usług BOI skorzystały 82 firmy, w tym: 16 firm z Europy, 4 firmy z USA, 43 firmy z Zatoki Perskiej,
 - przygotowano i udzielono informacji o możliwościach i warunkach inwestowania i funkcjonowania w Podstrefie Białystok Suwalskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej w odpowiedzi na zapytanie potencjalnych inwestorów,
 - przedstawiciele BOI uczestniczyli w jednym wyjazdach na targi branżowe oraz w wizytach studyjnych i w konferencjach krajowych i zagranicznych zorganizowanych przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. podczas których odbyły się spotkania i rozmowy z firmami i instytucjami biznesu,
 - współpracowano z Głównym Urzędem Statystycznym w Białymstoku w zakresie aktualizacji danych statystycznych oraz z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie oferty skierowanej przez Powiatowy Urząd Pracy do Inwestorów tworzących nowe miejsca pracy,
 - współpracowano z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podlaskiego - Regionalnym Centrum Obsługi Inwestora,
- Promocja możliwości inwestycyjnych poprzez współpracę z mediami. Kontynuowano działania promocyjne w związku z posiadaniem przez Miasto Białystok Godła „Teraz Polska”,

- Wizyta dziennikarzy PRESSTOUR – spotkanie z dziennikarzami zagranicznymi, podczas którego zaprezentowano informacje o mieście Białystok, województwie, oraz Suwalskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej,
- „Spotkanie Miast” – inicjatywa miast wojewódzkich zakładająca wymianę doświadczeń. Na spotkaniach poruszane były tematy związane z funkcjonowaniem miast i potencjalnymi obszarami ich dalszego rozwoju. Tematem spotkania w 2013 r. były realizowane w miastach projekty akademickie oraz wspólne działania ze środowiskiem naukowym,
- Informacje o Mieście Białystok do Portalu Regional Innovation Monitor Plus, który prezentuje miasta i regiony oraz wskazuje na stopień innowacyjności działań przez nie podejmowanych. Informacje o mieście Białystok przekazane do Portalu dotyczyły następujących zagadnień: Regional profile – economy, research, development and innovation, governance, policy; Policy documents; organizations; support measures.

KIERUNEK DZIAŁAŃ C.3.5. ROZWÓJ SIP/GIS (SYSTEM INFORMACJI PRZESTRZENNEJ)

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Wdrożenie kompleksowego systemu informatycznego do prowadzenia zasobu geodezyjnego i kartograficznego zawierającego mechanizmy wymiany danych umożliwiające eksport danych do systemów GIS.

C.4. ROZWÓJ POWIĄZAŃ GOSPODARCZYCH ZE WSCHODNIMI SĄSIADAMI POLSKI I UE – BIAŁYSTOK LIDEREM WSPÓŁPRACY WSCHODNIEJ

KIERUNEK DZIAŁAŃ C.4.1. ROZWÓJ WSPÓŁPRACY PARTNERSKIEJ Z MIASTAMI ZE WSCHODU

Programy zrealizowane

- Konferencja inauguracyjna projekt „Transgraniczny system pozyskiwania inwestorów Polska – Ukraina”. Konferencja stanowiła oficjalne rozpoczęcie projektu polsko - ukraińskiego. Podczas konferencji zaprezentowane zostały założenia projektu, działania skierowane do samorządów i ich pracowników zmierzające do rozpowszechnienia i podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej Podlasia i Wołynia. Przedstawiono prezentację o atrakcyjności inwestycyjnej województwa podlaskiego w tym Miasta Białystok,
- Zorganizowanie w Białymstoku wizyty studyjnej z Kowna (Litwa) w celu wymiany doświadczeń z zakresu funkcjonowania samorządów w dziedzinie kultury, nadzoru nad działalnością instytucji kultury oraz omówienie możliwości współpracy, a w konsekwencji dalsze rozwijanie partnerskiej współpracy między miastami,

- Organizacja Forum Samorządowego Partnerstwa Wschodniego gdzie w gronie przedstawicieli samorządów z krajów Unii Europejskiej oraz z krajów Partnerstwa Wschodniego w trakcie debat i paneli rozmawiano na temat aktywizacji współpracy, w tym gospodarczej, oraz doświadczeń polskiej transformacji ustrojowej. Celem było budowanie wizerunku Białegostoku jako lidera współpracy ze „Wschodem”,
- Zorganizowanie w Białymstoku spotkania grupy roboczej ds. Europejskiej Polityki Sąsiedztwa i Rozszerzenia, do której przynależy Białystok w ramach międzynarodowego stowarzyszenia Eurocities, w celu promocji miasta na arenie międzynarodowej oraz budowanie wizerunku Białegostoku jako lidera współpracy ze „Wschodem”.
- Odbycie wizyt do miast: Kaliningrad, Psków, Łuck, Charków, Sumgait, Kiszyniów, Bielce, Gyumri, Kowno, Gori w celu nawiązania i zacieśnienia partnerskich relacji oraz promocji miasta na arenie międzynarodowej,
- Sformalizowanie relacji z miastami obszaru Partnerstwa Wschodniego – podpisanie listów intencyjnych z Gori (Gruzja), Bielcami (Mołdawia), Gyumri (Armenia), Sumgait (Azerbejdżan) oraz podpisanie umowy o współpracy z Łuckiem (Ukraina), celem nawiązania i prowadzenia partnerskiej współpracy.

KIERUNEK DZIAŁAŃ C.4.3 WSPARCIE WCHODZENIA PRZEDSIĘBIORSTW NA RYNKI WSCHODNIE

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Sieć Enterprise Europe Network. W ramach sieci funkcjonują punkty kompleksowej obsługi MŚP, w których przedsiębiorcy mogą skorzystać z szerokiego wachlarza usług świadczonych przez wyspecjalizowane jednostki w całej Europie oraz wielu państwach trzecich – usługi dotyczące współpracy gospodarczej i technologicznej, pozyskanie informacji i doradztwa, udział w spotkaniach i imprezach kooperacyjnych. W roku 2013 oddział sieci funkcjonujący przy PFRR zorganizował 23 seminaria i konferencje, w których udział wzięło ponad 600 uczestników; udzielono odpowiedzi na ponad 500 zapytań, przeprowadzono audytów technologicznych i biznesowych, zorganizowano misje gospodarcze i spotkania kooperacyjne, w których udział wzięło 21 przedsiębiorców uczestnicząc w 80 spotkaniach. Opracowano 69 zapytań gospodarczych i profili technologicznych, które były dystrybuowane w całej sieci. Wszystkie oferowane usługi wpływają na wzmocnienie ponadlokalnej konkurencyjności firm sektora MSP. Oddział sieci EEN zapewnia wyspecjalizowane doradztwo w zakresie prowadzenia działalności eksportowej oraz rynku unijnego. Dzięki sieci kontaktów mamy dostęp do aktualnych i istotnych z punktu widzenia prowadzenia działalności gospodarczej informacji o całej Europie i krajach trzecich należących do sieci. Istniejące bazy danych i instrumenty informatyczne pozwalają na sprawne i szybkie dostarczanie usług do zainteresowanych przedsiębiorców.

D. ATRAKCYJNOŚĆ I DOSTĘPNOŚĆ OFERTY KULTURALNEJ, SPORTOWEJ, TURYSTYCZNEJ I REKREACYJNEJ

D.1. WSPIERANIE ŚRODOWISK TWÓRCZYCH W MIEŚCIE I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KULTURALNEJ

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.1.1. STWARZANIE WARUNKÓW DO AKTYWIZACJI SPOŁECZNOŚCI MIASTA W SFERZE KULTURY I WZROSTU JEJ UCZESTNICTWA W KULTURZE

Programy zrealizowane

- W ramach „Programu współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego na 2013 rok” organizacje pozarządowe zorganizowały przy wsparciu finansowym z budżetu Miasta wiele imprez dostępnych nieodpłatnie dla mieszkańców, m.in.: festiwal fotograficzny „Białystok Interphoto”, prezentację muzyki ambientowej „Ambient Park 2013” na Plantach, VI Festiwal Kultury Żydowskiej „ZACHOR Kolor i Dźwięk” na Rynku Kościuszki, cykl koncertów Koncerty przed Hejnałem na Rynku Kościuszki, X Podlaski Festiwal Wielkanocny, XXV Festiwal Pieśni Liturgicznej i Piosenki Religijnej na stadionie lekkoatletycznym MOSiR, Święto Kultury Białoruskiej w Parku Zwierzynieckim, POMPA 2013 Międzynarodowy Przegląd Cherleaderek, Mażorettek i Tamburmajerek na Rynku Kościuszki, cykle koncertów: Muzyka w Starym Kościele oraz Muzyka Mistrzów Baroku.

W 2013 r. zainicjowano konkurs „Kultura dla Obywateli”, w ramach którego mieszkańcy współdecydowali o tym, które ze zgłoszonych projektów kulturalnych otrzymają dotację z budżetu Miasta. W ramach konkursu dofinansowanie otrzymały następujące działania: Miasto i Folklor. Białystok idzie na tańce, Spektakl taneczno-operowy Venus i Adonis, Węglowa 8/10, 4 RAZY TRZY - Koncerty muzyczne.

- W ramach „Programu rozwoju aktywności w sferze kultury...” 7 miejskich instytucji kultury (Białostocki Ośrodek Kultury, Białostocki Teatr Lalek, Dom Kultury „Śródmieście”, Galeria Arsenał, Galeria im. Sleńdzińskich, Muzeum Wojska, Centrum im. L. Zamenhofs) w ramach zadań statutowych w 2013 r. przygotowało bogatą i zróżnicowaną ofertę kulturalną dla mieszkańców – zarówno w swoich siedzibach, jak i w przestrzeni publicznej (łącznie ponad 1 000 działań kulturalnych). W zależności od profilu danej instytucji, podmioty te były organizatorami m.in. koncertów, spektakli, wystaw, spotkań autorskich, prelekcji i debat, a także warsztatów edukacyjnych, skierowanych do wszystkich grup odbiorców, bez względu na wiek, płeć, narodowość czy wyznanie.

W 2013 r. zainicjowano projekt „Wolontariat dla kultury”, w którego realizację zaangażowały się Galeria im. Sleńdzińskich, Centrum im. Ludwika Zamenhofs i Muzeum Wojska w Białymstoku. Aktywność wolontariacką młodzi ludzie będą realizują w jednej, wybranej instytucji. Jednak

dzięki warsztatom, wizytom studyjnym, spotkaniom z ekspertami – wolontariusze poznają także pozostałe instytucje biorące udział w projekcie.

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.1.2 WSPIERANIE ŚRODOWISK TWÓRCZYCH I PROMOCJA DOKONAŃ LOKALNYCH TWÓRCÓW

Programy zrealizowane

- W ramach „Program współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego na 2013 rok” zrealizowano spektakle, festiwale, przeglądy konkursy i imprezy, promujące nieinstytucjonalne środowiska teatralne, taneczne, muzyczne oraz indywidualnych twórców, m.in. Festiwal „Kalejdoskop”, prezentujący twórców z dziedziny tańca współczesnego, IV Ogólnopolski Konkurs Młodych Organistów im. Franciszka Karpińskiego - Festiwal Muzyki Kościelnej Archidiecezji Białostockiej; 3 cykle koncertów: Muzyka Mistrzów Baroku, Muzyka w Starym Kościele, Imieniny Izabeli Branickiej Festiwal Sztuk Dawnych, prezentujące białostockich muzyków: filharmoników i solistów; Białysztuk - XIII Międzynarodowy Przegląd Inicjatyw Teatralnych, prezentujący dokonania środowisk teatralnych; 4 spektakle: Spektakl na podstawie „Mistrza i Małgorzaty” M. Bułhakowa, „Taxi Podlasie” spektakl teatralno-taneczno-muzyczny, Spektakl teatru tańca „Uroda życia”, Spektakl taneczno-operowy „Venus i Adonis”.
- W ramach „Program rozwoju aktywności w sferze kultury...”:
 - Białostocki Ośrodek Kultury – w instytucji działa Mała Galeria BOK, w ramach której prezentowano prace białostockich twórców (m.in. wystawa „Ja-Ty-On-Ona-Ikona” Ewy Chacianowskiej). BOK był też organizatorem licznych koncertów białostockich artystów w ramach 3 cykli muzycznych: „Premiery Muzyczne” (KlezmaFour), „UNDERGROUND /INDEPENDENT” (Miss God), „Katedralne Koncerty Organowe” (Małgorzata Trojanowska, Bożena Bojaryn-Przybyła). BOK to też miejsce prezentacji zespołów teatralnych (spektakle: „Bacon” Teatru Malabar Hotel, „Operacja na otwartym sercu” - TWIS ALPI),
 - Białostocki Teatr Lalek – w 2013 r. teatr był miejscem kilku premier scenicznych twórców działających na terenie Białegostoku, m.in. spektakl „PustaJa” Joanny Stelmaszuk-Troc i Joanny Dorosz, „Import/export” w reż. Michała Stankiewicza. Ponadto, w ramach Galerii BTL, swoje prace prezentowała m.in. Martyna Dworakowska,
 - Dom Kultury Śródmieście - w instytucji działają 3 zespoły muzyki dawnej („Cantio Polonica”, „Chorea Polonica” i „Capella Antiqua Bialostociensis”), które co roku uczestniczą w ogólnopolskich festiwalach,
 - Galeria Arsenał – Galeria na stałe współpracuje z artystami: Małgorzatą Niedzielko, Wiesławem Jurkowskim, Andrzejem Dworakowskim, Marzanną Morozewicz. Galeria promuje ich twórczość w kraju i w miarę możliwości także za granicą. W 2013 r. w siedzibie Galerii odbyły się wystawy m.in.: Izabeli Marcjan „Tkanina strukturalna”, Małgorzaty

Niedzielko „Mnożenie wątpliwości”. W instytucji odbyły się również warsztaty prowadzone przez twórców związanych z Białymstokiem, m.in. Karolinę Maksimowicz, Małgorzatę Niedzielko, Martynę Dworakowską, Aleksandrę Czerniawską,

- Galeria im. Sleńdzińskich – w salonie wystawienniczym przy ul. Legionowej 2 odbyło się 12 wystaw czasowych, prezentujących prace i projekty także lokalnych artystów, m.in. „Opałka/Opałka. Wystawa prac graficznych Henryka i Romana Opałków”, „Antoni Zdrodowski. Fotografie Białegostoku z lat 50. i 60.”, „Stefan Rybi. Malowany czas”,
- Centrum im. Ludwika Zamenhofa – instytucja wspiera i inicjuje różne formy aktywności twórczej m.in. poprzez udostępnianie swoich sal wystawowych na projekty artystów wywodzących się z Białegostoku i Podlasia (m.in. wystawy: „Białystok 22 p.m.” Adama Konrada Mickiewicza, „Cztery i Cztery” Wojciecha Koronkiewicza).

- Stypendia artystyczne Prezydenta Miasta Białegostoku

- Twórcy Profesjonalni. W 2013 r. przyznano 6 stypendiów na łączną kwotę 56.000 zł. Stypendystami w 2013 roku byli: Bogumiła Masicka-Grygorczuk, Włodzimierz Dudek, Magdalena Kopiczko, Krystyna Tomaszuk, Ireneusz Prokopiuk, Dorota Sokołowska,
- Młodzi Twórcy. W 2013 r. przyznano 25 stypendiów na łączną kwotę 194.000 zł. Wśród stypendystów są m.in. Katarzyna Zdanowicz-Cyganiak, Przemysław Kummer, Łukasz Szymański, Krzysztof Trzaskowski, Maria Żynel, Agnieszka Kacprzak.

- Nagrody Prezydenta Miasta Białegostoku:

- Nagroda Artystyczna Prezydenta Miasta Białegostoku w dziedzinie tworzenia i upowszechniania kultury za 2013 rok przyznana została 4 laureatom: Jerzemu Lengiewiczowi, Stowarzyszeniu Edukacji Kulturalnej WIDOK, Grzegorzowi Dąbrowskiemu, Robertowi Janowi Pankowi,
- Nagroda Literacka im. Wiesława Kazaneckiego za najlepszą książkę 2013 roku - laureaci Nagrody za 2013 rok: Jan Kamiński - za „Czas Budzika” i Ignacy Karpowicz - za „ości”,
- Nagroda Przewodniczącego Rady Miasta Białegostoku dla Nauczycieli - Animatorów Kultury za działalność kulturalną prowadzoną w jednostkach oświatowych w roku szkolnym 2013/2014. W kategorii szkół podstawowych i gimnazjów przyznano 3 nagrody (*laureaci*: Halina Staniewicz, Marta Słoma, Aneta Rutkowska). W kategorii szkół ponadgimnazjalnych i artystycznych przyznano 3 nagrody (*laureaci*: Anna Słomka, Anna Butkiewicz, Stanisław Kruciński),

- Promocja Miasta Białegostoku poprzez wydanie płyty pt. "Wieloma językami" oraz promocję na koncertach związanych z wydaniem płyty artystki Karoliny Cichej.

Programy zrealizowane

- „Program współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego na 2013 rok”. W Białymstoku funkcjonują: Szkoła Muzyczna I i II stopnia, Wydział Sztuk Lalkarskich Akademii Teatralnej im. A. Zelwerowicza w Warszawie, Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny Uniwersytetu Muzycznego w Warszawie. Absolwenci, wykładowcy, nauczyciele, studenci ww. uczelni współtworzą oraz uczestniczą w szeregu imprez organizowanych przez organizacje pozarządowe: cykl koncertów Muzyka Mistrzów Baroku, cykl koncertów Muzyka w Starym Kościele, Białystok - XIII Międzynarodowy Przegląd Inicjatyw Teatralnych, wyprodukowane spektakle: Spektakl na podstawie „Mistrza i Małgorzaty” M. Bułhakowa, „Taxi Podlasie” spektakl teatralno-taneczno-muzyczny, spektakl teatru tańca „Uroda życia”, spektakl taneczno-operowy „Venus i Adonis”.
- W ramach „Programu rozwoju aktywności w sferze kultury...” przyznano stypendia artystyczne Prezydenta Miasta Białegostoku. Program stypendialny „Młodzi Twórcy” realizowany jest od 2007 r. W 2013 r. przyznano 25 stypendiów na łączną kwotę 194.000 zł. Wśród stypendystów znaczną część stanowią studenci i absolwenci kierunków artystycznych, m.in.: UMFC Wydziału Instrumentalno-Pedagogicznego w Białymstoku (Przemysław Kummer, Krzysztof Grzybowski), Wydziału Architektury Politechniki Białostockiej (Monika Godlewska), Wydziału Sztuki Lalkarskiej Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza z siedzibą w Białymstoku (Maria Żynel, Katarzyna Kołodziejczak, Mateusz Tymura, Joanna Stelmaszuk-Troc), Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu (Tomasz Koszewnik), Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie (Paweł Grześ).

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Realizacja „Programu współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego na 2013 rok”. Wsparcie finansowe Miasta zapewnia realizację kluczowych projektów środowisk twórczych: teatralnego, muzycznego i tanecznego. W 2013 r. nie nastąpiło powołanie klastra ani innego podmiotu sieciowego, jednak środowiska zintegrowały się wokół wspólnie organizowanych projektów kulturalnych.

Programy zrealizowane

- Realizacja „Program współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego na 2013 rok”. Udzielono dotacji na zakup dzieł do kolekcji sztuki współczesnej "Kolekcja II" Podlaskiego Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych,
- Realizacja „Programu rozwoju infrastruktury w sferze kultury...”:
 - Białostocki Ośrodek Kultury – instytucja zakończyła prace remontowe pomieszczeń i holu kina Forum. Dokonano też montażu windy w kinie,
 - Białostocki Teatr Lalek – w instytucji wykonano podjazd od strony wejścia administracyjnego do budynku Teatru, odnowiono korytarz przy scenie, wymieniono drzwi wewnętrzne. Ponadto, dokonano zakupu konsoli mikerskiej ze środków własnych instytucji,
 - Galeria Arsenał – zrealizowano zadanie inwestycyjne pn. „Adaptacja budynku elektrowni, położonego przy ul. Elektrycznej 13, na potrzeby Galerii Arsenał - dokumentacja projektowa”. Projekt obejmował: ekspertyzę odkrywkową elewacji budynku elektrowni, opracowanie projektu przebudowy budynku starej elektrowni, opracowanie projektu zagospodarowania fragmentu bulwaru nad rzeką Białą położonego przy elektrowni. Ponadto, w budynku starej elektrowni wykonano remont posadzki oraz zakupiono sprzęt multimedialny na potrzeby Galerii,
 - Galeria im. Sleńdzińskich – w piwnicy przy ul. Legionowej przeprowadzono prace remontowe, w tym naprawę instalacji elektrycznej. Instytucja dokonała też zakupu dzieł sztuki, szaf na akta oraz sprzętu fotograficznego,
 - Muzeum Wojska – przebudowano dach budynku. W ramach projektu „Rozwój potencjału i atrakcyjności kulturalnej Muzeum Wojska w Białymstoku poprzez jego modernizację, nowoczesną aranżację wystaw uzupełnionych o nowe eksponaty oraz budowę portalu”, współfinansowanego ze środków z budżetu Miasta i RPO Województwa Podlaskiego 2007-2013, zakończono pierwszy etap prac związanych z budową portalu www.sybir.com.pl oraz zakupiono eksponaty do kolekcji Muzeum,
 - Centrum im. Ludwika Zamenhofs – zakupiono niezbędne wyposażenie do obiektu (m.in. zawór antyskażeniowy). Na potrzeby projektu Mediateka zakupiono sprzęt multimedialny oraz wykonano zabudowę stanowisk,
 - Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku, współfinansowana przez Miasto Białystok od 1999 r. w zakresie prowadzenia 16 filii bibliotecznych m.in. powiększania księgozbioru, prenumeraty prasy i remontów siedzib filii. W 2013 r. zakończono realizację inwestycji „Biblioteka bez barier – przebudowa budynku Filii nr 9 – etap II”. Inwestycja była realizowana przy współudziale środków własnych instytucji, środków z budżetu Miasta

Białegostoku, Województwa Podlaskiego oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

- Realizacja „Programu rozwoju aktywności w sferze kultury...”:
 - Muzeum Wojska – Muzeum zakupiło 34 eksponaty na ogólną wartość 124.281 zł. Ponadto, instytucja otrzymała nieodpłatnie 492 obiekty muzealne, których wartość wyceniono na 5.162 zł,
 - Galeria im. Sleńdzińskich – wzbogaciła swoje zbiory o 8 dzieł sztuki do kolekcji monograficznej oraz kolekcji związanej z białostockim środowiskiem artystycznym, w tym: 4 nabyto w drodze zakupu, a pozostałe otrzymano w darze. Instytucja otrzymała w darze również archiwalia dotyczące białostockiego środowiska artystycznego.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Realizacja „Program rozwoju infrastruktury w sferze kultury...”:
 - Galeria Arsenał – instytucja częściowo zrealizowała projekt „Adaptacja budynku elektrowni, położonego przy ul. Elektrycznej 13, na potrzeby Galerii Arsenał – dokumentacja projektowa”, finansowany z budżetu Miasta oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, który polega na opracowaniu dokumentacji przebudowy budynku starej elektrowni oraz zagospodarowania fragmentu bulwaru nad rzeką Białą,
 - Muzeum Wojska - Miasto Białystok rozpoczęło prace projektowe dotyczące wystawy stałej Muzeum Pamięci Sybiru, która docelowa ma być prezentowana przy ul. Węglowej (obiekt nr 5).

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.1.6. OCHRONA I PROMOCJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Programy zrealizowane

- Realizacja „Programu współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego na 2013 rok”. W ramach przyznanych dotacji zrealizowano następujące zadania w zakresie popularyzacji dziedzictwa kulturowego Białegostoku, tj. wydanie publikacji: „Białoruskie Zeszyty Historyczne” (nr 39 i 40), „Białostocka architektura modernizmu”, „Ewangelicy w Białymstoku”, „Kartki z Białostockiego Kalendarza Kulturalnego”. Ponadto dofinansowano: katalog eksponatów wchodzących w skład ekspozycji „Gabinet Ryszarda Kaczorowskiego, ostatniego Prezydenta RP na Uchodźstwie”, wydawnictwo „Goniec Kresowy”, publikacje i wydawnictwa mające na celu popularyzację historii Miasta Białegostoku, związanej z osobą bł. ks. Michała Sopoćki i kultem miłosierdzia Bożego w Białymstoku – Mieście Miłosierdzia,
- Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Białegostoku na lata 2010-2013. Z budżetu Miasta udzielono 5 dotacji celowych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót

budowlanych przy 5 zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na terenie Miasta i nie stanowiących jego własności. Łączna wartość dotacji udzielonych w 2013 roku wyniosła 1.300.000 zł,

- Przeprowadzono szereg działań popularyzujących materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe Białegostoku, w tym:
 - wydano 2 publikacje: „Powstanie styczniowe na Białostocczyźnie w 150. rocznicę wybuchu”, „Białostockie władze administracyjne w latach 1919-2013”, (katalogi towarzyszące wystawie, styczeń i czerwiec 2013 r.),
 - przygotowano 3 plenerowe wystawy okolicznościowe poświęcone dziedzictwu kulturowemu Miasta: „Powstanie styczniowe na Białostocczyźnie w 150. rocznicę wybuchu”, „Białostockie władze administracyjne w latach 1919-2013”, „Sto lat hotelu ‘Ritz’ w Białymstoku”, oraz 1 wystawę poświęconą znanym postaciom białostockiego życia ostatnich 30 lat w fotografii Piotra Sawickiego jr.,
 - wykonano 2 kopie XVIII-wiecznych rzeźb – drugą parę kamiennych herm Satyr i Bachantka oraz ustawiono je w Ogrodzie Branickich w Białymstoku.

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.1.7 EDUKACJA KULTURALNA MIESZKAŃCÓW

Programy zrealizowane

- „Program współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego na 2013 rok”. W ramach programu udzielono 8 dotacji na działania edukacyjne, kierowane do dzieci, młodzieży, niepełnosprawnych czy osób dorosłych: warsztaty „Wychowanie przez sztukę”, warsztaty edukacyjne „Byliśmy Tu”, warsztaty artystyczne dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej „Pracownia aktywności twórczej”, warsztaty „Teatr i taniec migany”, XVI Plener Twórców Niepełnosprawnych „Przyroda, Integracja, Sztuka”, warsztaty „T3-Teatr-Terapia-Taniec”, warsztaty „Lato w Teatrze 2013”, III Warsztaty Muzyczno-Liturgiczne Archidiecezji Białostockiej „Jezu ufam Tobie”,
- „Program rozwoju aktywności w sferze kultury...”:
 - Białostocki Ośrodek Kultury – „Akcja Zima” oraz „Akcja Lato” organizowane dla dzieci i młodzieży, obejmujące projekcje filmowe, spektakle oraz warsztaty integracyjne. W ramach edukacji filmowej zorganizowano 114 działań (m.in. odczyty, prelekcje, warsztaty), w których udział wzięło 7.705 osób,
 - Białostocki Teatr Lalek – w ramach „Małej Akademii Teatralnej” dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym uczestniczyły w warsztatach tworzenia lalek, w spotkaniach z twórcami teatru, słuchając tekstów sztuk dla dzieci. Teatr włączył się też w realizację warsztatów teatralnych dla dzieci „Lato w teatrze”,

- Dom Kultury Śródmieście – prowadzi 3 ogniska: muzyczne, plastyczne, baletowe. W instytucji działają też zespoły muzyki dawnej („Cantio Polonica” i „Capella Antiqua Bialostociensis”), Dziecięcy Zespół Wokalny „Miniatura”, Zespół Tańca Nowoczesnego „FLESZ”, grupa teatralna „Rupaki” oraz kabaret seniorów „Lumbago”. Instytucja zorganizowała też „Artystyczne Ferie Zimowe” oraz „Spotkania ze sztuką”,
- Galeria Arsenał – prowadzone w następujących modułach tematycznych: „Warsztaty Rodzinne” „Warsztaty dla młodzieży i dorosłych” (m.in. warsztaty designerskie Grupy Wzorowo "Kultura stołu"), „Trochę mnie gnębi towarzystwo gołębi” (warsztaty adresowane do osób w wieku 50 +), „Warsztaty dla Amazonek”, „Warsztaty podczas ferii zimowych”, „Warsztaty dla grup zorganizowanych”, wykłady i spotkania autorskie z cyklu „Czy sztuka jest potrzebna i dlaczego?”, oprowadzania kuratorskie z cyklu „Co autor miał na myśli”. W ramach programu edukacyjnego Galeria Arsenał przeprowadziła 98 działań,
- Muzeum Wojska – kontynuowano lekcje muzealne, konkursy, wykłady, prelekcje, promocje książek, „Muzealny Plac Zabaw”, „Rodzinną Niedzielę”, zajęcia na ferie i wakacje. Instytucja realizowała projekty edukacyjne skierowane do szkół podstawowych („Pierwsze kroki w Muzeum”, „Na tropie historii”) i ponadpodstawowych (m.in. „Sybir Backpack history”). Zrealizowano też projekt „Wyrwa w pamięci”, dofinansowany przez Muzeum Historii Polski, na który składały się działania artystyczne poruszające tematykę masowych deportacji ludności na Sybir i do Kazachstanu w latach 1940-1941,
- Galeria im. Słędzińskich – prowadziła lekcje muzealne oraz warsztaty plastyczne wg programu edukacyjnego dla grup szkolnych i odbiorców indywidualnych, w których uczestniczyło 10.652 dzieci i młodzieży. Zorganizowano również zajęcia plastyczne skierowane do odbiorcy ‘sprofilowanego’ (m.in. „Sztuka przed obiadem - projekt 55+”, „Arcy-mama”, „Warsztaty dla dorosłych”, „Polowanie na malowanie”, „Rodzinny lipiec w Galerii”),
- Centrum im. Ludwika Zamenhofs – kontynuowało realizację cykli warsztatów dotyczących szeroko pojętej tematyki wielokulturowości oraz osoby patrona (m.in. „Religie Podlasia” czy „Spotkania z Ludwikiem”). Centrum było organizatorem warsztatów okazjonalnych (np. „Warsztaty tańca izraelskiego”, „Warsztaty wycinanki żydowskiej”, warsztaty fotograficzne towarzyszące wystawom). Popularnością cieszyły się zajęcia realizowane w ramach „Ferii z klockami LEGO”, ich tematem przewodnim były herby i logotypy Białegostoku oraz województwa. Centrum przeprowadziło też cykl warsztatów edukacyjnych „Tolerancja jest OK”, skierowanych do młodzieży gimnazjalnej, w ramach programu upowszechniania postaw tolerancji.

Programy niezrealizowane

- Rozwój infrastruktury dla imprez masowych nigdy nie będzie programem. Miasto od kilku lat planuje realizację hali widowiskowo-sportowej. Zadanie jest realizowane obecnie przez Departament Urbanistyki.

D.2. KREOWANIE PRZEDSIĘWZIĘĆ KULTURALNYCH O PRESTIŻOWYM ZNACZENIU KRAJOWYM I MIĘDZYNARODOWYM

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.2.1 WSPÓLNE KREOWANIE NOWYCH PROJEKTÓW ARTYSTYCZNYCH I IMPREZ KULTURALNYCH O ZNACZENIU KRAJOWYM I MIĘDZYNARODOWYM PRZEZ ŚRODOWISKA KULTURALNE MIASTA

Programy zrealizowane

- „Program współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego na 2013 rok”. Udzielono 5 dotacji na prestiżowe przedsięwzięcia kulturalne o znaczeniu ponadregionalnym: Original Source Up To Date Festiwal w Białymstoku, Dni Hiszpańskie w Białymstoku, Muzyka Mistrzów Baroku, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Cerkiewnej „Hajnówka 2013” w Białymstoku, Festiwal fotograficzny „Białystok Interphoto”,
- „Program rozwoju aktywności w sferze kultury...”. Festiwal WSCHÓD KULTURY - INNY WYMIAR, realizowany we współpracy z Lublinem, Rzeszowem i Narodowym Centrum Kultury. Projekt obejmuje organizację działań kulturalnych oscylujących wokół wyróżnika Białegostoku, jakim była wielokulturowość i wielowyznaniowość, realizowanych w różnych obiektach w mieście. W 2013 r. Festiwal po raz pierwszy połączył we współdziałaniu ponad 20 białostockich instytucji i stowarzyszeń kulturalnych. Podczas 5 dni (26 – 29 września) zaprezentowano 40 wydarzeń kulturalnych, w których uczestniczyło 318 artystów. Festiwal cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem białostoczan i gości z regionu, udział w nim wzięło prawie 9 tys. osób.

Programy zrealizowane

- „Program współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego na 2012 rok”. Udzielono 5 dotacji na przedsięwzięcia kulturalne postrzegane jako „markowe”, jednocześnie stanowiące promocję lokalnego środowiska kulturalnego: Międzynarodowy Festiwal Muzyki Cerkiewnej "Hajnówka 2013" w Białymstoku, Original Source Up To Date Festiwal w Białymstoku, Festiwal "Kalejdoskop" - edycja 2013, XIX Festiwal Piosenki Żeglarskiej "Kopyść 2013", Białystok - XIII Międzynarodowy Przegląd Inicjatyw Teatralnych,
- „Program rozwoju aktywności w sferze kultury...”.
 - Białostocki Teatr Lalek - od kilku lat zwiększa swoją aktywność na forum krajowym i zagranicznym, uczestnicząc w festiwalach i przeglądach, co służy promocji zarówno Teatru, jak i Miasta. W 2013 r. BTL pokazał polskiej i zagranicznej publiczności 10 spektakli z bieżącego repertuaru podczas 17 tournée artystycznych, w tym: 6 zagranicznych. Instytucja otrzymała w 2013 roku wiele nagród i wyróżnień, m.in. 3 nagrody na VI Międzynarodowym Festiwalu Sztuk Współczesnych dla Dzieci i Młodzieży KON-Teksty w Poznaniu za spektakl/koprodukcję z Grupą Coincidentia „Słoń i kwiat”, nagrodę Perfect Performance dla najlepszego spektaklu podczas VIII Shanghai International Childrens Cultural & Art Festival 2013 za koprodukcję „Mikrokosmos. Kompozycje” (z Podlaskim Stowarzyszeniem Tańca), 4 nagrody podczas XX Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Lalek „Spotkania” w Toruniu - 3 za spektakl „Texas Jim” oraz 1 za przedstawienie dla dzieci „Szpak Fryderyk”,
 - Galeria Arsenał – realizowany na wysokim poziomie, konsekwentny program wystawienniczy sprawia, że Galeria Arsenał wciąż jest uznawana za kulturalną wizytówkę Białegostoku. Służy to budowaniu pozytywnego wizerunku zarówno Instytucji, jak i Miasta. Galeria organizuje ponad 20 wystaw rocznie - indywidualnych lub problemowych, czasami przedstawia również programy innych galerii. Instytucja włączyła się także w realizację programu upowszechniania postaw tolerancji. Prezentuje twórczość znanych i wybitnych artystów polskich (Mikołaj Smoczyński, Małgorzata Niedzielko, Marek Kijewski, Wojciech Łazarczyk, Konrad Kuzyszyn, Mirosław Bałka, Julita Wójcik, Artur Żmijewski) i zagranicznych oraz debiutujących młodych twórców,
 - Galeria im. Sleńdzińskich – kontynuacja kolejnej edycji Festiwalu Muzyki Dawnej im. Julitty Sleńdzińskiej „Pokój w czasach niepokoju”.

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.2.3. PROMOCJA MŁODYCH ŚRODOWISK TWÓRCZYCH I WYKORZYSTANIE ICH POTENCJAŁU W TWORZENIU PRESTIŻOWYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ KULTURALNYCH

Programy zrealizowane

- „Program współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego na 2013 rok”. W ramach programu udzielono 4 dotacje na projekty o prestiżowym znaczeniu w skali Miasta: Festiwal "Kalejdoskop"-edycja 2013, tworzony przez grupę młodych tancerzy i choreografów, Białysztuk – XIII Międzynarodowy Przegląd Inicjatyw Teatralnych, tworzony przez grupę aktorów, absolwentów Wydziału Sztuk Lalkarskich w Białymstoku, cykl koncertów Muzyka Mistrzów Baroku, realizowany przez studentów oraz absolwentów białostockiego Wydziału Instrumentalno-Pedagogicznego Uniwersytetu Muzycznego w Warszawie,
- W ramach „Programu rozwoju aktywności w sferze kultury...” przyznano stypendia artystyczne Prezydenta Miasta Białegostoku. Program stypendialny „Młodzi Twórcy” realizowany jest od 2007 r. Projekt cieszy się dużym zainteresowaniem wśród młodych białostoczan, absolwentów szkół artystycznych w wielu dziedzinach życia kulturalnego, w tym też plastyki. W 2013 r. przyznano 25 stypendiów na łączną kwotę 194.000 zł. W wielu przypadkach przyznane stypendium stanowiło nie tylko realną pomoc w realizacji planów młodych artystów, lecz również było impulsem do tego, by na poważnie zacząć działać w sferze kultury. Wszyscy stypendyści prezentują swój dorobek na specjalnej stronie internetowej utworzonej przez Miasto,
- Promocja Miasta Białegostoku podczas międzynarodowego eventu tanecznego Fair Play Dance Camp WORLDWIDE DANCE EVENT.

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.2.4 BUDOWA I UMACNIANIE MARKI BIAŁEGOSTOKU JAKO WIELOKULTUROWEGO MIASTA KRESÓW UNII EUROPEJSKIEJ W OPARCIU O PRESTIŻOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA KULTURALNE

Programy zrealizowane

- „Program współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego na 2013 rok”. Udzielono 3 dotacje na prestiżowe przedsięwzięcia kulturalne Miasta o tradycjach wielokulturowych: XXXII Jubileuszowy Międzynarodowy Festiwal Muzyki Cerkiewnej „Hajnówka 2013” w Białymstoku, Festiwal Kultury Żydowskiej „ZACHOR Kolor i Dźwięk”, XX Festiwal Białoruskiej Poezji Śpiewanej i Piosenki Autorskiej „Bardauskaja Vosień 2013”,
- „Program rozwoju aktywności w sferze kultury,...”:
 - Białostocki Ośrodek Kultury po raz szósty zorganizował Festiwal „Inny wymiar” dający możliwość zapoznania się z różnymi dziedzinami sztuki oraz wymiany poglądów w

kontekście tożsamości, funkcjonowania społeczności zróżnicowanej narodowościowo i edukacji międzykulturowej. W 2013 r. Festiwal został zrealizowany we współpracy z Lublinem, Rzeszowem i Narodowym Centrum Kultury w ramach projektu „Wschód Kultury” i po raz pierwszy połączył we współdziałaniu ponad 20 białostockich instytucji i stowarzyszeń kulturalnych. Podczas 5 dni (26 – 29 września) zaprezentowano 40 wydarzeń kulturalnych, w których uczestniczyło 318 artystów. Festiwal cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem białostoczan i gości z kraju regionu, udział w nim wzięło prawie 9 tys. osób,

- Centrum im. Ludwika Zamenhofs ma ambicję stać się miejscem spotkania i dialogu dla wszystkich mieszkańców tygła kultur i narodów jakim jest Podlasie, a szerzej Kresy. W 2013 r. Centrum zaprezentowało wystawy poświęcone wielokulturowości (m.in. „Karaj jołtar - karaïmskie drogi. Karaïmi w dawnej fotografii”, „Wycinanka żydowska”). W Centrum odbyły się też liczne działania edukacyjne: „Warsztaty tańca izraelskiego”, „Warsztaty wycinanki żydowskiej”, wykład „Karaïmi – historia, kultura, współczesność”, wykład „Chwalebna historia teatru jidysz”, wykład na temat życia muzycznego Żydów w czasie Holocaustu, spotkanie autorskie „Twarze Wschodu”. Ponadto, zrealizowano warsztaty edukacyjne „Religie Podlasia”, mające na celu przekazanie w atrakcyjnej formie zasobu podstawowych informacji dotyczących religii, których przedstawiciele mieszkają lub w przeszłości licznie zamieszkiwali Podlasie.

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.2.5 WYKORZYSTANIE PROJEKTÓW ZEWNĘTRZNYCH DO WYKREOWANIA IMPREZY KULTURALNEJ O ZNACZENIU MIĘDZYNARODOWYM

Programy niezrealizowane

- W 2013 r. Białystok nie aplikował o projekty zewnętrzne z ustaloną marką o znaczeniu międzynarodowym, które mogłyby być zrealizowane w mieście, z uwagi na ograniczone środki budżetowe Miasta.

D.3. TWORZENIE REGIONALNEGO CENTRUM TURYSTYCZNEGO

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.3.1. WSPARCIE ROZWOJU KLUCZOWYCH KIERUNKÓW TURYSTYKI W MIEŚCIE: KULTUROWEJ, PRZYRODNICZEJ, KONGRESOWEJ, SPORTOWEJ I LECZNICZEJ

Programy zrealizowane

- Produkcja dodatkowych wersji spotu promocyjnego pt. „Wschodzący Białystok II”,

- Emisja materiałów reklamowych w programie telewizyjnym TVN24,
- Wykonanie aplikacji turystycznej na urządzenia mobilne na systemy Android, IOS i Windows,
- Nabycie, przygotowanie i produkcja materiałów przeznaczonych do Aplikacji „Kulinarny Białystok”,
- Przygotowanie i produkcja Aplikacji „Białystok. Miejsca z historią”,
- Promocja Miasta Białystok w ramach realizacji teledysku do piosenki „Risk Risk” wykonawcy Marika.

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.3.2. WYKORZYSTANIE WALORÓW PRZYRODNICZYCH I KULTURALNYCH OTOCZENIA DLA ROZWOJU FUNKCJI MIASTA JAKO ZAPLECZA TURYSTYCZNEGO REGIONU

Programy zrealizowane

- Produkcja dodatkowych wersji spotu promocyjnego pt. "Wschodzący Białystok II",
- emisja materiałów reklamowych w programie telewizyjnym TVN24,
- opracowanie, wykonanie, druk oraz dostawa przewodnika prezentującego Białostocki Obszar Metropolitalny.

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.3.3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ

Programy zrealizowane

- Podpisanie porozumienia z Archidiecezją Białostocką w sprawie szczegółowego zakresu współpracy przy realizacji Projektu „Budowa Centrum Wystawienniczo-Konferencyjnego w Białymstoku”,
- Zakup lamp oraz filtra do projektorów na potrzeby MCIT.

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.3.4. POPRAWA ESTETYKI MIASTA I DOSTOSOWANIE JEGO PRZESTRZENI DO POTRZEB TURYSTYKI

Programy zrealizowane

- Wykonanie materiałów do aplikacji mobilnych pn. „Białystok. Miejsca z historią” oraz „Kulinarny Białystok”,
- Wykonanie aplikacji turystycznej na urządzenia mobilne „City2go”.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Udoskonalanie aplikacji dostępnych w Multimedialnym Centrum Informacji Turystycznej w Białymstoku,
- Rozpoczęcie prac związanych z utworzeniem kolejnego szlaku turystycznego w Białymstoku - na osiedlu Bojary,
- Wykonanie materiałów do aplikacji mobilnych pn. „Białystok. Miejsca z historią” oraz „Kulinarny Białystok”,
- Wykonanie aplikacji turystycznej na urządzenia mobilne „City2go”,
- Turystyczna prezentacja Miasta Białystok w serwisie www.poland24h.pl oraz www.vc.travellingpolska.pl.

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.3.5. PROMOCJA MIASTA PRZEZ MIESZKAŃCÓW I WŚRÓD JEGO MIESZKAŃCÓW ORAZ POPRZEZ GOŚCI JE ODWIEDZAJĄCYCH

Programy zrealizowane

- Akcje związane z promocją turystyczną: wynajem zabytkowego autobusu, tzw. „Ogórka” przewożącego za darmo mieszkańców i turystów po mieście; wsparcie akcji organizowanej przez Oddział PTTK w Białymstoku „Lato z zabytkami. Odkryj Białystok” polegającej na przeprowadzeniu w okresie letnim akcji zwiedzania najcenniejszych i najciekawszych zabytków Miasta oraz przestrzeni miejskiej między nimi,
- Produkcja spotu reklamowego „Tak, w Białymstoku”,
- Promocja filmu turystycznego o Białymstoku w bazie tourfilmweb.com.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Aktualizacja i druk materiałów turystyczno - informacyjnych; dystrybucja materiałów i wydawnictw promocyjno-informacyjnych wśród mieszkańców Miasta i turystów.

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.3.7. POPRAWA JAKOŚCI USŁUG TURYSTYCZNYCH, W TYM OPRACOWANIE KOSZYKA MARKOWYCH PRODUKTÓW TURYSTYCZNYCH

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Wykonanie usługi szkoleniowej pod kątem przygotowania studentów Politechniki Białostockiej do obsługi Multimedialnego Centrum Informacji Turystycznej w Białymstoku,
- Przeprowadzenie imprezy o charakterze promocyjnym „Noc Restauracji”,
- Najem zabytkowego autokaru Jelcz wraz z obsługą (kierowca) do przewozu osób w ramach weekendowych akcji zwiedzania Białegostoku i jego atrakcji turystycznych przez mieszkańców Miasta i turystów w terminie od 03.05.2013 r. do 25.08.2013 r.

D.4. WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W SFERZE TURYSTYKI I DZIAŁALNOŚCI KULTURALNEJ

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.4.2 INSPIROWANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ UTWORZENIA LOKALNEJ ORGANIZACJI TURYSTYCZNEJ

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- opłacenie składki z tytułu członkostwa w Podlaskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej.

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.4.3 KONSOLIDACJA PRZEDSIĘWZIĘĆ TURYSTYCZNYCH I KULTURALNYCH W MIEŚCIE

Programy zrealizowane

- „Program rozwoju aktywności w sferze kultury...”. Miejskie instytucje kultury (Centrum im. L. Zamenhofa, Galeria Arsenał, Muzeum Wojska i Białostocki Teatr Lalek) realizują inicjatywy kulturalne (wystawy, programy pobytowe, panele dyskusyjne, konferencje, spektakle) sprzyjające rozwojowi turystyki i mogą być wykorzystane jako produkt turystyki kulturowej. W 2013 r. ponad 20 białostockich podmiotów kulturalnych, instytucji i stowarzyszeń, współrealizowało Festiwal WSCHÓD KULTURY - INNY WYMIAR, podczas którego zaprezentowano 40 wydarzeń z udziałem 318 artystów. Festiwal cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem białostoczan i gości z kraju i regionu. Wzięło w nim udział prawie 9 tys. osób,
- Opłacenie składki z tytułu członkostwa w Podlaskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej.

D.5. PROMOWANIE AKTYWNYCH STYLÓW ŻYCIA I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY REKREACYJNEJ

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.5.1. BUDOWA, ROZBUDOWA I MODERNIZACJA BAZY REKREACYJNEJ, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM OSIEDLI MIESZKANIOWYCH

Programy zrealizowane

- Budowa placów zabaw przy ul. Dojnowskiej, ul. Borsuczej i ul. Klepackiej,
- Budowa dwóch siłowni zewnętrznych - obecna lokalizacja ul. Dojnowska i ul. Zachodnia,
- Wymiana nawierzchni z trawy sztucznej na boisku przy ul. Zachodniej.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Budowa stadionu piłkarskiego w regionie północno-wschodniej Polski wraz z zapleczem treningowym,
- Rozpoczęto prace związane z budową nowych placów zabaw na terenach gminnych.

Programy nowo utworzone

- Rozpoczęto realizację społecznej koncepcji zakładającej kompleksową rewitalizację powojkowego terenu przy ul. Węglowej, na którym zostanie wybudowane Centrum Sportów Miejskich oraz stworzenie w tym rejonie Miasta ogólnodostępnych terenów sportowo – rekreacyjnych.

D.6. TWORZENIE SPORTOWEGO CENTRUM O ZNACZENIU PONADREGIONALNYM

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.6.1. KREACJA WIZERUNKU SPORTOWEGO MIASTA

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- W Białymstoku realizowana jest kluczowa inwestycja sportowa: Budowa stadionu piłkarskiego w regionie północno-wschodniej Polski wraz z zapleczem treningowym. W 2013 r. został zrealizowany I etap inwestycji. Nowy stadion będzie posiadał w całości zadaszoną widownię wyłącznie z miejscami siedzącymi w ilości 22,5 tys. Oprócz meczy piłkarskich na stadionie będą mogły odbywać się koncerty, targi, wystawy itp. Planowany termin zakończenia inwestycji to 2014 rok,

- Promocja Miasta Białegostoku podczas 49. Indywidualnych Mistrzostw Polski w Badmintonie,
- Promocja Miasta Białegostoku przez zawodnika SKS „Cresovia” - Marka Twardowskiego podczas występów na torach kajakowych w Polsce i poza granicami kraju,
- Promocja Miasta Białegostoku podczas IV Międzynarodowej Gali MMA CUP Białystok 2013,
- Promocja Miasta Białystok poprzez ekspozycję logo „Wschodzący Białystok” zgodnie z Systemem Identyfikacji Wizualnej (SIW) w trakcie profesjonalnych rozgrywek sportowych w najwyższej klasie rozgrywkowej w Polsce w tenisie stołowym,
- Promocja Miasta Białystok poprzez ekspozycję logo „Wschodzący Białystok” zgodnie z SIW podczas Gali Boksu Zawodowego „Wielki comeback Snary” o tytuł Central Europe Golden Glove wagi super lekkiej,
- Promocja Miasta Białystok poprzez ekspozycję logo „Wschodzący Białystok” zgodnie z SIW w trakcie organizowanych widowisk sportowych, imprez rangi międzynarodowej, imprez sportowych i rekreacyjnych oraz imprez krajowych i regionalnych w strzelectwie w Polsce i za granicą,
- Promocja Miasta Białystok podczas widowisk sportowych, kulturalnych lub rekreacyjnych oraz podczas uczestnictwa zespołu w rozgrywkach ekstraklasy piłki nożnej mężczyzn w Polsce,
- Promocja Miasta Białystok poprzez ekspozycję logo „Wschodzący Białystok” podczas imprezy pn. „Pożegnalny mecz Tomasza Frankowskiego”,
- Promocja Miasta Białystok poprzez ekspozycję logo „Wschodzący Białystok” zgodnie z Systemem Identyfikacji Wizualnej (SIW) podczas organizowanych profesjonalnych rozgrywek sportowych w najwyższej klasie rozgrywkowej w Polsce w lekkoatletyce oraz imprez, widowisk sportowych oraz spotkań promujących sport.

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.6.2. PROMOCJA I ROZWÓJ SPORTU WYCZYNOWEGO, SPORTU MASOWEGO ORAZ AKTYWNOŚCI SPORTOWEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Zgodnie z zapisami uchwały z dnia 8 listopada 2010 r. Rada Miasta Białystok w sprawie wspierania rozwoju sportu w Białymstoku, przyznawania stypendiów sportowych, olimpijskich oraz nagród i wyróżnień za wysokie wyniki sportowe Miasto Białystok stwarza warunki organizacyjno-finansowe białostockim klubom sportowym, zawodnikom, trenerom oraz innym osobom wyróżniającym się osiągnięciami w działalności sportowej. Zadania zmierzające do rozwoju sportu w Białymstoku realizowane są w formie: dotacji dla białostockich klubów sportowych, stypendiów sportowych przyznawanych zawodnikom, osiągającym wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym, nagród i wyróżnień

przyznawanych zawodnikom, trenerom oraz innym osobom wyróżniającym się osiągnięciami w działalności sportowej. Poza ww. zadaniami Miasto Białystok, wspólnie z klubami sportowymi podejmuje, na terenie kraju oraz za granicą, przedsięwzięcia promocyjne na warunkach określanych każdorazowo w umowach. W Białymstoku dotacje dla organizacji pozarządowych, w tym klubów sportowych – przekazywane po przeprowadzeniu procedury konkursowej na następujące zadania: realizacja programów szkolenia sportowego oraz uczestnictwo w zorganizowanej rywalizacji sportowej, organizacja imprez sportowych dla dzieci i młodzieży, upowszechnianie sportu wśród mieszkańców Miasta Białegostoku poprzez organizację lub uczestniczenie w imprezach, zawodach, zajęciach sportowych, prowadzenie zajęć sportowych dla osób niepełnosprawnych, organizacja współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży z białostockich szkół podstawowych i gimnazjów. W 2013 roku ogłoszono 6 konkursów ofert i udzielono 280 dotacji. Ponadto w trybie tzw. małych grantów udzielono 6 dotacji. W procedurze otwartych konkursów ofert w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w 2013 roku udzielono wsparcia finansowego na łączną kwotę 5.065.916,52 zł. Liczba stypendystów Prezydenta Miasta Białegostoku za wysokie wyniki sportowe w 2013 roku wyniosła 234 osoby,

- Promocja Miasta Białystok podczas 49. Indywidualnych Mistrzostw Polski w Badmintonie,
- Promocja Miasta Białystok przez zawodnika SKS „Cresovia” - Marka Twardowskiego podczas występów na torach kajakowych w Polsce i poza granicami kraju,
- Promocja Miasta Białystok podczas IV Międzynarodowej Gali MMA CUP Białystok 2013,
- Promocja Miasta Białystok poprzez ekspozycję logo „Wschodzący Białystok” zgodnie z Systemem Identyfikacji Wizualnej (SIW) w trakcie profesjonalnych rozgrywek sportowych w najwyższej klasie rozgrywkowej w Polsce w tenisie stołowym,
- Promocja Miasta Białystok poprzez ekspozycję logo „Wschodzący Białystok” zgodnie z SIW podczas Gali Boksu Zawodowego „Wielki comeback Snary” o tytuł Central Europe Golden Glove wagi super lekkiej,
- Promocja Miasta Białystok poprzez ekspozycję logo „Wschodzący Białystok” zgodnie z SIW w trakcie organizowanych widowisk sportowych, imprez rangi międzynarodowej, imprez sportowych i rekreacyjnych oraz imprez krajowych i regionalnych w strzelectwie w Polsce i za granicą,
- Promocja Miasta Białystok podczas widowisk sportowych, kulturalnych lub rekreacyjnych oraz podczas uczestnictwa zespołu w rozgrywkach ekstraklasy piłki nożnej mężczyzn w Polsce,
- Promocja Miasta Białystok poprzez ekspozycję logo „Wschodzący Białystok” podczas imprezy pn. „Pożegnalny mecz Tomasza Frankowskiego”,
- Promocja Miasta Białystok poprzez ekspozycję logo „Wschodzący Białystok” zgodnie z Systemem Identyfikacji Wizualnej (SIW) podczas organizowanych profesjonalnych rozgrywek sportowych w najwyższej klasie rozgrywkowej w Polsce w lekkoatletyce oraz imprez, widowisk sportowych oraz spotkań promujących sport.

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.6.3. WYKREOWANIE IMPREZY SPORTOWEJ O PRESTIŻOWYM ZNACZENIU W KRAJU

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Organizacja w Białymstoku w 2013 roku imprez sportowych pn. "Ogólnopolski bieg uliczny – Białystok Biega" oraz Białystok Półmaraton, cieszących się popularnością wśród mieszkańców Miasta ale i całego Kraju, w której uczestniczyło kilkaset osób, może wskazywać, że będą to wydarzenia realizowane cyklicznie i kojarzone z naszym Miastem.

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.6.4 BUDOWA, ROZBUDOWA I MODERNIZACJA BAZY SPORTOWEJ W MIEŚCIE, W TYM BAZY SPORTOWEJ SZKÓŁ

Programy zrealizowane

- Realizacja boisk sportowych –boiska piłkarskiego wraz z bieżnią lekkoatletyczną przy Zespole Szkół nr 5 oraz boisko przy Szkole Podstawowej nr 49 z Oddziałami Integracyjnymi przy ul. Armii Krajowej 32,
- Zakończono budowę boiska sportowego przy Szkole Podstawowej Nr 50 ul. Pułaskiego 96.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Budowa i modernizacja boisk sportowych przy szkołach,
- Budowa stadionu piłkarskiego w regionie północno-wschodniej Polski wraz z zapleczem treningowym.

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.6.5. PODNOSZENIE POZIOMU KWALIFIKACJI KADRY SPORTOWEJ

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Realizacja projektu o nazwie Ogólnopolski Program Kształcenia Kadr Sportowych, w którym poprzez organizację różnorodnych form kształcenia, wsparciem zostanie objętych ponad 5 tysięcy osób. Ostatnia edycja projektu rozpoczęła się w 2013 r. Słuchacze mogą bezpłatnie uczestniczyć w kursach instruktorskich, kursach trenerskich II stopnia oraz studiach podyplomowych. Aby umożliwić doksztalcenie się jak najszerszej grupie odbiorców, projekt realizowany jest w pięciu miastach - Płocku, Krakowie, Wrocławiu, Wałczu i Białymstoku. Szczegółowe cele programu to m.in.:

- wdrożenie i realizacja jednolitego programu kształcenia kadry sportowej zgodnego ze standardami europejskimi w 5 Regionalnych Ośrodkach Szkoleniowych w Polsce, zapobiegającego sytuacji zróżnicowania kwalifikacji i umiejętności,
- podwyższenie kwalifikacji i podniesienie poziomu kompetencji kadry sportowej poprzez otwarcie i realizację nowego kierunku menedżerskich studiów podyplomowych,
- zwiększenie udziału szkolnictwa wyższego w kształceniu ustawicznym poprzez wdrożenie specjalistycznych kursów, których zakres przedmiotowy odzwierciedla zapotrzebowanie rynku pracy na specjalistów zajmujących się sportem,
- optymalizacja warunków organizacyjno-finansowych mających na celu rozwój kadr sportowych dla potrzeb programu rządowego ORLIK 2012 oraz wykształcenia kadr trenerskich przygotowujących zawodników do udziału w igrzyskach olimpijskich i zawodach mistrzowskich m.in. Mistrzostw Świata w Siatkówce.

KIERUNEK DZIAŁAŃ D.6.6. ROZWÓJ KULTURY FIZYCZNEJ WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ BAZY SPORTOWEJ SZKÓŁ

Programy zrealizowane

- Promocja Miasta Białystok w trakcie trwania plebiscytów „Najpopularniejszy Nauczyciel WF 2013” i „Najpopularniejszy Uczeń - Sportowiec 2013” oraz konkursu plastycznego „Zawsze Fair Play”,
- Zakończono realizację budowy i modernizacji bazy sportowej w Zespole Szkół Nr 5, Szkole Podstawowej Nr 49, Szkole Podstawowej Nr 50,
- Zwiększyła się liczba imprez sportowych z udziałem dzieci i młodzieży.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Organizacja imprez i zajęć sportowych, rekreacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży w celu upowszechnienia kultury fizycznej, podnoszenia sprawności fizycznej i uczestnictwa w zorganizowanej rywalizacji sportowej.

E. OBSZAR METROPOLITALNY

E.1. INTEGRACJA PLANISTYCZNA OBSZARU METROPOLITALNEGO

KIERUNEK DZIAŁAŃ E.1.1. INSTYTUCJONALIZACJA WSPÓŁPRACY SAMORZĄDÓW BIAŁOSTOCKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- W roku 2013, jak w latach poprzednich, zinstytucjonalizowaną płaszczyzną integracji i współpracy jednostek samorządu terytorialnego tworzących Białostocki Obszar Metropolitalny był Konwent BOM. Mimo braku warunków i rozwiązań systemowych do tworzenia instytucji metropolitalnych realizujących strategię rozwoju w ośrodku centralnym i jego otoczeniu Konwent był miejscem, w którym rozważano problemy mające bezpośredni wpływ na integrację i rozwój obszaru metropolitalnego. Podczas obrad Konwentu poruszano kwestie m.in.: realizacji wspólnych programów inwestycyjnych, zarządzania bezpieczeństwem informacji w systemach teleinformatycznych, zabiegano o wyznaczenie obszaru funkcjonalnego Białegostoku obejmującego wszystkie gminy położone na terenie Powiatów Białostockiego i Sokólskiego. W znacznym stopniu Konwent przyczynił się do intensyfikacji współpracy w zakresie infrastruktury komunikacyjnej i gospodarki odpadami,
- W okresie wrzesień-październik 2013 roku wszystkie gminy BOF (Białystok, Choroszcz, Czarna Białostocka, Dobrzyniewo Duże, Juchnowiec Kościelny, Łapy, Supraśl, Turośń Kościelna, Wasilków i Zabłudów) podjęły uchwały w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie stowarzyszenia pod nazwą Stowarzyszenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego. W dniu 6 grudnia 2013 roku odbyło się spotkanie założycielskie Stowarzyszenia. W dniu 19 grudnia 2013 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym został złożony wniosek o rejestrację Stowarzyszenia.

KIERUNEK DZIAŁAŃ E.1.4. WSPÓŁPRACA WŁADZ SAMORZĄDOWYCH I INNYCH PODMIOTÓW W ZAKRESIE PROMOCJI OBSZARU METROPOLITALNEGO, JEGO WALORÓW, FIRM, PRODUKTÓW, IMPREZ ITD.

Programy zrealizowane

- Opracowanie, wykonanie, druk oraz dostawa przewodnika prezentującego Białostocki Obszar Metropolitalny.

E.2. USPRAWNIENIE POWIĄZAŃ INFRASTRUKTURALNYCH OBSZARU METROPOLITALNEGO

KIERUNEK DZIAŁAŃ E.2.2. WSPIERANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ ROZWOJU SIECI INFORMATYCZNYCH (W TYM INTERNETU SZEROKOPASMOWEGO) ORAZ INTEGRACJA SIECI W GMINACH Z SYSTEMEM SIECI MIEJSKIEJ

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Wdrażanie elektronicznych usług dla ludności województwa podlaskiego część II – Administracja Samorządowa.

E.3. WZROST DOSTĘPNOŚCI DO USŁUG SFERY SPOŁECZNEJ W OBSZARZE METROPOLITALNYM

KIERUNEK DZIAŁAŃ E.3.3 WSPIERANIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ROZWOJU TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ

Programy zrealizowane

- „Program współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego na 2013 rok”,
- „Program rozwoju aktywności w sferze kultury...”. Oferta kulturalna białostockich instytucji kultury oraz organizacji pozarządowych działających na terenie Białegostoku adresowana jest nie tylko do mieszkańców Białegostoku, ale także mieszkańców gmin ościennych, położonych w obszarze metropolitalnym (np. Podlaska Oktawa Kultur, Festiwal Wschód Kultury – Inny Wymiar). Ponadto, organizacje pozarządowe, mające swoje siedziby na terenie obszaru metropolitalnego, otrzymały środki finansowe z budżetu Miasta na realizację projektów kulturalnych wzbogacających ofertę kulturalną Białegostoku.

E.5. ROZWÓJ ZEWNĘTRZNYCH POWIĄZAŃ OBSZARU METROPOLITALNEGO ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM BIAŁEGOSTOKU

KIERUNEK DZIAŁAŃ E.5.3. ROZWÓJ POWIĄZAŃ INFORMACYJNO - PROMOCYJNYCH Z METROPOLIAMI KRAJU I EUROPY

Programy zrealizowane

- Udział w targach turystycznych w Katowicach i Białymstoku. Podczas targów turystycznych kolportowane są informatory turystyczne Miasta, przewodniki, mapy, foldery o miejskich

szlakach turystycznych. Pracownicy Biura Promocji służą wiedzą osobom odwiedzającym stoisko Miasta Białystok.

Programy rozpoczęte, wymagające kontynuacji

- Udział w targach turystycznych krajowych i zagranicznych.